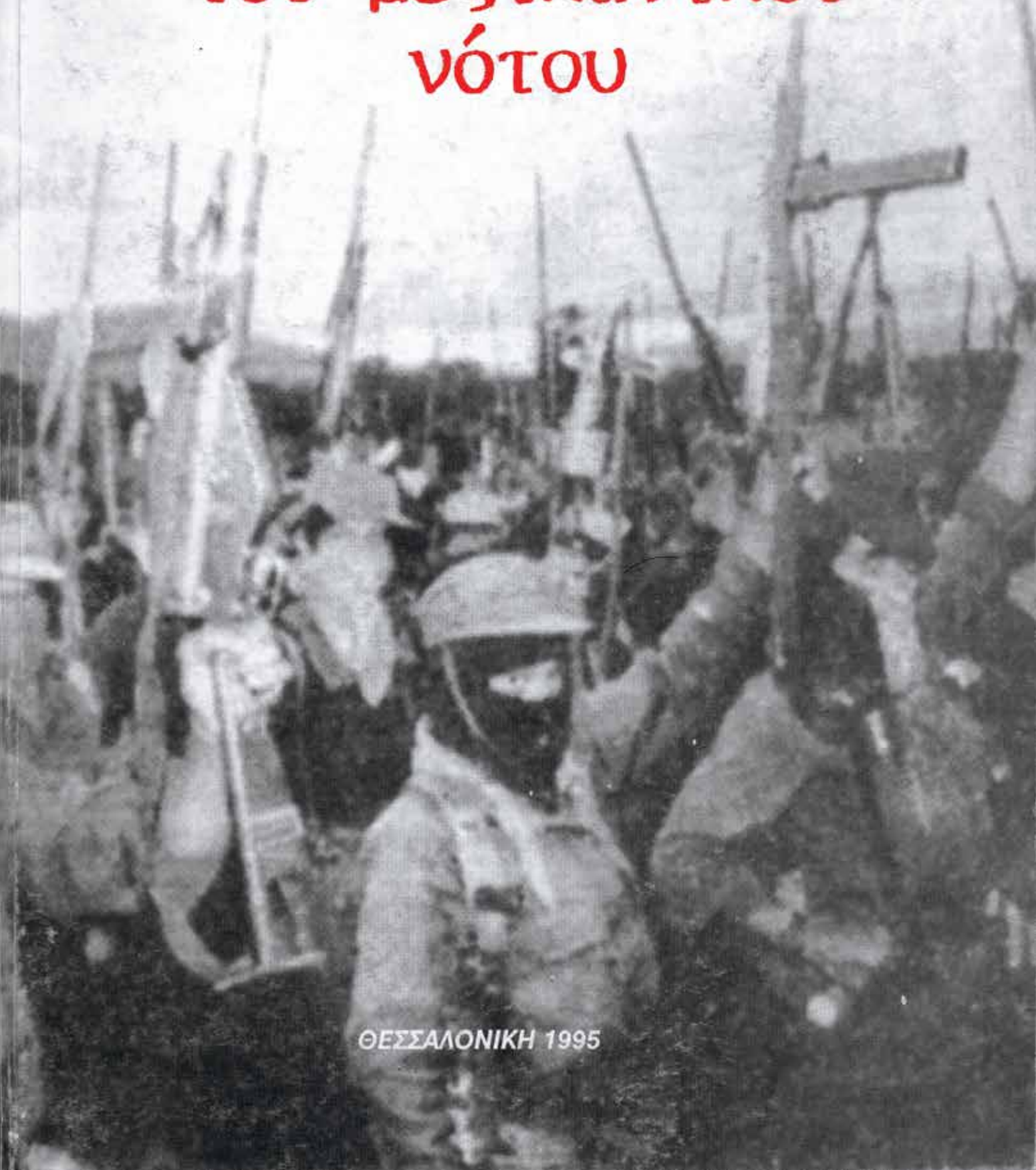

...από τα βουνά
του μεξικάνικου
νότου

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ 1995

...από τα βουνά
του μεξικάνικου
νότου

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ, Γενάρης 1995

Για επικοινωνία γράψτε στην Τ.Θ. 50042 -Τ.Κ. 54013

Αυτή η συλλογή κειμένων και πληροφοριακού υλικού για την εξέγερση των Ζαπατίστας και το κοινωνικό κίνημα στο Μεξικό αποτελεί συνέχεια της πρώτης μικρής έκδοσης αντιπληροφόρησης που κυκλοφόρησε το Μάη του 1994 με τίτλο "Εξεγερμένο Μεξικό". Αξιόλογες προσπάθειες αντιπληροφόρησης έγιναν μέσα από τα δελτία πληροφόρησης "Ο Αναρχικός" Νο 86 και 87, "Μεξικό 1994" Νο1 και 2, από την συλλογή κειμένων "Η ανταρσία των καταδικασμένων" των εκδόσεων Εκτός Νόμου καθώς και από τα φυλλάδια "Ο πόλεμος των μυρμηγκιών στη Τσιάπας" των εκδόσεων Discordia και "Η εξέγερση των Ζαπατίστας" των εκδόσεων Ελευθεριακή Κουλτούρα.

Κίνητρο όλων αυτών των εκδόσεων προφανώς δεν ήταν η συμπάθεια προς τους γραφικούς ινδιάνους (έτσι κι αλλιώς τα όπλα που κρατούσαν χαλούσαν τη γραφικότητα των εξαθλιωμένων με τις χάντρες και τα φτερά). Μήπως το κίνητρο ήταν οι έμμονες ιδέες ανθρώπων που προσπαθούν να βρουν αποδείξεις για τα επιχειρήματά τους; Μήπως η αποτυχημένη, όσον αφορά το αποτέλεσμα και τις επιπτώσεις της στην καθημερινή ζωή, δράση κάποιων στη χώρα μας τους στρέφει στην ανέξοδη ενασχόληση με γεγονότα που συμβαίνουν μακριά; Με ποιο τρόπο δικαιούνται άνθρωποι από μια χώρα λίγο-πολύ του "πρώτου κόσμου", όπως είναι η Ελλάδα, να προσεγγίζουν γεγονότα που συμβαίνουν σε μια χώρα του "τρίτου κόσμου", όπως συνηθίζεται να χαρακτηρίζεται το Μεξικό; Ποιά θα έπρεπε να είναι η στάση απέναντι σε ανθρώπους που αγωνίζονται, προς το παρόν τουλάχιστον και πάντα με αξιοπρέπεια, για δημοκρατικά δικαιώματα και ικανοποίηση στοιχειωδών ζωτικών αναγκών, που αγωνίζονται "γι' αυτά που εμείς ήδη έχουμε;"

Η Ελλάδα είναι μια χώρα που (παρά τις κάποιες πιθανές ενστάσεις) μπορεί να ειπωθεί ότι ανήκει στον "πρώτο κόσμο", στις "αναπτυγμένες χώρες". Ο "πρώτος κόσμος", η Δυτική Ευρώπη, η Βόρεια Αμερική, η Ιαπωνία, οι χώρες που αποτελούν την έδρα της παγκόσμιας κυριαρχίας. Δεν είναι λόγοι φυλετικής ανωτερότητας που έφεραν αυτές τις χώρες σ' αυτή τη θέση, αντίθετα όσοι από τους πραγματικούς λόγους δεν είναι αποτέλεσμα τυχαιότητας, είναι αιτίες ντροπής και οδύνης. Αν οι υπήκοοι αυτών των χωρών απολαμβάνουν κάποια από τα δικαιώματα για τα οποία αγωνίζονται οι εξεγερμένοι στη Τσιάπας, δεν πρέπει να ξεχνάμε ότι αυτό συμβαίνει οχι γιατί τα δικαιώματα τους χαρίστηκαν αλλά γιατί τους παραχωρήθηκαν μετά από αγώνες. Δεν παραχωρήθηκαν από την καλή διάθεση των κυρίαρχων, αλλά κυριολεκτικά με το μα-

χαίρι στο λαιμό. Δεν παραχωρήθηκαν για πάντα, αντίθετα αφαιρούνται ή τίθενται ουσιαστικά σε αχρηστία: Τα εργατικά δικαιώματα περιορίζονται με κάθε ευκαιρία ενώ οι όποιες δημοκρατικές κατακτήσεις της εκλογικής διαδικασίας και της ελευθερίας του λόγου ακυρώνονται από την ανάπτυξη νέων πανίσχυρων κέντρων και δομών εξουσίας, πέρα και πάνω από τα όποια εκλογικά παιχνίδια. Η αυτοκρατορία των ΜΜΕ στραγγαλίζει κάθε ελευθερία λόγου αφού την σκεπάσει με την ακατάπαυστη φλυαρία και την ασύδοτη ελευθεριότητα.

Οι υλικές παροχές προς τους υπηκόους του πρώτου κόσμου, πάντα σε βάρος των υπολοίπων χωρών, της τεράστιας πλειοψηφίας του πλανήτη, παραμένουν, στο βαθμό που εξυπηρετούν την οικονομία της κατανάλωσης, στο βαθμό που συντηρούν τους υπηκόους στο ρόλο του παθητικού καταναλωτή: Οι υλικές παροχές προσφέρονται μαζί με μια μόνιμη απειλή περιστολής τους, προσφέρονται στους συμβιβασμένους που κινούνται με ευελιξία στο περιβάλλον της εγωκεντρικότητας και του ανταγωνισμού, που δεν πρέπει να ξεχνάμε ποτέ ότι εκτός

από τη διογκωμένη μεσαία τάξη υπάρχουν, συνεχίζουν να υπάρχουν, οι απόκληροι, οι περιθωριοποιημένοι, ένας άλλος κόσμος που γεννιέται από την αδιαφορία, την κυνικότητα και την εγκατάλειψη και στον οποίο κινδυνεύουν να βρεθούν αν δεν συνεχίσουν να κοιτάνε τη δουλειά τους, να εξυμνούν τη γλυκειά υποταγή στη φιλική, πατρική εξουσία της κατανάλωσης.

Οι χώρες της κυριαρχίας δεν επιθυμούν αναταραχή στο εσωτερικό τους: Τα ΜΜΕ διδάσκουν την άγνοια. Παρουσιάζουν την πραγματικότητα σαν συρραφή ασύνδετων εικόνων. Κανένα νόημα, καμιά ζωή δεν εκπέμπεται από αυτά. Μόνο το θλιβερό τροπάρι της λήθης, του ελέγχου, της πειθάρχησης, της ομοιομορφίας. Οι περισσότεροι κάτοικοι της χώρας δεν έχουν πια τίποτα να συζητήσουν μεταξύ

τους, εκτός από όσα είδαν την προηγούμενη στη τηλεόραση: τις τελευταίες εξελίξεις στα σήριαλ, τις δηλώσεις κάποιας διασημότητας, τις χλιοσειπωμένες αποκαλύψεις κάποιου δαιμόνιου δημοσιογράφου για τα καυτά κοινωνικά προβλήματα, για τη σεξουαλική δραστηριότητα των πολιτικών, για τις γαστρονομικές προτιμήσεις κάποιου μόδιστρου.

Οι χώρες της κυριαρχίας δεν επιθυμούν αναταραχή στο εσωτερικό τους: Όσοι αισθάνονται αγωνία, όσοι αισθάνονται αταίριαστοι, πρέπει να πειστούν ότι οι ίδιοι φταίνει γι' αυτό, κι όχι ο κόσμος μας, που είναι ο "καλύτερος δυνατός". Η ιδεολογία της παραίτησης να αγκαλιά-

σει τους απογοητευμένους. Δεν υπάρχει κάτι για το οποίο ν' αξίζει να αγωνιστείς. Η εναλλακτική λύση για όποιον αρνείται να ζει βλακωδώς προσφέρεται από τους κυρίαρχους με ένα πονηρό κλείσιμο του ματιού: η ταξικοεξάρτηση από γνώρισμα του περιθωρίου σταδιακά μετατρέπεται σε φυσικό γεγονός. Οι συνεχείς αναφορές των "ευαίσθητων δημοσιογράφων" και των "ειδημόνων" στον πενταπλασιασμό τα τελευταία δέκα χρόνια και στο διπλασιασμό τον τελευταίο χρόνο του αριθμού των νεκρών τοξικοεξαρτημένων στην Ελλάδα, μαζί με τον κατακλυσμό από ανάλογες "συνταρακτικές εικόνες" είναι η καλύτερη διαφήμιση για τον κοινωνικό εθισμό στην αυταπόδεικτη, φυσική κατάληξη των απελπισμένων.

Οι χώρες της κυριαρχίας δεν επιθυμούν αναταραχή στο εσωτερικό τους. Και η καλύτερη άμυνα είναι η επίθεση. Μετά την κατάρρευση του λεγόμενου κομμουνισμού και το τέλος του παγκόσμιου συστήματος διπολισμού, σ' όλον τον πλανήτη, ομάδες και υποομάδες εξουσίας επιχειρούν την άνοδό τους στον παγκόσμιο καταμερισμό. Το ελληνικό κεφάλαιο πραγματοποιεί μια τεράστια οικονομική διείσδυση στις χώρες της πρώην Ανατολικής Ευρώπης και τα Βαλκάνια ενώ συγχρόνως εκμεταλλεύεται διπλά τους ξένους εργάτες που έχουν καταφύγει παράνομα στη χώρα: οι 400.000 παράνομοι και περιθωριοποιημένοι, (ένας πολύ μεγάλος αριθμός αν συγκριθεί με τα 10.000.000 του πληθυσμού της Ελλάδας), χρησιμεύουν σαν φτηνά εργατικά χέρια ενώ συγχρόνως αξιοποιούνται για τον περιορισμό των δικαιωμάτων της ελληνικής εργατικής τάξης, ειδικά των νέων εργατών. Όμως ο νεοφιλελευθερισμός δεν είναι μόνο ανάπτυξη και εκμετάλλευση, μπορεί εξίσου καλά να εκφράζει το παλιό δόγμα "ο πόλεμος είναι η υγεία του κράτους". Αναπτύσσονται συνειδητά ο εθνικισμός και ο μιλιταρισμός που, εκτός από την περίπτωση των ανεγκέφαλων υποστηρικτών τους, επικρέμονται σαν αδιόρατη απειλή πάνω από τη χώρα: "Μην ξεχνάτε την ευκολία με την οποία τμήματα της πρώην Γιουγκοσλαβίας και χώρες της πρώην ΕΣΣΔ μετατέθηκαν από τον πρώτο κόσμο στον τρίτο".

Οι χώρες της κυριαρχίας δεν επιθυμούν αναταραχή στο εσωτερικό τους. Και οι κυρίαρχοι, άσχετα με τα εθνικιστικά κηρύγματα προς τους υπηκόους τους, γνωρίζουν ότι η πατρίδα του χρήματος είναι διεθνής. Η ελληνική αστική τάξη συμμετέχει στους σχεδιασμούς των εξουσιαστών των χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τη διαμόρφωση των συνθηκών της μετά το τέλος του ψυχρού πολέμου εποχής. Νέες παραγωγικές σχέσεις: διαμόρφωση αποκεντρωμένων και ευέλικτων" συστημάτων παραγωγής, προσωρινότητα και ελαστικοποίηση της εργασίας. Νέο σύστημα ασφάλειας: επαναπροσδιορισμός του NATO και της Δυτικοευρωπαϊκής Ένωσης, δημιουργία διεθνούς ευρωπαϊκής αστυνομίας. Νέες μορφές διαχείρισης των πραγμάτων και των ανθρώπων: η λήψη οικονομικών αποφάσεων μεταφέρεται από τις εθνικές κυβερνήσεις σε διεθνής επιτροπές, που αποτελούνται, στην πραγματικότητα, από εκπροσώπους των μεγαλύτερων

πολυεθνικών. TREVΙ, GATT, ΔNT, Ευρωπαϊκή Ένωση. Η Παγκόσμια Νέα Τάξη διαμορφώνεται μακριά και ενάντια στην ανθρωπότητα.

Γνωρίζοντας ότι έχουμε παραλείψει πολλά, υποστηρίζουμε ότι οι προηγούμενες παράγραφοι περιγράφουν βασικά γνωρίσματα που μπορούν να διευκρινίσουν από ποιά θέση στεκόμαστε καθώς πραγματοποιούμε την έκδοση αυτής της συλλογής κειμένων. Ως λόγοι αυτής της προσπάθειας αντιπληροφόρησης θα μπορούσαν να ειπωθούν: η διεθνιστική αλληλεγγύη σε κάθε αγώνα για την κοινωνική απελευθέρωση, η κατάδειξη της παγκοσμιότητας της κυριαρχίας και της πραγματικότητας των νεοαποικιοκρατικών και νεοφιλελευθέρων σχεδιασμών της, τα αντιεξουσιαστικά χαρακτηριστικά της κοσμοθεωρίας και της κοινωνικής οργάνωσης των ινδιάνων που αναδεικνύονται σαν αντίλογος στην απόλυτη ηγεμονία της δυτικοευρωπαϊκής και βορειοαμερικάνικης βαρβαρότητας, η επάνοδος στο προσκήνιο της μεξικάνικης επανάστασης των αρχών του αιώνα με τον απελευθερωτικό πλούτο της και τα αναρχικά γνωρίσματά της, αυτοί και άλλοι πολλοί είναι λόγος για την πραγματοποίηση αυτής της έκδοσης. Ο βασικότερος λόγος όμως είναι ένας: το μήνυμα που ακτινοβολεί ο αγώνας των εξεγερμένων του μεξικάνικου νότου, ένα μήνυμα για τους απελπισμένους σε όλον τον πλανήτη: Η ΑΝΤΙΣΤΑΣΗ ΕΙΝΑΙ ΖΩΝΤΑΝΗ, Η ΑΞΙΟΠΡΕΠΕΙΑ ΕΙΝΑΙ ΖΩΝΤΑΝΗ.

Υ.Γ. Εάν παρουσιάσαμε επιλεγμένα αποσπάσματα των διακηρύξεών του, θα μπορούσαμε να ισχυριστούμε ότι ο EZLN είναι αναρχικός, είναι εθνικιστικός, είναι μαοϊκός, είναι αστικοδημοκρατικός, είναι η κορυφή της επανάστασης, είναι η κορυφή του ρεφορμισμού κλπ. Σκοπός μας δεν είναι ούτε να μυθοποιήσουμε ούτε να παραποιήσουμε τον αγώνα των ζαπατίστας. Θέλουμε να δώσουμε μια όσο το δυνατόν ακριβέστερη εικόνα, με βάση τα μέσα και τις πηγές μας, των εξεγερμένων του μεξικάνικου νότου, και του αγώνα τους, των όσων συμβαίνουν στο Μεξικό. Και είναι ακριβώς η συνθετότητα και η πολυπλοκότητα των όσων συμβαίνουν στο Μεξικό, καθώς και το γεγονός ότι όλα συνεχίζονται, που αποτρέπουν τη διαμόρφωση τελικών κρίσεων. Περιοριζόμαστε έτσι στη διατύπωση, σε επόμενες σελίδες, κάποιων επιφυλάξεων που μας γεννούν οι κινήσεις του EZLN.

Για όσους θελήσουν να χρησιμοποιήσουν το υλικό που περιέχεται σ' αυτή την έκδοση για να διατυπώσουν κρίσεις για την ανταρσία των καταδικασμένων είναι αυτονόητο πως η χρήση του υλικού είναι ελεύθερη χωρίς να υπάρχει ανάγκη να αναφέρεται η πηγή, όπως αυτονόητο είναι ότι οι όποιες κρίσεις δεν πρέπει να λησμονούν, επαναλαμβάνουμε ότι είναι ένας αγώνας που βρίσκεται σε εξέλιξη, ότι πολλές κινήσεις του EZLN πρέπει να αντιμετωπίζονται σαν κινήσεις τακτικής και ότι φυσικά ο σκοπός και η χρήση των όποιων κρίσεων, επίσης κρίνονται. Το θέμα πάντα είναι από ποιά θέση ασκείται η κριτική....

Θεσσαλονίκη, Γενάρης 1995

περιεχόμενα

"Πεθαίνοντας ακόμα μιά φορά, μα τώρα για να ζήσουμε".....	6
Ο νότος σε δυό ανέμους, μιά θύελλα και μιά προφητεία.....	17
Ο ΑΝΕΜΟΣ ΠΟΥ ΕΡΧΕΤΑΙ ΑΠΟ ΧΑΜΗΛΑ.....	28
Σχετικά με τη χορήγηση χάρης.....	30
Ο αγώνας μέσα στον αγώνα.....	31
Μήνυμα της Παράνομης Επιτροπής για την Πρωτομαγιά.....	35
Συνέντευξη του subcomandante Marcos στην αναρχική εφημερίδα Amor y Rabia.....	36
Διακήρυξη της 10ης Ιούνη.....	53
AGUASCALIENTES, CHIAPAS.....	57
Δεύτερη διακήρυξη της ζούγκλας Lacandona.....	58
Σελίδες του κοινωνικού πολέμου.....	62
Οι αναρχικοί και η CND.....	63
Ο EZLN προς τα μέλη της CND.....	64
Ανακοίνωση του EZLN σχετικά με τις εκλογές.....	68
Δυό ιστορίες του γεροAntonio.....	71
ΘΕΛΟΥΝΕ ΜΠΑΡΟΥΤΙ; ΘΑ ΕΧΟΥΝΕ ΜΠΑΡΟΥΤΙ.....	76
Ανακοίνωση της 6ης Οκτώβρη.....	77
Ο EZLN διακόπτει κάθε διάλογο με την κυβέρνηση.....	78
Διευκρινίσεις του EZLN σχετικά με την ανακοίνωση της 6ης Οκτώβρη.....	79
Συνέντευξη τύπου του subcomandante Marcos, 20 Οκτώβρη 1994.....	83
Διακήρυξη της 19ης Δεκέμβρη.....	86
ΔΩΣΤΕ ΛΟΥΛΟΥΔΙΑ ΣΤΟΥΣ ΕΠΑΝΑΣΤΑΤΕΣ ΠΟΥ ΝΙΚΗΘΗΚΑΝ.....	88
Ενα παραγνωρισμένο αναρχικό κίνημα.....	89
Το Ινδιάνικο Κίνημα και ο Μαγονισμός.....	95
Ο Εμιλιάνο Ζαπάτα και η Μεξικάνικη Επανάσταση.....	109

" ΠΕΘΑΙΝΟΝΤΑΣ ΑΚΟΜΑ ΜΙΑ ΦΟΡΑ ΜΑ ΤΩΡΑ ΓΙΑ ΝΑ ΖΗΣΟΥΜΕ."

Το κείμενο που ακολουθεί είναι μια καταγραφή των σημαντικότερων γεγονότων που έλαβαν χώρα στο Μεξικό τη χρονιά του 1994. Έχοντας σα βάση την εξέγερση των Ζαπατίστας, που ξέσπασε το Γενάρη του '94 στο νοτιοανατολικό τμήμα της χώρας, επιχειρούμε να δώσουμε μία όσο το δυνατό σαφέστερη εικόνα των όσων επακολούθησαν. Σε κάποιες περιπτώσεις θα προχωρήσουμε λίγο παραπέρα απ'την απλή παράθεση γεγονότων και θα προσπαθήσουμε να δούμε την ουσία, αλλά και την κοινωνική τους διάσταση. Δεν είναι στις προθέσεις μας η δημιουργία ηρώων και ψεύτικων εντυπώσεων. Απ'τη θέση όλων αυτών που στέκονται αλληλέγγυοι στην ανταρσία των καταδικασμένων του μεξικάνικου νότου, θα διατυπώσουμε ορισμένες ενστάσεις και κρίσεις στον αγώνα και την τακτική που ακολουθεί ο EZLN. Έχουμε να κάνουμε με έναν αγώνα που βρίσκεται σε εξέλιξη. Για το λόγο αυτό θα ήταν τουλάχιστο βεβιασμένο να εκφράσουμε τα τελικά μας συμπεράσματα. Ούτως ή άλλως τα "τελικά μας συμπεράσματα" δεν έχουν καμία σημασία μπροστά στο γεγονός ότι εξακολουθούν να υπάρχουν άνθρωποι που, σε πείσμα των καιρών της απογοήτευσης, αρνούνται να μοιραστούν τον εφιάλτη της αθλιότητας και της εκμετάλλευσης, φέροντας με τις πράξεις τους την ανθρωπίνη αξιοπρέπεια στην θέση που της αξίζει.

"Άκου!
Όσοι ζούσαμε εδώ πριν το Γενάρη,
ξέραμε ότι είναι πολύ εύκολο να
πεθάνουμε από δηλητηρίαση ή
από πείνα. Και τώρα που έχουμε
πάρει τα όπλα πάλι υπάρχει αυτή
η πιθανότητα. Όμως υπάρχει και μια
άλλη: Να πεθάνουμε από σφαίρα
ενώ πολεμάμε τους δυνάστες μας.
Σ'αυτή την περίπτωση θα έχουμε
πεθάνει με αξιοπρέπεια!"

Ινδιάνος μαχητής του EZLN
Ζούγκλα Lacandona, Αύγουστος '94

San Cristobal 1 Γενάρη 1994

Τα ξημερώματα της 1ης Γενάρη του 1994 ομάδες οπλισμένων αγροτών, στην συντριπτική τους πλειοψηφία ινδιάνοι απόγονοι των Μάγιας, κάνουν την εμφάνισή τους σε δεκάδες κοινότητες και δήμους της επαρχίας Chiapas στο νότιο Μεξικό.

Ocosingo, Altamirano, Guadalupe Tepeyac, Abasolo, Oxchuc, Huixtan, San Cristobal de las Casas...

Στο πέρασμά τους καταλαμβάνουν αστυνομικά τμήματα, στρατόπεδα του ομοσπονδιακού στρατού και δημαρχεία ενώ απαγάγουν τον στρατηγό Absallon Castellanos, πρώην κυβερνήτη της Chiapas.

Τα αρχεία των δικαστηρίων, τα χρεώχαρτα των εφοριών και τα κτηματολόγια των δήμων παραδίδονται στις φλόγες. Κρατούμενοι, στην πλειοψηφία τους φτωχοί ινδιάνοι, απελευθερώνονται, απαλλοτριωμένα τρόφιμα και φάρμακα μοιράζονται στον πληθυσμό, ενώ τα όπλα που πάρθηκαν απ'τα αστυνομικά τμήματα και τα δημόσια κτίρια μοιράζονται ανάμεσα στους εξεγεργμένους αγρότες.

Έντρομος ο πρόεδρος του Μεξικό, Salinas de Gortari επιστρέφει στην πρωτεύουσα με το ιδιωτικό του τζέτ (που, αποκορύφωμα της ειρωνίας, φέρει το όνομα του Εμιλιάνο Ζαπάτα), διακόπτοντας απότομα τις διακοπές του.

Χωρίς αμφιβολία μια πολύ καλά οργανωμένη ανταρσία έχει ξεσπάσει στην επαρχία Chiapas, που επί χρόνια αποτελούσε ένα απόρθητο εκλογικό φρούριο του κυβερνώντος PRI.

Με τη φράση **ΦΤΑΝΕΙ ΠΙΑ** ξεκινά η πρώτη διακήρυξη πολέμου με την οποία ο Εθνικοαπελευθερωτικός Στρατός των Ζαπατίστας κηρύσσει ρητά το πόλεμο ενάντια στην κυβέρνηση, τον ομοσπονδιακό στρατό, τους μεγαλοιδιοκτήτες γης και τις περίφημες λευκές φρουρές τους.

Τα αιτήματα που θέτει ο EZLN συνοψίζονται σε 11 σημεία: εργασία, γη, στέγη, τροφή, υγεία, εκπαίδευση, ανεξαρτησία, ελευθερία, δημοκρατία, δικαιοσύνη και ειρήνη για όλους.

Όλα τα παραπάνω κοινοποιούνται στους κατοίκους του San Cristobal de las Casas στις 9 το πρωί της 1ης

Γενάρη έξω απ'το ήδη κατελειμένο Δημοτικό Μέγαρο.

Παράλληλα η διακήρυξη πολέμου μεταδίδεται απ'τους ραδιοσταθμούς του Ocosingo και του San Cristobal που έχουν καταληφθεί από τους αντάρτες, που προτρέπουν τον πληθυσμό να οπλιστεί και να ενωθεί μαζί τους.

Ο κυβερνητικός στρατός μεταφέρει στην περιοχή πάνω από 15.000 στρατιώτες, με βαρύ οπλισμό, τεθωρακισμένα και κάλυψη πυροβολικού, ενώ αεροπλάνα και ελικόπτερα πετούν πάνω απ'τη ζούγκλα Lacandona χαρτογραφώντας την περιοχή.

Στις 4 Γενάρη και ενώ οι μαχητές του EZLN έχουν ήδη σταδιακά αρχίσει να αποχωρούν απ'τις κατελλεμένες πόλεις και χωριά με κατεύθυνση την πυκνή βλάστηση της ζούγκλας, ο στρατός ξεκινά αεροπορικούς βομβαρδισμούς σε περιοχές νότια του San Cristobal, καθώς και στα βουνά στην περιοχή των χωριών El Corralito, San Antonio de los Banos, San Isidoro Locotal και Pena Maria, με αποτέλεσμα εκατοντάδες άνθρωποι, κυρίως άμαχος πληθυσμός, να βρουν το θάνατο.

Οι αιματηρές μάχες ανάμεσα στους μαχητές του EZLN και τις κυβερνητικές δυνάμεις της αστυνομίας και του ομοσπονδιακού στρατού συνεχίζονται μέχρι τις 12 Γενάρη που και οι δύο πλευρές ανακοινώνουν καταπαυση του πυρός, διατηρώντας όμως τις θέσεις τους και τις δυνάμεις τους σε κατάσταση διαρκούς επιφυλακής (ALERTA ROJA).

Οι εξεγερμένοι πλέον ελέγχουν μια ζώνη μέσα στη ζούγκλα Lacandona που περιλαμβάνει πολλές κοινότητες και ξεκινά μερικά χιλιόμετρα μετά το Ocosingo και τη Las Margaritas. Τη περιοχή αυτή ο EZLN συνεχίζει να την ελέγχει ακόμα και σήμερα.

Στις 16 Γενάρη η μεξικάνικη πολεμική αεροπορία βομβάρδισε αγροκτήματα κοντά στο χωριό Monte Libano του δήμου Ocosingo, παραβιάζοντας άλλη μια φορά την κατάπαυση του πυρός εις βάρος του άμαχου πληθυσμού.

Στις μέρες που θα ακολουθήσουν θα 'ρθούν στο φως πλήθος μαζικών εκτελέσεων και εγκλημάτων πολέμου απ'την πλευρά του κυβερνητικού στρατού. Χιλιάδες άνθρωποι και εκατοντάδες αγροτικές οργανώσεις ιθαγενών ενώνουν τη φωνή και τον αγώνα τους με τους αντάρτες του EZLN, υιοθετούν όλα του τα αιτήματα και απαιτούν από κοινού την αποχώρηση του ομοσπονδιακού στρατού απ'την Chiapas καθώς και την απελευθέρωση όλων των ινδιάνων κρατουμένων.

Δίπλα στο ξύλινο ντουφέκι, κάποια από τις πρώτες μέρες της εξέγερσης...

Η δυναμική εμφάνιση του EZLN τη 1η Γενάρη έχει πλέον δώσει μια σημαντική ώθηση στις λαϊκές κινητοποιήσεις όχι μόνο στην Chiapas αλλά και σ'όλο το Μεξικό.

Καταλήψεις δημοχρείων, αποκλεισμοί δρόμων, πορείες εργατών και φοιτητών, καταλήψεις εκτάσεων γης, επιθέσεις φτωχών αγροτών σε τράπεζες με απαίτηση τη διαγραφή των χρεών τους απ'την αγορά γης, αποτελούν πλέον καθημερινό φαινόμενο.

Τα αιτήματα των διαδηλωτών είναι απολύτως όμοια, με αυτά που διατύπωσε ο EZLN που σε καμιά περίπτωση δεν διαχωρίζει τη δράση του απ'το κοινωνικό κίνημα.

Απ'τις πρώτες κιόλας μέρες οι αντάρτες είναι ξεκάθαροι: "Η μορφή του αγώνα μας δεν είναι η μόνη δυνατή, ίσως μάλιστα για πολλούς να μην είναι κατάλληλη. Υπάρχουν και πολλές άλλες έγκυρες μορφές αγώνα. Η οργάνωση μας δεν είναι η μόνη που υπάρχει και ίσως για ορισμένους δεν είναι η επιθυμητή. Υπάρχει ένας μεγάλος αριθμός από άλλες έντιμες, άξιες, προοδευτικές και ανεξάρτητες οργανώσεις. Ο EZLN ποτέ δεν ισχυρίστηκε ότι η μορφή του αγώνα του είναι η μόνη θεμιτή. Στην πραγματικότητα αυτή ήταν για μας η μόνη δυνατή."

Απ'την άλλη πλευρά ζωέμποροι και μεγαλοκτηματίες της περιοχής καλούν την κυβέρνηση να αναλάβει δράση και να "τελειώνει" με τους εξτρεμιστές της ζούγκλας όσο γίνεται πιο γρήγορα.

Τα πράγματα όμως φαίνεται πως είναι δύσκολα όχι μόνο για τους Ζαπατίστας που μπροστά στον όγκο του ομοσπονδιακού στρατού αναγκάστηκαν να υποχωρήσουν στην ζούγκλα, αλλά και για την κυβέρνηση. Τα γεγονότα δείχνουν πως τις δυνάμεις του EZLN δεν τις αποτελούν ασυντόνιστοι αγανακτισμένοι ινδιάνοι που αυθόρμητα ξεσηκώθηκαν μια "ώραια πρωΐα" ζητώντας αλλαγές. Τις δυνάμεις των εξεγερμένων τις αποτελούν αποφασισμένοι άνδρες και αποφασισμένες γυναίκες που, μυστικά και με σοβαρότητα, προετοιμάστηκαν επί 10 χρόνια πριν πάρουν την απόφαση να πολεμήσουν και να πεθάνουν αν αυτό χρειαστεί. Επιλέγουν οι ίδιοι το χώρο και το χρόνο της εμφάνισης και την δράση τους, κινούνται αιφνιδιαστικά και με ταχύτητα, προσβάλλουν συγκεκριμένες θέσεις τις οποίες ο εχθρός αδυνατεί να υπερασπιστεί, αποφεύγουν την καταμέτωπο σύγκρουση και τελικά αφού κοινοποιούν σχεδόν σ'ολόκληρο το πλανήτη τις θέσεις και τα αιτήματά τους και με δεδομένη την αριθμητική υπεροχή των κυβερνητικών στρατευμάτων οπισθοχωρούν σταδιακά σε πιο δύσβατα εδάφη (ζούγκλα Lacandona) και οχυρώνονται στις περιοχές εκείνες που μπορούν να υπερασπιστούν με αξιώσεις.

Είναι εύκολο να αντιληφθεί κανείς πως οι εξεγερμένοι κινούνται με αποφασιστικότητα και μια δύναμη που απορρέει αναμφισβήτητα από το δίκιο που τους πνίγει. Το πιο σημαντικό όμως είναι ότι κινούνται

Νεκροί μαχητές του EZLN ανασύρονται από ομαδικό τάφο...

βάση σχεδίου. Ακολουθούν μια πολύ καλά και από τα πριν διαμορφωμένη στρατηγική.

"...Η ίδια αδικία που μας άφησε χωρίς δρόμους, καρδρόδρομους και στοιχειώδεις υπηρεσίες, στρέφεται τώρα εναντίον τους. Δε ζητούμε δρόμους, πάντα βαδίζαμε στα ξέφωτα και στα φυσικά μονοπάτια. Ούτε με όλους τους στρατιώτες του μεξικάνικου στρατού δε θα καταφέρουν να καλύψουν όλα τα μονοπάτια που ακολουθούσε πριν η εξαθλίωση μας και βαδίζει τώρα η ανταρσία μας".

Απ' τις πρώτες κιόλας μέρες του Γενάρη η μεξικάνικη κυβέρνηση, οι πολιτικοί και Οικονομικοί αναλυτές αλλά και τα ΜΜΕ σε παγκόσμιο επίπεδο βάλθηκαν να αποδείξουν πως η εξέγερση στην Chiapas ήρθε από το πουθενά.

Ότι κανείς δε την περίμενε, ότι όλα πριν ήταν ήρεμα, ότι το μεξικάνικο κράτος συνεχίζε ειρηνικά, με απόλυτη τάξη και ασφάλεια στο εσωτερικό του, το δρόμο της "ανάπτυξης", την ολοκλήρωση του περίφημου "οικονομικού θαύματος".

Κι αυτό δεν πρέπει να μας παραξενεύει. Και τα χρόνια που προηγήθηκαν του 1994 αυτή την εικόνα έβγαζαν προς τα έξω οι διαχειριστές της εξουσίας στο Μεξικό.

Οι ΗΠΑ, οι πολυεθνικές, οι ξένοι επενδυτές, το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο, οι συμφωνίες ελεύθερου εμπορίου, είναι γεγονός πως δεν γοητεύονται ιδιαίτερα απ' την εικόνα μια χώρας που οι κοινωνικές αντιθέσεις στο εσωτερικό της οξύνονται, που αντάρτες εξοπλίζονται μυστικά στη ζούγκλα, που ο λαός αρχίζει σιγά-σιγά να αμφισβητεί και να απαιτεί δυναμικά.

Κι ενώ προς τον έξω κόσμο η κυβέρνηση προσπαθούσε να πλασάρει την εικόνα ενός κράτους που ευημερεί, στο εσωτερικό άπλωνε τη προπαγάνδα του παντού. Και δεν ήταν λίγοι αυτοί που πέσαν θύματα αυτής της προπαγάνδας. Η αλήθεια είναι πως η πλειοψηφία της μεξικάνικης κοινωνίας πίστευε πως με λίγη ακόμη υπομονή θα περνούσε επιτέλους στο club των χωρών του 1ου κόσμου. Αρκετοί μάλιστα είχαν εναποθέσει και τις ελπίδες τους στην Συμφωνία Ελεύθερου Εμπορίου με τις ΗΠΑ και τον Καναδά.

Πέρα όμως απ' το κόσμο των ψευδαισθήσεων και της κρατικής προπαγάνδας η πραγματικότητα είναι διαφορετική: 40 εκατ. μεξικάνοι ζουν στα όρια της φτώχειας, 17 εκατ. προσπαθούν να επιβιώσουν κάτω απ' τα όρια αυτά.

Οι ινδιάνοι, ένα σημαντικό κομμάτι της μεξικάνικης κοινωνίας, εδώ και περισσότερα από 500 χρόνια βρισκονται στο κατώτερο κοινωνικό και οικονομικό επίπεδο. Μισθοί της τάξης των 40 χιλιάδων το μήνα, ανεπαρκείς ή συνήθως ανύπαρκτες κοινωνικές παροχές, περιορισμός των εργατικών δικαιωμάτων, μαζικές απολύσεις, κλείσιμο μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων, έξοδος εκατομμυρίων άνεργων μεξικάνων στις ΗΠΑ με σκοπό την ανεύρεση εργασίας.

Αυτά είναι τα αποτελέσματα της συνεχιζόμενης εδώ και 12 χρόνια νεοφιλελεύθερης οικονομικής πολιτικής στο Μεξικό. Κι αν μιλήσουμε ειδικότερα για την Chiapas τα πράγματα χειροτερεύουν.

Η πολιτεία αυτή ήταν ανέκαθεν το "τελευταίο" ομοσπονδιακό κράτος, που το ξεχνούσαν μονίμως, ακόμη και στα επιτεύγματα της μεξικάνικης επανάστασης του 1910. Η αγροτική μεταρρύθμιση έφτασε στην Chiapas μόλις 3 δεκαετίες αργότερα κι αυτή κουτσουρεμένη. Εδώ διατηρούνται ακόμη μισοφεουδαρχικές καταστάσεις, όπου μερικές οικογένειες μοιράζονται μεταξύ τους εδώ και αιώνες την πολιτική και οικονομική εξουσία.

Ο εκάστοτε κυβερνήτης της Chiapas ανήκει φυσιολογικά σε μια απ' αυτές τις οικογένειες και ασκεί τα καθήκοντα του υπηρετώντας τα συμφέροντα του εαυτού του και των δικών του. Όσοι διαφωνούν βγαίνουν απ' την μέση.

Έτσι σ' αυτό το ομοσπονδιακό κράτος υπάρχει "κοινωνική ειρήνη" προς τα έξω, ενώ προς τα μέσα πόλεμος ενάντια σε μεγάλα κομμάτια του πληθυσμού, δηλαδή τους ινδιάνους διαφόρων εθνοτήτων της φυλής Maya, τους φτωχούς αγρότες και τους ημερομίσθιους εργάτες.

Το διώξιμο από τη γη τους, η τρομοκρατία, οι δολοφονίες, η υπονόμηση ανεξάρτητων αγροτικών οργανώσεων, οι συλλήψεις συνδικαλιστών και πάνω απ' όλα ο κοινωνικός ρατσισμός απέναντι στους ιθαγενείς, είναι καταστάσεις που συνθέτουν την καθημερινότητα στην Chiapas.

Κάτω απ' αυτές της συνθήκες οι αγροτικές κινητοποιήσεις αρχίζουν να γίνονται σιγά-σιγά μαζικότερες. Είναι η χρονιά του 1992 όπου ο πρόεδρος Salinas de Gortari τροποποίησε το άρθρο 27 του συντάγματος καταργώντας στην ουσία μια σημαντική κατάσταση της επανάστασης του 1910 και του αγώνα του Εμιλιάνο Ζαπάτα: **Το δικαίωμα στην κοινοτική γη, τα παραδοσιακά ejidos.**

Οι τροποποιήσεις αυτές του Salinas στο άρθρο 27 αποτέλεσαν και τη βάση της νεοφιλελεύθερης πολιτικής στην μεξικάνικη ύπαιθρο. Η πολιτική αυτή είχε σαν αποτέλεσμα: να παραμένουν αβέβαια τα δικαιώματα γης των μικροαγροτών, να διογκώνονται οι σχέσεις εξάρ-

"Δεν υπάρχει αντάρτικο, λέει ο Godines Bravo"...
(κυβερνητικός αξιωματούχος)
San Cristobal 1 Γενάρη 1994

τησης απο την μεγαλοϊδιοκτησία και η σταθεροποιημένη κάποτε παραγωγή της αυτοδύναμης οικονομίας, η αυτοσυντήρηση, να οπισθοχωρεί ολοένα.

Ήδη λοιπόν από το 1992, ινδιάνοι αγρότες βλέποντας την κοινοτική γη να λεηλατείται αρχίζουν να πραγματοποιούν διαδηλώσεις αλλά και καταλήψεις γης, αντιστεκόμενοι έτσι στην ιδιωτικοποίηση των εδαφών.

Η ένοπλη λαϊκή εξέγερση των Ζαπατιστών το Γενάρη του '94 έρχεται να δυναμώσει και να δώσει μια νέα ώθηση στις ήδη υπάρχουσες κινητοποιήσεις, να σπάσει το καθεστώς του φόβου, που η κυβέρνηση και οι τσιφλικάδες είχαν επιβάλει σε πολλές περιοχές.

Στα τέλη του Φλεβάρη του '94 και μέχρι τις αρχές του Μάρτη πραγματοποιείται στο San Cristobal de las Casas ένας διάλογος ανάμεσα στον EZLN και την κυβέρνηση.

Εκατοντάδες πολίτες σε αλυσίδες περικυκλώνουν τον καθεδρικό ναό, όπου θα πραγματοποιηθούν οι συνομιλίες, εγγυούμενοι έτσι την ασφάλεια των μελών του EZLN που καταφθάνουν στο San Cristobal με οχήματα του Ερυθρού Σταυρού.

Με την ευκαιρία του διαλόγου ο EZLN παρουσίασε ένα πλέγμα αιτημάτων, αποτελούμενο από 34 σημεία που έθεταν ζητήματα σε εθνικό επίπεδο και αφορούσαν ολόκληρο το πληθυσμό, τους αγρότες και τους ινδιάνους. Οι ειρηνευτικές αυτές συνομιλίες ποτέ δεν κατέληξαν σ' ένα ουσιαστικό αποτέλεσμα.

Τρεις μήνες αργότερα, στις 10 του Ιούνη, ο EZLN στέλνει στον τύπο μια ανακοίνωση με την οποία γνωστοποιεί την αξιολόγηση και την απάντησή του στις προτάσεις για ειρηνευτική συμφωνία που κατέθεσε η κυβέρνηση στο τραπέζι του διαλόγου. Η ανακοίνωση καταλήγει χαρακτηριστικά: "...σαν αποτέλεσμα της ελευθέρης και δημοκρατικής ψήφου των μελών του, ο EZLN απαντά ΟΧΙ στις κυβερνητικές προτάσεις για ειρήνη, θεωρεί τελειωμένο το διάλογο στο San Cristobal, επαναλαμβάνει την επιθυμία του για μια πολιτική λύση που θα οδηγούσε σε μια αξιοπρεπή και δίκαιη ειρήνη και απευθύνει πρόσκληση στους ανεξάρτητους και προοδευτικούς, για έναν εθνικό διάλογο, για μια ειρήνη με δημοκρατία, ελευθερία και δικαιοσύνη. Δεν παραινούμαστε!"

Μέχρι τον μήνα Ιούνη και την αρνητική αυτή απάντηση του EZLN μεσολάβησαν διάφορα γεγονότα, το πιο σημαντικό απ' τα οποία ήταν η δολοφονία του υποψηφίου του κυβερνώντος κόμματος PRI για το προεδρικό αξίωμα στις εκλογές του Αυγούστου.

Ο Luis Donaldo Colosio δολοφονείται το απόγευμα της 23ης Μάρτη στην Τιжуана της κάτω Καλιφόρνια. Οι ηθικοί αυτουργοί αυτής της πολιτικής δολοφονίας δεν θα βρεθούν ποτέ. Πολλοί μεξικάνοι, ανάμεσά τους και ο EZLN, μιλούν για λύσιμο διαφόρων μέσα στο κυβερνών κόμμα, ρίχνοντας στην ουσία την ευθύνη της δολοφονίας στο ίδιο το PRI. Η άποψη αυτή δεν πρέπει να απέχει και πολύ απ' την πραγματικότητα. Οι κυβερνητικοί χειρισμοί που θα ακολουθήσουν σε συνδυασμό με την παρουσίαση του νεκρού Colosio ως ήρωα της δημοκρατίας, είναι στοιχεία που συνηγορούν προς αυτή την κατεύθυνση.

Η δολοφονία του Colosio λειτούργησε καταλυτικά στην μεξικάνικη κοινωνία. Η κυβέρνηση πήρε την ευκαιρία στα χέρια της, αν δεν την είχε δημιουργήσει η ίδια και ξεκίνησε το γνωστό τροπάρι: "Η βία δεν ωφελεί την ανάπτυξη του Μεξικό", "αυτό που χρειάζεται είναι η κοινωνική ειρήνη", "πρέπει να παρθούν δραστηρικά μέτρα κατά της βίας" κοκ.

Φυσικά οι αναφορές αυτές στη βία συνοδεύονταν και με την υπενθύμιση ότι στο νότο της χώρας υπάρχουν κάποιοι αντάρτες, επαγγελματίες της βίας, που αποτελούν μια μόνιμη απειλή για τους θεομούς και την κοινωνική ειρήνη. Η κυβέρνηση δε θα διστάσει μάλιστα να πραγματοποιήσει, μέσω της πολεμικής αεροπορίας, βομβαρδισμούς σε ινδιάνικες κοινότητες της Chiapas ως "αντίποινα" για τη δολοφονία. Το νεκρό Colosio αντικαθιστά ο Ernesto Zedillo, στέλεχος του PRI με σαφώς μικρότερο βεληνεκές, που διατέλεσε υπουργός παιδείας στη κυβέρνηση Salinas.

Στο σημείο αυτό να υπογραμμίσουμε πως δεν πρέπει να σας παραξενεύει το γεγονός ότι με τόση ευκολία ένα σημαντικό κομμάτι της μεξικάνικης κοινωνίας θεώρησε φυσικό το ίδιο το PRI να οργανώσει τη δολοφονία του υποψηφίου του. Απ' την μια μεριά, σκεφτήτε πόσο ωφέλησε το κυβερνών κόμμα να μιλά για ένα δικό του "νεκρό-ήρωα της δημοκρατίας" πάνω ακριβώς στη προεκλογική περίοδο και απ' την άλλη έχετε υπόψιν, ότι το PRI στην ουσία αποτελεί μια κλίκα που κυβερνά το Μεξικό τα τελευταία 65 χρόνια και αποτελείται από μέλη, που προκειμένου να ικανοποιήσουν τις προσωπικές τους βλέψεις, υιοθετούν πολύ πιο εύκολα απ' ότι φαντάζεστε τη λύση, για παράδειγμα, της φυσικής εξόντωσης του αντιπάλου δελφίνου.

Η περίπτωση εξάλλου της δολοφονίας του γενικού γραμματέα του PRI Ruiz Massieu το Σεπτέμβρη του 1994, 6 μήνες δηλαδή αργότερα δεν αφήνει και πολλά περιθώρια αμφισβήτησης των παραπάνω ισχυρισμών. Για αυτή τη δολοφονία καταζητείται ως ηθικός αυτουργός ένας βουλευτής του PRI!

Μετά τη δολοφονία Colosio όλα ακολουθούν τη "φυσική" τους ροή. Ο αστικός τύπος αναλαμβάνει την προβολή του "τραγικού θύματος" και την "πληροφόρηση" του πλυθυσμού ενώ ο ομοσπονδιακός στρατός αναλαμβάνει την "προστασία της δημοκρατίας". Η δημόσια τάξη, οι δημοκρατικοί θεσμοί και οι επερχόμενες εκλογές είναι τα θέματα που προβάλλονται παντού. Δημόσιες συζητήσεις υποψηφίων των τριών μεγαλύτε-

Εκπρόσωπος του EZLN "προσέρχεται" στον διάλογο με την κυβέρνηση...

Donaldo Colosio: παραλίγο πρόεδρος του Μεξικό...

ρων κομμάτων στην τηλεόραση, συγκεντρώσεις των οπαδών τους, γιγαντοδιαφημίσεις των κομμάτων στους δρόμους. Λίγους μήνες πριν απ' τις εκλογές του Αυγούστου το Μεξικό ζει την πιο έντονη προεκλογική περίοδο της ιστορίας του.

Τη "σούπα" τη χαλάνε μόνο κάποιες καταγγελίες ανεξάρτητων οργανώσεων υπεράσπισης ανθρωπίνων δικαιωμάτων, που μιλούν για καταπατήσεις των στοιχειωδών πολιτικών-κοινωνικών δικαιωμάτων των εκατοπτάδων -άγνωστος ο ακριβής αριθμός- τσιαπανέκων αιχμαλώτων πολέμου. **Χαρακτηριστικό είναι ότι οι ινδιάνοι αιχμάλωτοι πολέμου που μιλούν μόνο τη γλώσσα τους ανακρίνονται και προφυλακίζονται χωρίς παρουσία διερμηνέα, αφού οι ινδιάνικες διάλεκτοι δεν αναγνωρίζονται σαν επίσημες γλώσσες.**

Συγχρόνως όλο και περισσότεροι εκπρόσωποι της μεξικάνικης επίσημης αριστεράς, διάφοροι διανοούμενοι και ανάλυτες, προοδευτικοί δημοσιογράφοι, ευκατάστατοι "αγωνιστές" με μακρόχρονη "παρουσία" στους λαϊκούς αγώνες, ομάδες με σαφώς ρεφορμιστικές θέσεις και πρακτικές, μεγαλοσυνδικαλιστές -όργανα της κυβέρνησης, οργανώσεις διαβρωμένες απ' την κυβερνητική προπαγάνδα και πολλοί άλλοι αμφιβόλου ηθικής και εντιμότητας φορείς και άτομα, υιοθετούν και ασπάζονται τα αιτήματα του EZLN που απ' την πλευρά του έχει αφήσει ένα πολύ ευρύ πεδίο συμμετοχής και σύμπραξης σε έναν αγώνα ενάντια στην κυβέρνηση, σε έναν αγώνα που κατά τις εκτιμήσεις του, έπρεπε να περάσει πλέον στα χέρια της Κοινωνίας των Πολιτών.

Εξέχουσα θέση ανάμεσα σ' όλους αυτούς τους "υποστηρικτές" του αγώνα του EZLN έχει το Κόμμα της Δημοκρατικής Επανάστασης (PRD), που κινείται στο χώρο της κεντροαριστεράς με ηγέτη του το Cuauhtemoc Cardenas που μέχρι το 1988 ήταν μέλος του PRI. Ο ίδιος ο Cardenas υιοθετεί τα αιτήματα των Ζαπατιστών και παίζει το ρόλο του ηγέτη της ειρηνικής λαϊκής αντίστασης, του αγώνα δηλαδή που έχει ξεκινήσει στα αστικά κέντρα η Κοινωνία των Πολιτών.

Η προσπάθεια του να εξασφαλίσει όλες τις "προοδευτικές" ψήφους στις εκλογές της 21ης Αυγούστου γίνεται ολοένα και πιο απεγνωσμένη.

Είναι ο μόνος πολιτικός αρχηγός που επισκέπτεται στη ζούγκλα Lacandona την ζώνη που ελέγχουν οι εξεγερμένοι Ζαπατίστας.

Είναι πολύ φυσικό να δημιουργείται η απορία, για ποιο λόγο ο EZLN ανέχθηκε όλη αυτή τη κατάσταση.

Μήπως δεν γνώριζε το ρόλο που έπαιξαν όλα αυτά τα στελέχη και οι φορείς της επίσημης αριστεράς τις δεκαετίες που προηγήθηκαν; Μήπως δεν κατάλαβε ότι το PRD πάσχιζε με νύχια και με δόντια να εξασφαλίσει με το φιλοζαπατίστικο προφίλ του τις περισσότερες δυνατές ψήφους για τις εκλογές του Αυγούστου; Μήπως δεν τον προβλημάτισε καθόλου ότι με τόση ευκολία και τόσο ξαφνικά άνθρωποι των γραφείων και του συμβιβασμού μεταμορφώθηκαν σε "ριζοσπάστες";

Νομίζουμε πως όλα τα παραπάνω ήταν και είναι γνωστά στην Παράνομη Επαναστατική Επιτροπή Ινδιάνων-Γενική Διοίκηση του EZLN. Η στάση που κράτησε απέναντι σ' όλους τους παραπάνω πολιτικάντηδες ήταν ανεκτική, αν και αυτή διαφοροποιείται, όπως θα δούμε το μήνα Οκτώβρη.

Θεωρούμε, λαμβάνοντας υπόψη τη μέχρι στιγμής κατάσταση, ότι πίσω απ' αυτή τη στάση του EZLN δεν κρύβεται κανενός είδους πολιτικής φιλοδοξίας, καμιά διάθεση για παζάρεμα του αγώνα του. Τα γεγονότα, μέχρι σήμερα τουλάχιστον, αποδεικνύουν πως καμιά κίνησή του δεν πρέπει να εξετάζεται ξεκομμένη από τις προηγούμενες, αλλά και από τη μεξικάνικη πραγματικότητα.

Έχουμε να κάνουμε με ένα σύνολο ελιγμών και τακτικών κινήσεων ενός λαϊκού στρατού. Ενός στρατού εξεγερμένων που, για να μην κρυβόμαστε, βρίσκεται σε κατάσταση πολιορκίας από τις κυβερνητικές δυνάμεις, δέχεται από παντού πιέσεις για συνθηκολόγηση και απειλείται κυριολεκτικά με εξόντωση.

Κάτω από αυτές τις συνθήκες συνεχίζει να κρατά την περιοχή του, δεν υπογράφει την ανακωχή και αρνείται μια ατιμωτική ειρήνη. Όλα τα παραπάνω πρέπει να τα εξετάσουμε με προσοχή, αναλογιζόμενοι, πάνω απ' όλα, πως μιλάμε για ένα αγώνα που βρίσκεται σε εξέλιξη.

Από το Γενάρη του '94 ο EZLN σταθερά επαναλαμβάνει πως:

- α) δεν επιθυμεί να καταλάβει την εξουσία,
- β) αποτελεί ένα λαϊκό στρατό που δεν αγωνίζεται να φέρει στην εξουσία κάποια νέα τάξη, τμήμα τάξης ή κάποια ομάδα.
- γ) ο αγώνας τους στοχεύει στη δημιουργία ενός ελεύθερου πεδίου για πολιτικό αγώνα, ενός ελεύθερου χώρου που θα γεννηθεί πάνω στο πτώμα του κόμματος-κράτους.

Τον Ιούνη του '94 "ρίχνει το μπαλάκι" στην Κοινωνία των Πολιτών και της ζητά να οργανώσει την αντίσταση, με τα μέσα που αυτή θα επιλέξει. Οι μαχητές του EZLN δηλώνουν πως θα συμμορφωθούν με τη λαϊκή βούληση.

Η λαϊκή βούληση την περίοδο εκείνη στο Μεξικό απαιτούσε, στη συντριπτική της πλειοψηφία, τον εκδημοκρατισμό και την ικανοποίηση ενός πλαισίου λαϊκών, εργατικών και αγροτικών αιτημάτων. Κάτω λοιπόν

Marcos - Cardenas: είναι φανερό ότι κοιτάζουν προς την ίδια κατεύθυνση...

απ' αυτή την πραγματικότητα οι Ζαπατίστας απευθύνονται, τον Ιούνιο, με τη ΔΕΥΤΕΡΗ ΔΙΑΚΗΡΥΞΗ ΤΗΣ ΖΟΥΓΚΛΑΣ LACANDONA, "στα αδέρφια των μη κυβερνητικών οργανώσεων, των ινδιάνικων και αγροτικών οργανώσεων, στους εργατές της πόλης και της υπαίθρου, στους δασκάλους και τους σπουδαστές, στις νοικοκυρές και τους εποίκους, στους καλλιτέχνες, στους διανοούμενους και στα μέλη των ανεξάρτητων κομμάτων" και τους καλεί σε μια ΕΘΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ (CND), με θέμα τη δημοκρατία, την ελευθερία και τη δικαιοσύνη. "Βασικός στόχος της CND είναι η οργάνωση της έκφρασης των πολιτών και η υπεράσπιση της λαϊκής βούλησης".

Τη λογική κάτω από την οποία οι Ζαπατίστας καλούν τους πολίτες για μια συντονισμένη και απο κοινού δράση, μπορούμε να τη διακρίνουμε στο απόσπασμα, από τη δεύτερη διακήρυξη της ζούγκλας Lacandona, που ακολουθεί: "...Όλοι αυτοί οι κλέφτες της ελπίδας υποθέτουν ότι πίσω από τα όπλα μας κρύβονται οι φιλοδοξίες και ο εγωισμός. Κάνουν λάθος. Πίσω από τα πυροβόλα όπλα μας βρίσκονται άλλα όπλα, τα όπλα της λογικής, και όλα τους τα εμψυχώνει η ελπίδα. Δεν θα αφήσουμε να μας την κλέψουν.

Η ελπίδα πήρε με τα όπλα τη θέση της στις αρχές του χρόνου. Τώρα μπορεί να περιμένει. Τώρα η ελπίδα που βαδίζει στις μεγάλες κινητοποιήσεις μπορεί και πρέπει να ξαναπάρει τον πρωταγωνιστικό ρόλο που με το δίκιο και τη λογική της αξίζει. Τώρα η σημαία βρίσκεται στα χέρια ανθρώπων που δεν κρύβονται, καλών και τίμιων που βαδίζουν δρόμους διαφορετικούς απ' το δικό μας αλλά που οδηγούν στον ίδιο σκοπό μ' αυτόν που ονειρευόμασταν στο δικό μας διάβα. Στέλνουμε το χαιρετισμό μας σ' αυτούς τους άντρες και σ' αυτές τις γυναίκες και στέλνουμε την ελπίδα μας να οδηγήσουν τη σημαία εκεί που πρέπει. Εμείς περιμένουμε, έτοιμοι και αξιοπρεπείς. Αν η σημαία πέσει, ξέρουμε καλά πως να την υψώσουμε ξανά.

Η ελπίδα να οργανωθεί, να βαδίσει τώρα στις κοιλάδες και τις πόλεις όπως χτές βάδισε στα βουνά. Αγωνιστείτε με τα όπλα σας, μην ανησυχείτε για τα δικά μας. Ξέρουμε να αντισταθούμε μέχρι τον τελευταίο. Ξέρουμε να περιμένουμε και αν φράξουν όλους τους δρόμους της αξιοπρέπειας, ξέρουμε πως να επιστρέψουμε...."

Προετοιμάζοντας την CND...

Τους μήνες Ιούνιο και Ιούλιο πραγματοποιούνται σε εθνικό επίπεδο προκαταρκτικές συζητήσεις και προετοιμάζονται εισηγήσεις και προτάσεις για την Εθνική Δημοκρατική Συνέλευση, η οποία θα πραγματοποιηθεί στις αρχές του Αυγούστου σε κάποιο οικισμό της περιοχής που ελέγχεται από τις δυνάμεις των Ζαπατίστας. Οι τελευταίοι ανέλαβαν και το δύσκολο κομμάτι της δουλειάς, δηλαδή να διαμορφώσουν, μέσα στη ζούγκλα ένα μεγάλο αμφιθεατρικό χώρο και να κατασκευάσουν καθίσματα, εξέδρες, βιβλιοθήκες, καταλύματα, αίθουσες τύπου, μαγειρεία, τουαλέτες κλπ., για να μπορέσουν να φιλοξενηθούν οι συνέδριοι και οι εργασίες της CND.

Στις "συντονιστικές" οργανώσεις των πολιτών, σ' αυτούς δηλαδή που είχαν αναλάβει κατά κάποιο τρόπο την "διοργανωτική εποπτεία" των συζητήσεων και των διαδικασιών πριν απ' τη CND παρουσιάστηκαν δύο αντίθετες τάσεις: απ' την μια οι υποστηρικτές των εκλογών (κόμματα και φορείς όπως PRD, PT, PRT, Alianza Democratica κλπ.) και απ' την άλλη αυτοί που υποστήριζαν την αποχή στις εκλογές του Αυγούστου (οργανώσεις μαρξιστών-λενινιστών, τροτσικιστές, αναρχικοί καθώς και πολλά πρώην μέλη αντάρτικων πόλης της δεκαετίας του '70). Δεν ήταν λίγες οι περιπτώσεις που οι διαδικασίες, στα προκαταρκτικά αυτά "τραπέζια" συζητήσεων, απέκλεισαν την έκφραση των ριζοσπαστικών φωνών και θέσεων αλλά και την συμμετοχή αγωνιστών και αγωνιστριών που επιθυμούσαν να συμμετάσχουν στις εργασίες της CND ανεξάρτητα και όχι "υπό την σκέπη" συντονιστικών και φορέων.

Το πρωί της 6ης Αυγούστου 1994 χιλιάδες άνθρωποι κατακλύζουν το San Cristobal de las Casas. Οργανωτές, καλεσμένοι, εκπρόσωποι πολιτικών ομάδων, αγροτικών και εργατικών οργανώσεων απ' όλη τη χώρα, οργανώσεις ιθαγενών, φοιτητές, διανοούμενοι, δημοσιογράφοι, ξένοι παρατηρητές, πολιτικοί αναλυτές, μέλη του PRD, "επιφανή" στελέχη της αριστεράς, περιέργοι και ένας ικανοποιητικός αριθμός πρακτόρων της μεξικάνικης κυβέρνησης και της αστυνομίας συνθέτουν ένα απίστευτο κονβόι 8.000 ατόμων, το οποίο το πρωί της επόμενης μέρας (Κυριακή 7 Αυγούστου) αναχωρεί για τη ζούγκλα Lacandona.

Ύστερα από ένα ταξίδι 130 περίπου χιλ. όλος αυτός ο κόσμος καταλήγει στην Guadalupe Terreyas και από 'κει με τα πόδια σ' ένα σημείο της ζούγκλας, που οι Ζαπατίστας, είχαν συμβολικά ονομάσει Aguascalientes Chiapas, δανειζόμενοι το όνομα από το μέρος που είχε γίνει η Επαναστατική Συνέλευση του 1914.

Όπως είχαμε πει και προηγουμένως, η επιθυμία του EZLN ήταν να μπορέσει η CND να οργανώσει την

...για να υποδεχτούν το απίστευτο κονβόι

Όπως είχαμε πει και προηγουμένως, η επιθυμία του EZLN ήταν να μπορέσει η CND να οργανώσει την

έκφραση των πολιτών, την υπεράσπιση της λαϊκής βούλησης. Ευελπιστούσε, μέσα απ' τις διαδικασίες της CND, να οργανωθεί με μέσα ειρηνικά και νόμιμα ο αγώνας για την ελευθερία, τη δημοκρατία και την δικαιοσύνη στο Μεξικό.

"...Περιμένουμε από τη CND, ένα συλλογικό κάλεσμα για αγώνα, γι' αυτά που με το δίκιο και τη λογική μας ανήκουν, για να πάρουν οι τίμιοι άνθρωποι τη θέση τους στην ιστορία. Τώρα δεν είναι καιρός για μας. Δεν είναι καιρός των όπλων. Τα αφήνουμε στην άκρη, αλλά δεν τα εγκαταλείπουμε. Ελπίζουμε να ανοίξει ο ορίζοντας, να μην είμαστε πια απαραίτητοι, εμείς οι νεκροί του τώρα και του πάντα, εμείς που έπρεπε να πεθάνουμε ακόμα μια φορά, μα τώρα για να ζήσουμε.

Περιμένουμε από τη CND τη γλώσσα της αλήθειας, τη γλώσσα της ειρήνης, όχι όμως τον εγκλωβισμό στο δημοκρατικό αγώνα, τη γλώσσα της ειρήνης, όχι όμως την εγκατάλειψη του αγώνα για ελευθερία, τη γλώσσα της ειρήνης, όχι της ειρηνικής συνύπαρξης με την αδικία."

Η αλήθεια είναι πως τελικά οι διαδικασίες της CND χαρακτηρίστηκαν απ' τα στοιχεία της σύγχισης, της βιασύνης, της εμμονής να εκφραστεί η λαϊκή βούληση μέσω της ψήφου στις εκλογές της 21ης Αυγούστου και τέλος απ' την προσπάθεια του PRD να αποκομίσει εκλογικά και πολιτικά ωφέλη.

Δεν υπήρξε ούτε ο χρόνος ούτε η διάθεση, απ' ότι φάνηκε, για ένα ουσιαστικό διάλογο, μια δυναμική ανταλλαγή απόψεων μεταξύ των συνέδρων, όπου εκεί θα μπορούσαν να εκφραστούν και ίσως να επικρατήσουν, απόψεις πιο ριζοσπαστικές απ' τη λαϊκή συμμετοχή στην εκλογική διαδικασία.

Είναι γεγονός πως δεν υπήρξε καμιά απόφαση της CND που να υποδεικνύει την υιοθέτηση ενός συγκεκριμένου πολιτικού κόμματος, ενός συγκεκριμένου υποψηφίου για το προεδρικό αξίωμα. Υπήρξε όμως η απόφαση για καταψήφιση του κυβερνώντος PRI, με το παράλληλο κάλεσμα σ' όλο το μεξικάνικο λαό να εκφράσει την αντίσταση του μέσω της ψήφου.

Τα παραπάνω απλά σημαίνουν: ψήφιστε PRD, ψήφιστε Cardenas.

Κάπως έτσι, γρήγορα και βιαστικά, ολοκληρώθηκαν οι εργασίες της πρώτης CND, αποδεικνύοντας πως ο καθένας απ' τους συνέδρους είχε, πηγαίνοντας στη Συνέλευση, διαφορετικά πράγματα στο μυαλό του και διαφορετικές βλέψεις.

Δεν υποστηρίζουμε πως υπήρξε μια "κάτω απ' το τραπέζι" συμφωνία μεταξύ PRD και EZLN με στόχο η αριστερά να αποκομίσει τα μέγιστα δυνατά εκλογικά ωφέλη. Τα γεγονότα εξ' άλλου των μηνών Σεπτέμβρη και Οκτώβρη, θα μας διέψευδαν.

Αλλά υποστηρίζουμε πως ο EZLN φάνηκε, μέσα από τη στάση του, να εμπιστεύεται χωρίς επιφυλάξεις πρόσωπα και πρακτικές που, από τη φύση τους, οδηγούσαν και οδηγούν σε δρόμους διαφορετικούς απ' αυτόν της κοινωνικής απελευθέρωσης.

Έδειξαν να πιστεύουν πως μια σύμπραξη όλων αυτών που συμμετείχαν στην CND, απ' τους ινδιάνους μαχητές του EZLN ως τα "επιφανή" στελέχη της επίσημης αριστεράς, είναι δυνατή. Έδειξαν να πιστεύουν ακόμη, πως το PRD θα είχε ένα σχέδιο λαϊκών κινητοποιήσεων, που θα έθετε σε εφαρμογή μετά τις εκλογές, "κατεβάζοντας" στο δρόμο τα μέλη του.

Από την πλευρά μας, υποστηρίζουμε πως ποτέ η απάντηση στη βία της φτώχειας και της εκμετάλλευσης δεν ήταν ο πασιφισμός και η ψήφος στις εκλογές. Ποιός είναι αυτός που δεν γνωρίζει ότι πάντα το πρώτο εμπόδιο, στην αυτοοργάνωση και τη ριζοσπαστικοποίηση του αγώνα των προλετάριων ολόκληρου του κόσμου, το αποτελούσαν και το αποτελούν οι θιασώτες της κοινωνικής ειρήνης, τα "επιφανή" στελέχη και οι ηγεσίες της επίσημης αριστεράς;

Δεν μιλήθηκε λοιπόν απ' όλους η γλώσσα της αλήθειας, κατά τη διάρκεια της CND.

Όταν λίγες μέρες μετά τη Συνέλευση στο Aguascalientes και λίγες πριν τις εκλογές, εμφανίζεται η πρόεδρος της CND Rosario Ibaña στην τελευταία προεκλογική συγκέντρωση του PRD στο San Cristobal φωνάζοντας: "VIVA PRD -VIVA EZLN" και "VIVA CARDENAS -VIVA MARCOS" τότε μάλλον μιλάει σε μια άλλη γλώσσα.

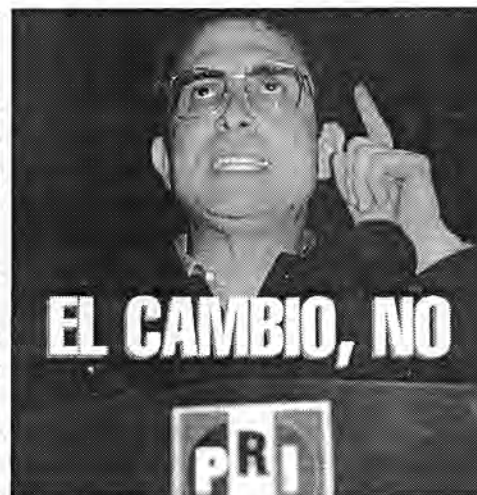
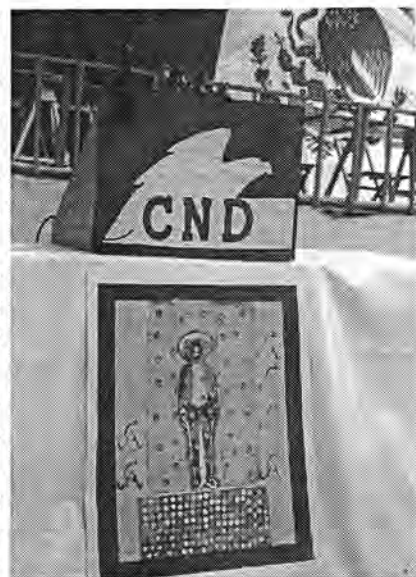
Στις εκλογές της 21ης Αυγούστου 1994 οι μεξικάνοι ψήφισαν για πρόεδρο της δημοκρατίας, για 96 γερουσιστές, για 500 βουλευτές και για τοπικούς κυβερνήτες.

Υπήρχαν 9 υποψήφιοι για το προεδρικό αξίωμα. Οι τρεις με τις μεγαλύτερες πιθανότητες να κερδίσουν ήταν: ο Ernesto Zedillo του κυβερνητικού κόμματος PRI, ο Diego Fernandez de Cevallos του συντηρητικού PAN και ο Cuauhtemoc Cardenas του κεντρο-αριστερού PRD.

Τις εκλογές τελικά τις κερδίζει το PRI με 50%. Ακολουθεί το PAN με 26%, ενώ το PRD συγκεντρώνει το 17% των ψήφων.

Στη πολιτεία της Chiapas τις εκλογές για τοπικό κυβερνήτη κερδίζει με 50% ο υποψήφιος του PRI Eduardo Robledo Rincon, ενώ ο Amado Avendano Figueroa ο οποίος "υιοθετήθηκε" από το PRD σαν υποψήφιος του, χωρίς να είναι μέλος του, συγκεντρώνει το 34% των ψήφων.

Η αριστερή αντιπολίτευση, οι μη κυβερνητικές οργανώσεις (O.N.Gs) καθώς και ο EZLN υποδέχονται τα

*"Αλλαγή, όχι"
Ο νικητής των εκλογών...*

επίσημα αποτελέσματα με ανακοινώσεις που μιλούν για εκτεταμένη εκλογική νοθεία.

Πιο συγκεκριμένα, ο EZLN, με κείμενο που στέλνει στις 24 Αυγούστου δηλώνει πως κανένα μέλος των τακτικών του δυνάμεων δεν ηγήφισε, παρόλα αυτά, τηρώντας την υπόσχεση του, επέτρεψε την τέλεση της εκλογικής διαδικασίας στις περιοχές της απελευθερωμένης ζώνης. Ανακαταλαμβάνοντας τις θέσεις που ελέγχει απ' το Γενάρη του '94, (η δύναμη των μαχητών είχε αποσυρθεί την ημέρα των εκλογών στο βουνό), ο EZLN καλεί το λαό να αντισταθεί υπερασπίζοντας τη θέληση και τα δικαιώματα του.

Οι μέρες που ακολουθούν βρίσκουν τις δυνάμεις των εξεγερμένων σε κατάσταση επιφυλακής (ALERTA ROJA). Η επικοινωνία με την απελευθερωμένη ζώνη διακόπτεται.

Ο ομοσπονδιακός στρατός, φανερά ανήσυχος εντείνει και πολλαπλασιάζει τους ελέγχους στους αυτοκινητόδρομους, γύρω απ' το San Cristobal, το Ocosingo, το Rancho Nuevo, το Altamirano, ακόμα και το Palenque.

Στις 27 Αυγούστου, πραγματοποιείται στο San Cristobal η πρώτη πορεία διαμαρτυρίας μετά τις εκλογές, οργανωμένη από αγροτικές και ινδιάνικες οργανώσεις καθώς και το PRD.

Στις 4 Σεπτέμβρη διαδηλωτές, στην πλειοψηφία τους ινδιάνοι, καταλαμβάνουν τους 2 κρατικούς ραδιοσταθμούς του San Cristobal απ' όπου για 2 ώρες περίπου εκπέμπονται ανακοινώσεις του EZLN διαφόρων αγροτικών οργανώσεων καθώς κι ένα κείμενο του Amado Avendano.

Την ίδια μέρα πραγματοποιούνται σ' όλη τη Chiapas καταλήψεις κυβερνητικών κτιρίων και αυτοκινητόδρομων, από αγρότες μέλη της OPEZ (Προλεταριακή Οργάνωση Εμιλιάνο Ζαπάτα) και του CIOAC (Ανεξάρτητο Κέντρο Εργατών Γης και Αγροτών) καθώς και πορείες-συγκεντρώσεις σε διάφορους δήμους όπως το Simojovel, τη Las Margaritas και το Ocosingo.

Όλες οι παραπάνω κινητοποιήσεις έχουν αντικυβερνητικό χαρακτήρα και δηλώνουν την στήριξη τους στα αιτήματα και το αγώνα του EZLN.

Παρόλα αυτά πρέπει να ξεκαθαρίσουμε πως τα άτομα και οι οργανώσεις που παίρνουν μέρος στις κινητοποιήσεις αυτές δεν έχουν κοινές θέσεις και πρακτικές. Άλλοι για παράδειγμα προτάσσουν σαν αιχμή της λαϊκής αντίστασης τις καταλήψεις γης που ούτως ή άλλως πραγματοποιούν μαζικά απ' τις αρχές του χρόνου, ενώ άλλοι επικεντρώνουν τον αγώνα τους στην καταγγελία της εκλογικής νοθείας και τη στήριξη του υποψηφίου της αριστεράς, που σύμφωνα με τα επίσημα αποτελέσματα ηττήθηκε στις εκλογές του Αυγούστου.

Ενώ ο μήνας Σεπτέμβρης, βρίσκεται ακόμα στην αρχή του και οι καταλήψεις γης στην Chiapas παίρνουν πλέον μαζικό χαρακτήρα, η κυβέρνηση και οι μεγαλοτσιφλικιάδες με τις λευκές φρουρές τους αρχίζουν να απαντούν δυναμικά στις λαϊκές κινητοποιήσεις.

Αφίσες του τύπου: "ΟΙ ΜΕΞΙΚΑΝΟΙ ΕΧΟΥΝ ΤΟ ΔΙΚΟ ΤΟΥΣ ΣΤΡΑΤΟ" και "ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑΚΟΣ ΣΤΡΑΤΟΣ: ΕΓΓΥΗΣΗ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΓΙΑ ΤΟ ΜΕΛΛΟΝ ΤΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ ΤΗΣ ΧΙΑΠΑΣ" κάνουν την εμφάνισή τους στους τοίχους.

Στο Jaltengo δολοφονούνται δύο δάσκαλοι μέλη του PRD. Στην κοινότητα Plan de Encinal της πολιτείας Veraacruz απαγάγονται δύο ινδιάνοι που πρωτοστατούσαν στις καταλήψεις γης. Τα πτώματά τους βρίσκονται 4 μέρες αργότερα στο ποτάμι El Chiflon. Τα γραφεία της OCEZ (Αγροτική Οργάνωση Εμιλιάνο Ζαπάτα) στην Chiapas δέχονται επίθεση με χειροβομβίδα.

Ειδικές δυνάμεις επιτίθενται σε συγκέντρωση διαμαρτυρίας του Συμβουλίου του Guerrero για τα 500 χρόνια Ινδιάνικης Αντίστασης. Τραυματίζονται πολλοί διαδηλωτές ενώ η τύχη άλλων 26 αγνοείται.

Ειδικές δυνάμεις της αστυνομίας εκκενώνουν κατειλημμένα κτήματα στη Chiapas, συλλαμβάνουν εκατοντάδες αγρότες, γκρεμίζουν δεκάδες υπόστεγα και κατάσχουν βόμβες μολότοφ που οι αγρότες είχαν ετοιμάσει για την άμυνά τους.

Κι ενώ η Chiapas στην κυριολεξία μοιάζει με καζάνι που βράζει, το πρωί της 29ης Σεπτέμβρη δολοφονείται στο κέντρο της πόλης του Μεξικό ο γενικός γραμματέας του PRI και πρώην κυβερνήτης της πολιτείας Guerrero, Jose Francisco Ruiz Massieu.

Για άλλη μια φορά η ιστορία επαναλαμβάνεται έστω και σαν φάρσα. Η κυβέρνηση πενθεί το νεκρό της ήρωα, ο Τύπος καταδικάζει την "επιστροφή" της βίας στην πολιτική ζωή και η αστυνομία "αναζητεί" σαν ηθικό αυτουργό της δολοφονίας, ένα βουλευτή του κυβερνώντος PRI που έχει διαφύγει στις ΗΠΑ.

Στις 2 του Οκτώβρη, ημέρα μνήμης της σφαγής του 1968 όπου εκατοντάδες διαδηλωτές είχαν πέσει νεκροί από τις σφαίρες του ομοσπονδιακού στρατού, πραγματοποιούνται σ' όλη τη χώρα πορείες και συγκεντρώσεις.

Στην πόλη του Μεξικό, μια γιγάντια διαδήλωση, καταλήγει μπροστά στο κυβερνητικό μέγαρο όπου για μια ακόμη φορά μέλη του προεδρείου της CND (που πλέον αποτελεί ένα πανεθνικό συ-

Απο τη σφαγή του '68...

ντονιστικό φορέα που εκδίδει και εφημερίδα), εκφράζουν ανοιχτά την υποστήριξη τους στο PRD ζητώντας απ'το συγκεντρωμένο πλήθος να οργανώσει κίνημα ειρηνικής αντίστασης με ηγέτη τον Cuauhtemoc Cardenas.

Στις 6 του Οκτώβρη ο EZLN δημοσιοποιεί τις θέσεις του για τη δεύτερη σύγκλιση της Εθνικής Δημοκρατικής Συνέλευσης (CND) μέσα απ'τις οποίες διακρίνεται μια όξυνση της κριτικής του στην λειτουργία της CND καθώς και στις κινήσεις του προεδρείου της. Αναφέρει χαρακτηριστικά πως το προεδρείο της CND πρέπει να "διατάξει υπακούοντας" και συνεχίζει λέγοντας πως το προεδρείο της Εθνικής Δημοκρατικής Συνέλευσης δεν είναι δυνατόν να κάνει δημόσια δηλώσεις υπερ ή κατά κάποιου πολιτικού κόμματος ή οργάνωσης, που δεν έχουν καταθέσει σαφώς την υποταγή τους στις αποφάσεις της Συνέλευσης.

Η μερική αυτή αλλαγή στάσης του EZLN απέναντι στις κινήσεις των "επιφανών στελεχών" του προεδρείου της CND φέρνει στην επιφάνεια τη δυσανεμία αρκετών Ζαπατίστας που ούτως ή άλλως δεν είχαν εναποθέσει καμία ελπίδα στα εκλογικά και μετεκλογικά παζάρια της αριστεράς.

Στις 8 Οκτώβρη, 27 χρόνια μετά τη δολοφονία του Che Guevara, ο EZLN διοργανώνει στην απελευθερωμένη ζώνη μια εκδήλωση μνήμης. Ο ταγματάρχης Moises, μπροστά σε 1500 μαχητές του EZLN τονίζει: "...αν αυτή τη στιγμή ερχόταν η εντολή για επίθεση, τι θα απαντούσαμε, είμαστε έτοιμοι;". Σαν απάντηση ακούστηκε ένα δυνατό "ΝΑΙ!". "...θέλουμε να στείλουμε αυτό το μήνυμα στη διοίκησή μας. Περιμένουμε εντολές. Η τυραννία μας κλείνει το δρόμο. Πρέπει να τον ανοίξουμε με χτυπήματα, με σφαίρες, ώστε να ακουστούμε. Περιμένουμε επίσης εντολές απ'όλους τους Μεξικάνους. Η υπομονή εξαντλείται. Ήδη αγωνιζόμαστε υπερβολικά ειρηνικά".

Η αλλαγή αυτή της στάσης των Ζαπατίστας, θα γίνει πιο ορατή όταν στις 14 Οκτώβρη στη ζούγκλα Lacandona, 400 σύνεδροι της CND θα ακούσουν τον Subcomandante Marcos να λέει: "...εδώ απαγορεύεται η λέξη παραδίνομαι. Κανονίστε μεταξύ σας τις διαφορές σας και αφήστε τις μαλακίες. Εδώ δε θα επιτρέψουμε να έρχεται ο καθένας και να ρίχνει το ηθικό των ανθρώπων μας ή να λείι ψέματα. Αυτό μπορείτε να το κάνετε στο αμφιθέατρο Che Guevara (σπι. πανεπιστήμιο της πρωτεύουσας) και στο Zocalo(σπι. κεντρική πλατεία της πρωτεύουσας). Εδώ δεν μπορείτε. Έτσι απλά.

...Είμαστε ένας επαναστατικός στρατός γιατί δεν πιστεύουμε στις εκλογές. Αν πιστεύαμε στην ειρηνική εκλογική πάλη δεν θα ήμασταν τώρα εδώ με το πρόσωπο καλυμμένο και μ'ένα όπλο στο χέρι. Θα συνεχίζαμε να είμαστε στα σπίτια μας και εδώ θα ήταν άλλοι να μιλάνε στη θέση μας. Πιστεύουμε ότι ακόμη είναι πιθανή μια ειρηνική μετάβαση. Δεν αρνούμαστε την πιθανότητα να μας αποδείξει κάποιος ότι κάνουμε λάθος. Αυτή είναι η διαφορά μας με τις ένοπλες ομάδες που λένε όχι, μόνο η ένοπλη πάλη, τα υπόλοιπα είναι μαλακίες. Ίσως όχι, ίσως να υπάρχουν και άλλες μορφές πάλης, ίσως η ένοπλη πάλη να μην είναι καν απαραίτητη. Αποδείξτε το. Έτσι φτάσαμε στη CND. Δεν θέλαμε να φωνάξουν "ζήτω η ένοπλη πάλη, να πεθάνει ο ρεφορμισμός!". Αυτό που θέλαμε ήταν η συζήτηση, μια τελική συμφωνία.

...Θέλουμε να ξεκαθαρίσουμε ότι ο EZLN δεν θα είναι ένα χαρτί στο παιχνίδι του PRD με την κυβέρνηση και θα κάνουμε ότι είναι δυνατό για να μη γίνει η Συνέλευση ένα χαρτί σ'αυτό το παιχνίδι.

...Εμείς δεν οφείλουμε τίποτα σε κανένα. Βγήκαμε να αγωνιστούμε και πεθαίνουμε μόνοι μας. Λέμε σ'αυτούς που δεν έχουν κόμμα ότι είμαστε ζωντανόι χάρη σε εσάς. Γιατί αν δεν είχε επιτευχθεί κατάπαυση του πυρός στις 12 Γενάρη, ποιος ξέρει τι θα είχε συμβεί. Αυτό που σας ζητάμε είναι να οργανώσετε τους ανθρώπους, όχι να πάρετε τα όπλα. Έχουμε δικαίωμα αυτό το συνέδριο να είναι όχι ένοπλο, αλλά Ζαπατιστικό, Ζαπατιστικό με την έννοια ότι θα αναζητήσει μια καινούρια πολιτική σχέση, όχι μόνο για έξω αλλά και για τις ανθρώπινες σχέσεις. Ένα νέο τρόπο για να βλέπουμε την επαναστατική πάλη."

Καθώς βαδίζουμε προς τα τέλη του Οκτώβρη και ο ομοσπονδιακός στρατός για άλλη μια φορά ενισχύει τις δυνάμεις του, δίνοντας την εικόνα της προετοιμασίας για μια επίθεση προς στις Ζαπατίστικες θέσεις, εργάτες γης και αγρότες του Comitan ανακηρύσσουν απελευθερωμένες περιοχές όλες τις εκτάσεις γης που έχουν καταλάβει.

Την ίδια στιγμή, η κυβέρνηση, μέσω του νέου της απεσταλμένου Madrazo, αποστέλει νέες προτάσεις για ειρηνευτικές συνομιλίες.

Είναι ολοφάνερο το διπλό παιχνίδι που παίζουν οι κυβερνητικοί παράγοντες. Απ'την μια εκφράζουν μέσω προτάσεων την "διάθεση" τους για ειρήνη ενώ απ'την άλλη μέσω του ομοσπονδιακού στρατού πραγματοποιούν εισβολές στην νεκρή ζώνη, χαμηλές πτήσεις πάνω απ'τις Ζαπατιστικές θέσεις, εκκενώσεις κατειλημένων κτημάτων και φυλακίσεις ινδιάνων αγροτών.

Η Παράνομη Επαναστατική Επιτροπή Ινδιάνων και η Γενική Διοίκηση του EZLN δέχονται συνεχώς απ'τις κοινότητες της ελεύθερης ζώνης μηνύματα δυσπιστίας στους νέους ελιγμούς της κυβέρνησης. Εκτός των άλλων

mayor Moises

λων, οι βάσεις στήριξης του στρατού των Ζαπατιστών, αναρωτιούνται πως θα καθήσουν να συζητήσουν με κάποιους που λένε ότι θα σεβαστούν τις ζωές των εξεγερμένων, όταν δεν σέβονται τη ζωή των δικών τους.

Εχει περάσει μόλις ένας μήνας απ'τη δολοφονία του Ruiz Massieu. Οι νέες προτάσεις της κυβέρνησης θα συναντήσουν την αρνητική απάντηση του EZLN.

Η διπρόσωπη τακτική της κυβέρνησης, που έντεχνα, μια προβάλλει το "ελαστικό" και μια το "σκληρό" της πρόσωπο, δεν υιοθετείται σε καμιά περίπτωση απ'τους πλούσιους ζωέμπορους της Chiapas. Πιστοί στην πάγια τακτική τους οργανώνουν και εξοπλίζουν τις "λευκές φρουρές" τους, με πιο εντατικό ρυθμό, στρατολογώντας ακόμα και άνεργους πρώην μισθοφόρους "αντι-αντάρτικων" ταγμάτων από τη Γουατεμάλα, το Ελ Σαλβαδόρ και τη Νικαράγουα. Όλοι αυτοί οι πληρωμένοι φονιάδες θα προβούν κατά τη διάρκεια του μήνα Νοέμβρη σε νέες βιαιοπραγίες και εκτελέσεις ινδιάνων αγροτών που πρωποστατούν στο κίνημα των καταλήψεων γης.

Στις 20 του Νοέμβρη, επίσημη επέτειο της Επανάστασης του 1910, πραγματοποιούνται σε ολόκληρη την Chiapas πορείες και καταλήψεις δρόμων και δημαρχείων. Στο Comitán, όπου ένα μήνα πριν οι αγρότες είχαν ανακηρύξει απελευθερωμένη ζώνη τα κατελιμμένα κτήματα, η αστυνομία επιτίθεται σε ομάδα 200 ινδιάνων και αγροτών με αποτέλεσμα το θάνατο 4 διαδηλωτών και την σύλληψη άλλων 10, που από τότε αγνοείται η τύχη τους.

Η 1η Δεκέμβρη είναι η μέρα που αναλαμβάνει επίσημα τα καθήκοντα του ο νέος πρόεδρος του Μεξικό, Ernesto Zedillo.

Η αριστερή αντιπολίτευση και ανεξάρτητες οργανώσεις πραγματοποιούν πορεία διαμαρτυρίας που καταλήγει στο κυβερνητικό μέγαρο της πόλης του Μεξικό, όπου ένα κομμάτι των διαδηλωτών συγκρούεται με την αστυνομία.

Η τελετή ανάληψη των καθηκόντων του κυβερνήτη της Chiapas γίνεται στις 8 του Δεκέμβρη. Ο νέος κυβερνήτης Robledo, Rincon, θέλοντας να εντυπωσιάσει, δηλώνει πως "κανείς δεν έχει το δικαίωμα να μας απειλεί", αναφερόμενος ξεκάθαρα στους Ζαπατίστας. Ο Ernesto Zedillo ο οποίος παρεβρισκόταν στην τελετή, που έγινε στην πρωτεύουσα της πολιτείας Tuxtla Gutierrez, διακήρυξε ότι στόχος του είναι η προώθηση της ειρήνης και της δικαιοσύνης μέσω των διαπραγματεύσεων με τις δυνάμεις των εξεγερμένων. Πρότεινε μάλιστα και την αποστολή πολυκομματικής επιτροπής στη ζούγκλα Lacandona. Την ίδια στιγμή η πόλη, καθώς και το San Cristobal ήταν γεμάτη από στρατιώτες του ομοσπονδιακού στρατού.

Οι νέες αυτές "προσπάθειες" του Zedillo για ειρηνευτικές συνομιλίες δεν πρέπει να ξεταστούν ξεκομμένες απ'την κατάσταση της οικονομίας του Μεξικάνικου κράτους, την ίδια περίοδο.

Ήδη η νέα κυβέρνηση είχε προχωρήσει σε δραστική υποτίμηση του εθνικού νομίσματος (πέσο). Η κίνηση αυτή ήταν αναγκαστική, μια και η διαφυγή κεφαλαίων από τη χώρα εντάθηκε δραματικά τις δύο πρώτες εβδομάδες του Δεκέμβρη. Όπως ομολογούν, οι ίδιοι οι κεφαλαιούχοι, η διαφυγή αυτή ήταν απόρροια των ανησυχιών τους για τη κλιμάκωση της πολιτικής κρίσης στην επαρχία της Chiapas.

Η αρνητική απάντηση του EZLN στις νέες προτάσεις Zedillo γίνεται αυτή τη φορά με πράξεις και όχι με ανακοινωθέντα.

Στις 19 του Δεκέμβρη οι Ζαπατίστας πραγματοποιούν έξοδο από τις θέσεις τους στη ζούγκλα Lacandona και καταλαμβάνουν 80 περίπου κοινότητες, φτάνοντας σχεδόν μέχρι το San Cristobal. Ο τοπικός πληθυσμός αυτή τη φορά αναλαμβάνει δράση και προχωρά από μόνος του σε καταλήψεις δημαρχείων, πυρπολεί χρεώχαρτα της εφορίας και αστυνομικούς φακέλους, ενώ δεν είναι λίγες οι περιπτώσεις που ινδιάνοι και αγρότες αρχίζουν να οχυρώνουν πρόχειρα τις κοινότητές τους ανακηρύσσοντάς τες αυτόνομες περιοχές. Μπροστά σ'αυτή την κατάσταση, ο ομοσπονδιακός στρατός εγκαταλείπει τις θέσεις του και υποχωρεί συγκροτημένα, επιλέγοντας να μην αναλάβει το κόστος μιας αιματηρής σύγκρουσης με τους Ζαπατίστας και τους κατοικούς των περιοχών.

Τρεις μέρες αργότερα οι μαχητές του EZLN επιστρέφουν στις αρχικές τους θέσεις στη ζούγκλα, ξεκαθαρίζοντας πως στόχος αυτής της εξόδου που πραγματοποίησαν ήταν να σταλεί ένα μήνυμα προς την κυβέρνηση, ότι οι συνθήκες φτώχειας και εξαθλίωσης στην Chiapas όχι μόνο παραμένουν, αλλά με την νέα οικο-

νομική κρίση, οξύνονται καθημερινά. Τονίζουν πως δεν επιθυμούν να αναλάβουν καμιά εξουσία στην περιοχή και σέβονται την απόφαση της τοπικής κοινωνίας που έχει εκλέξει για κυβερνήτη της Chiapas, τον υποψήφιο της αριστεράς, Amado Avendano. Ο Avendano, απ' την πλευρά του ανακοινώνει πως έχει ήδη ετοιμάσει ένα πρόγραμμα διακυβέρνησης της πολιτείας βασισμένο στις θέσεις και τα αιτήματα του EZLN.

Και ενώ οι Ζαπατίστας κήρυξαν την Πρωτοχρονιά του 1995 μια σύντομη ανάπαυλα κάθε Κστρατιωτικής επιχείρησης γιορτάζοντας τον ένα χρόνο από την εξέγερση τους, ανώτατα κυβερνητικά στελέχη του Μεξικό έσπευδαν στην Ουάσιγκτον για διαπραγματεύσεις με στελέχη χρηματοπιστωτικών οργανισμών, σκοπεύοντας στην εξεύρεση οικονομικής βοήθειας. Η αντίδραση των ΗΠΑ, βλέποντας τον εταίρο τους στη NAFTA να καταρρέει, ήταν άμεση.

Η κυβέρνηση του Μεξικό θα λάβει τελικά πακέτο οικονομικής ενίσχυσης συνολικού ύψους 18 δισεκατομμυρίων δολλαρίων από τις ΗΠΑ (9δισ), τον Καναδά (1,5δισ), την Τράπεζα Διεθνών Ρυθμίσεων (5δισ) και ένα όμιλο εμπορικών τραπεζών (3δισ).

Το αντίλαγμα για την παραπάνω "βοήθεια", μπορεί εύκολα να το φανταστεί ο καθένας: ΕΠΙΤΑΧΥΝΣΗ ΤΩΝ ΙΔΙΩΤΙΚΟΠΟΙΗΣΕΩΝ στις μεταφορές, τις τηλεπικοινωνίες και τα μεγάλα έργα λιμανιών και αεροδρομίων. Από τη διαδικασία αυτή πολύ δύσκολα θα ξεφύγει και η εθνική εταιρεία πετρελαίων του Μεξικό (PEMEX).

Βρισκόμαστε ήδη στα μέσα του Γενάρη και το Μεξικό παρουσιάζει την εικόνα ενός "οικοδομήματος" που καταρρέει. Η οικονομική κρίση που ξεσπά μια μέρα μετά τη δεύτερη δυναμική εμφάνιση των Ζαπατίστας έχει αναγκάσει τον πρόεδρο Zedillo να πάρει πίσω όλες του τις υποσχέσεις. Το προεκλογικό σλόγκαν "PRI: ΕΥΗΜΕΡΙΑ ΓΙΑ ΤΗ ΜΕΞΙΚΑΝΙΚΗ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ" δίνει τώρα τη θέση του στο "Η ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΑΠΑΙΤΕΙ ΝΕΕΣ ΘΥΣΙΕΣ".

Την ίδια στιγμή οι όροι του παιχνιδιού στην παγκόσμια κεφαλαιαγορά αλλάζουν. Το οικονομικό κραχ στο Μεξικό, το μεγαλύτερο απ' τον Οκτώβρη του '87, σπέρνει τον πανικό στην Αργεντινή, τη Βραζιλία, τη Χιλή και γίνεται αισθητό στον Καναδά, την Ισπανία, την Ιταλία, τη Σουηδία, την Ουγγαρία, το Χονγκ-Κονγκ και χώρες της Ανατολικής Ευρώπης.

Η επαναστατική διαδικασία που, σε πείσμα του Φουκουγιάμα και του τέλους της ιστορίας, ξεκίνησε το Γενάρη του '94 στο μεξικάνικο νότο, αποδεικνύει ότι οι σχεδιαστές της παγκόσμιας νέας τάξης βρίσκουν μπροστά τους πρόσωπα και καταστάσεις με αγνοημένη μέχρι χθες σημασία αλλά με ανυπολόγιστες συνέπειες. Η πανικόβλητη απομάκρυνση των κεφάλαιων από το Μεξικό, όταν αυτά βρέθηκαν αντιμέτωπα με την εξέγερση και την αξιοπρέπεια, αποδεικνύει και στον πιο αφελή ποιό είναι αυτοί που τα κατέχουν, που αποσκοπούσε το λεγόμενο μεξικάνικο θαύμα.

Αν ο αγώνας για αξιοπρέπεια και ελευθερία ταράζει την παγκόσμια οικονομία, είναι προφανές ότι οι διαχειριστές της παγκόσμιας οικονομίας είναι εχθροί και της αξιοπρέπειας και της ελευθερίας.

Οι εχθροί αρχίζουν να φαίνονται ξεκάθαρα.

Καιρός είναι να φανούν και οι σύμμαχοι.

Αγαπητοί κύριοι:

Τώρα που στην Chiapas έγινε μια τέτοια έκρηξη στην εθνική συνείδηση, πολλοί και διάφοροι συγγραφείς έχουν αρχίσει να ξεσκονίζουν το μικρό τους Larousse ιλλουστρασιόν, το “Mexico desconocido” (“Άγνωστο Μεξικό”, περιοδικό που ασχολείται με τα μη τουριστικά μέρη της χώρας), τις δισκέτες με τα στατιστικά δεδομένα της INEGI ή της Fonapar ή ακόμη και τα κλασικά κείμενα από την εποχή του Bartholome de las Casas. Θέλοντας κι εμείς να συνεισφέρουμε σ’ αυτή τη δίψα για γνώσεις πάνω στην κατάσταση στην Chiapas, σας στέλνουμε ένα κείμενο που έγραψε ο σύντροφός μας subcomandante I. Marcos στα μέσα του 1992, στην προσπάθειά του να ξυπνήσει τη συνείδηση διάφορων συντρόφων που εκείνο τον καιρό πλησίαζαν τον αγώνα μας.

Ελπίζουμε ότι το υλικό αυτό θα κερδίσει κάποια θέση ανάμεσα στις εκδόσεις και τα ένθετα της έγκυρης εφημερίδας σας. Τα συγγραφικά δικαιώματα ανήκουν στους στασιαστές, οι οποίοι θα νιώσουν ότι ανταμείβονται, βλέποντας ίσως κάτι από την ιστορία τους να κυκλοφορεί σε επίπεδο πανεθνικό. Ίσως έτσι κάποιοι άλλοι σύντροφοι να πάρουν θάρρος και να γράψουν κάτι σχετικό με τις πολιτείες και τα μέρη τους. Ελπίζουμε ότι προφητείες, όπως αυτή για την Chiapas, θ’ αρχίσουν να εκπληρώνονται.

Τμήμα Τύπου και Προπαγάνδας του EZLN
Ζούγκλα Lacandona, Μεξικό, Ιανουάριος 1994

Ο ΝΟΤΟΣ ΣΕ ΔΥΟ ΑΝΕΜΟΥΣ, ΜΙΑ ΘΥΕΛΛΑ ΚΑΙ ΜΙΑ ΠΡΟΦΗΤΕΙΑ

Άνεμος πρώτος

Αυτός που έρχεται από πάνω

Που αφηγείται πως η ανώτατη κυβέρνηση συγκινήθηκε από τη δυστυχία των ινδιάνων στη Chiapas και υποχρεώθηκε να χρηματοδοτήσει την κατασκευή ξενοδοχείων, φυλακών, στρατοπέδων και ενός στρατιωτικού αεροδρομίου. Και που αφηγείται επίσης πως το κτήνος τρέφεται από το αίμα αυτού του λαού, και άλλα άθλια και δυστυχή συμβάντα.

Ας υποθέσουμε ότι μένετε στο βορρά, στο κέντρο ή στα δυτικά αυτής της χώρας. Ας υποθέσουμε ότι δίνετε σημασία στην αρχαία φράση του Sectur ΕΠΙΣΚΕΦΤΕΙΤΕ ΤΟ ΜΕΞΙΚΟ. Ας υποθέσουμε ότι αποφασίζετε να επισκεφτείτε το νοτιοανατολικό μέρος της χώρας σας και ότι επιλέγετε την πολιτεία Chiapas. Ας υποθέσουμε ότι πάτε από την εθνική (το να πάει κανείς αεροπορικά είναι όχι μόνο αντιοικονομικό αλλά και απίθανο: υπάρχουν μόνο δύο πολιτικά αεροδρόμια κι ένα στρατιωτικό). Ας υποθέσουμε ότι παίρνετε την εθνική Transistmica. Ας υποθέσουμε ότι δε δίνετε καμία σημασία στο στρατόπεδο ενός συντάγματος του πυροβολικού του ομοσπονδιακού στρατού που βρίσκεται στο ύψος του Matias Romero και συνεχίζετε μέχρι τη Ventosa. Ας υποθέσουμε ότι δεν προσέχετε το φυλάκιο της Υπηρεσίας Μετανάστευσης της Γραμματείας της Κυβέρνησης (που σε κάνει να σκέφτεσαι ότι βγαίνεις από μια χώρα και μπαίνεις σε μία άλλη). Ας υποθέσουμε ότι εσείς στρίβετε προς τα αριστερά και κατευθύνετε αποφασιστικά προς την Chiapas. Μετά από κάποια χιλιόμετρα θ’ αφήσετε πίσω σας την Oaxaca και θα συναντήσετε μια μεγάλη επιγραφή που λέει: ΚΑΛΩΣ ΗΡΘΑΤΕ ΣΤΗ CHIAPAS. Το βρήκατε; Ωραία, ας υποθέσουμε πως το βρήκατε. Έχετε πάρει έναν από τους τρεις εθνικούς δρόμους που υπάρχουν για να μπει κανείς στην πολιτεία αυτή: ένας στα βόρεια της πολιτείας, ένας στην ακτή του Ειρηνικού κι ένας αυτός που υποτίθεται ότι έχετε πάρει εσείς οδηγούν στην νοτιοανατολική αυτή άκρη. Ο πλούτος βγαίνει απ’ αυτή τη γη, και όχι μόνο από τους τρεις εθνικούς δρόμους. Από χιλιάδες δρόμους αμορραγεί η Chiapas: από δίκτυα πετρελαίου και γκαζιού, από σύρματα ηλεκτρικού, από βαγόνια των σιδηροδρόμων, από τραπεζικούς λογαριασμούς, από φορητά και α-

γροτικά αυτοκίνητα, από πλοία και αεροπλάνα, από λαθραία μονοπάτια, χωματόδρομους και ρωγμές. Η γη αυτή συνεχίζει να πληρώνει το φόρο της στις αυτοκρατορίες: πετρέλαιο, ηλεκτρική ενέργεια, κοπάδια ζώων, χρήμα, καφέ, μπανάνες, μέλι, καλαμπόκι, κακάο, καπνό, ζάχαρη, σόγια, πεπόνια, μαμέν, μάνγκος, ταμαρίντος και αβοκάντος...αίμα της Chiapas ρέει από τους χίλιους και έναν κυνόδοντες της λεηλασίας, τους μπηγμένους στο λαιμό του αμερικάνικου νότου. Πρώτες ύλες, χιλιάδες εκατομμύρια τόνοι που εκρέουν από τα μεξικάνικα λιμάνια, τους σταθμούς των λεωφορείων ή τους σιδηροδρομικούς, από τα αεροδρόμια με διάφορες κατευθύνσεις: Η.Π.Α., Καναδά, Ολλανδία, Γερμανία, Ιταλία, Ιαπωνία. Με τον ίδιο προορισμό: την αυτοκρατορία. Ο φόρος που επιβάλλει ο καπιταλισμός στο νοτιοανατολικό τμήμα αυτής της χώρας της απομυζά από τη γέννησή της αίμα και λάσπη.

Μια χούφτα έμποροι, απ'αυτούς που αποτελούν το μεξικάνικο κράτος, παίρνουν από την Chiapas όλο τον πλούτο και σε αντάλλαγμα αφήνουν το ίχνος τους, θανάσιμο και βρωμερό: ο οικονομικός κυνόδοντας αποκόμισε το 1989 συνολικά 1.222.669 εκατομμύρια πέσος και διέθεσε σε πιστώσεις και έργα 616.340 εκατομμύρια. Περισσότερα από 600.000 εκατομμύρια πέσος κατέληξαν στο στομάχι του κτήνους.

Στη γη της Chiapas υπάρχουν 86 κυνόδοντες της Pemex μπηγμένοι στις κοινότητες Estacion, Juarez, Reforma, Ostucan, Pichucalco, Ocosingo. Παίρνουν το φυσικό αέριο και το πετρέλαιο και αφήνουν τη σφραγίδα του καπιταλισμού: οικολογική καταστροφή, απογύμνωση των αγρών, υπερπληθωρισμός, αλκοολισμός, πορνεία και φτώχεια. Το κτήνος δεν ικανοποιείται και απλώνει τα πλοκάμια του στη ζούγκλα Lacadona, όπου εκμεταλλεύεται οκτώ πετρελαιοφόρα κοιτάσματα. Οι ρωγμές στη γη ανοίγονται από τα μεγάλα μαχαίρια που τα κρατούν οι ίδιοι χωρικοί που έμειναν χωρίς γη εξαιτίας του αχόρταγου κτήνους. Πέφτουν τα δέντρα, αντηχούν οι εκρήξεις του δυναμίτη σε κομμάτια γης όπου μόνο στους χωρικούς απαγορεύεται να κόψουν δέντρα για να σπείρουν. Κάθε δέντρο που θα κόψουν μπορεί να τους κοστίζει πρόστιμο αξίας δέκα βασικών μισθών και φυλακή. Ο φτωχός δεν επιτρέπεται να κόβει δέντρα, το κτήνος του πετρελαίου, όμως, που όλο και περισσότερο περνά σε ξένα χέρια, μπορεί. Ο χωρικός κόβει για να ζήσει. Ο ξένος κόβει για να λεηλατήσει.

Και στην παραγωγή του καφέ αιμορραγεί η Chiapas. Το 35% της παραγωγής καφέ προέρχεται απ'αυτήν τη γη που απασχολεί 87.000 ανθρώπους. Το 47% της παραγωγής πάει στην αγορά του εσωτερικού και το 53% κατευθύνεται προς την αγορά του εξωτερικού, κυρίως στις Η.Π.Α. και στην Ευρώπη. Περισσότεροι από 100.000 τόνοι καφέ παράγονται σ'αυτήν την πολιτεία για να παχύνουν τους τραπεζικούς λογαριασμούς του κτήνους: Το 1988, ένα κιλό καφέ πουλιόταν στο εξωτερικό για 8.000 πέσος κατά μέσο όρο, στον παραγωγό, όμως από την Chiapas δίνονταν μόνο 2.500 ή και λιγότερο.

Η δεύτερη πηγή λεηλασίας μετά τον καφέ είναι η κτηνοτροφία. Τρία εκατομμύρια αγελάδες περιμένουν τα τσακάλια και μια μικρή ομάδα εισαγωγέων για να τα πάνε να γεμίσουν τα ψυγεία στην Agriaga, τη Villahermosa και το Distrito Federal του Μεξικό. Οι αγελάδες αγοράζονται στην τιμή των 1400 πέσος το κιλό από τους φτωχούς κτηνοτρόφους της επαρχίας και ξαναπουλιούνται από τα τσακάλια και τους εισαγωγείς σε τιμές μέχρι και δεκαπλάσιες.

Ο φόρος που ο καπιταλισμός εισπράττει από την

Chiapas δεν έχει ανάλογο στην ιστορία. Το 55% της εθνικής υδροηλεκτρικής ενέργειας προέρχεται απ'αυτήν την πολιτεία. Εδώ παράγεται το 20% της συνολικής ηλεκτρικής ενέργειας του Μεξικό. Παρ'όλ'αυτά, μόνο το ένα τρίτο των κατοικιών σ'αυτήν την περιοχή ηλεκτροδοτείται. Πού πάνε τα 12.907 gigawatts που παράγουν κάθε χρόνο οι ηλεκτρικές εγκαταστάσεις στην Chiapas;

Παρά την οικολογική μόδα, η λεηλασία ξυλείας συνεχίζεται στα δάση της Chiapas. Από το 1981 μέχρι το 1989 έγιναν εξαγωγές 2.449.700 κυβικών μέτρων πολύτιμης ξυλείας, κωνοφόρων και τροπικών ποικιλιών,

με κατεύθυνση τη χώρα του Μεξικό, την Puebla, τη Veracruz και την Quintana Roo. Το 1988, η εκμετάλλευση της Ξυλείας απέφερε κέρδος 23.900 εκατομμυρίων πέσος, 6000% περισσότερο από το 1980.

Το μέλι που παράγεται από 79.000 κυψέλες σ' αυτήν την πολιτεία, πάει όλο στις αγορές των Η.Π.Α. και της Ευρώπης. Οι 2.756 τόνοι μελιού και κεριού που παράγονται εδώ μετατρέπονται σε δολάρια που οι αγρότες της περιοχής δεν θα δουν ποτέ.

Όσο για το καλαμπόκι, περισσότερη από τη μισή ποσότητα που παράγεται εδώ πηγαίνει στην αγορά του εσωτερικού. Η πολιτεία της Chiapas είναι από τις πρώτες σε παραγωγή καλαμποκιού σε εθνικό επίπεδο. Το 90% της παραγωγής του ταμαρίντο πηγαίνει στην πόλη του Μεξικό και άλλες πολιτείες. Τα 2/3 της παραγωγής του αβοκάντο και ολόκληρη η παραγωγή μαμέυ κατευθύνεται σε αγορές έξω απ' αυτήν την πολιτεία. Το 69% του κακάο πηγαίνει στην αγορά του εσωτερικού και το 31% στο εξωτερικό (Η.Π.Α., Ολλανδία, Ιαπωνία, Ιταλία). Το μεγαλύτερο μέρος των 451.627 τόνων μπανάνας που παράγονται κάθε χρόνο εξάγεται.

Τι αφήνει το κτήνος σε αντάλλαγμα όλων όσων παίρνει;

Η πολιτεία της Chiapas έχει έκταση 75.634,4 τετ. χιλιόμετρα, 7.500.000 εκτάρια, κατέχει σε έκταση την όγδοη θέση σε όλη τη χώρα, και περιλαμβάνει 111 δήμους και κοινότητες, οργανωμένα για ληλασία σε εννέα οικονομικές επαρχίες. Εδώ βρίσκεται το 40% των διάφορων φυτικών ειδών του συνόλου της χώρας, καθώς και το 36% των θηλαστικών, το 34% των αμφίβιων και των ερπετών, το 66% των πτηνών, το 20% των ψαριών του γλυκού νερού και το 80% των πεταλούδων. Το 9,7% των βροχών όλης της χώρας πέφτουν σε αυτή τη γη. Ο μεγαλύτερος πλούτος της, όμως, είναι οι 3.500.000 κάτοικοι της περιοχής, από τους οποίους τα δύο τρίτα ζούνε και πεθαίνουν σε αγροτικό περιβάλλον. Οι μισοί απ' αυτούς τους κατοίκους δεν έχουν πόσιμο νερό και τα δύο τρίτα δεν έχουν αποχέτευση. Το 90% του πληθυσμού στις αγροτικές περιοχές έχει ελάχιστα ή μηδενικά έσοδα.

Η **επικοινωνία** είναι μια γελοία καρικατούρα για μια πολιτεία που παράγει πετρέλαιο, ηλεκτρική ενέργεια, καφέ, Ξυλεία και ζώα για το πεινασμένο κτήνος. Μόνο τα δύο τρίτα από τα κεφαλοχώρια έχουν πρόσβαση σε δρόμους ασφαλτοστρωμένους. 12.000 κοινότητες επικοινωνούν από μονοπάτια και χωματόδρομους. Οι σιδηροδρομικές γραμμές δεν ικανοποιούν τις ανάγκες του λαού μα αυτές της καπιταλιστικής ληλασίας από τα χρόνια του πορφυρισμού. Η μία από τις δύο σιδηροδρομικές γραμμές βρίσκεται κατά μήκος της ακτής (η άλλη διασχίζει το βορρά της πολιτείας), χρονολογείται από τις αρχές του αιώνα και η χωρητικότητά της είναι περιορισμένη εξαιτίας των παλιών πορφυρικών γεφυρών που διασχίζουν τις υδροφόρες φλέβες του νοτιοανατολικού τμήματος της χώρας.

Το μοναδικό λιμάνι στη Chiapas το Puerto Madero, δεν είναι παρά μια θύρα εξόδου για να ξεβράσει το κτήνος όσα έχει αρπάξει.

Εκπαίδευση: Η χειρότερη στη χώρα. Στο δημοτικό 72 στα 100 παιδιά δεν τελειώνουν ποτέ την πρώτη τάξη. Περισσότερα από τα μισά σχολεία δεν έχουν τάξεις παραπάνω από την τρίτη και τα μισά έχουν μόνο ένα δάσκαλο για όλες τις τάξεις. Υπάρχουν πολύ ψηλά νούμερα, που φυσικά αποσιωπούνται, που αποδεικνύουν ότι τα παιδιά εγκαταλείπουν πολύ νωρίς το σχολείο εξαιτίας της ανάγκης της ενσωμάτωσης των μικρών στην εκμετάλλευση. Σε οποιαδήποτε ινδιάνικη κοινότητα είναι πολύ συνηθισμένο να βλέπει κανείς παιδιά, την ώρα που θα έπρεπε να είναι στο σχολείο, να κουβαλάνε Ξύλα ή καλαμπόκι, να μαγειρεύουν ή να πλένουν ρούχα. Από τις 16.058 αίθουσες που υπήρχαν το 1989, μόνο 1.096 βρίσκονται σε ινδιάνικες ζώνες.

Βιομηχανία; Κοιτάξτε: Το 40% της "βιομηχανίας" της Chiapas είναι η κατασκευή μύλων (κοπή καλαμποκιού), τορτίγιας και Ξύλινων επίπλων. Η μεγάλη επιχείρηση, το 0,2%, ανήκει στο μεξικανικό κράτος, (και σύντομα στους Ξένους): το πετρέλαιο και ο ηλεκτρισμός. Η μεσαία βιομηχανία, το 0,4%, αποτελείται από την επεξεργασία ζάχαρης, ψαριών και θαλασσινών, αλευριού, γάλακτος και καφέ. Το υπόλοιπο 94,8% είναι μικροβιομηχανία.

Η **υγεία** των κατοίκων είναι χαρακτηριστικό παράδειγμα του καπιταλιστικού ίχνους. 1.5 εκατομμύρια άνθρωποι δεν έχουν πρόσβαση σε καμιά ιατρική υπηρεσία. Αντιστοιχούν 0,2 ιατροί ανά χίλιους κατοίκους, ποσοστό πέντε φορές μικρότερο από τον εθνικό μέσο όρο. Υπάρχουν 0,3 κρεβάτια νοσοκομείου ανά χίλιους κατοίκους, ένα χειρουργείο ανά εκατό χιλιάδες κατοίκους - ποσοστό δυο φορές μικρότερο απ' αυτό ολόκληρης της χώρας - 0,5 γιατροί και 0,4 νοσοκόμες ανά χίλια άτομα - ποσοστό δύο φορές μικρότερο από το μέσο εθνικό.

Η υγεία και η **διατροφή** συμβαδίζουν. Το 54% του πληθυσμού υποσιτίζεται και στις ορεινές περιοχές και τη ζούγκλα, το ποσοστό της πείνας ξεπερνάει το 80%. Ο μέσος όρος των τροφίμων ενός χωρικού είναι: καφές, ποζόλ (ρόφημα από καλαμπόκι διαλυμένο σε νερό), τορτίγια και φασόλια.

Αυτό είναι, λοιπόν, το αντάλλαγμα του καπιταλισμού.

Αυτό το τμήμα των μεξικανικών εδαφών που προσαρτήθηκε αυτόβουλα στη νέα ανεξάρτητη δημοκρατία το 1824, δεν είχε γίνει αισθητό στην εθνική γεωγραφία μέχρι την εποχή που η πετρελαϊκή έκρηξη υπενθύμισε στο έθνος ότι υπήρχε και ένα νοτιοανατολικό τμήμα (σ' αυτό βρίσκεται το 82% των πετροχημικών εγκατα-

στάσεων της Pemex το 1990 τα δύο τρίτα των εθνικών επενδύσεων για το νοτιοανατολικό τμήμα της χώρας χρησιμοποιήθηκαν για πηγές ενέργειας. Αλλά για την Chiapas όλ' αυτά δεν είναι καινούργια. Η εμπειρία της από ληλασίες και εκμετάλλευση ανάγεται σε πολύ παλιότερους αιώνες. Ακριβώς όπως και τώρα, παλαιότερα έρρεαν προς τις μητροπόλεις, διαμέσου των φλεβών της ληλασίας, ξυλεία, ζώα και άνθρωποι. Παρόμοια με τις "Μπανανιές" αλλά στην πλήρη άνθιση του νεοφιλελευθερισμού και των "απελευθερωτικών επαναστάσεων", το νοτιοανατολικό τμήμα της χώρας εξακολουθεί να εξαγεί πρώτες ύλες και εργατικά χέρια και ακριβώς όπως και πριν από 500 χρόνια εξακολουθεί να εισάγει το **κύριο καπιταλιστικό προϊόν: θάνατο και αθλιότητα**. Ένα εκατομμύριο Ινδιάνοι κατοικούν σ' αυτά τα χώματα και μοιράζονται με τους μεστίσους (επιμειξία Ινδιάνων και Ισπανών) έναν ανισόρροπο εφιάλη: εδώ η μόνη επιλογή τους από τη συνάντηση των δύο κόσμων είναι να πεθάνουν από την εξαθλίωση και την καταπίεση. Το πρόγραμμα της ωραιοποίησης της φτώχειας, ο μικρός αυτός λεκές σοσιαλδημοκρατίας που πιτσιλάει το μεξικάνικο κράτος και με τον Salinas de Gortari φέρει το όνομα ProNaSol (Πρόγραμμα Εθνικής Αλληλεγγύης), είναι μια χλευαστική καρικατούρα που προκαλεί αιμάτινα δάκρυα σ' αυτούς που σκοτώνονται κάτω από τις βροχές και τους ήλιους.

Καλώς ήρθατε στην πιο φτωχή πολιτεία της χώρας: την Chiapas

Ας υποθέσουμε ότι συνεχίζετε να οδηγείτε και από την Ocosocoautla κατεβαίνετε στην Tuxtla Gutierrez, την πρωτεύουσα της πολιτείας. Μην σταματήσετε για πολύ! Η Tuxtla Gutierrez είναι μια μεγάλη αποθήκη όπου συγκεντρώνεται όλη η παραγωγή από τα άλλα μέρη της πολιτείας. Εδώ, δηλαδή, φτάνει ένα μέρος του πλούτου για να σταλεί εκεί που έχουν ορίσει τα καπιταλιστικά σχέδια. Μην σταματήσετε, μόνο αγγίξτε ελαφρά τα ματωμένα χείλη του θηρίου. Περάστε από το Chiapas de Corzo χωρίς να δώσετε σημασία στο εργοστάσιο που έχει ανοίξει η Nestle κι αρχίστε ν' ανεβαίνετε στη σιέρρα. Τι βλέπετε; Έχετε δίκιο. Μπήκατε σ' έναν άλλο κόσμο, τον ινδιάνικο. Σ' έναν άλλο κόσμο που σε τίποτα δεν διαφέρει από την υπόλοιπη χώρα όπου εκατομμύρια υποφέρουν. Ο κόσμος αυτός κατοικείται από 300.000 τζελτάλες, 300.000 τσοτσίλες, 120.000 τσόλες, 90.000 σόκες και 70.000 τοχολομπάλες (διαφορετικές φυλές των Μάγιας). Η ανώτατη κυβέρνηση αναγνωρίζει ότι "μόνο" οι μισοί είναι αναλφάβητοι.

Συνεχίστε στην εθνική προς το εσωτερικό της σιέρρα και θα φτάσετε στα ορεινά της Chiapas. Εδώ, πριν 500 χρόνια, ο ινδιάνος ήταν πλειοψηφία, αφέντης και κύριος της γης και των νερών. Τώρα είναι πλειοψηφία μόνο σε αριθμό και σε φτώχεια. Αν συνεχίσετε θα φτάσετε μέχρι το San Cristobal de las Casas. Πριν εκατό χρόνια ήταν η πρωτεύουσα της πολιτείας αλλά οι διαμάχες μεταξύ των αστών του στέρησαν το αμφίβολο προνόμιο να είναι πρωτεύουσα της πιο φτωχής πολιτείας στο Μεξικό. Μη! Μην σταματάτε! Αν η Tuxtla Gutierrez είναι μια μεγάλη αποθήκη, το San Cristobal είναι μια μεγάλη αγορά: από χιλιάδες διαφορετικούς δρόμους φτάνει ο ινδιάνικος φόρος στον καπιταλισμό. Τζελτάλες, τσοτσίλες, τσόλες, σόκες, τοχολομπάλες, όλοι κάτι φέρνουν: ξυλεία, καφέ, ζώα, υφάσματα, χειροτεχνίες, φρούτα, λαχανικά, καλαμπόκι... Και όλοι κάτι παίρνουν: αρρώστια, άγνοια, κοροϊδία και θάνατο. Αυτή είναι η πιο φτωχή περιοχή στην πιο φτωχή πολιτεία στο Μεξικό. Καλωσήρθατε στο San Cristobal de las Casas. "Αποικιακή πόλη" λένε οι κολέτοι, οι αστοί της περιοχής, αλλά η πλειοψηφία του πληθυσμού είναι ινδιάνικη.

Καλωσήρθατε στη μεγάλη αγορά που εξυμνεί το Pronasol. Εδώ όλα πουλιούνται και αγοράζονται εκτός από τη ινδιάνικη αξιοπρέπεια. Όλα είναι ακριβά εκτός από το θάνατο. Αλλά μη σταματάτε, συνεχίστε στην εθνική, νιώστε περήφανοι για την τουριστική υποδομή. Το 1988 υπήρχαν στην Chiapas 6.270 δωμάτια ξενοδοχείου, 139 εστιατόρια και 42 τουριστικά γραφεία. Αυτό το χρόνο ήρθαν 1.058.098 τουρίστες και άφησαν 250.000 εκατομμύρια πέσος σε χέρια ξενοδόχων και εστιατόρων.

Κάνετε το λογαριασμό; Ναι; Είναι σωστός. Υπάρχουν 7 δωμάτια ξενοδοχείου για κάθε χίλιους τουρίστες, ενώ σε κάθε χίλιους κατοίκους της περιοχής αντιστοιχούν 0,3 νοσοκομειακές κλίνες. Καλά, αφήστε τους λογαριασμούς και συνεχίστε προς τα εμπρός, ξεφύγετε με προσοχή τις τρεις γραμμές των αστυνομικών με τους χρωματιστούς μπερέδες που περιφέρονται στην άκρη του δρόμου, περάστε από τα στρατόπεδα της δημοσίας ασφαλείας και προχωρήστε ανάμεσα σε ξενοδοχεία, εστιατόρια και μεγάλα καταστήματα, κατευθυνθείτε προς το Comitán. Βγαίνοντας από τη χύτρα του San Cristobal και συνεχίζοντας στον ίδιο εθνικό δρόμο, θα δείτε τα περιήφια σπήλαια του San Cristobal, ζωσμένα από οργιώδη βλάστηση. Βλέπετε αυτήν την επιγραφή; Όχι, δεν κάνετε λάθος, αυτό το φυσικό πάρκο βρίσκεται υπό τη διοίκηση του στρατού! Χωρίς να βγείτε από τη σύγχυσή σας συνεχίστε προς τα εμπρός. Βλέπετε μοντέρνα οικοδομήματα, ωραία σπίτια, δρόμοι πλακόστρωτοι... Είναι πανεπιστήμιο; Μήπως συνοικία για εργατές; Όχι, κοιτάξτε καλά την επιγραφή πλάι στα κανόνια και διαβάστε: ΓΕΝΙΚΟ ΣΤΡΑΤΟΠΕΔΟ ΤΗΣ 31^{ης} ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΗΣ ΖΩΝΗΣ. Με την προσβλητική χακί εικόνα ακόμη στα μάτια σας φτάστε ως τη διασταύρωση και αποφασίστε να μην πάτε στο Comitán, έτσι θα αποφύγετε να δείτε ότι, μερικά μέτρα παρακάτω στην περιοχή που ονομάζεται del Extranjero (του ξένου), βορειοαμερικανοί στρατιώτες χειρίζονται - και δείχνουν στους μεξικανούς στρατιώτες που είναι ζευγάρια μαζί τους πώς να χειρίζονται - ένα ραντάρ. Αποφασίστε καλύτερα να πάτε στο

Ocosingo μια που είναι τώρα της μόδας η οικολογία και όλα τα παρεμφερή. Κοιτάζτε αυτά τα δέντρα και αναπνεύστε βαθιά... Δεν νιώθετε καλύτερα τώρα; Ναι; Τότε κρατήστε το βλέμμα σας στραμμένο προς τ'αριστερά, γιατί αν δεν το κάνετε, στο έβδομο χιλιόμετρο θα δείτε μια άλλη μεγαλόπρεπη κατασκευή με το ευγενές σύμβολο της SOLIDARIDAD (Αλληλεγγύη) στην πρόσοψη. Μην κοιτάτε, σας λέω, γυρίστε προς την άλλη μεριά, παραβλέψτε πως η επιγραφή αυτή βρίσκεται σ'ένα κτίριο που στεγάζει μια... φυλακή (οι κακές γλώσσες λένε πως αυτά είναι τα πλεονεκτήματα που προσφέρει το ProNaSol, αφού πια οι χωρικοί δεν θα χρειάζεται να πηγαίνουν ως το Cerro Hueco, τη φυλακή της πρωτεύουσας. Μην απογοητεύεστε, πάντως, γιατί το καλύτερο είναι πάντοτε κρυμμένο: η υπερβολική φτώχεια τρομάζει τον τουρισμό... Συνεχίστε, κατεβείτε στο Huixtan, κατεβείτε στο Oxchuc, δείτε τους πανέμορφους καταρράκτες όπου γεννιέται το ποτάμι Jatate, που τα νερά του διασχίζουν τη ζούγκλα Lacandona, περάστε από την Cuxulja και μην ακολουθήσετε την παράκαμψη που πηγαίνει στο Altamirano, φτάστε μέχρι το Ocosingo, την "πόρτα της ζούγκλας Lacandona".

Ωραία, και τώρα σταματείστε για λίγο. Μια γρήγορη βόλτα στην πόλη... Οι πόλοι έλξης του ενδιαφέροντος; Καλά, αυτές οι δύο μεγάλες κατασκευές στην είσοδο της πόλης είναι πορνεία, εκείνο εκεί είναι φυλακή, αυτό παραπέρα είναι η εκκλησία, το άλλο το κτίριο των κτηνοτρόφων, εκείνο είναι ένα στρατόπεδο του ομοσπονδιακού στρατού, πιο κει οι δικαστικοί, η Νομαρχία και λίγο παραπέρα η Pemex. Τα υπόλοιπα είναι σπιτάκια στοιβαγμένα το ένα πάνω στο άλλο, που αντηχούν στο πέρασμα των γιγάντιων πετρελαιοφόρων βυ-

τίων και των αγροτικών αυτοκινήτων των κτηματιών. Σας θυμίζει τίποτα; Μήπως χασιέντα της πορφυριανής εποχής; Μ' αυτά έχουν τελειώσει εδώ και 75 χρόνια! Όχι, μη συνεχίζετε στον ίδιο χωματόδρομο, αυτόν που φτάνει μέχρι το San Quintin, μπροστά απο τη Reserva Montes Arules (διατηρητέα περιοχή της ζούγκλας). Καλύτερα μην πάτε ως εκεί που ενώνονται τα ποτάμια Jatate και Perlas, μην περπατήσετε οκτώ ώρες τη μέρα για τρεις μέρες, μη φτάσετε ως το San Martin, είναι προτιμότερο να μη δείτε οτι πρόκειται για έναν οικισμό πολύ μικρό και πολύ φτωχό, μην πλησιάζετε λοιπόν στην καλύβα αυτή που απο στιγμή σε στιγμή θα διαλυθεί για να σωριάσει σπασμένες και σκουριασμένες λαμαρίνες. Τί είναι, ρωτάτε; Κατά καιρούς εκκλησία, άλλοτε σχολείο και άλλοτε αίθουσα συγκεντρώσεων. Αυτήν τη στιγμή είναι σχολείο. Η ώρα είναι έντεκα το πρωί. Μην πλησιάζετε, μην κοιτάτε μέσα, δεν χρειάζεται να δείτε τις τέσσερις ομάδες παιδιών ημίγυμων και γεμάτων αμοιβάδες και ψείρες, ή τους τέσσερις νεαρούς ινδιάνους που κάνουν τους δάσκαλους για έναν άθλιο μισθό, που για να τον παραλάβουν πρέπει να περπατήσουν σε τρεις μέρες την απόσταση που μόλις διανύσατε εσείς... Μέχρι ποιά τάξη διδάσκουν; Μέχρι την τρίτη. Αφήστε κάτω τις καρτέλλες, είναι το μόνο που έστειλε η κυβέρνηση στα παιδιά, είναι καρτέλλες για την πρόληψη του AIDS...

Ας επιστρέψουμε καλύτερα στον ασφαλτοστρωμένο δρόμο. Ξέρω, βρίσκεται σε άσχημη κατάσταση. Ας βγούμε απ' το Ocosingo, συνεχίστε να θαυμάζετε τη γη με την ησυχία σας. Οι ιδιοκτήτες; Ναι, μεγαλοκτηματίες. Τα προϊόντα; Ζώα, καφές, καλαμπόκι... Είδατε το Εθνικό Ινδιάνικο Ινστιτούτο; Ναι, στην έξοδο. Καταπληκτικά αυτά τα φορτηγά, δεν συμφωνείτε; Δόθηκαν με δάνεια στους ινδιάνους αγρότες... Λειτουργούν μόνο με αμόλυβδη βενζίνη, για λόγους -πως το λένε;- οικολογικούς. Πώς; Δεν υπάρχει αμόλυβδη στο Ocosingo; Λεπτομέρειες... Πράγματι, όπως λέγαμε, η κυβέρνηση νοιάζεται για τους αγρότες. Οι κακές γλώσσες λένε, βέβαια, οτι σ' αυτή τη σίερα υπάρχουν αντάρτες κι ότι η χρηματική βοήθεια της κυβέρνησης στοχεύει να εξαγοράσει τη πίστη των ινδιάνων, ολ' αυτά, όμως, είναι σίγουρα φήμες, προσπαθούν -οι άχρηστοι!- να υποτιμήσουν το Pro.Na.Sol. Πώς; Η Επιτροπή Πολιτικής Αμυνας; Α, ναι! Είναι μια ομάδα "ηρωικών" μεγαλοκτηνοτρόφων, εμπόρων και πουλημένων συνδικαλιστών που οργανώνει λευκές φρουρές για εκκενώσεις

περιοχών και απειλές. Όχι, αφού σας είπα ότι η χασιέντα των πορφυριακών χρόνων έχει τελειώσει εδώ και 75 χρόνια... Καλύτερα ας συνεχίσουμε... σ' αυτήν την παράκαμψη στρίβετε προς τ' αριστερά. Όχι, μην πάτε στο Palenque. Καλύτερα να συνεχίσουμε· ας περάσουμε από το Cholon... Ωραίο, ε; Ναι, και το Yajalon... πολύ μοντέρνο, μέχρι και βενζινάδικο έχει. Κοιτάξτε! Αυτή εκεί είναι μια τράπεζα, πιο εκεί το δημαρχείο, πιο εδώ το δικαστήριο, το κτίριο των κτηνοτρόφων, εκεί ο στρατός... Πάλι τα ίδια με τη χασιέντα; Πάμε και μην βλέπετε εκείνο το άλλο μεγάλο και μοντέρνο κτίριο προς τα έξω, στο δρόμο για την Tila και τη Sabanilla, μη δείτε την ωραία επιγραφή του SOLIDARIDAD που ομορφαίνει την είσοδο, μη δείτε ότι είναι... μια φυλακή.

Ωραία! Φτάσαμε στη διασταύρωση. Πάμε στο Palenque; Είστε σίγουροι; Καλά, πάμε! Ναι, ωραία γη. Α, ναι, μεγαλοκτηματίες. Σωστά: ζώα, καφές, ξυλεία. Κοιτάξτε, φτάσαμε στο Palenque. Μια γρήγορη επίσκεψη στην πόλη; Ωραία, αυτά εκεί είναι ξενοδοχεία, τα άλλα εστιατόρια, εκεί το δημαρχείο, το δικαστήριο, αυτό είναι το στρατόπεδο και εκεί... Τί, μη μου πείτε! Δε φαντάζομαι! Τί, κουρασμένοι; Καλά ας σταματήσουμε για λίγο. Δε θέλετε να δείτε τις πυραμίδες; Καλά. Χι 'Nich; Τι είναι το Χι 'Nich; Μια πορεία Ινδιάνων. Ναι, μέχρι την πόλη του Μέξικο. Ναι, περπατώντας. Πόσο; 1.106 χιλιόμετρα. Αποτελέσματα; Παρέδωσαν τα αιτήματά τους; Ναι, μόνο αυτό πέτυχαν. Εξακολούθητε να είστε κουρασμένοι; Περισσότερο; Καλά, ας περιμένουμε. Για το Bonampak? Είναι πολύ άσχημος ο δρόμος. Καλά πάμε! Ναι, από τον πανοραμικό δρόμο... Αυτό είναι το κτίριο του ομοσπονδιακού στρατού, το άλλο του πεζικού, το άλλο εκεί των δικαστικών. Μερικές φορές πέφτει κανείς πάνω σε πορείες διαμαρτυρίας των αγροτών. Κουρασμένοι; Θέλετε να επιστρέψετε; Ωραία. Άλλα μέρη; Διαφορετικά; Σε ποια χώρα; Το Μεξικό; Παντού θα δείτε το ίδιο, θα αλλάζουν τα χρώματα, η γλώσσα, το τοπίο, τα ονόματα αλλά οι άνθρωποι, η εκμετάλλευση, η αθλιότητα και ο θάνατος θα είναι τα ίδια. Μόνο ψάξτε καλά. Ναι, σε οποιαδήποτε πολιτεία αυτής της χώρας. Ε! Καλά να περάσετε... Κι αν χρειαστείτε ξεναγό μην παραλείψετε να με ειδοποιήσετε, είμαι στις υπηρεσίες σας. Α! Και κάτι άλλο. Δε θα είναι πάντα έτσι. Άλλο Μεξικό; Όχι, το ίδιο. Εγώ μιλάω για άλλο πράγμα, σαν να αρχίζουν να φυσανε άλλοι άνεμοι, σαν να σηκώνεται άλλος αέρας...

Δεύτερο Κεφάλαιο

Που αφηγείται συμβάντα για τον κυβερνήτη -μαθητευόμενο του ηγεμόνα- για την ηρωική του μάχη ενάντια στον προοδευτικό κλήρο και για τις περιπέτειές του με τους φεουδάρχες αφέντες, μεγαλοκτηνοτρόφους, παραγωγούς καφέ και εμπόρους. Και που αφηγείται επίσης άλλα συμβάντα εξίσου φανταστικά.

Ο μαθητευόμενος του ηγεμόνα, ο κυβερνήτης Patrocinio Gonzalez Garrido, με τον τρόπο των αρχαίων μοναρχών που η ισπανική κορώνα εγκατέστησε μαζί με την κατάκτηση, έχει φτιάξει από την αρχή τη γεωγραφία της Chiapas. Η εκχώρηση αστικών και αγροτικών κομματιών είναι μια άσκηση δύναμης λίγο επιτηδευμένη, αλλά όταν εξασκείται με την αδεξιότητα του κύριου Gonzalez Garrido αγγίζει δυσθεώρητα ύψη ηλιθιότητας. Ο ηγεμόνας έχει αποφασίσει ότι οι πόλεις με τις υπηρεσίες και τα προτερήματά τους θα είναι για αυτούς που ήδη τα έχουν όλα. Και αποφασίζει, ο ηγεμόνας, ότι ο όχλος είναι καλά εκεί έξω, στην ύπαιθρο και ότι του αξίζει μόνο θέση στις φυλάκες λίγο πιο έξω από τις πόλεις, έτσι ώστε η εγγύτητα αυτού του ανεπιθύμητου και εγκληματικού όχλου να μη διαταράσσει τους κυρίους. Οι φυλακές και τα στρατόπεδα είναι τα κύρια έργα που αυτός ο κυβερνήτης έχει προωθήσει στην Chiapas. Η φιλία του με μεγαλοκτηματίες και ισχυρούς εμπόρους δεν είναι μυστικό για κανένα, όπως δεν είναι μυστικό η αντίθεση του στις τρεις ομάδες εκπροσώπων της εκκλησίας που ρυθμίζουν την καθολική ζωή στην πολιτεία. Οι κληρικοί του San Cristobal, με επικεφαλής τον επίσκοπο Samuel Ruiz, είναι μια συνεχής ενόχληση για το σχέδιο της ανακατάταξης του Gonzalez Garrido. Θέλοντας να εκσυγχρονίσει την παράλογη δομή της εκμετάλλευσης και της λεηλασίας που βασιλεύει στην Chiapas, ο Patrocinio Gonzalez σκοντάφτει κάθε φορά στην ισχυρογνωμοσύνη του κλήρου και των λαϊκών που διακηρύττουν και βιώνουν την άποψη των φτωχών για τον καθολικισμό.

Με την υποστήριξη του επισκόπου του Tuxtla Gutierrez, Aguirre Franco και τη βοήθη συγκοπή του επισκόπου της Tapachula, ο Gonzalez Garrido υποκινεί και συντηρεί τις "ηρωικές" συνομοσίες των μεγαλοκτηνοτρόφων και εμπόρων ενάντια στα μέλη της εκκλησίας στο San Cristobal. "Οι ομάδες του Don Samuel!", όπως τις ονομάζουν ορισμένοι, δεν αποτελούνται από αδαείς πιστούς· πολύ πριν ο Patrocinio Gonzalez Garrido ονειρευτεί ότι θα μπορούσε να γίνει κυβερνήτης αυτής της πολιτείας, οι εκπρόσωποι της Εκκλησίας στο San Cristobal de las Casas διακήρυσσαν το δικαίωμα στην ελευθερία και τη δικαιοσύνη. Για μια από τις πιο οπισθοδρομικές μπουρζουαζίες της χώρας, την αγροτική, αυτές οι λέξεις μόνο ένα πράγμα μπορεί να σημαίνουν: εξέγερση. Και αυτοί οι "πατριώτες" και "πιστοί" μεγαλογαιοκτηματίες και έμποροι ξέρουν πώς να σταματούν τις εξεγέρσεις: η ύπαρξη των οπλισμένων λευκών φρουρών με τα λεφτά τους και την εκπαι-

δευση από μέλη του ομοσπονδιακού στρατού και της αστυνομίας της πολιτείας, είναι κάτι παραπάνω από γνωστή στους χωρικούς που υπέφεραν τις παληκαριές τους, τα βασανιστήρια και τις σφαίρες τους.

Πριν από μερικούς μήνες συλλήφθηκε ο Joel Padron, παπάς στο Simojovel. Κατηγορήθηκε από τους μεγαλοκτηνοτρόφους αυτής της περιοχής ότι υποκίνησε και έλαβε μέρος σε καταλήψεις γης· κρατήθηκε από τις αρχές της πολιτείας στη φυλακή του Cerro Hueco, στο Tuxtla Gutierrez. Οι κινητοποιήσεις μελών της εκκλησίας του San Cristobal (οι αντίστοιχες του Tuxtla και της Tapachula έλαμψαν διά της απουσίας τους) και μια ομοσπονδιακή παρέμβαση πέτυχαν την απελευθέρωση του Padron.

Ενώ χιλιάδες χωρικοί διαδήλωναν στο Tuxtla Gutierrez για να απαιτήσουν την απελευθέρωση του Padron, οι μεγαλοκτηνοτρόφοι του Ocosingo έστειλαν τις καινούριες λευκές φρουρές τους και έδειραν και κατέστρεψαν, έκαψαν σπίτια, βίασαν τις γυναίκες ιθαγενείς και σκότωσαν με μια σφαίρα στο πρόσωπο το χωρικό Juan. Μετά την εκκένωση, οι λευκές φρουρές, αποτελούμενες στην πλειοψηφία τους από γελαδάριδες των αγροκτημάτων και μικροϊδιοκτήτες περήφανους που μοιράζονται αποστολές με τους υπηρέτες των τσιφλικιάδων, διέτρεχαν τους δρόμους της περιοχής μέσα στα μεγάλα αγροτικά που τους είχαν παραχωρήσει οι αφεντάδες. Επιδεικνύοντας προκλητικά τα όπλα τους μεθυσμένοι και μαστουρωμένοι, ούρλιαζαν: “οι κτηνοτρόφοι είναι το νούμερο ένα!” και προειδοποιούσαν όλους ότι αυτό είναι μόνο η αρχή. Οι τοπικές αρχές του Ocosingo και οι στρατιώτες που είχαν αποσπαστεί εκεί παρακολουθούσαν ατάραχοι τη θριαμβευτική παρέλαση των πιστολέρος.

Στο Tuxtla Gutierrez περίπου 10.000 χωρικοί διαδήλωναν για την ελευθερία του Joel Padron. Σε μια άκρη του Ocosingo, η χήρα του Juan κήδευε μόνη της το θύμα του περήφανου μεγαλοκτηματία. Δεν υπήρξε τιμωρία, ούτε μια υπογραφη διαμαρτυρίας για το θάνατο του Juan. Αυτή είναι η Chiapas.

Πρόσφατα, ο Gonzalez Garrido πρωταγωνίστησε σ' ένα καινούριο σκάνδαλο που βγήκε στο φως της δημοσιότητας επειδή τα θύματά του είχαν τα μέσα για να καταγγείλουν τις αυθαιρεσίες. Με την υποστήριξή του, οι φεουδάρχες του Ocosingo οργάνωσαν την Επιτροπή Πολιτικής Άμυνας, την πιο μελετημένη προσπάθεια να θεσμοποιήσουν τις νεοορφωρικές λευκές φρουρές που προστατεύουν την τάξη στην ύπαιθρο της Chiapas. Τίποτα δε θα είχε συμβεί σίγουρα, αν δεν είχε αποκαλυφθεί ένα σχέδιο για τη δολοφονία του εφημέριου Pablo Ibaren και της μοναχής Maria del Carmen, όπως επίσης και του Samuel Ruiz, επισκόπου του San Cristobal. Στους εφημέριους και τις μοναχές τους δίνονταν μια προθεσμία για να εγκαταλείψουν την κοινότητα, αλλά τα πιο ριζοσπαστικά μέλη της Επιτροπής απαιτούσαν μια πιο δραστηική λύση για τον επίσκοπο Ruiz. Η καταγγελία της σκευωρίας έγινε διαμέσου του έντιμου Τύπου του Chiapas - που ακόμα υπάρχει - και έφτασε στο προσκήνιο όλης της χώρας. Υπήρχαν ανακλήσεις και διαψεύσεις, ο Gonzalez Garrido δήλωσε ότι διατηρεί καλές σχέσεις με την Εκκλησία και διόρισε έναν εισαγγελέα για να διερευνήσει την όλη υπόθεση. Η έρευνα δεν έφτασε σε κανένα αποτέλεσμα και τα νερά επέστρεψαν στην κοίτη τους.

Την ίδια εποχή κυβερνητικά πρακτόρεια ανακοίνωναν ανατριχιαστικά δεδομένα: στην Chiapas πεθαίνουν κάθε χρόνο 14.500 άτομα, ο υψηλότερος δείκτης θνησιμότητας σ' όλη τη χώρα. Οι αιτίες; Ασθένειες όπως αναπνευστικές λοιμώξεις, εντερικά, παράσιτα, αμοιβάδες, ελονοσία, σαλμονέλα, φυματίωση, τράχημα, τύφος, χολέρα και ιλαρά. Οι κακές γλώσσες λένε ότι ο αριθμός υπερβαίνει τους 15.000 νεκρούς το χρόνο γιατί δε λαμβάνονται υπόψη οι θάνατοι στις περιθωριακές ζώνες που είναι και η πλειοψηφία σ' αυτήν την πολιτεία... Στα 4 χρόνια της θητείας του Gonzalez Garrido έχουν πεθάνει περισσότεροι από 60.000 κάτοικοι της Chiapas, φτωχοί στην πλειοψηφία τους. Ο πόλεμος που διεξάγει ενάντια στο λαό του ο κυβερνήτης, και αρχηγούνται οι φεουδάρχες, χρησιμοποιεί μέσα πιο φίνα από τους βομβαρδισμούς. Στον τοπικό ή τον εθνικό Τύπο δεν υπήρξε ούτε μια σημείωση γι' αυτήν τη δολοφονική συνομοσία σε δράση που οικειοποιείται ζωές και γη όπως τα χρόνια της κατάκτησης.

Η επιτροπή της Πολιτικής Άμυνας εξακολουθεί το προσηλυτιστικό τους έργο, πραγματοποιεί συγκεντρώσεις για να πείσει τους πλούσιους και τους φτωχούς της πόλης του Ocosingo για το ότι πρέπει να οργανω-

θούν και να οπλιστούν έτσι ώστε να μην μπουν οι χωρικοί στην πόλη γιατί θα τα κατέστρεφαν όλα χωρίς να σεβαστούν ούτε τους πλούσιους ούτε τους φτωχούς. Ο κυβερνήτης χαμογελά με ικανοποίηση.

Κεφάλαιο τρίτο

Που αφηγείται πώς ο κυβερνήτης είχε μια φαινή ιδέα και τη έθεσε σε εφαρμογή και που αφηγείται επίσης πώς η αυτοκρατορία διέταξε το θάνατο του σοσιαλισμού και πώς ρίχτηκε με ενθουσιασμό στη δουλειά για τη διαδώσει προκαλώντας την αγαλλίαση των ισχυρών, την απόγνωση των φτωχών και την αδιαφορία των υπόλοιπων.

Αφηγείται επίσης πως ο **Ζαπάτα δεν έχει πεθάνει, λένε.**

Και άλλα ανησυχητικά γεγονότα.

Ο κυβερνήτης ανησυχεί. Οι χωρικοί αρνούνται να χειροκροτήσουν τη θεσμοθετημένη ληλασία που τώρα περιέχεται στο νέο άρθρο 27 της Magna Carta. Ο κυβερνήτης λυσσάει. Οι εκμεταλλεζόμενοι δεν είναι ευτυχισμένοι εκμεταλλεζόμενοι. Αρνούνται να παραλάβουν με μια δουλοπρεπή υπόκληση τις ελεημοσύνες που το ProNaSol ρίχνει στην ύπαιθρο της Chiapas. Ο κυβερνήτης είναι απελπισμένος: δεν είναι αρκετές οι φυλακές και τα στρατόπεδα για να εξουσιάζεις, είναι απαραίτητο να δαμάσεις επίσης και τη σκέψη. Ο κυβερνήτης βαδίζει ανήσυχος στο πολυτελές του παλάτι. Σταματάει, χαμογελάει κι αρχίζει να συντάσσει.

ΧΕΟCH: Ραπ και ψέμματα για τους αγρότες

Ocosingo και Palenque, Cancuc και Chilon, Altamirano και Yajalon, οι Ινδιάνοι γιορτάζαν. Ένα νέο δώρο της ανώτατης κυβέρνησης ομορφαίνει τη ζωή των εργατών και μικροϊδιοκτητών, των αγροτών χωρίς γη και

των φτωχών χωρικών. Τώρα έχουν ένα ραδιοφωνικό σταθμό που καλύπτει επιτέλους τις πιο απομακρυσμένες γωνίες της ανατολικής Chiapas. Το πρόγραμμα είναι το πιο κατάλληλο: παραδοσιακή ελαφρά μουσική και ραπ. Η ύπαιθρος στην Chiapas εκσυγχρονίζεται. Ο ΧΕΟCH εκπέμπει από το Ocosingo στα 600 megahertz από τις 4πμ ως τις 10μμ. Τα δελτία ειδήσεων ξεχειλίζουν από βολικές "ειδήσεις": ο "αποπροσανατολισμός" που "ανατρεπτικοί" κληρικοί κηρύττουν στους χωρικούς, η αφθονία χορηγιών που ποτέ δε φτάνουν στις ινδιανικές κοινότητες, η ύπαρξη δημοσίων έργων που δε φαίνονται πουθενά. Ο εξοχότατος κυβερνήτης επίσης βρίσκει χρόνο να εκπέμπει από το ΧΕΟCH τις απειλές του για να υπενθυμίσει στον κόσμο ότι δεν είναι όλα ψέμματα και ραπ, υπάρχουν επίσης φυλακές και στρατόπεδα και ένας ποινικός κώδικας, ο πιο καταπιεστικός όλης της Δημοκρατίας που τιμωρεί οποιανδήποτε ένδειξη λαϊκής δυσαρέσκειας: τα παραπτώματα της εξέγερσης, της υποκίνησης σε εξέγερση, της στάσης κλπ. που αναφέρονται στα άρθρα αυτού του νόμου είναι η απόδειξη ότι ο κυβερνήτης ενδιαφέρεται να τακτοποιήσει τα πάντα και να τελειώνει.

Δεν υπάρχει τίποτα για το οποίο να αξίζει να παλέψεις. Ο σοσιαλισμός έχει πεθάνει. Ζήτω ο κομφορμισμός και ο ρεφορμισμός και ο εκσυγχρονισμός και ο καπιταλισμός κι όλα τα παράγωγα κι ανάλογά τους. Ο κυβερνήτης και οι φε-

ουδάρχες χορεύουν και γελάνε πλημμυρισμένοι ευφορία στα παλάτια και τα παλατάκια τους. Η ανακούφισή τους προκαλεί ταραχή ανάμεσα σε κάποιους από τους ελάχιστους ανεξάρτητα σκεπτόμενα ανθρώπους που κατοικούν σ' αυτά τα μέρη. Ανίκανοι να καταλάβουν τι γίνεται, ξεπέφτουν στην παραίτηση. Πράγματι, για τί να παλέψεις. Ο συσχετισμός δυνάμεων είναι δυσμενής. Δεν είναι καιρός... πρέπει να περιμένουν κι άλλο... μπορεί και χρόνια... προειδοποιούν τους τυχοδιώκτες. Να είναι φρόνιμοι. Να μη συμβεί τίποτα στην ύπαιθρο και την πόλη, να παραμείνουν όλα τα ίδια.

Ο σοσιαλισμός έχει πεθάνει. Ζήτω το κεφάλαιο. Το ραδιόφωνο, ο Τύπος και η τηλεόραση το διακηρύσσουν και το επαναλαμβάνουν ορισμένοι πρώην σοσιαλιστές, τώρα συνετά μετανιωμένοι.

Αλλά δεν ακούνε όλοι τις φωνές της απελπισίας και του κομφορμισμού. Δεν γλιστράνε όλοι στην τσουλήθρα της απογοήτευσης. Οι περισσότεροι, τα εκατομμύρια, εξακολουθούν να μην ακούν τη φωνή του ισχυρού, τους έχει κουφάνει το κλάμα και το αίμα που ο θάνατος κι η αθλιότητα τους ουρλιάζουν σ' αυτά. Αλλά,

όταν υπάρχει μια στιγμή ησυχίας, από ουλές που ακόμα υπάρχουν, ακούνε άλλη φωνή, όχι αυτή που έρχεται από πάνω, αλλά αυτή που φέρνει ο άνεμος, που έρχεται από κάτω και που γεννιέται στην ινδιάνικη καρδιά των βουνών, που τους μιλάει για δικαιοσύνη και ελευθερία, που τους μιλάει για σοσιαλισμό, που τους μιλάει για ελπίδα... τη μοναδική ελπίδα αυτού του επίγειου κόσμου. Και διηγούνται οι πιο γέροι ανάμεσα στους γέρους στις κοινότητες, ότι υπήρξε κάποιος Zapata που ξεσηκώθηκε για τους δικούς του και που η φωνή του πιο πολύ τραγουδούσε παρά φώναζε: **Γη και ελευθερία!** Και αυτοί οι ηλικιωμένοι διηγούνται πως δεν έχει πεθάνει, πως ο Zapata πρέπει να επιστρέψει και διηγούνται οι γέροι πως ο άνεμος και η βροχή κι ο ήλιος λένε στον αγρότη τότε πρέπει να σπείρει και τότε να θερίσει. Και διηγούνται πως και η ελπίδα σπέρνεται και θερίζεται. Και λένε οι γέροι ότι ο άνεμος, η βροχή κι ο ήλιος λένε στη γη ότι με τόση φτώχεια δε γίνεται να συνεχιστεί ο θερισμός του θανάτου, ότι είναι ώρα να θερίσουν εξέγερση. Έτσι λένε οι γέροι. Οι ισχυροί δεν ακούνε, δε μπορούν ν' ακούσουν, τους έχει κουφάνει η αποκτηνωση που οι αυτοκρατορίες τους ουρλιάζουν στ' αυτή. "Zapata" επαναλαμβάνουν χαμηλόφωνα οι φτωχοί νέοι. "Zapata", επιμένει ο άνεμος, αυτός που έρχεται από κάτω, ο δικός μας.

Άνεμος δεύτερος

Αυτός που έρχεται από κάτω

Κεφάλαιο τέταρτο

...που αφηγείται πως η αξιοπρέπεια και η εξέγερση συγγενεύουν στο Νότο και πως οι εξεγέρσεις του Jacinto Perez και των paraches διατρέχουν τις σιέρρες στην Chiapas. Αφηγείται επίσης για την υπομονή που εξαντλείται. Αφηγείται και άλλα γεγονότα με παρουσία μέχρι τώρα αγνοημένη, με συνέπειες όμως ανυπολόγιστες.

Αυτός ο λαός γεννήθηκε αξιοπρεπής και επαναστατικός, αυτό που τον κάνει αδελφό με τους υπόλοιπους εκμεταλλεζόμενους δεν είναι η Πράξη της Προσάρτησης του 1824, μα μια μακρά αλυσίδα ατιμώσεων και εξεγέρσεων. Από τα χρόνια που οι πανοπλίες και τα ράσα κατακτούσαν αυτά τα χώματα, η αξιοπρέπεια και η εξέγερση ζούσαν και πέθαιναν κάτω απ' αυτές τις βροχές.

Η συλλογική εργασία, η δημοκρατική σκέψη, οι αποφάσεις σύμφωνα με την πλειοψηφία, είναι κάτι παραπάνω από παράδοση στην ινδιάνικη ζώνη, είναι η μοναδική δυνατότητα επιβίωσης, αντίστασης, αξιοπρέπειας και εξέγερσης. Αυτές οι "κακές ιδέες" σε μάτια φεουδαρχών και εμπόρων πάνε ενάντια στην καπιταλιστική άποψη που θέλει "πολλά στα χέρια λίγων".

Έχει ειπωθεί ότι η εξέγερση έγινε σε άλλο χρόνο και δεν ανταποκρίνεται στο εθνικό ημερολόγιο. Ψέματα: Η ιδιαιτερότητα του εκμεταλλεζόμενου στην Chiapas είναι η ίδια μ' αυτήν του εκμεταλλεζόμενου στο Durango, το Bajío ή τη Veracruz. Είναι η ιδιαιτερότητα του να παλεύεις και να χάνεις. Αν οι φωνές αυτών που γράφουν την ιστορία μιλάνε για διαφορετικούς ρυθμούς, είναι γιατί οι καταπιεσμένοι δεν έχουν μιλήσει...ακόμη. Δεν υπάρχει χρονικό, εθνικό ή τοπικό που να περιγράφει όλες και κάθε μια από τις εξεγέρσεις και τις διαφωνίες ενάντια σ' ένα σύστημα που έχει επιβληθεί και διατηρηθεί με αίμα και φωτιά σ' όλη την εθνική επικράτεια. Στην Chiapas η φωνή της εξέγερσης ακούγεται μόνον όταν ταράζει τον κόσμο των φεουδαρχών και των εμπόρων. Τότε, ναι, το φάντασμα της ινδιάνικης βαρβαρότητας αντηχεί στα τείχη των κυβερνητικών παλατιών και όλα επιβάλλονται με καυτό μολύβι: ο εγκλεισμός, η κοροϊδία, η απειλή. Αν οι εξεγέρσεις στο νοτιοανατολικό τμήμα της χώρας αποτυγχάνουν όπως αποτυγχάνουν, όπως αποτυγχάνουν στο βορρά, στο κέντρο και στη δύση, δεν είναι από έλλειψη χρονικού συντονισμού, είναι γιατί ο άνεμος είναι καρπός της γης, έχει τους δικούς του ρυθμούς και ωριμάζει όχι στα βιβλία των θρηνών αλλά στα στήθη αυτών που τίποτε άλλο δεν έχουν εκτός από αξιοπρέπεια και ανυποταξία. Κι αυτός ο άνεμος που έρχεται από κάτω, ο άνεμος της ανυποταξίας και της αξιοπρέπειας δεν είναι μόνο απάντηση στην επιβολή του ανέμου που έρχεται από πάνω, δεν είναι μόνο μια γενναία ανταπάντηση, μα φέρει μέσα του μια νέα πρόταση. Δεν είναι μόνο καταστροφή ενός συστήματος άδικου και αυθαίρετου, είναι πάνω απ' όλα μια ελπίδα, μια μετάπλαση της εξέγερσης και της αξιοπρέπειας σε αξιοπρεπή ελευθερία.

Πώς θα μπορέσει ν' ακουστεί αυτή η νέα φωνή σ' αυτή τη γη και σ' ολόκληρη τη χώρα; Πώς θα φουντώσει αυτός ο πνιγμένος άνεμος, που προς το παρόν αρκείται να φυσάει στις σιέρρες και τους καλαμάνες, χωρίς να κατεβαίνει ακόμη στις πεδιάδες όπου κυβερνάει το χρήμα και εξουσιάζει το ψέμα;

Από το βουνό θα έρθει αυτός ο άνεμος, που ήδη γεννιέται κάτω απ' τα δέντρα, ήδη συνομωτεί για ένα νέο κόσμο, για έναν κόσμο τόσο νέο που και η ίδια η συλλογική του καρδιά μόλις που τον διαισθάνεται .

Κεφάλαιο Πέμπτο

...που αφηγείται πως η ινδιάνικη αξιοπρέπεια άρχισε να κινείται για να μπορέσει ν'ακουστεί και η φωνή της κράτησε λίγο. Αφηγείται επίσης πώς οι φωνές του παρελθόντος επαναλαμβάνονται σήμερα και πώς θα ξαναπερπατήσουν οι ινδιάνοι αλλά με βήμα σταθερό και μαζί με άλλα βήματα απελευθερωμένα για να πάρουν αυτό που τους ανήκει και πως η μουσική του θανάτου που τώρα παίζει μόνο γι'αυτούς που τίποτα δεν έχουν, θα παίζει για άλλους. Αφηγείται κι άλλα εκπληκτικά γεγονότα που συμβαίνουν και, όπως λένε, θα συμβούν.

Η ινδιάνικη πορεία Xi Nich , που πραγματοποιήσαν οι αγρότες του Palenque, του Ocosingo και του Salto de Agua, έρχεται να καταδείξει το παράλογο του συστήματος. Οι Ινδιάνοι αυτοί χρειάστηκε να περπατήσουν 1.106 χιλιόμετρα για να ακουστούν, έφτασαν μέχρι την πρωτεύουσα της Δημοκρατίας έτσι ώστε η κεντρική εξουσία να τους εξασφαλίσει μια συνάντηση με τον κυβερνήτη. Έφτασαν στην Πόλη του Μεξικό όταν ο καπιταλισμός ιχνογραφούσε μια τρομακτική τραγωδία στους ουραμούς του Jalisco. Έφτασαν στην πρωτεύουσα της παλιάς Νέας Ισπανίας, σήμερα Μεξικό, στο χρόνο 500 από τότε που ο ξενόφερτος επιβλήθηκε στη νύχτα αυτής της γης. Έφτασαν και τους άκουσαν όλοι οι έντιμοι και ευγενείς άνθρωποι που υπάρχουν - κι ακόμα υπάρχουν -, έφτασαν και τους άκουσαν οι φωνές που καταπιέζουν το νότο, το βορρά, την ανατολή, τη δύση και το κέντρο της πατρίδας. Επέστρεψαν, περπατώντας άλλα 1.106 χιλιόμετρα, με τις τσέπες γεμάτες υποσχέσεις. Τίποτα δεν άλλαξε...

Στο Simojovel, σημαντικό χωριό της Chiapas, οι αγρότες της CIOAC δέχτηκαν επίθεση από πληρωμένους μπράβους των μεγαλοκτηνοτρόφων της περιοχής. Οι αγρότες του Simojovel έχουν αποφασίσει να σταματήσουν να σιωπούν και να απαντήσουν στις πληρωμένες απειλές των μεγαλοκτηματιών. Χέρια αγροτών κυκλώνουν το χωριό, κανείς και τίποτα δεν μπαίνει και δεν βγαίνει χωρίς την έγκρισή τους. Ο ομοσπονδιακός στρατός στρατοπεδεύει, η αστυνομία ετοιμάζεται και οι φεουδάρχες της πολιτείας διατάζουν πυρ για να επανέλθει η τάξη και ο σεβασμός. Επιτροπές διαπραγματεύσεων πάνε κι έρχονται. Η σύγκρουση επιλύεται επιφανειακά, οι αιτίες υποβόσκουν κι όλα δείχνουν να επιστρέφουν στην προηγούμενή τους ηρεμία.

Στον οικισμό Betania, στις παρυφές του San Cristobal de las Casas, οι Ινδιάνοι κρατούνται και βασανίζονται, κυρίως από δικαστικούς αστυνομικούς, επειδή κόβουν ξύλα για τα σπίτια τους. Η δικαστική εξουσία εκπληρώνει τό χρεός που έχει απέναντι στην οικολογία! Οι Ινδιάνοι αποφασίζουν να σταματήσουν να σιωπούν και απαγάγουν τρεις αστυνομικούς. Δεν αρκούνται σ'αυτό, μα καταλαμβάνουν και την εθνική Panamericana και διακόπτουν τη συγκοινωνία στα ανατολικά του San Cristobal . Στη διασταύρωση Ocosingo και Comitán, οι χωρικοί έχουν δεμένους τους αστυνομικούς και απαιτούν να μιλήσουμε τον κυβερνήτη

πριν να ξεμπλοκάρουν το δρόμο. Το εμπόριο διαταράσσεται, ο τουρισμός καταρρέει. Οι ευγενείς αστοί της περιοχής αναστατώνονται. Επιτροπές διαπραγμάτευσης πάνε κι έρχονται. Η σύγκρουση επιλύεται επιφανειακά, οι αιτίες υποβόσκουν κι όλα δείχνουν να επιστρέφουν στην προηγούμενή τους ηρεμία.

Στο Marqès de Camillas, κοινότητα του Ocosingo, οι χωρικοί κόβουν ξύλα για να ζήσουν. Οι αστυνομικοί τους συλλαμβάνουν και κατάσχουν την ξυλεία για το διοικητή τους. Οι Ινδιάνοι αποφασίζουν να πάνε να σιωπούν, καταλαμβάνουν τα οχήματα και αιχμαλωτίζουν τους αστυνομικούς, η κυβέρνηση στέλνει αστυνομικούς της δημόσιας ασφάλειας και οι Ινδιάνοι τους αιχμαλωτίζουν κι αυτούς. Οι Ινδιάνοι κρατούν τα φορτηγά, την ξυλεία και τους αιχμαλώτους. Απελευθερώνουν τους τελευταίους. Δεν υπάρχει απάντηση. Κάνουν πορεία μέχρι το Palenque για να απαιτήσουν μια λύση και ο στρατός τους επιτίθεται και απαγάγει τους επικεφαλής τους. Εξακολουθούν να κρατάνε τα φορτηγά. Η σύγκρουση επιλύεται επιφανειακά, οι αιτίες υποβόσκουν κι όλα δείχνουν να επιστρέφουν στην προηγούμενή τους ηρεμία.

Στο Ocosingo κάνουν πορεία, από διαφορετικά σημεία της πόλης, 4.000 Ινδιάνοι αγρότες της ANCIEZ. Τρεις

πορείες συγγλίνουν μπροστά στο Δημαρχείο. Ο πρόεδρος δεν ξέρει περί τίνος πρόκειται και το βάζει στα πόδια, στο πάτωμα του γραφείου του μένει πεταμένο το ημερολόγιο που δείχνει την ημερομηνία: 10 Απριλίου 1992(σπμ. επέτειος της δολοφονίας του Zapata). Έξω, οι Ινδιάνοι χωρικοί από το Ocosingo, το Huixtlan, το Chilón, το Vajalón, τη Sabanilla, το Salto del Agua, το Palenque, το Altamirano, τις Margaritas, το San Cristobal, το San Andres και το Cancuc χορεύουν μπροστά σε μια γιγάντια εικόνα του Zapata ζωγραφισμένη από έναν απ'αυτούς, απαγγέλλουν ποιήματα, τραγουδάνε, αρθρώνουν το δικό τους λόγο. Μόνο εκείνοι τον ακούνε. Οι κτηματίες, οι έμποροι και οι αστυνομικοί κλείνονται στα σπίτια και τα μαγαζιά τους, η ομοσπονδιακή φρουρά μοιάζει έρημη. Οι αγρότες φώναζαν πως ο Zapata ζει κι ο αγώνας συνεχίζεται ("Zapata vive, la lucha sigue"). Ένας απ'αυτούς διαβάζει μια επιστολή που απευθύνεται στον Carlos Salinas de Gortari, όπου τον κατηγορούν ότι έχει καταστρέψει ό,τι είχε κατορθώσει ο Zapata στο αγροτικό ζήτημα, ότι πούλησε τη χώρα με το Σύμφωνο του Ελεύθερου Εμπορίου και ότι ξαναγύρισε το Μεξικό στους πορφυρικούς χρόνους και διακηρύσσουν ξεκάθαρα ότι δεν αναγνωρίζουν τις μεταρρυθμίσεις του Salinas στο άρθρο 27 του συντάγματος. Στις δύο το μεσημέρι η συγκέντρωση διαλύεται, με προφανή τάξη, οι αιτίες υποβόσκουν κι όλα δείχνουν να επιστρέφουν στην προηγούμενή τους ηρεμία.

Abasolo, οικισμός του δήμου του Ocosingo. Εδώ και χρόνια, οι αγρότες έχουν πάρει κομμάτια γης που τους αντιστοιχούσαν και με το νομικό και με το πραγματικό δίκαιο. Τρεις επικεφαλής της κοινότητάς τους αιχμαλωτίζονται και βασανίζονται από την κυβέρνηση. Οι Ινδιάνοι αποφασίζουν να πάψουν να σιωπούν και καταλαμβάνουν τον εθνικό δρόμο San Cristobal-Ocosingo. Επιτροπές διαπραγματεύσεων πάνε κι έρχονται. Οι επικεφαλής απελευθερώνονται. Η σύγκρουση επιλύεται επιφανειακά, οι αιτίες υποβόσκουν κι όλα δείχνουν να επιστρέφουν στην προηγούμενή τους ηρεμία.

Ο Αντόνιο ονειρεύεται ότι η γη που τώρα δουλεύει του ανήκει, ονειρεύεται ότι τον αγώνα του τον αμείβουν με δικαιοσύνη και αλήθεια, ονειρεύεται ότι υπάρχει σχολείο για να θεραπεύσει την άγνοια και φάρμακα για να φοβίσουν το θάνατο, ονειρεύεται ότι το σπίτι του φωτίζεται και το τραπέζι του γεμίζει, ονειρεύεται ότι η γη του είναι ελεύθερη κι ότι την ορίζει ο λόγος των δικών του ανθρώπων, ονειρεύεται ότι έχει ειρήνη με τον εαυτό του και με τον κόσμο. Ονειρεύεται ότι πρέπει να παλέψει για να υλοποιήσει αυτό το όνειρο, *ονειρεύεται ότι πρέπει να πεθάνει για να υπάρξει ζωή*. Ο Αντόνιο ονειρεύεται και ξυπνά... Τώρα ξέρει τι να κάνει και βλέπει τη γυναίκα του γονατισμένη να φουσάει τη φωτιά και ακούει το παιδί του να κλαίει, βλέπει τον ήλιο που ανατέλλει και ακονίζει το μαχαίρι του χαμογελώντας.

Ένας άνεμος σηκώνεται και τα ανακατεύει όλα, ο Αντόνιο σηκώνεται και προχωράει προς τους άλλους. Κάτι του λέει πως την επιθυμία του τη μοιράζεται με πολλούς ανθρώπους και πάει να τους ψάξει.

Ο κυβερνήτης ονειρεύεται ότι η γη του αναστατώνεται από έναν φοβερό άνεμο που τα σαρώνει όλα, ονειρεύεται ότι του παίρνουν όσα είχε κλέψει, ότι το σπίτι του είναι κατεστραμμένο και ότι το βασίλειό του καταρρέει. Ονειρεύεται και ξαγρυπνά. Ο κυβερνήτης πάει εκεί όπου οι φρουδάρχες και οι άλλοι του λένε ότι ονειρεύονται τα ίδια. Ο κυβερνήτης δεν μπορεί να ξεκουραστεί, πάει στους γιατρούς κι όλοι αποφασίζουν ότι, δεν μπορεί, προκειται για ινδιάνικη μαγεία κι όλοι αποφασίζουν ότι μόνο με αίμα θα ελευθερωθούν απ'αυτό το ξόρκι και ο κυβερνήτης στέλνει να σκοτώσουν και να φυλακίσουν και κατασκευάζει κι άλλες φυλακές κι άλλα στρατόπεδα και το όνειρο δεν τον αφήνει να κοιμηθεί.

Σ'αυτή τη χώρα όλοι ονειρεύονται. *Πλησιάζει πια η ώρα να ξυπνήσουν..*

Η Θύελλα

Θα γεννηθεί από τη σύγκρουση των δύο ανέμων, πλησιάζει ο καιρός της, ο φούρνος της ιστορίας έχει ζεσταθεί. Τώρα επικρατεί ο άνεμος που έρχεται από ψηλά, πλησιάζει ο άνεμος που έρχεται από χαμηλά, έρχεται θύελλα.. Έτσι θα γίνει..

Η Προφητεία

Όταν θα κοπάσει η θύελλα, όταν η βροχή και η φωτιά θα ξαναφήσουν τη γη στην ησυχία της, ο κόσμος δεν θα είναι πια ο κόσμος, αλλά κάτι καλύτερο.

*Ο άνεμος που έρχεται
απο χαμηλά...*

San Cristobal, 1 Γενάρη 1994

Επιστολή του Subcomandante Marcos προς το μεξικάνικο τύπο σχετικά με τη χορήγηση χάρης στον EZLN, 18 Ιανουαρίου 1994

Κύριοι,

Απευθύνομαι σε σας για να σας ζητήσω να βοηθήσετε στη διάδοση των ανακοινώσεων της Παράνομης Επαναστατικής Επιτροπής Ινδιάνων - Γενικής Διεύθυνσης του EZLN. Αναφέρονται στις επανειλημμένες παραβιάσεις της κατάπαυσης πυρός από τα κυβερνητικά στρατεύματα, στην πρωτοβουλία της ομοσπονδιακής διοίκησης για το νόμο της αμνηστίας και στην αναγνώριση από μεριάς μας του Camacho Solis ως διαπραγματευτή για την ειρήνευση στην Chiapas.

Πιστεύω ότι πρέπει να έχουν ήδη φτάσει στα χέρια σας τα έγγραφα που στείλαμε στις 13 Ιανουαρίου του τρέχοντος έτους. Δεν γνωρίζω τις αντιδράσεις που θα προκαλέσουν, ούτε τις απαντήσεις της ομοσπονδιακής κυβέρνησης στα αιτήματά μας, οπότε δεν θα αναφερθώ σ'αυτές. Μέχρι σήμερα, 18 Ιανουαρίου 1994, έχουμε ακούσει μόνο για την επισημοποίηση της χάρης που παραχωρεί η ομοσπονδιακή κυβέρνηση στις δυνάμεις μας. Για ποιό λόγο πρέπει να ζητήσουμε χάρη; Ποιό έγκλημα θα μας συγχωρήσουν; Ότι δεν αποδεχθήκαμε ταπεινά τον περιφρημο ιστορικό ρόλο του εγκαταλειμένου και του περιφρονημένου; Ότι όταν βρήκαμε όλους τους άλλους δρόμους κλειστούς πήραμε τα όπλα; Ότι δεν σεβαστήκαμε τον ποινικό κώδικα της Τσιάπας, τον πιο παράλογο και καταπιεστικό απ'όσους έχουμε γνωρίσει; Ότι αποδείξαμε στην υπόλοιπη χώρα και σε ολόκληρο τον κόσμο ότι η ανθρώπινη αξιοπρέπεια είναι ακόμη ζωντανή κι ότι βρίσκεται ανάμεσα στους πιο εξαθλιωμένους; Ότι πριν ξεκινήσουμε προετοιμαστήκαμε καλά και συνειδητά; Ότι στις μάχες κρατούσαμε όπλα αντί για βέλη και τόξα; Ότι πριν αρχίσουμε να πολεμάμε πρώτα μάθαμε πως; Ότι είμαστε όλοι μεξικάνοι; Ότι είμαστε οι περισσότεροι ινδιάνοι; Ότι προτρέψαμε όλον τον μεξικάνικο λαό να αγωνιστεί με όλα τα δυνατά μέσα

για όσα του ανήκουν; Ότι αγωνιζόμαστε για την ελευθερία, τη δημοκρατία και τη δικαιοσύνη; Ότι δεν ακολουθήσαμε τις μεθόδους των προηγούμενων αντάρτικων; Ότι δε νικηθήκαμε; Ότι δεν παραδοθήκαμε; Ότι δεν προδώσαμε;

Ποιός πρέπει να ζητήσει χάρη και ποιός δικαιούται να τη δώσει;

Αυτοί που επί χρόνια κάθονται με απληστία στα γεμάτα τους τραπέζια, ενώ μαζί μας καθόταν ο θάνατος, τόσο καθημερινός, τόσο δικός μας, που στο τέλος μάθαμε να μην τον φοβόμαστε; Αυτοί που γέμιζαν τις τσέπες μας και την ψυχή μας με υποσχέσεις και δηλώσεις; Οι νεκροί, οι δικοί μας νεκροί, τόσο νεκρικά νεκροί από θάνατο "φυσικό", δηλαδή από ιλαρά, κοκκίτη, μελιταίο πυρετό, χολέρα, τύφο, μονοπυρήνωση, τέτανο, πνευμονία, ελονοσία και άλλες πνευμονικές και εντερικές παθήσεις; Οι δικοί μας νεκροί, τόσο συνταγματικά, τόσο δημοκρατικά νεκροί από ταπεινότητα αφού τίποτα δεν συμβαίνει, γιατί όλοι οι νεκροί, όλοι οι δικοί μας νεκροί πεθαίνουν απλά, χωρίς κανείς να δίνει το λόγο, χωρίς κανείς να ζητά από τους παντοτινά νεκρούς, τους δικούς μας νεκρούς, να αντιμετωπίσουν το θάνατο ξανά, μα τώρα για να ζήσουν; Αυτοί που μας αρνήθηκαν το δικαίωμα να κυβερνήσουμε; Αυτοί που αρνήθηκαν το σεβασμό στις συνθήειές μας, το χρώμα μας, τη γλώσσα μας; Αυτοί που μας μεταχειρίζονται σαν ξένους στην ίδια μας τη χώρα και μας ζητούν υπακοή σ'ένα νόμο που δεν βλέπουμε το δίκιο του; Αυτοί που μας βασανίζουν, καταπιέζουν, δολοφονούν και εξαφανίζουν για το "βαρύ αδίκημα" της διεκδίκησης ενός κομματιού γης, όχι ενός μεγάλου κομματιού, όχι ενός μικρού κομματιού, απλώς ενός κομματιού γης, για να παράγουμε κάτι για να μας θρέψει;

Ποιός πρέπει να ζητήσει χάρη και ποιός δικαιούται να τη δώσει;

Ο πρόεδρος της δημοκρατίας; Οι υπουργοί; Οι γερουσιαστές; Οι κυβερνήτες; Οι δήμαρχοι; Οι αστυνομικοί; Ο στρατός; Τα αφεντικά των τραπεζών, της βιομηχανίας, του εμπορίου και της γης; Τα πολιτικά κόμματα; Οι διανοούμενοι; Τα MME; Οι φοιτητές; Οι έποικοι; Οι εργάτες; Οι αγρότες; Οι ινδιάνοι; Οι νεκροί από θάνατο αναίτιο;

Ποιός πρέπει να ζητήσει χάρη και ποιός δικαιούται να τη δώσει;

Τίποτε άλλο για την ώρα.

Υγιεία και μια αγκαλιά, και μ'αυτό το κρίνο και τα δύο θα πρέπει να είναι ευπρόσδεκτα παρ'όλο που προέρχονται από έναν "επαγγελματία της βίας".

Υποδιοικητής Marcos, εξεγερμένος.

Ο αγώνας μέσα στον αγώνα

Συνέντευξη με τη Ραμόνα και την Άννα-Μαρία, αντιπροσώπους και διοικητές του EZLN στο San Cristobal, Chiapas

Η Ραμόνα είναι ινδιάννα της φυλής tzotzil και εκπροσωπεί την επιτροπή των γυναικών των ιθαγενών κοινοτήτων. Η Άννα-Μαρία που έχει την ίδια καταγωγή με την Ραμόνα είναι υποδιοικήτριας του ιππικού των εξεγερμένων. Μιλάει εκ μέρους των αγωνιζόμενων γυναικών και έχει υπό τις διαταγές της 1000 ένοπλους/ες αγωνιστές/ιστριες. Η Ραμόνα εκτελεί πολιτικές υπηρεσίες και ζει στο χωριό της, η Άννα-Μαρία έχει αφιερώσει εδώ και δέκα χρόνα τη ζωή της στον αγώνα. Ζει στα βουνά. . .

Μας μίλησαν για την ιστορία τους και για τους λόγους του αγώνα στο περιθώριο των διαπραγματεύσεων με τους κυβερνητικούς εκπροσώπους. Ο Janieg, ένας άλλος εκπρόσωπος της Παράνομης Επαναστατικής Επιτροπής Ινδιάνων (CCRI), είναι ο διεργμηνέας για τη Ραμόνα, η οποία δεν μιλάει ισπανικά.

Οι γυναίκες αυτές μας διηγούνται πώς ξέκοψαν με τις παραδόσεις των χωριών τους και άρχισαν να συμμετέχουν στο πολιτικό και στρατιωτικό έργο του EZLN. Πώς οι γυναίκες οργανώθηκαν μεταξύ τους για να παλέψουν για τα δικαιώματά τους. Πώς γεννήθηκε αυτή η επανάσταση μέσα στην επανάσταση, όταν συζητήσαν από κοινού και διατυπώσαν συλλογικά το Δίκαιο των Γυναικών που ανακοινώθηκε την 1^η Ιανουαρίου, παρέχει στις γυναίκες δικαιώματα ίδια με των ανδρών και υπερασπίζεται τα δικαιώματά τους. Κάποιοι σύντροφοι δίστασαν να αποδεχθούν το νόμο, μα οι γυναίκες αγωνίστηκαν γι' αυτόν και κατάφεραν να προωθήσουν τις διεκδικήσεις τους. Στις 8 Μαρτίου 1993 μετά από έρευνα σε όλα τα χωριά έπεισαν την Παράνομη Επιτροπή να υιοθετήσει το νόμο. Πολλοί άνδρες ξαφνιάστηκαν γιατί κάτι τέτοιο συγκρούεται με μια παράδοση που περιθωριοποιούσε τις γυναίκες και τις κρατούσε μακριά από τις πολιτικές δραστηριότητες. Η μέρα αυτή ήτανε μέρα γιορτής των γυναικών, όπου τραγούδησαν, χόρεψαν, κραύγασαν. Είχαν κερδίσει τον αγώνα τους μέσα στον αγώνα, ήταν γεγονός, και άλλαξε τις ζωές όλων.

Πώς ξεκίνησε η συμμετοχή της γυναίκας στο κίνημα των Ζαπατίστας;

Ρ: Όταν οι γυναίκες άρχισαν να συνειδητοποιούν την κατά-

στασή τους και θέλησαν να την αλλάξουν άρχισαν και να συμμετέχουν. Η αλήθεια είναι ότι ποτέ δεν είχαν ληφθεί υπόψη. Ακόμη κι αν δεν συμμετέχουν πολλές γυναίκες άμεσα στον ένοπλο αγώνα, αγωνίζονται μέσα στις κοινότητες τους. Ποτέ δεν είχε πάρει κανείς σοβαρά τις διεκδικήσεις των γυναικών, εμείς, ωστόσο, απαιτούμε σεβασμό, ισότητα και δημοκρατία. Ζούμε ακόμα χειρότερα κι από τους ιθαγενείς, αφού δε μας σέβεται κανένας. Θέλουμε να ζήσουμε με αξιοπρέπεια, χρειαζόμαστε ειδικές μαιευτικές κλινικές και δεν ξέρουμε πού να στραφούμε, δεν υπάρχουν ούτε νοσοκομεία, ούτε γιατροί. Δεν έχουμε εκπαίδευση, τρόφιμα, ούτε δρόμους ούτε υγειονομικές υπηρεσίες. Υπάρχει κάποια ελπίδα να αλλάξει η κατάσταση κι αυτό είναι που διεκδικούμε, γι αυτό και συμμετέχουμε στον αγώνα.

Α-Μ: Άνδρες και γυναίκες αγωνίζονται για τη γη, αυτό είναι το κύριο αίτημα για όλους μας. Ακόμα κι αν οι γυναίκες δεν περνούν όλον τους τον καιρό στο χωράφι, ο αγρότης δεν μπορεί να ζήσει χωρίς χωράφια. Βοηθάμε τους άντρες να καλλιεργούν τα κτήματα και να συλλέγουν τον καφέ. Οι χήρες καλλιεργούν τα χωράφια μόνες τους, όπως οι άντρες. Στον κατάλογο των αιτημάτων μας υπάρχει ένα συγκεκριμένο σημείο που έθεσαν οι γυναίκες, γιατί υπάρχουν κάποια πράγματα που δεν τα σκέφτονται οι άντρες, απλά δεν τους αφορούν, επειδή κοιτάνε μόνο τα δικά τους και δε ζητούν τη γνώμη της γυναίκας. Έτσι λοιπόν γεννήθηκαν και τα δικά μας αιτήματα, όπως για παράδειγμα το ότι οι γυναίκες χρειάζονται ειδικά σχολεία -ακόμα και σε προχωρημένη ηλικία πολλές θέλουν να μάθουν να διαβάζουν και να γράφουν. Διεκδικούμε ένα μαιευτήριο αφού οι γέννες εκεί είναι πολύ πιο εύκολες. Στο σπίτι γεννάμε το νεογέννητο στο πάτωμα μες στη σκόνη. Ο ομφάλιος λώρος κόβεται με το μαχαίρι που χρησιμοποιεί ο άντρας στη δουλειά. Όλ' αυτά συμβαίνουν κάτω από πολύ κακές συνθήκες, οι άνθρωποι δεν έχουν τα απαραίτητα υλικά για να μην αρρωστήσει το παιδί ή για να φροντίσουν σωστά τη γυναίκα. Χρειάζονται γυναικολόγοι.

Εξάλλου χρειάζονται εργαστήρια και μηχανήματα για να διευκολύνουν εργασίες όπως το γνέσιμο και το ράψιμο και μια αγορά όπου θα μπορούσαν να πουλάνε τα υφαντά τους, γιατί οι ιδιοκτήτες των μαγαζιών στις πόλεις δεν πληρώνουν καθόλου κα-

λά. Οι ιθαγενείς γυναίκες αντιμετωπίζουν πολύ κακή μεταχείριση, υπάρχει μεγάλη ανισότητα, πολλές διακρίσεις, πολύς ρατσισμός. Ειδικά στο San Cristobal δέχονται μεγάλους εξευτελισμούς. Άλλο αίτημα είναι τα νηπιαγωγεία και τα τρόφιμα για τα παιδιά που πεθαίνουν από αστία.

Σύμφωνα με τους νόμους της κυβέρνησης οι γυναίκες δεν μπορούν να κατέχουν γη, με το δικό μας το Δίκαιο, όμως, μπορούν και θέλουμε να αναγνωριστεί. Θέλουμε να κατέχουμε γη, και μάλιστα καλλιεργήσιμη γη, όχι ξερολιθιές σαν αυτές που έχουμε τώρα.

Η Ραμόνα διηγείται πως παλαιότερα δεν έπαιρναν τις γυναίκες στα σοβαρά στις κοινότητες όταν γινόταν λόγος για τον αγώνα. Επρόκειτο για μια πανάρχαια καταπίεση που ασκούσαν από συνήθεια. Με το που άρχισαν όμως τα χωριά να οργανώνονται σιγά σιγά, άρχισαν και οι γυναίκες να συνειδητοποιούν ότι έπρεπε κι αυτές να οργανωθούν. Ουσιαστικά, δηλαδή, διεκδίκησαν το δικαίωμα να ενεργοποιηθούν κι αυτές, όπως οι άντρες. Πριν δε μπορούσαν καν να συμμετέχουν στις συγκεντρώσεις, οργανώθηκαν όμως πρώτα μεταξύ τους, έμαθαν κι άρχισαν κι αυτές να παίρνουν μέρος στον αγώνα. Αγωνίστηκαν μέχρι που ζήτησαν και επαναστατικό δίκαιο για τη γυναίκα.

A-M: Διαμαρτυρηθήκαμε επειδή δεν υπήρχε νόμος για τις γυναίκες. Κάποιες συντρόφισσες έκαναν την πρόταση, συζητήθηκε σε μία συνεδρίαση της επιτροπής και καμία δεν έφερε αντίρρηση. Ύστερα την ανακοινώσαμε σε κάθε περιοχή. Εκεί συζητήσαμε και με τις άλλες γυναίκες και συγκεντρώσαμε τις διάφορες απόψεις. Κι έτσι δημιουργήθηκε το Δίκαιο των Γυναικών.

Πώς ζούν οι ιθαγενείς γυναίκες;

A-M: Η γυναίκα δεν βρίσκει ησυχία, δουλεύει όλη τη μέρα. Στο χωράφι ξυπνάει στις 3 το πρωί για να φτιάξει πρωινό για τους άντρες. Χρειάζεται ξύλα, πάει, λοιπόν, και φέρνει ξύλα, πάει και φέρνει σιτάρι κι όλ' αυτά με το παιδί στην πλάτη ή στον κόρφο. Επιστρέφει, ετοιμάζει το φαγητό και κάνει τις δουλειές του σπιτιού. Έτσι περνάει όλη της τη μέρα, Δευτέρα με Κυριακή. Οι άντρες μπορούν τουλάχιστον να ξεκουραστούν την Κυριακή, να παίξουν μπάσκετ ή χαρτιά, οι γυναίκες τίποτε, δουλεύουν όλη την ημέρα, χωρίς σταματημό. Δεν έχουν καθόλου απολαύσεις-τίποτε.

P: Η γυναίκα έχει λιγότερες προσβάσεις στο σχολείο και στην ψυχαγωγία. Από μικρές, μαθαίνουμε να μεγαλώνουμε τα μικρά μας αδελφια, να βοηθούμε στο άλεσμα του σιταριού, να κάνουμε τσιγάρια, να ξεσκονίζουμε ή να σφουγγαρίζουμε το σπίτι. Όταν η μητέρα αφήνει το παιδί της στο σπίτι, πρέπει να το φροντίσει η μεγάλη αδελφή κι έτσι δεν μπορεί να πάει σχολείο. Έτσι συνέβη και με μένα. Οι γυναίκες παντρεύονται στα 13 ή στα 14, ελειδή αναγκάζονται από την οικογένεια και τα έθιμα, όχι επειδή το θέλουν. Γι αυτό και το Δίκαιο των Γυναικών προβλέπει το δικαίωμα της ελεύθερης εκλογής ερωτικού συντρόφου. Η διάταξη αυτή θεσμοθετήθηκε ελειδή στις ιθαγενείς κοινότητες όταν σ' ένα αγόρι αρέσει ένα κορίτσι, το αγόρι δεν πάει απευθείας στο κορίτσι, αλλά πηγαίνει στον πατέρα του κοριτσιού με ένα μπουκάλι αλκοόλ ή με κάτι φαγώσιμο κι αν ο πατέρας δεχτεί τις προσφορές, θεωρείται ότι το κορίτσι έχει πουληθεί. Έτσι η κόρη είναι υποχρεωμένη να παντρευτεί ενάντια στη θέληση της. Πολλές γυναίκες πηγαίνουν κλαίγοντας στο σπίτι του γαμπρού ή στην εκκλησία. Στο χωριό δεν μπορείς να συναναστραφείς με κανένα, αν δεν είσαι παντρεμένη είναι αμάρτημα ενάντια στα ήθη. Αν απο-

καλυφθούν οι δύο που αρνήθηκαν το γάμο, τιμωρούνται και οι δυο και είτε κλείνονται στη φυλακή είτε τους δένουνε στους σπύλους του γηπέδου του μπάσκετ, μέχρι να κρίνει η κοινότητα ότι έχουν τιμωρηθεί αρκετά

Πώς ήρθατε σε επαφή με τον EZLN;

P: Εγώ άρχισα να συμμετέχω στον αγώνα όταν άφησα το χωριό μου για να ψάξω για δουλειά, δεν είχα, βλέπεις, να ζήσω. Με το που ήρθα στην πόλη άρχισα σιγά σιγά να καταλαβαίνω πόσο διαφορετική είναι η κατάσταση των γυναικών στην επαρχία. Συνειδητοποίησα ότι πρέπει να οργανωθούμε, γιατί στις πόλεις δεν σέβονται τις ιθαγενείς. Δεν μας παίρνουν στα σοβαρά όταν θέλουμε να πουλήσουμε τα προϊόντα μας. Σχεδόν τα χαρίζουμε. Δεν μπορούμε να πάρμε μόνες μας στην πόλη, μας περιφρονούν και μας προσπερνάνε. Έμαθα πολλά απ' αυτήν την εμπειρία.

A-M: Μπήκα στον αγώνα πολύ νέα, ήμουν τότε 14 ετών. Κάποιοι σύντροφοι που είχαν μεγαλύτερη εμπειρία, μας δίδαξαν τα πρώτα γράμματα. Μας έμαθαν γραφή και ανάγνωση, ύστερα μας έδειξαν κάποιες πολεμικές τακτικές, και αργότερα μας μίλησαν

για την πολιτική, έτσι ώστε να μπορούμε να συζητάμε με το λαό και να εξηγούμε τους λόγους του αγώνα μας. Πήρε πολλά χρόνια, είναι μεγάλη ιστορία. Από μικρό παιδί συμμετείχα σε πολιτικούς αγώνες με τους γονείς μου, πάντοτε πηγαίναμε στις διαδηλώσεις. Ήταν σε κάποια οργάνωση μαζί με άλλους και, 8 χρονών εγώ,

μαζί με τα άλλα μικρά παιδιά, πηγαίναμε στις διαδηλώσεις και στις συγκεντρώσεις. Έτσι ανέπτυξα κάποια συνείδηση και απέκτησα εμπειρίες. Κάποια στιγμή ο λαός αντιλήφθηκε ότι ενώ είχε αγωνιστεί για χρόνια, δεν είχε καταφέρει τίποτα, η κυβέρνηση δεν είχε ανταποκριθεί στα αιτήματά του. Τότε ήταν που ο ίδιος αυτός λαός άρχισε να προετοιμάζεται για τον ένοπλο αγώνα.

Κατά τη διάρκεια των ειρηνικών αγώνων κι αφού τα αιτήματα δεν εκπληρώνονταν, ο κόσμος έκανε καταλήψεις μεγάλων αγροκτημάτων Έρχονταν αμέσως οι στρατιώτες και μας έδωχαν με βία, ξυλοδαρμούς, εξευτελισμούς και απειλές. Μετά λοιπόν από τόση καταπίεση, είπαμε και εμείς: "Πρέπει να οπλιστούμε, πρέπει να υπερασπιστούμε τους εαυτούς μας!"

Αφού η κυβέρνηση δεν θέλει ειρηνική λύση, ας λάβει μια βίαιη. Έτσι άρχισαν όλα. Στην αρχή, πριν δέκα χρόνια, είμασταν δυο γυναίκες όλες κι όλες στον EZLN. Ήταν μικρή οργάνωση και όλοι μαζί ήμασταν 8-10 άτομα. Αρχισαν να έρχονται ολοένα και περισσότεροι, καταλάβαιναν τα προβλήματα και την αναγκαιότητα του EZLN. Οι γραμμές γέμιζαν μόνες τους μέχρι που μπο-

ρέσαμε να συγκροτήσουμε λόχο, αργότερα τάγμα, κατόπιν σύναγμα κι ακόμα παραπάνω. Είχε έρθει η στιγμή που ο κόσμος αισθανόταν αρκετά δυνατός ώστε να ξεκινήσει τον ένοπλο αγώνα. Οι γυναίκες συμμετείχαν κι αυτές, βλέποντας το δικό μας παράδειγμα. Αρχισαν να συμβουλεύουν τις κόρες τους, τις αδελφές

τους και τις ανηψιές τους να πάρουν ένα όπλο να πάνε να πολεμήσουν. Το 20-30% του EZLN είναι γυναίκες, κάνουμε τα ίδια με τους άντρες: Μαθαίνουμε να πολεμάμε και αναπτύσσουμε πολιτικές δραστηριότητες στα χωριά. Σε κάθε χωριό δημιουργούμε ομάδες γυναικών και οργανώνουμε δουλειές στην κοινότητα. Όσο για την εκπαίδευση, όσοι ξέρουνε, μαθαίνουνε στους υπόλοιπους να γράφουν και να διαβάζουν. Η δουλειά αυτή θέλει χρόνια για να γίνει. Πολλές συντρόφισσες θα ήθελαν να λάβουν μέρος στον ένοπλο αγώνα, είναι, όμως, παντρεμένες κι έχουνε παιδιά. Τώρα μπορούν να συμμετέχουν, αλλά όχι με τα όπλα. Τα καθήκοντα των γυναικών στα χωριά είναι να οργανώνουν γυναικείες ομάδες, δουλειές στην κοινότητα, να εκπαιδεύουν διάφορες ομάδες εκμάθησης και να βοηθούν τον ένοπλο στρατό των Ζαπατίστας, αφού στο κάτω-κάτω πρόκειται για τους γιούς και τ' αδελφια τους, όλοι είναι μεταξύ τους συγγενείς, να φροντίζουν να υπάρχει φαγητό για τους συντρόφους τους στα βουνά. Το καθήκον τους είναι να ετοιμάζουν τορτίγιας, πινόλε και ποτσόλ, να μαζεύουν και να φορτώνουν λαχανικά και να τα πηγαίνουν στις σκηνές των ανταρτών. Μοιράζονται τη δουλειά και οργανώνονται. Εμείς οι νέες πολεμούμε και οι γηραιότερες προσέχουν τα παιδιά.

Εσύ είσαι αντάρτισσα και η Ραμόνα πολιτική εκπρόσωπος. Ποια είναι η διαφορά;

A-M: Δεν υπάρχει διαφορά, είμαστε στον ίδιο αγώνα, είμαστε μέρος του EZLN. Η διαφορά είναι ότι η ένοπλη αγωνίστρια αφήνει την οικογένεια της και αφιερώνει όλη της τη ζωή στον αγώνα. Ούτε τη βλέπει πια, ούτε τη βοηθάει στις δουλειές.

Από την άλλη, η Ραμόνα ζει στο χωριό της, εκπροσωπεί διάφορες ομάδες γυναικών και δουλεύει εκεί όπου ζει. Εγώ ζω με τις άλλες αντάρτισσες. Ο αγώνας μας είναι ίδιος με των ανδρών, γι' αυτό και ανήκει σε όλους. Παλιότερα υπήρχαν μόνο κοινές διεκδικήσεις, τώρα υπάρχουν και γυναικείες.

Πώς αναγνωρίστηκαν οι διεκδικήσεις σας μέσα απ' αυτόν τον "αγώνα μέσα στον αγώνα";

A-M: (...) [Πέρα από τη δουλειά στο στρατό των Ζαπατίστας] αγωνιστήκαμε και μέσα από τις κοινότητες. Εμείς, οι "αντάρτισσες", πηγαίνουμε στα χωριά και μιλούμε στον κόσμο για την ισότητα και το πνεύμα της συλλογικότητας. Λέμε στους άνδρες να μην κακομεταχειρίζονται τις γυναίκες τους και να τους δίνουν τη δυνατότητα να σπουδάζουν.

Η Ραμόνα αντιμετώπισε πολλές δυσκολίες στην περιοχή της, οι άντρες εκεί είχαν συνηθίσει σε μια πολύ διαφορετική κατάσταση. Αρχικά, τόσο στις συγκεντρώσεις, όσο και στους εκπαιδευτικούς ομίλους που οργανώναμε, έρχονταν μόνο άντρες. Οι γυναίκες άρχισαν να διαμαρτύρονται- "γιατί οι άντρες να μπορούν να μάθουν, ενώ εμείς όχι;". Πήγαιναν π.χ. οι άντρες για στρατιωτικές ασκήσεις κι ήθελαν κι οι γυναίκες να πολεμήσουν. Κι έτσι μας πλησιάζουν πολλές στρατιωτίνες, που μένουν στα χωριά τους και μόλις μπορέσουν, έρχονται να πολεμήσουν. Οι αντάρτες μοιραζόμαστε σε διάφορα χωριά για να διδάξουμε κάποιες τεχνικές μάχης, λίγο πολιτική, κάποιες σχολικές γνώσεις. Οι γυναίκες μαθαίνουν να υπερασπίζονται τον εαυτό τους και να μιλούν, πράγμα που δεν το έκαναν παλιότερα. Η συντρόφισσα Ραμόνα π.χ., μπορεί να μη μιλάει ισπανικά, μα εκπροσωπεί τις γυναίκες του λαού της.

Εμένα η μονάδα μου με διόρισε αντιπρόσωπο για το διάλογο στο San Cristobal. Το ίδιο και τη Ραμόνα. Πολλοί τη φωνάζουνε "Comandante" επειδή ανήκει στην Comandancia General, αυτό

όμως δεν είναι βαθμός, γιατί τα μέλη της CG δεν είναι στρατιωτικοί. Το γεγονός, όμως, ότι εμείς έχουμε βαθμούς δεν σημαίνει ότι η CG είναι υπό τις διαταγές μας. Εκείνοι αποφασίζουν τι πρέπει να κάνουμε. Η CG καθορίζει το αν πρέπει να πολεμήσουμε. Ρωτά το λαό κι όταν ο λαός λέει κάντε αυτό ή το άλλο, το κάνουμε.

Ποιές είναι οι συνθήκες για τον έρωτα στις αντάρτισσες;

A-M: Έχουμε τέτοιο δικαίωμα. Στον τομέα του έρωτα η ισότητα ασκείται κανονικά. Μας σέβονται. Αν μια γυναίκα θέλει να παντρευτεί, επειδή της αρέσει ένας σύντροφος, πηγαίνει στον/ην ανώτερό/-ή της και ζητάει την άδεια να είναι μαζί του. Το ίδιο και οι άντρες. Η/ Ο διοικητής έχει τον τελευταίο λόγο για το αν μια γυναίκα κι ένας άντρας μπορούν να είναι μαζί.

Είσαι παντρεμένη;

A-M: Μμ, δεν ξέρω.

Είσαι με κάποιον;

A-M: Ναι, είμαι με κάποιον.

Εσύ, Ραμόνα, είσαι με κάποιον;

P: Ναι.

A-M: Υπάρχει η δυνατότητα, να γνωριστούμε, να μείνουμε λίγο μαζί, κι αν θέλουμε να παντρευτούμε. Στον EZLN έχουμε γαμήλιες τελετές. Μαζευόμαστε όλοι κι ο διοικητής ανακοινώνει ποιοι θέλουν να παντρευτούν. Ουσιαστικά υπάρχουν δυο διαδικασίες: στη μία ο διοικητής γράφει το πρωτόκολλο του γάμου και οι δυο νεόνυμφοι το υπογράφουν. Ζητούν να τους επιτραπεί να είναι μαζί και αυτό το ονομάζουμε από κει και πέρα ένωση. Αν οι δυο ερωτευμένοι είναι θρησκευόμενοι μπορούν να κάνουν και γάμο στο ιερό.

Εμείς οι αντάρτισσες δεν επιτρέπεται να κάνουμε παιδιά, επειδή δουλεύουμε συνεχώς και δεν μπορούμε να μετακινηθούμε από το στρατόπεδο. Το καθήκον μας είναι να αγωνιζόμαστε για το λαό. Δεν μπορούμε να διακινδυνεύσουμε τη ζωή ενός παιδιού στα βουνά. Κάνουμε οικογενειακό προγραμματισμό. Αν, βέβαια, μια γυναίκα θέλει οπωσδήποτε να κάνει παιδί, έχει αυτήν τη δυνατότητα. Επιστρέφει στην οικογένεια της κι αν θέλει αργότερα ξανάρχεται. Αν, δηλαδή, δεν θέλει να σταματήσει τον αγώνα, αφήνει το παιδί στην οικογένειά της.

Ποια είναι τα καθήκοντα των γυναικών στον EZLN;

A-M: Όταν άρχισε ν' αναπτύσσεται ο EZLN, πολύ σημαντική ήταν η δουλειά των γυναικών σε ζητήματα ασφαλείας. Σε κάθε χωριό έχουμε "γραφεία κινήσεως" και δίκτυο επικοινωνίας. Όταν έρχονται οι στρατιώτες, οι γυναίκες υπηρετούν στις ραδιοεπικοινωνίες και προειδοποιούν για τυχόν κινδύνους. Αυτήν τη δου-

λειά την κάνουν βασικά οι νοικοκυρές. Το καθήκον τους όταν επιτεθήκαμε στις πόλεις ήταν να προσέχουν τα παιδιά και τους υπόλοιπους στα χωριά, αφού οι γιοί και οι κόρες πολεμούσαν.

Ό,τι χρειαζόμαστε για το στρατό το φτιάχνουμε μόνοι μας. Κάνουμε κοπτοροαπτικές εργασίες και παρασκευάζουμε όπλα ή μικρές βόμβες. Τέτοια δουλειά μπορεί να την κάνει οποιοσδήποτε, ακόμα κι αν δεν πολεμά. Όλα είναι ισότιμα. Τη μια μέρα μαγειρεύουν οι άντρες, την άλλη οι γυναίκες.

Τι σκέφτεστε για το θάνατο;

P: Είναι καλύτερα να πεθάνεις πολεμώντας -αν πρέπει, δηλαδή, οπωσδήποτε να πεθάνεις. Αν είναι για κάποιο δίκαιο σκοπό, για το καλό του λαού μου, τότε καλύτερα να πεθάνει κανείς, δεν φαίνεται να υπάρχει άλλη δυνατότητα να βρεί κανείς το δικίο του. Είμαι έτοιμη να συνεχίσω τον αγώνα!

A-M: Δεν ξέρω τι ν' απαντήσω. Η σκέψη ότι είμαι νεκρή δεν μου προκαλεί καμία αίσθηση. Ίσως επειδή ποτέ μέχρι τώρα δεν υπήρξαμε, ή τέλος πάντων κανείς δεν μας πήρε ποτέ στα σοβαρά. Υπήρχαν πολλοί νεκροί στα χωριά, πολλοί Ινδιάνοι πεθαίναν από την πείνα ή από τις αρρώστιες. Είναι σαν να είχαμε πάντα πόλεμο. Τώρα πεθαίνουμε γιατί μας σκοτώνουν, μα αναγκαστικά κάποιοι θα πεθάνουν, κάποιοι θα έδιναν τη ζωή τους για την ελευθερία και το δικίο, κάτι που σ' αυτήν τη χώρα δεν υπάρχει.

Έχουμε δωθεί στον αγώνα και η ιδέα του θανάτου δεν μας πονά. Πολύ περισσότερο μας πληγώνει που βλέπουμε τα παιδιά να πεθαίνουν από αρρώστιες που κανονικά γιατρεύονται (χολέρα, τέτανο κ.λπ.), για τις οποίες οι κυβέρνηση ισχυρίζεται ότι δεν υπάρχουν.

Δύο κορίτσια έχουν πεθάνει στην αγκαλιά μου, επειδή δεν μπορούσαμε να κάνουμε τίποτα. Πρώτα είχε πεθάνει η μητέρα τους κι αφού δεν είχαμε να τα ταΐσουμε, ξεψύχησαν κι αυτά. Έτσι έχουν πεθάνει χιλιάδες παιδιά (...). Κατά τη διάρκεια του ειρηνικού αγώνα, κάθε κύμα ασθενειών θέριζε αμέτρητες ζωές. (...)

Αυτή είναι, λοιπόν, η κατάσταση των γυναικών στα χωριά σ' ολόκληρη τη χώρα. Όλες υφίστανται την ίδια αδικία και την ίδια περιθωριοποίηση. Βλέπουμε, όμως ότι έχουν την ικανότητα, πέρα από τις δουλειές του σπιτιού και την ανατροφή των παιδιών, να μάθουν και τόσα άλλα πράγματα. Εμείς ειδικά, που συμμετέχουμε στον αγώνα, αυτό το έχουμε ζήσει στο πετσί μας, αφού ούτε να γράφουμε ξέραμε πριν, ούτε να διαβάζουμε. Είμαστε ικανές για πολλά, φτάνει να μας δωθούν οι δυνατότητες και τα δικαιώματα να αξιοποιήσουμε τη δύναμή μας. Πάντοτε μας φέρωνταν σαν να μ' αστε αντικειμένα, και μάλιστα αντικειμένα χωρίς ιδιαίτερη αξία-γι' αυτό και πολεμάμε.

Μήνυμα της Παράνομης Επιτροπής για την Πρωτομαγιά

Σήμερα, 1^ο Μάη του 1994, γιορτάζουμε μια ακόμα μέρα των εργατών. Σ' όλον τον κόσμο, βιομηχανικοί εργάτες και εργάτες γης γιορτάζουν την εξέγερσή τους ενάντια στην εκμετάλλευση και επιβεβαιώνουν το όνειρό τους για ένα καλύτερο κόσμο. Στο Μεξικό αυτή η μέρα είναι μέρα αγώνα. Από τότε που η τυραννία που τώρα μας εκμεταλλεύεται από το Zocalo της πόλης του Μεξικό καπνλεύτηκε το δίκαιο αγώνα των αδελφών Flores Magon, μια αλυσίδα στραγγαλίζει τους καλύτερους από τους μεξικάνους εργάτες. Σπημένες και διεφθαρμένες ηγεσίες, μερικές εδώ και ενενήντα χρόνια, εμπορεύονται τον πόνο των μεξικάνων εργατών. Είναι το στήριγμα της ανώτατης κυβέρνησης που τώρα ξεπουλάει την ιστορία μας και τη γη μας στους ξένους. Ο αγώνας των εργατών για ανεξάρτητη οργάνωση έχει αποκαλύψει την τριπλή συμμαχία ανάμεσα στην τυραννία, τις διεφθαρμένες ηγεσίες και τους ισχυρούς του χρήματος.

Η εξαθλίωση τώρα έχει νέα ετικέτα. Μια άλλη μάσκα κρύβει τον πόνο από τα μάτια μας. Ένα νέο όνομα έχει δοθεί στην αδικία, τη σκλαβιά, την εκμετάλλευση: Νεοφιλελευθερισμός.

Από τρεις πληγές αιμορραγούν οι εργάτες που χτίζουν αυτή τη χώρα. Οι ισχυροί τους ματώνουν με τους άδικους μισθούς, τους εξευτελισμούς και τις απειλές. Οι επικεφαλής της ανώτατης κεντρικής κυβέρνησης τους ματώνουν με τις διώξεις, τους ξυλοδαρμούς, το θάνατο. Αυτοί που ξεπουλάν τη χώρα, τους ματώνουν με τα διατάγματα της λεπλασίας, με τους νόμους που η προδοσία τους υπαγορεύει.

Τρεις φορές πεθαίνουν οι εργάτες στα εργοστάσια. Πεθαίνουν από φτώχεια γιατί τους πληρώνουν ψίκουλα. Πεθαίνουν από εξευτελισμό γιατί οι κραυγές τους για εξέγερση αποσιωπούνται από την προδοσία αυτών που υποτίθεται τους αντιπροσωπεύουν. Πεθαίνουν από σκλαβιά γιατί η τυραννία αγνοεί τις επιθυμίες και τις προσπάθειές τους.

Οι μεξικάνοι εργάτες δίνουν τριπλό αγώνα στους δρόμους και τη γη. Αγνίζονται για δικαιοσύνη, ώστε να υπάρχει αλήθεια και ψυχή στα σπίτια τους και τα τραπέζια τους. Αγνίζονται για να μιλάν και να βαδίζουν ελεύθερα, να μην κληρονομήσουν στα παιδιά τους τη ντροπή. Αγνίζονται για δημοκρατία, γιατί απ' αυτούς πηγάζει η δύναμη που θ' αλλάξει τα πράγματα, η εξουσία για να κυβερνούν και να κυβερνούνται.

Τρεις ζωές έχει το μέλλον που όλοι θέλουμε για όλη τη χώρα. Τη ζωή της αναγνωρισμένης δύναμης, των αδελφωμένων εργατών στην αναγνωρισμένη εργασία. Τη ζωή των εργατών και των αγροτών μαζί, κέρι-κέρι. Τη ζωή της αγκαλιάς τους, που θα συμπεριλάβει όλους τους ανθρώπους για να βαδίσουν μαζί σε μια νέα, τίμια κατεύθυνση.

Ο εργάτης ζει και πεθαίνει τρεις φορές απρόσωπος. Χωρίς καθαρό πρόσωπο γιατί το λερώνει η φτώχεια. Χωρίς ελεύθερο πρόσωπο γιατί το σκοτώνει η προδοσία. Χωρίς αληθινό πρόσωπο γιατί έχουν καπνλεύσει τη θέλησή του.

Αντιμετωπίζουν τριπλό θάνατο, δίνουν τριπλό αγώνα, απρόσωποι βαδίζουν ένα τριπλό δρόμο αυτοί που από τα πλούτη της γης μας φτιάχνουν κάτι μετρήσιμο, κάτι χειροπιαστό, κάτι καινούργιο.

Αδέρφια,

από μια άλλη ιστορία, την ίδια κι αλλιώς, μια άλλη απρόσωπη ύπαρξη βλέπει μ' ελπίδα αυτή τη μέρα. Από τα βουνά της τελευταίας άκρης του Μεξικό, η απρόσωπη ελπίδα, η τρυφερή φωνή και η φωτιά χαιρετίζουν τους εργάτες.

Τρεις φορές πρέπει να πέσει η μάσκα του ψεύδους που μας λπστεύει. Η αδικία στην εργασία και την πληρωμή πρέπει να πέσει. Η προδοσία που μας κλέβει τη φωνή πρέπει να πέσει. Η κυβέρνηση που μας λεπλατεί πρέπει να πέσει.

Δικαιοσύνη! Ελευθερία! Δημοκρατία! Αυτά είναι τα τρία κλειδιά για τις τρεις αλυσίδες. Δικαιοσύνη, δικαίωμα σε μια αξιοπρεπή εργασία με δίκαιη πληρωμή. Ελευθερία, ελεύθερη οργάνωση ενάντια στους ισχυρούς και τα φερέφανά τους. Δημοκρατία, ώστε όποιος κυβερνά, να κυβερνά υπακούοντας, όχι διατάζοντας.

Αυτά είναι που εμείς, οι ταπεινότεροι σ' αυτή τη γη, ζητάμε. Αυτά ζητάμε: Τρία δίκια, τρεις αγώνες, τρεις ήλιους. Το αύριο ενός νέου Μεξικό.

Μεξικάνοι εργάτες της πόλης και της υπαίθρου:

Ενώστε τη φωνή σας με τη δική μας και κάντε την ν' ακουστεί δυνατά και καθαρά πάνω απ' τη γη. Δεχτείτε το κέρι που εμείς, τα ταπεινά σας αδέρφια, σας απλώνουμε. Τρεις δυνάμεις πρέπει να ενώσουν το διάβα τους: Η δύναμη των εργατών, η δύναμη των αγροτών, η δύναμη του λαού. Μ' αυτές τις τρεις δυνάμεις τίποτα δεν θα μας σταματήσει.

Το αίμα μας ήδη κάνεται στα βήθη της ιστορίας. Τ' αδέρφια των εργοστασίων ας μην αφήσουν τ' αδέρφια τους της υπαίθρου να πεθάνουν μάταια. Ας ενωθούμε όλοι. Η κατάρα της δικόνοιας ας μην σκεπάζει ποτέ ξανά τους ουρανούς μας.

Δεχτείτε τη φωνή μας, που αν και μακρινή, σας λέει: Εργάτες της γης και της θάλασσας, σας χαιρετίζουμε! Οι ζαπατίστας σας ακολουθούν στον αγώνα! Μαζί σας μια μέρα θα κατακτήσουμε μια χώρα κι ένα μέλλον για όλους! Χωρίς εσάς, η νύχτα θα συνεχίσει να κυβερνά αυτά τα χώματα!

Ελευθερία! Δικαιοσύνη! Δημοκρατία!

Με σεβασμό,

Παράνομη Επαναστατική Επιτροπή Ινδιάνων- Γενική Διοίκηση του EZLN

Από τα βουνά του μεξικάνικου νότου, Τσιάπας, Μεξικό.

Η συνέντευξη που ακολουθεί πραγματοποιήθηκε τη νύχτα της 12ης Μάη 1994 κάπου στα βουνά του μεξικάνικου νότου. Μέλη της αναρχικής μεξικάνικης εφημερίδας *Amor y Rabia*, καθώς και μέλη των επιτροπών αλληλεγγύης στους ζαπατίστας από τη Νέα Υόρκη και το Σαν Φρανσίσκο συζητούν με τον subcomandante Marcos.

Amor y Rabia: Πολλά έχουν ειπωθεί και πολλά έχουν γραφτεί για τους ζαπατίστας, αλλά λίγα μπορούν να ειπωθούν με βεβαιότητα σχετικά με την ιδεολογία τους. Πολλοί προσπαθούν να επωφεληθούν. Οι μαοϊκοί λένε ότι είστε μαοϊκοί, οι τροτσκιστές ότι είστε τροτσκιστές, και πάει λέγοντας.

Marcos: Οι αναρχικοί ότι είμαστε αναρχικοί...

AyR: Όχι, ποτέ δεν το υποστηρίξαμε (γέλια), θα έπρεπε να έχουμε αποδείξεις. Πάντως, αναμφίβολα εσείς υποστηρίζετε με έμφαση ότι είστε ζαπατίστές. Θυμόμαστε τα λόγια ενός αξιωματικού του EZLN που επέμενε πως "δεν είμαστε ούτε μαρξιστές, ούτε ανάρτες, είμαστε ζαπατίστές και είμαστε στρατός". Τα λόγια σας, οι πράξεις σας, η δομή των παράνομων επιτροπών, η συλλογική συμμετοχή διαπνέονται από το αντιεξουσιαστικό πνεύμα. Στο Μεξικό, οι μοναδικοί πρόγονοι των πράξεων και της στάσης σας, τους οποίους έτσι ξαναφέρνετε στο προσκήνιο, είναι ο Ζαπάτα και ο Μαγόν. Έχει επιρρέασει ο μαγονισμός την ιδεολογία σας;

M: Όλο αυτό ήταν μία ερώτηση;

AyR: (γέλια) Όχι, ήταν μια τοποθέτηση.

M: Νόμιζα ότι ήταν διάλεξη.

AyR: (γέλια) Όχι, όχι, μια τοποθέτηση...

M: Λοιπόν, καλά, θα σας εξηγήσω. Ο EZLN γεννήθηκε όταν γεννήθηκε, με αναφορές στις λατινοαμερικάνικες πολιτικοστρατιωτικές οργανώσεις του '60 και του '70. Εννιά με πολιτικοστρατιωτικές δομές που κεντρικά στόχευαν στην πτώση του καθεστώτος και την κατάληψη της εξουσίας από το λαό, με την έννοια του λαού να διαφοροποιείται ανάλογα με τη χώρα στην οποία αναπτύσσονταν οι οργανώσεις.

Όταν έφτασε στη ζούγκλα της Τσιάπας η πρώτη ομάδα του EZLN ήταν μια πολύ μικρή ομάδα με την πολιτικοστρατιωτική δομή που σας είπα, που αρχικά προσπάθησε να προσαρμοστεί στα μέσα, να επιβιώσει, να διατρέξει την περιοχή, να την κάνει βατή, αλλά πάνω απ' όλα ν' αναπτύξει στο μαχητή, σ' εκείνη την αρχική ομάδα μαχητών, την ιδεολογική και φυσική δύναμη για το ανάρτικο. Δηλαδή το βουνό ήταν για μας ένα συνεχές και σκληρό στρατόπεδο εκπαίδευσης, όλη τη μέρα κι όλη τη νύχτα διαμορφώνομασταν. Τότε δεν υπήρχαν ούτε αρχηγεία, ούτε Τύπος, ούτε καν στρατιωτικές επιχειρήσεις, το μόνο που μας επέτρεπε να κρατηθούμε στο βουνό, μίας και δεν υπήρχε καμιά ανταμοιβή, δεν αναφέρομαι σε χρήματα, που έτσι κι αλλιώς ποτέ δεν πήραμε, αλλά σε ηθική ανταμοιβή ή ο,τιδήποτε τελοσπάντων που να άξιζε τον κόπο, το μόνον που μας στήριζε τότε, πάνε δέκα χρόνια, ήταν η ελπίδα ότι αυτά που με τόσα προβλήματα και κόπο προετοιμάζαμε, κάποια μέρα θα απέδιδαν καρπούς. Υπήρχανε δύο διαφορετικές κατηγορίες γνώσεων που έπρεπε ν' αποκτηθούν. Αυτά που έπρεπε να μάθουν οι mestizos (μιγάδες), όπως αποκαλούν εδώ τους κατοίκους των πόλεων, κι αυτά που έπρεπε να μάθουν οι ινδιάνοι.

Για τους ινδιάνους ξεκινούσε από τα πιο στοιχειώδη, όπως τα ισπανικά, η ιστορία του Μεξικό, γραφή, ανάγνωση, αλλά και οι βασικές γνώσεις μαθηματικών, γεωγραφίας,

βιολογίας, χημείας και όσα εμείς φέραμε ως βασική μας κουλτούρα. Εμείς έπρεπε να αντιληφθούμε την ινδιάνικη ερμηνεία του κόσμου, αλλά και μια σειρά από ξεχωριστές γνώσεις που οι ινδιάνοι έχουν, όχι από τη γέννησή τους, αλλά που από μικροί μαθαίνουν από τη ζωή, πώς να κινούνται, πώς να χειρίζονται τη ματσέτα, πώς να κουβαλούν μεγάλα βάρη για μεγάλες αποστάσεις, πώς να τρέφονται με το ελάχιστο απαραίτητο, καλαμπόκι και ζάχαρη, και συγχρόνως, σ' αυτήν την περίοδο γνωριμίας και ανταλλαγής, και οι δυο μπαίναμε για πρώτη φορά στη ζωή του βουνού. Ξέρετε, για τους ινδιάνους το βουνό είναι κάτι ιερό, κάτι ξεχωριστό, κάτι μαγικό, και τελικά κάτι τρομερό. Οι ινδιάνοι δεν μπαίνουν στο βουνό. Έτσι, εκ των πραγμάτων, όταν εμείς μπήκαμε στο βουνό, περιμέναμε ότι κάτι θα συνέβαινε. Το βουνό είναι ο τόπος των νεκρών, ο τόπος των θεών, των καλών θεών και των κακών θεών κι έτσι κανείς δεν είχε την εμπειρία της ζωής στο βουνό, εννοώ αποκλειστικά στο βουνό. Οι ινδιάνοι ζουν στα χωριά τους, μπαίνουν στο βουνό για να κυνηγήσουν ή για να βρουν μέρος για να σπείρουν, αλλά μπαίνουν και βγαίνουν, να ζήσουν εδώ, αυτό ποτέ. Είχαμε ακόμη ν' αντιμετωπίσουμε τη ρομαντική αντίληψη του ανάρτικου, που φαντάζονταν περίφημες στρατιωτικές επιχειρήσεις και στους πιο αποπροσανατολισμένους έφτανε στο θρίαμβο, στην κατάληψη της εξουσίας, σαν συνέπεια των νικηφόρων ανάρτικων της εποχής, στην Κούβα και στη Νικαράγουα. Έπρεπε να προσγειωθούν στην πραγματικότητα, να καταλάβουν ότι κάθε επανάσταση, είτε στην προετοιμασία της, είτε αφού έχει ξεσπάσει, απαιτεί ένα κόστος, και μόνο όσοι είναι προετοιμασμένοι να πληρώσουν αυτό το κόστος είναι ικανοί να τη φέρουν σε πέρας.

Εκείνη την εποχή, για να ξεκινήσεις αυτό που ξεκινούσαμε, έπρεπε να είσαι τρελός. Κι εμείς ήμασταν τρελοί, γιατί δεν υπήρχε τίποτε που να μας έλεγε ότι κάνουμε το σωστό, ότι αυτά που κάναμε είχαν οποιοδήποτε μέλλον ή πιθανότητες επιτυχίας. Υπήρχε και το προηγούμενο της απόπειρας, με διάφορα μέσα και σε διάφορους τόπους, αλλαγών, όχι απαραίτητα επαναστατικών, από τον αγώνα στα πανεπιστήμια, στο φοιτητικό και τον εργασιακό τομέα, τους πολιτικούς αγώνες, τους αγροτικούς αγώνες, τους εργατικούς αγώνες, που πάντα επιτίθονταν στο κράτος, ή καλύτερα στην εξουσία. Είναι καλύτερα να μιλούμε για την εξουσία γιατί υπάρχουν πολλές περιπτώσεις όπου δεν πρόκειται για κινήσεις του κράτους, αλλά μιας εξουσίας, μιας κυρίαρχης τάξης, που επεκτείνεται και σε άλλους τομείς, όπως στην κουλτούρα. Φτάνεις λοιπόν στο συμπέρασμα, είτε εμπειρικά, είτε μετά από ανάλυση, ανάλογα με την προσέγγισή σου, ότι είναι απαραίτητος άλλος δρόμος, ο δρόμος του ένοπλου αγώνα. Τότε βρισκόμασταν αντιμέτωποι με την κοινή πεποίθηση ότι ο ένοπλος αγώνας είναι καλός για αλλού, αλλά όχι για το Μεξικό. Το Μεξικό ήταν η χώρα της αλληλεγγύης, αλλά ποτέ της επανάστασης. Όταν εμείς υποστηρίξαμε τον ένοπλο αγώνα ήμασταν οι αιρετικοί της αριστεράς, γιατί λέγαν, αυτά δεν είναι για το Μεξικό, είμαστε πολύ κοντά στις Η.Π.Α., το μεξικάνικο καθεστώς μοιάζει περισσότερο με τα ευρωπαϊκά παρά με τα κεντροαμερικάνικα, επομένως μια "επαναστατική" αλλαγή είναι

πιθανότερη δια της εκλογικής οδού, δια της ειρηνικής οδού, ή, για τους πιο ριζοσπάστες, μέσα από μια εξεγερσιακή οδό, δηλαδή όχι με τον ένοπλο λαό, αλλά με εκτεταμένες κινητοποιήσεις που θα κλόνιζαν τον κρατικό μηχανισμό, θα τον οδηγούσαν σε πτώση και θ' ανέβαζαν μια νέα κυβέρνηση. Όταν εμείς υποστηρίζαμε το αντάρτικο ή τον ένοπλο αγώνα, ερχόμασταν σε ρήξη μ' αυτήν την παράδοση που ήταν πολύ ισχυρή. Μ' αυτά που συνέβαιναν στη Νικαράγουα, το Σαλβαδόρ, τη Γουατεμάλα, που πάντα συνέβαιναν, αλλά εκείνη την εποχή βρισκόταν στο ξενίθ, κάποιος θα έλεγε "γιατί όχι κι εδώ;" κι αμέσως θα ερχόταν η απάντηση "όχι, όχι εδώ, αυτό που πρέπει να κάνουμε εδώ είναι να βοηθήσουμε αυτούς τους λαούς στον αγώνα τους γι' απελευθέρωση". Το Μεξικό, όμως, μπορούσε κι αυτό να προσβλέπει στην επανάσταση. Η ρήξη που πραγματοποιούσαμε εδώ ήταν συγχρόνως μια ρήξη με διάφορα θεωρητικά σχήματα και πάντα υπήρχε και το βουνό. Λέμε ότι την πρώτη εποχή επιβιώναμε γιατί, πράγματι, αρχικά ήταν αγώνας για επιβίωση. Μετά ήρθε η πολιτική δουλειά. Αυτή η πολιτική δουλειά αμέσως πήρε το χαρακτήρα ζύμωσης ανάμεσα στην αντάρτικη ομάδα, τον αρχικό πυρήνα του EZLN και τις ινδιάνικες κοινότητες. Υπήρχαν διαφορετικές εκδοχές για το κίνημα, κάποιοι ήλπιζαν ότι από την ένοπλη δράση θα προέκυπτε μια επανάσταση που θα οδηγούσε σε μια αλλαγή στην εξουσία, στην πτώση του κόμματος-κράτους και τη δημιουργία εξουσίας άλλου τύπου, τελικά πάντως έξω από το λαό, απλά με γενικές αναφορές στο λαό. Από την άλλη μεριά υπήρχαν οι άμεσες ανάγκες των ινδιάνων, η αναγκαιότητα ενός ένοπλου αγώνα σαν αυτοάμυνα στις βιαιότητες των μεγαλοκτηνοτρόφων, για το σπάσιμο της απομόνωσης, μιας απομόνωσης όπου το ίδιο το βουνό, σαν τείχος, χώριζε τη ζούγκλα από την πόλη, τις ινδιάνικες εθνοότητες από την πολιτική εξουσία, το ίδιο τείχος που τελικά επέτρεψε την απίστευτη ανάπτυξη του Ζαπατιστικού στρατού που κανείς δεν υποψιάστηκε μέχρι που είχε πια ήδη ολοκληρωθεί. Αποκλεισμός από τους κυβερνητικούς οργανισμούς, από τους διεφθαρμένους αξιωματούχους της περιοχής, αποκλεισμός μέσω της γραφειοκρατίας και των ατελειώτων αιτήσεων για τη χορήγηση κάποιων ελάχιστων βοηθημάτων. Ένα φυσικό σύνορο. Οι ινδιάνοι είχαν από μόνοι τους αρχίσει να σκέφτονται την οργάνωση της άμυνάς τους, γιατί όπλα είχαν. Τα είχαν για κνήγι, για προστασία από άγρια ζώα και ληστές. Έτσι μιλούσαμε με δύο διαφορετικές γλώσσες για έναν κοινό σκοπό, την αναγκαιότητα του ένοπλου αγώνα κι αυτή η σχέση άρχισε να εξελίσσεται. Αυτοί χρειάζονταν τη στρατιωτική οργάνωση κι εμείς χρειαζόμασταν τη στήριξη της κοινωνικής βάσης που ελπίζαμε να αναπτύξουμε σε ευρύτερη πολιτική σχέση. Αυτό συνέβη όταν μέλη των κοινοτήτων άρχισαν να μπαίνουν στον EZLN. Τότε άρχισε να εξαφανίζεται η διαφοροποίηση μεταξύ της στρατιωτικής δύναμης και των πολιτών, στο βαθμό που τώρα βλέπεις ολοκληρές κοινότητες να είναι στον EZLN, δεν υπάρχει πια διαχωρισμός ανάμεσα στους πολίτες και τους ζαπατίστας. Τότε επίσης, άρχισε η αντιπαράθεση δύο διαφορετικών αντιλήψεων για τη λήψη των αποφάσεων. Από τη μια μεριά

ήταν η αρχική θέση του EZLN που ήταν ολοκληρωτικά αντιδημοκρατική και εξουσιαστική, τόσο αντιδημοκρατική και εξουσιαστική όσο μπορεί να είναι ένας στρατός που είναι ότι πιο εξουσιαστικό και παράλογο υπάρχει στον κόσμο, στο βαθμό που ένα μόνο άτομο μπορεί να αποφασίσει για τη ζωή ή το θάνατο των μαχητών που διοικεί. Από την άλλη μεριά υπήρχε η ινδιάνικη παράδοση, που αν κάποτε ήταν τρόπος ζωής, μετά την ισπανική κατάκτηση έγινε ο μοναδικός τρόπος επιβίωσης, αφού οι κοινότητες, απομονωμένες και περιθωριοποιημένες, έπρεπε να αμύνονται συλλογικά, να ζουν συλλογικά, να κυβερνούνται συλλογικά.

Η ζωή ολόκληρη των κοινοτήτων δεν έχει καμιά αναφορά ούτε στις τοπικές ούτε στις εθνικές πολιτικές δυνάμεις. Η μόνη αναφορά της είναι η συλλογική εργασία και από αυτήν προκύπτει, όχι απλά προκύπτει, υπήρχε πάντα, η συλλογική κυβέρνηση, η από κοινού αντιμετώπιση των προβλημάτων που συνολικά αφορούν την κοινότητα, από τη συλλογική εργασία μέχρι τη συλλογική απονομή δικαιοσύνης, αφού έτσι κι αλλιώς είναι εντελώς αδύνατη η προσφυγή στην κρατική δικαιοσύνη. Θέλω να πω ότι αυτή η απομόνωση των ινδιάνικων κοινοτήτων επέτρεψε τη διαμόρφωση διαφορετικού τύπου εξουσίας, την κυριαρχία της συλλογικότητας, μιας συλλογικότητας δημοκρατικής με δύο βασικά χαρακτηριστικά: η διοίκηση είναι συλλογική και ανακλητή. Αν κάποια στιγμή αναλάβεις μια υπόθεση της κοινότητας, η κοινότητα πρέπει αρχικά να σου δώσει τη συγκατάθεσή της, άσχετα με την πολιτική σου τοποθέτηση, στη συνέχεια μπορεί να σε αντικαταστήσει οποιαδήποτε στιγμή, δεν έχεις κάποια συγκεκριμένη χρονικά θητεία, τη στιγμή που η κοινότητα θεωρήσει ότι αρχίζεις να αθετείς τις υποχρεώσεις σου, ότι υπάρχει πρόβλημα, σε καλούν ενώπιον της κοινότητας και αρχίζουν να λένε τι έπραξες λάθος, εσύ υπερασπίζεσαι τον εαυτό σου και τελικά η κοινότητα αποφασίζει συλλογικά, τι θα γίνει με την περίπτωση σου, συνήθως απαλλάσσει από ότι ανέλαβες και κάποιος άλλος παίρνει τη θέση σου. Επομένως από τη μια μεριά υπήρχε αυτό, που μπορώ να συγκρίνω, για να καταλάβετε καλύτερα, με τις φοιτητικές συνελεύσεις, μόνο που αυτές αποφασίζουν για κινητοποιήσεις ενώ στην περίπτωση των ινδιάνων αποφασίζουν για την ίδια τη ζωή. Από την άλλη μεριά υπήρχε η εξουσιαστική δομή ενός στρατού, μιας πολιτικοστρατιωτικής οργάνωσης που ουσιαστικά ήταν στρατιωτική από την κορυφή ως τα νύχια. Τότε άρχισε μια αντιπαράθεση που λύθηκε όταν άρχισε να μπαίνει στον EZLN κόσμος από τις κοινότητες και να επιβάλλει το δικό του τρόπο οργάνωσης. Δεν εννοώ ότι εμείς είπαμε "σωστά, πρέπει η συλλογικότητα και η δημοκρατία να μας διευθύνουν", η αντίληψή μας τότε ήταν διαφορετική, ήταν τελείως κάθετη. Λέγαμε ότι ήταν απαραίτητη μια ισχυρή ομάδα από άνδρες και γυναίκες με μεγάλη ιδεολογική και φυσική δύναμη. Η αντίληψή μας ήταν ότι είμασταν λίγοι και καλοί. Δεν θέλω να πω ότι είμασταν καλοί, πάντως λίγοι είμασταν σίγουρα και δεν μπορώ να προσδιορίσω πότε ακριβώς, πάντως έφτασε η στιγμή που ο EZLN για να πάρει μια απόφαση έπρεπε να συμβουλευτεί τις κοινότη-

τες. Στην αρχή αυθόρμητα, όταν λέγαμε, ωραία, μήπως όμως αυτό που αποφασίσαμε προκαλέσει προβλήματα στους συντρόφους, ας πάμε να τους ρωτήσουμε. Στη συνέχεια, όταν βγαίναμε από την καρδιά της ζούγκλας και πηγαίναμε στις περιοχές των κοινοτήτων, ερχόμασταν σε άμεση, φυσική επαφή μαζί τους και συμμετείχαμε στις συνελεύσεις και τις συζητήσεις τους, τότε έφτασε κάποια στιγμή όπου πλέον δεν μπορούσαμε να κάνεις τίποτα χωρίς τη σύμφωνη γνώμη των ανθρώπων με τους οποίους δούλευες μαζί. Κάτι άρχισε να αλλάζει και στις δύο πλευρές. Σ' αυτούς, γιατί εμείς δεν κάναμε τίποτα χωρίς να τους συμβουλευτούμε και σε εμάς, γιατί αν κάναμε οτιδήποτε χωρίς να τους συμβουλευτούμε, θα τους χάναμε από το πλευρό μας. Αυτή η ροή ανδρών και γυναικών από τις κοινότητες προς το βουνό οδήγησε στην εξαφάνιση του διαχωρισμού ανάμεσα στη δύναμη του στρατού και τη δύναμη των πολιτών. Εξαφάνιση και με τη γεωγραφική έννοια, αφού πια υπήρχαν στρατιωτικές μονάδες και έξω από το βουνό, στις κοινότητες, όπου εκτελούσαν τα στρατιωτικά τους καθήκοντα και συγχρόνως συμμετείχαν στις εργασίες της κοινότητας. Όταν εμείς βρεθήκαμε αντιμέτωποι μ' αυτήν την κατάσταση, δεν είμαστε πια εμείς και αυτοί, είμασταν όλοι ένα. Ήταν απαραίτητο να οργανωθεί αυτό το χάος και έτσι προέκυψε η συλλογική εξουσία, αυτός ο ιστορικός παραλογισμός του ελέγχου μιας κάθετης και εξουσιαστικής δομής, όπως είναι ένας στρατός, από μια δημοκρατική και αντιεξουσιαστική δομή όπως είναι η επιτροπή. Αυτό είναι εφικτό γιατί προσδιορίζονται τα επίπεδα λήψης αποφάσεων. Ενώ

Ούτε όμως η επιτροπή είναι αυτή που αποφασίζει, δηλαδή η διαφορά δεν είναι ότι σε μια πολιτικοστρατιωτική οργάνωση ο διοικητής είναι ένας ενώ σε έμας είναι ογδόντα, εκατό ή εκατονείκοσι, τα μέλη της επιτροπής. Οχι! Η διαφορά είναι ότι κι αυτή η επιτροπή πρέπει να υποβάλλει τις σημαντικές αποφάσεις στην κρίση των κοινοτήτων, σε όλες τις κοινότητες. Σε βαθμό που η επιτροπή δεν μπορεί να πάρει μια απόφαση αν δεν έχει ερωτηθεί και ο τελευταίος σύντροφος, ακόμα και αν είναι φανερό ότι η πλειοψηφία έχει ήδη υποστηρίξει μια άποψη, δεν μπορεί να παρθεί απόφαση αν δεν ερωτηθεί και ο τελευταίος, τότε μόνο μπορεί η επιτροπή να πει: αυτό είναι το αποτέλεσμα, συμβουλευτήκαμε τους πάντες. Η επιτροπή δεν μπορεί να πει: ρωτήσαμε την πλειοψηφία και αποφασίσαμε, αυτό δεν θα περνούσε έτσι, θα μπορούσε να κοστίζει μέχρι και τη ζωή κάποιου, εδώ δεν παίζουμε, δεν μπορεί κανείς να εξαπατά. Έτσι προκύπτει ο ιστορικός παραλογισμός που σας είπα, η δυνατότητα του EZLN να μιλά όχι σαν αντάρτικη ομάδα αλλά σαν κανονικός στρατός με εδαφική κυριαρχία, ακόμα και αν δεν του αναγνωρίζεται επίσημα. Με εδαφική έκφραση, με στρατεύματα, με δεδομένο γενικό στρατηγικό σχέδιο και μαζικός, απίστευτα μαζικός. Υπάρχουν τρεις βαθμίδες συμμετοχής, σε γενικές γραμμές είναι οι εξής: οι τακτικές μάχιμες δυνάμεις, που είναι όσοι ζούμε στο βουνό, οι άτακτες μάχιμες δυνάμεις, αυτοί που ζουν στους οικισμούς και οι δυνάμεις εφεδρείας, οι ηλικιωμένοι και τα παιδιά, που επίσης έχουν στρατιωτική εκπαίδευση. Καταφέραμε, σαν μέρος της στρατιωτικής πρακτικής μας, να

συγκεντρώσουμε μέχρι και 5000 μαχητές σε ένα μόνο οικισμό. Ποιος το κατάφερε αυτό; Μια συγκεντρωτική διοίκηση; Οχι, αντίθετα οφείλεται στη συλλογική λήψη αποφάσεων ή καλύτερα στο ότι η εξουσία αποδόθηκε εκεί που πάντοτε έπρεπε να ανήκει, στην πλειοψηφία, στον πληθυσμό.

Αυτή η ζύμωση υπήρξε και σε ιδεολογικό επίπεδο. Ορθόδοξες και αυστηρές αρχές, αρχές του μαρξισμού, του λενινισμού, ιστορικές και θεωρητικές συλλήψεις που έλεγαν, για παράδειγμα, ότι "η πρωτοπορία της επανάστασης είναι το προλεταριάτο", που μιλούσαν για την "κατάληψη της εξουσίας", την "εγκαθίδρυση της δικτατορίας του προλεταριάτου",

ότι οι στρατηγικές, οι μεγάλες αποφάσεις, η κεντρική σκέψη, πρέπει να αποφασίζονται δημοκρατικά, όχι από πάνω αλλά σαφώς από τη βάση. Αν πρόκειται για μια ενέργεια ή μια σειρά από ενέργειες που αφορούν το σύνολο της οργάνωσης, πρέπει να μιλήσει η βάση, η εξουσία έρχεται από τη βάση, έτσι προκύπτουν οι γενικές κατευθύνσεις, οι εντολές, οι δραστηριότητες. Αυτό αρχίσαμε να το κάνουμε με πολλά προβλήματα, ακόμα έχουμε πολλά προβλήματα.

όλα αυτά βρέθηκαν αντιμέτωπα με μια ιδεολογική παράδοση κατά κάποιον τρόπο μαγική αλλά συγχρόνως και πολύ πραγματική. Μια ιδεολογική σύλληψη που προέκυψε από τον πόλεμο κατά των ισπανών κατακτητών, που γεννήθηκε, καλά όχι ακριβώς 500 χρόνια πριν, αλλά τέλος πάντων μετά την κατάκτηση και συνεχίζεται μέσα από διάφορες ιστορικές περιόδους και συνεχίζεται και εξαπλώνεται. Αν είμασταν ορθόδοξοι της αριστεράς δεν θα μπο-

ρούσαμε να έχουμε δουλέψει με τους ινδιάνους, δεν υπάρχουν ορθόδοξοι, υπάρχουν όμως πολλοί θεωρητικοί σε σύγχυση... Ποιος μπορούσε να φανταστεί ότι θα ήταν οι ινδιάνοι αυτοί που θα τα καταφέρναν όλα αυτά; Ούτε με τη λενινιστική θεωρία του "αδύναμου κρίκου" δεν θα μπορούσες να το φανταστείς. Υπάρχει μια αναγκαστική διαδικασία κατανόησης, όχι ότι ήρθαμε λέγοντας, ωραία, για να δούμε τι συμβαίνει εδώ. Οχι, φτάσαμε κατασταλαγμένοι όπως όλοι οι ορθόδοξοι, όπως όλοι οι θεωρητικοί που νομίζουν ότι ξέρουν αυτά τέλος πάντων που ξέρουν.

AyR: Ακόμα και στον καθαρό μαρξισμό υπάρχει περιφρόνηση για τους ινδιάνους.

M: Ναι, οπωσδήποτε. Ο Γενάρης θα φέρει αλλαγές και στο επίπεδο της θεωρίας. Εμείς ήρθαμε εδώ και βρεθήκαμε αντιμέτωποι μ' αυτήν την πραγματικότητα και αυτή η πραγματικότητα μας κυρίευσε και τελικά το θεωρητικό ζήτημα λύθηκε όπως θα 'πρεπε, δηλαδή με την πρακτική και προέκυψε με τη σημερινή του μορφή ο EZLN. Γι' αυτό έχουν δίκιο οι μαχητές μας όταν λέμε "δεν είμαστε μαρξιστές-λενινιστές, είμαστε ζαπατιστές". Αναφέρονται σ' αυτή τη σύνθεση που, σχηματικά μιλώντας, ενσωμάτωσε την ιστορική παράδοση αγώνα και αντίστασης και την εθνική αναγκαιότητα για επανάσταση.

AyR: Συγχώρεσέ με για τη διακοπή. Αυτό ακριβώς ήταν το νόημα της ερώτησης αν θεωρείς ότι ο Μαγονισμός έχει επιρρεάσει την ιδεολογία του EZLN. Αν δούμε λίγο την ιστορία της μεξικάνικης επανάστασης, τα αδέρφια Μαγον, απόγονοι ινδιάνων από την Οακασα, είχαν ένα σαφές όραμα που από τότε συμπεριλάμβανε τις ανάγκες των ινδιάνικων εθνοτήτων, δεν τους θεωρούσαν "τα φτωχά τους αδέρφια" αλλά αποσκοπούσαν στην εκπαίδευση και την δημιουργία ενός στρατού με αποκλειστικά ινδιάνικες βάσεις και με συμμετοχή στις αποφάσεις του κινήματος των Μαγον, αλλά και της σύνθεσης, αργότερα, του Μαγονισμού με το Ζαπατισμό. Γι' αυτό έκανα την αρχική ερώτηση, για το αν ο Μαγονισμός έχει επιρρεάσει την ιδεολογία του EZLN.

M: Για να είμαι ειλικρινής, τουλάχιστον συνειδητά, όχι. Όταν αναφερόμαστε στον Μαγονισμό, στο μυαλό μου έρχεται η επίσημη, διαστρεβλωμένη και βλακώδης εκδοχή που συνδέει τους αδελφούς Μαγον αποκλειστικά με το εργατικό κίνημα, αν και ξέρουμε για τη σημαντική τους δράση σε άλλους τομείς. Όμως τελικά, άθελά μας, η αναφορά μας στους Flores Μαγον περιορίζεται στο ότι στην επανάσταση πρέπει να συμμετέχουν και οι εργάτες και στη σχετική δράση που ανέπτυξαν στην περίοδο πριν και κατά το ένοπλο κίνημα του 1910- 1921. Πάντως τα πράγματα συνέβησαν όπως συνέβησαν, με τη ζύμωση που σας είπα και ο EZLN γεννήθηκε χωρίς ιδιαίτερη συμμετοχή εργατών, μπόρεσε να αναπτυχθεί και να μεγαλώσει στο βαθμό που βλέπετε αλλά η σύνθεσή του είναι ανεπαρκής. Ίσως να

χρειαζόταν περισσότεροι Μαγον, ίσως να χρειαζόταν περισσότερη γνώση της ιστορίας του μεξικάνικου εργατικού κινήματος για να μπορούμε πραγματικά να μιλάμε για συμμετοχή των εργατών στον ένοπλο αγώνα. Εννοώ ότι υπάρχει ένα λάθος, όχι στην πραγματικότητα, δεν μπορούμε να πούμε: "η πραγματικότητα είναι ηλίθια γιατί δεν ανταποκρίνεται σ' αυτά που σκέφτομαι", εμείς είμαστε ηλίθιοι που δεν καταλαβαίνουμε την πραγματικότητα.

AyR: Μ' αυτήν την έννοια έχουν αποκαλέσει το ζαπατιστικό κίνημα και την ζαπατιστική επανάσταση των ημερών μας "μεταμοντέρνα επανάσταση". Μπαίνουμε έτσι κάπως στην ανάλυση πολλών από τους σύγχρονους θεωρητικούς μιας νέας αριστεράς, μιας αριστεράς αντιεξουσιαστικής που τείνει στον ελευθεριακό κομμουνισμό, οι οποίοι αρνούνται το θεωρητικό σχήμα που έβλεπε την εργατική τάξη σαν πρωτοπορία της επανάστασης και μιλάν για μια εργατική τάξη που παρακμάζει ως προς την έννοια της τάξης,

που δεν αναγνωρίζει τον εαυτό της σαν τάξη, που όλο και λιγότερο θέλει να είναι εργατική τάξη. Αυτό πρέπει να ήταν ένα ακόμα από τα πλήγματα που δεχθήκατε στην πρακτική, μια πραγματικότητα που έπρεπε να αντιμετωπίσετε με την πρακτική.

M: Οχι, σίγουρα όχι. Τα είδωλα ενάντια στα οποία πολεμούσαμε ήταν άλλα. Το δόγμα ότι ο ένοπλος αγώνας ήταν εφικτός παντού εκτός από το Μεξικό ήταν τόσο ισχυρό ώστε έπρεπε να δώσεις πρώτα αυτήν την ιδεολογική μάχη και να αφήσεις όλες τις άλλες για μετά. Επιπλέον, με ιστορικούς και θεωρητικούς όρους, πριν τις 31 Δεκεμβρη 1993, ποιος άλλος πίστευαν ότι θα διεξήγαγε τον ένοπλο αγώνα εκτός από το προλεταριάτο; Ίσως κάποιοι να υπολόγιζαν και τους τεχνίτες, άλλοι και τους άνεργους ή τους φοιτητές ή κάποιο κομμάτι της μεσαίας τάξης, ίσως ακόμα και "αριστερά" ή "εκδημοκρατιστικά" τμήματα του ομοσπονδιακού στρατού ή την υποτιθέμενη "δημοκρατική τάση" μέσα στο PRI, πολλά μπορεί να υπολόγιζαν, ακόμα ακόμα και ότι πρώτα θα γινόταν σοσιαλιστικές οι ΗΠΑ, θα εισέβαλαν στο Μεξικό και θα μας έκαναν σοσιαλιστές (γέλια). Αυτή ήταν τότε η λογική, τουλάχιστον στα πανεπιστήμια. Κανείς όμως, και αν θέλουν να είναι ειλικρινείς οφείλουν να το παραδεχτούν, κανείς δεν πίστευε ότι θά'ταν οι ινδιάνοι αυτοί που θα τα κατάφερναν και επιπλέον ότι θα είχαν μια

πρόταση για όλο το Μεξικό, ίση, καλύτερη ή χειρότερη, ανάλογα με το πως το βλέπει κανείς, με όλες τις άλλες προτάσεις των διανοουμένων, των πολιτικών κομμάτων ή των σοσιαλιστικών ομάδων του έθνους.

ΑγΡ: Δεν θέλουμε να απομακρυνθούμε από την ερώτηση που σκοπεύαμε να κάνουμε, αλλά μιας και αναφέρθηκε, ο όρος "έθνος" εντοπίζεται στο πλαίσιο μιας μικροαστικής ιδεολογίας, σαν το αφηρημένο συναίσθημα ενός έθνους-κράτους που τελικά θέτει αντιμέτωπους ταξικούς αδελφούς διαφορετικών χωρών συχνά καταλήγοντας σε αδελφοκτόνους πολέμους. Έτσι αισθανόμαστε μία αντίφαση όταν αναφέρεστε στην αυτονομία των ινδιάνικων λαών και συγχρόνως σε μια πρόταση προς το έθνος. Όταν αναφέρεστε σ' αυτήν την πρόταση προς το έθνος το κάνετε με μια αστική αντίληψη του έθνους-κράτους ή απλά το κάνετε για να χρησιμοποιήσετε ως πούμπε, μια πιο καθημερινή γλώσσα, πιο εύκολο να γίνει αντιληπτή;

Μ: Αναγκαστικά, όταν μιλάμε για το "έθνος", μιλάμε για Ιστορία, για μια Ιστορία κοινών αγώνων με ιστορικές αναφορές που μας συναδελφώνουν με κάποιο μέρος χωρίς να μας απομονώνουν από κάποια άλλα, πάντως έχουμε περισσότερα κοινά με την ιστορία αυτού που σήμερα λέγεται Μεξικό, έτσι δεν είναι; Το λέω αυτό γιατί μια από τις κύριες κατηγορίες που δεχόμαστε είναι ότι συνδεόμαστε με την κεντρική Αμερική, επομένως πρέπει να ξεκαθαρίσουμε ότι αυτό δεν συμβαίνει, ότι εμείς απευθυνόμαστε προς το Βορρά (της Τσιάπας) όχι προς το Νότο, σ'αυτά που μας συνδέουν μέσω της ιστορικής παράδοσης με το μεξικάνικο λαό, όχι με τους κεντροαμερικάνικους. Θυμηθείτε εξ άλλου ότι πολλοί αναφέρονται σε μας σαν την τελευταία κεντροαμερικάνικη επανάσταση. Άλλοι λένε ότι είναι η πρώτη μεταμοντέρνα, αλλά άλλοι λένε ότι είναι η τελευταία κεντροαμερικάνικη, και με τη γεωγραφική έννοια. Επίσης, όταν μιλάμε για αυτονομία, το κράτος απαντά: "ωραία, οι Ινδιάνοι θέλουν ρεζέρβες, όπως οι Ινδιάνοι των Η.Π.Α." και οι σύντροφοί μας λένε: "Όχι, οι ρεζέρβες των Η.Π.Α. δεν είναι η εικόνα που έχουμε για την αυτονομία, εμείς θέλουμε, για παράδειγμα, την αναγνώριση του τρόπου διακυβέρνησης που λέγαμε, να ισχύσει αυτό, να μη ζούμε σε συνθήκες κατοχής, γιατί όταν

ο ομοσπονδιακός στρατός ή η κρατική δικαστική αστυνομία ή η ομοσπονδιακή δικαστική αστυνομία ή η ασφάλεια ή η δημοτική αστυνομία μπαίνουν στις κοινότητες, μπαίνουν σαν δυνάμεις κατοχής, όλοι όσοι ζούμε σ'αυτή τη γη είμαστε γι'αυτούς εχθρός, ξένοι." Και τότε λένε οι σύντροφοι: "Εμείς έχουμε τρόπο διακυβέρνησης, παραδόσεις κοινοτιστικών σχέσεων που πρέπει η κυβέρνηση να σεβαστεί, και ακόμα περισσότερο, αποτελούν ένα καλό παράδειγμα για τον εκδημοκρατισμό της χώρας." Θέλω να πω, δηλαδή, ότι όποιο όραμα κι αν προβάλλεις πρέπει να το διευκρινίζεις, γι'αυτό κι αυτά με το Μεξικό, με το μεξικάνικο έθνος, πρέπει να εξηγήεις ότι δεν είναι η νοσταλγία για τα κεντροαμερικάνικα κινήματα που μας κινεί, δεν είναι η νοσταλγία της Νικαράγουα, του Σαλβαδόρ, δεν είμαστε οι, πώς μας λένε, οι "αργοπορημένοι των κεντροαμερικάνικων αντάρτικων". Από την άλλη μεριά, όταν μιλάμε για αυτονομία, λένε: "είναι αποσχιστικό κίνημα, είναι τέτοιοι, είναι αλλιώτικοι, δεν βλέπουν προς το μέλλον, αλλά προς το παρελθόν, τις αναμνήσεις", μιλάνε για τα έθιμα, το παρελθόν, τις παραδόσεις με υποτεταγμένο τρόπο, λες και εμείς θέλουμε να δημιουργήσουμε ένα γκέττο που θα μας απομονώσει από όλα συμβαίνουν έξω. Κάθε ιδέα μας πρέπει να τη διευκρινίζουμε από κάθε άποψη.

ΑγΡ: Όταν ακούμε τη λέξη "έθνος" αισθανόμαστε ενόχληση γιατί, για παράδειγμα, την έννοια του μεξικάνικου έθνους την αντιλαμβανόμαστε παρόμοια με τις Η.Π.Α., δηλαδή ένα μεγάλο έθνος που υπέταξε αναρίθμητες ινδιάνικες εθνότητες, όπως στην περίπτωση μας οι Choles, οι Tzotziles, οι Triquis, οι Yaquis κ.λ.π. και το ίδιο στις Η.Π.Α. με τους Pomsos, τους Apaches, τους Yaquis, τους Dakotas κ.λ.π. Αντιλαμβανόμαστε το Μεξικό σαν ένα ιμπεριαλιστικό έθνος που καταπιέζει όλους αυτούς τους λαούς χωρίς να σέβεται την κουλτούρα τους, τις παραδόσεις τους, την ταυτότητά τους. Έχει επιβάλλει μια κουλτούρα και μια ταυτότητα με σκοπό τη διατήρηση της επικράτειας κάτω από την κυριαρχία του χωρίς κανέναν σεβασμό με τίποτα. Έτσι βλέπουμε μια αντίφαση όταν μιλάτε προς το έθνος τη στιγμή που, για παράδειγμα, ο περίφημος Lazaro Cardenas όταν ήταν στο στρατό συμμετείχε στην εκστρατεία ενάντια στους Yaquis και κατέσφαξε και εξόντωσε το λαό των Yaquis που δεν δεχόταν να υποταχθούν, που αποτελούσαν πάντα έναν πυρήνα αντίστασης σ'αυτό που λέμε "έθνος". Εδώ βλέπουμε μια αντίφαση την οποία δεν βλέπουμε πώς τη χειρίζεστε στην πρακτική σας.

Μ: Προφανώς. Αυτή ήταν η τοποθέτησή σας. Αλλά μιας κι εγώ δίνω τη συνέντευξη, θα ήθελα να πω τη δική μας. Κοιτάξτε, Όταν αναφερόμαστε στο σημερινό Μεξικό, ενάντια στο οποίο αγωνιζόμαστε, δεν πρόκειται για μια αφηρημένη έννοια του Μεξικό, αλλά για το αποτέλεσμα μιας τάξης, μιας κοινωνικής ομάδας, προϊόν της οποίας είναι αυτή η χώρα, σαν α-

ποτέλεσμα της αποσάθρωσης της επανάστασης των αρχών του αιώνα και των σχέσεων που αυτό προκάλεσε, τη σειρά, δηλαδή, όπως επισημάνετε, των βιαιοτήτων, όχι μόνο ενάντια στους ινδιάνους, αλλά και ενάντια στους μιγάδες, κυρίως για το ζήτημα της γης, τον τρόπο διακυβέρνησης, όπως στην περίπτωση της υποτιθέμενης ομοσπονδίας, όταν στην πραγματικότητα οι πολιτείες εξαρτώνται από το κέντρο, ή των ελευθέρων δήμων, όταν στην πράξη οι δήμοι είναι εξαρτημένοι, αυτά είναι έτσι όπως είναι, αλλά εμείς πιστεύουμε ότι είναι επικτό ένα άλλο Μεξικό, με μια άλλη πρόταση, που δεν θα είναι απλά πολυεθνικό, αλλά θα προχωρά σε συνταγματικές αλλαγές. Όταν ζητάμε μια δίκαιη σχέση ανάμεσα στην ομοσπονδία και στα μέλη από τα οποία απαρτίζεται, δεν το κάνουμε επειδή είμαστε κυρίως ινδιάνοι, ο σεβασμός της αυτονομίας που απαιτούμε επεκτείνεται στους δήμους, τα συνδικάτα, τις κοινωνικές ομάδοποιήσεις, τις αγροτικές οργανώσεις, τις κυβερνήσεις των πολιτειών, τις πολιτείες που θεωρητικά είναι ελεύθερες και κυρίαρχες στο εσωτερικό της Ομοσπονδίας.

AyR: Θα μπορούσες να περιγράψεις λίγο πιο αναλυτικά πώς θα εφαρμοστούν στην πράξη στη μελλοντική κοινωνία για την οποία αγωνίζεστε οι ελεύθεροι δήμοι, οι αυτόνομοι δήμοι, πώς θα είναι η μεξικάνικη ομοσπονδία με την ομοσπονδία των πολιτών;

M: Όχι, πριν απ' αυτά πρέπει να ξεκαθαρίσουμε κάτι άλλο. Η επανάσταση που προτείνει ο EZLN δεν είναι μια επανάσταση ινδιάνικη, εξαιτίας των χαρακτηριστικών με τα οποία αναπτύχθηκε έχει τέτοια αιτήματα, αλλά θέλει να υψώσει σημαίες και για τους εργάτες, για τους μη ινδιάνους αγρότες, για τους σπουδαστές, τους τεχνίτες, για όλες τις κοινωνικές ομάδες, μια επανάσταση ευρύτερη, όχι απλά μια ινδιάνικη επανάσταση. Αυτό που εμείς σκεφτόμαστε σαν αποτέλεσμα της επανάστασης που προτείνουμε δεν είναι ένας νέος κόσμος, μια νέα χώρα, αλλά ο προθάλαμος απ' όπου θα μπορούμε στη νέα χώρα. Προτείνουμε ένα πεδίο ισορροπίας δυνάμεων, όπου οι διάφορες απόψεις για τη διακυβέρνηση της χώρας θα έχουν τις ίδιες ευκαιρίες, όχι στη διαφθορά, την απάτη και τον εκβιασμό, αλλά στο να πείσουν τον πληθυσμό ότι η πρότασή τους είναι η καλύτερη. Αν, ας πούμε, υπάρχει μία νεοφιλελεύθερη πρόταση, δεν θα κοιτάζουμε πώς να ξεμπερδεύουμε μαζί της, αλλά θα την αντιμετωπίσουμε στα σημεία που πρέπει να την αντιμετωπίσουμε. Αν υπάρχει μια πρόταση τροτσκιστική, μαοϊκή, αναρχική, γκεβαριστική, καστρική, υπαρξιστική ή οποιαδήποτε... το κύριο βάρος δεν πρέπει να πέσει στη συζήτηση που μπορεί να έχουμε εσύ κι εγώ για να δείξουμε πόσο πολλά ξέρουμε ή πόσο ωραία μιλάμε χωρίς να ξέρουμε τίποτα, ενώ η υπόλοιπη χώρα θα παραμένει θεατής όπως στο αυριανό τηλεοπτικό σώου*. Πρέπει ο συνομιλητής σου να είναι ο κόσμος, ο λαός γενικά. Αυτός πρέπει να πειστεί ότι η πρότασή σου είναι η σωστή, δεν έχει σημασία αν συμφωνούμε εσύ κι εγώ ή όχι, πρέπει ν' αλλάξει ριζικά η αντίληψη της επανάστασης, της

επαναστατικής τάξης, της επαναστατικής οργάνωσης, της πολιτικής τάξης, του πολιτικού κόμματος, γιατί το πρόβλημα δεν είναι πώς θα συγκροούνται κάποιοι μεταξύ τους χωρίς την ανάμειξη αυτών που πραγματικά τους αφορά. Αυτή τη στιγμή, οι αποφάσεις δεν παίρνονται απ' αυτούς που πρέπει, γ' αυτό η ζαπατιστική επανάσταση δεν στοχεύει στην κατάληψη της εξουσίας. Δεν είναι ένα ομογενές ιδεολογικά σώμα που λέει έτσι είμαστε κι έτσι θέλουμε τη χώρα. Εντάξει, έχουμε ένα όραμα για το πώς θα έπρεπε να είναι η χώρα, αλλά πρώτα χρειάζεται κάτι άλλο. Δεν πρέπει να μπούμε στην ίδια λογική με αυτήν που τώρα υπάρχει, υπάρχει μια αντίληψη για τη χώρα που επιβάλλεται με τα όπλα του ομοσπονδιακού στρατού κι εμείς θ' αλλάξουμε την υπογραφή και θα υπάρχει μια ζαπατιστική αντίληψη για τη χώρα που θα επιβάλλεται με τα όπλα του ζαπατιστικού στρατού.

Εμείς θέλουμε να καταστραφεί αυτό το κρατικό σύστημα, να ανοίξει το πεδίο και να απευθυνθούμε στο λαό, όχι με τα όπλα, αλλά με προτάσεις. Και τότε, αφού θα υπάρχει ελευθερία, να αποφασίσει. Γι' αυτό ζητάμε: δημοκρατία, δικαιοσύνη, ελευθερία, για να αντιμετωπιστούν οι υλικές συνθήκες και να αποκτηθεί πολιτική κουλτούρα, κουλτούρα της συμμετοχής σε όλα τα επίπεδα της πολιτικής ζωής. Γι' αυτό λέμε ότι δεν μιλάμε ακόμα για έναν νέο κόσμο, δεν λέμε πώς θα έπρεπε να είναι το άρθρο 27, το σύμφωνο της Ομοσπονδίας, το καθεστώς της ινδιάνικης αυτονομίας, αλλά λέμε ότι πρέπει να υπάρξει ένα δημοκρατικό πεδίο τέτοιο, ώστε τα πολιτικά κόμματα, ή καλύτερα, οι κοινωνικές προτάσεις, να συζητηθούν ανοιχτά και ελεύθερα.

AyR: Αυτές οι απόψεις αναμφίβολα αποτελούν γνωρίσματα μιας αντιεξουσιαστικής επανάστασης. Και επιστρέφουμε στις αντιφάσεις. Όπως είπες κι ο ίδιος, δεν υπάρχει τίποτα πιο εξουσιαστικό από ένα στρατό, ας λέγεται ζαπατιστικός ή όπως αλλιώς. Όταν κάποιος χρησιμοποιεί βία,

αυτό αμέσως δημιουργεί εξουσία. Πάντως, από τις διακηρύξεις σας τουλάχιστον, πρόκειται φανερά για μια διαδικασία αντιεξουσιαστικής επανάστασης.

M: Ναι, με την έννοια ότι στρέφεται ενάντια στην πιο εξουσιαστική, κατά τη γνώμη μου, από την εποχή του Porfirio Diaz, αντίληψη για το πώς πρέπει να είναι η χώρα, την αντίληψη του Salinas εννοώ, που φτάνει στον παραλο-

γισμό να θεωρεί, και αυτό πριν το Γενάρη, ότι το οικονομικό του πρόγραμμα θα ισχύσει για τα επόμενα 34 χρόνια. Μια περίοδος που παραδόξως συμπίπτει στη διάρκειά της με τη δικτατορία Diaz. Έχουν ήδη κανονίσει τις προεδρικές διαδοχές για τις επόμενες πέντε - έξι εξαετίες και διαβεβαιώνουν τους επενδυτές ότι δεν θα υπάρχουν προβλήματα στα επόμενα τριαντατόσα χρόνια. Είναι μία εξουσιαστική δομή που ήδη υπήρχε, αλλά που με το Salinas έχει φτάσει στο μεγαλύτερο παραλογοισμό και θέλουν να μας πείσουν ότι θα περάσει έτσι, ότι κανείς δεν θα πει τίποτα. Δεν είναι έτσι. Υπάρχουν πολλές φωνές αντίστασης, άλλοτε σκόρπιες, άλλοτε όχι πολύ δυνατές, άλλοτε εξίσου κι άλλοτε περισσότερο δυνατές από τη φωνή του EZLN. Δεν πρέπει να λέμε ψέματα, να ισχυριστούμε ότι πρώτος ο EZLN είτε

πως κάτι πρέπει να γίνει, ότι δεν υπήρχαν άλλες φωνές. Αυτό θα ήταν άδικο για πολλούς κοινωνικούς αγωνιστές και οργανώσεις, που πάντα ήταν ενάντια στο σύστημα και πάντα αγωνίζονταν και πάντα φώναζαν. Για τον έναν ή τον άλλο λόγο, δεν κατάφεραν όσα κατάφερε τώρα ο EZLN, ίσως για λόγους ιστορικούς, ίσως για λόγους θεωρίας, ίσως για λόγους πρακτικής, ή για κάποιο άλλο λόγο, πάντως όχι εξαιτίας της έλλειψης αγωνιστικότητας. Δεν είναι αλήθεια ότι ο EZLN μόνο κατέρριψε την πλάνη πως ο μεξικάνος υπομένει τα πάντα, υπήρχαν πολλοί άλλοι πριν που είχαν αποδείξει το αντίθετο.

AyR: Marcos, αναλύοντας τον τρόπο της οργάνωσής σας, τουλάχιστον απ' όσα μας έχει επιτραπεί να δούμε, είναι φανερό ότι όταν αναφέρεστε στη δημοκρατία, εννοείτε την άμεση δημοκρατία. Με τη συμμετοχή όλων, όλων όσων αποτελούμε τη χώρα, όσων ζούμε στο Μεξικό, είναι ακριβής αυτή η ερμηνεία μας;

M: Ναι, οπωσδήποτε. Αυτό προσπαθούμε να πετύχουμε... Κοιτάξτε, είμαστε μια παράνομη οργάνωση, έχουμε πάρει τα όπλα ενάντια στην κυβέρνηση και ακόμα και μ' αυτές τις συνθήκες προσπαθούμε να συμπεριφερόμαστε έτσι, εννώ με την άμεση ψήφο όλων των μελών του ζαπατιστικού "κόσμου", ναι, γιατί μόνο οι ζαπατίστας ψηφίζουν. Δεν πρόκειται για μια διαδικασία, ό-

που κάποιος ρωτάει τον κόσμο: "Είστε υπέρ του πολέμου ή υπέρ της ειρήνης;" και ο ένας απαντάει: "εγώ, διαλέγω τον πόλεμο", "κι εσύ;", "εγώ, ειρήνη" και μετά αθροίζονται οι ψήφοι. Όχι. Οι αποφάσεις βγαίνουν σαν αποτέλεσμα συλλογικής συζήτησης, καλούνται γενικές συνελεύσεις στους οικισμούς και παρουσιάζονται οι προτάσεις, όπως για παράδειγμα τώρα, με τα αιτήματα του EZLN και τις προτά-

σεις της κυβέρνησης. Δίνονται διευκρινίσεις, τι είναι αυτό που ζητάμε, τι αντιπροτείνει η κυβέρνηση, και αρχίζει η συζήτηση: "Όχι, αυτό είναι κακό, το άλλο είναι σωστό". Όταν η κοινότητα πει: "έχουμε συζητήσει, έχουμε καταλάβει, μπο-

ρούμε να ψηφίσουμε", αυτό μπορεί να πάρει μέρες, αυτή τη στιγμή οι συζητήσεις για τις προτάσεις της κυβέρνησης διεξάγονται ήδη εδώ και τρεις μέρες στους οικισμούς και πουθενά δεν έχει αρχίσει ακόμα η ψηφοφορία, λένε: "ας ψηφίσουμε για να δούμε αν θα ψηφίσουμε, αν έχουμε καταλάβει τα πράγματα". Δεν πρόκειται για την περίπτωση όπου απλά ψηφίζεις στην κάλπη ή με ανάταση του χεριού, πρέπει πρώτα να συζητηθούν και να αναλυθούν τα υπέρ και τα κατά. Εδώ δεν ψηφίζουμε για κάποιον πολιτικό που μπορεί να σου βγει καθαρά, από την ψήφο μας εξαρτάται η ζωή μας και ο θάνατός μας ως οργάνωσης. Όταν είσαι σε πόλεμο, ξέρεις ότι μπορεί να πεθάνεις ή να ζήσεις, αλλά αν λαθέψεις σε μια απόφαση και ψηφίσεις πόλεμο, ενώ είναι καιρός για ειρήνη, ή ψηφίσεις ειρήνη όταν απαιτείται πόλεμος, τότε εξαφανίζεσαι σαν οργάνωση. Μπορεί να αφανιστείς είτε γιατί σε εξολοθρεύουν, είτε γιατί χάνεις το κύρος σου ή την ηθική σου δύναμη ή γιατί προδίδεις τον ίδιο σου τον εαυτό υπογράφοντας μία κάλπικη ειρήνη που κανείς δεν θέλει. Αποφάσεις τέτοιου μεγέθους δεν μπορεί να παίρνονται από μια ηγετική ομάδα όσο μεγάλη κι αν είναι, όσο συλλογική κι αν είναι, ούτε καν η Παράνομη Επιτροπή δεν μπορεί να πάρει την απόφαση, να συγκεντρωθούν τα μέλη της Επιτροπής και να πουν: "Αναλύσαμε όσα είπε ο Camacho και θα δεχτούμε ή θα απορρίψουμε τις προτάσεις."

AyR: Αναζητείτε ομοφωνία στις γενικές συνελεύσεις;

M: Όχι, υπάρχει άμεση ψηφοφορία. Όχι με την έννοια ότι "η πλειοψηφία ενός οικισμού ψήφισε ναι, άρα ο οικισμός ψήφισε ναι", αλλά αθροίζοντας τις συνολικές καταφατικές και αρνητικές ψήφους. Δεν πρόκειται για τη συναίνεση που παριστάνει ότι έχει η κυβέρνηση όταν λέει: "θα κάνουμε αυτό και αφού κανείς δεν λέει όχι σημαίνει ότι όλοι συμφωνούν" (γέλια), ή "αφού κανείς δεν λέει ότι διαφωνεί, σημαίνει ότι όλοι συμφωνούν". Όχι, είναι μια άμεση έκφραση άποψης.

AyR: Θέλουμε να ρωτήσουμε κάτι που ίσως να έχει ήδη έμμεσα απαντηθεί, όταν είπατε ξεκάθαρα ότι ο EZLN δεν

έχει θεωρήσει τον εαυτό του πρωτοπορία του μεξικάνικου επαναστατικού κινήματος, όχι, απλά ανέλαβε τις ευθύνες του. Θέλουμε να κάνουμε αυτήν την ερώτηση ανοιχτά, γιατί άλλες οργανώσεις, και συγκεκριμένα το PROCUP έχει υποστηρίξει, όχι μόνο στο Μεξικό αλλά και στο εξωτερικό, ότι είναι η πρωτοπορία του ζαπατισμού. Και μάλιστα προσφατά το PROCUP κυκλοφόρησε ένα κείμενο όπου άφησε να εννοηθεί ότι ο EZLN είναι μια από τις "εμπόλεμες ομάδες" του κι ότι αποτελεί τμήμα του εθνικού σχεδίου του PROCUP, του οποίου φυσικά αυτοί είναι η πρωτοπορία. Είναι έτσι, έχετε κάποια σχέση;

M: Η αριστερά είναι πολύ στενόμυαλη, η παραδοσιακή αριστερά είναι πολύ στενόμυαλη. Λένε: "Αφού αυτοί δεν υποστηρίζουν κάποια γνωστή ιδεολογία, σημαίνει ότι δεν έχουν ιδεολογία, οπότε εμείς θα τους δανείσουμε μία" (γέλια), ή "είναι καλοί άνθρωποι αλλά δεν ξέρουν τι θέλουν, οπότε εμείς θα τους πούμε τι θέλουν, είναι καλοί, αλλά τους λείπει ένας αρχηγός, εγώ θα γίνω αρχηγός τους" (γέλια). Αυτή είναι η πραγματικότητα, όχι μόνο για το PROCUP, αλλά και για τους μαοϊκούς και για τους τροτσκιστές που λένε: "αυτό που λείπει στον EZLN είναι...ΕΓΩ!" (γέλια)

AyR: Η καθοδήγηση.

M: Ναι, η καθοδήγηση. Όπως στο πεντάγωνο βάζουν στα κομμιότερα "ζαπατίστας" και δεν τους βγαίνει ούτε Μόσχα, ούτε Αβάνα ή Λιβύη, Τρίπολη, Βοσνία, ή ξέρω 'γω τι, έτσι και οι αριστεροί που έχουν μάθει στον ίδιο τρόπο λειτουργίας, λένε "αυτούς δεν μπορούμε να τους κατατάξουμε". Δεν μπορούν να σκεφτούν κάτι καινούργιο, ν'αναλύσουν, να προβληματιστούν, και λένε: "Αυτοί οι φτωχοί δεν ξέρουν τι θέλουν, πρέπει να τους βοηθήσουμε". Και μιλάνε για μας ξέροντας ότι είμαστε μια εμπόλεμη οργάνωση, περικυκλωμένη, χωρίς άμεση πρόσβαση στον Τύπο ή στις ανακοινώσεις τους, μαθαίνουμε τι είπαν μετά από μία και δυο βδομάδες. Ξέρουν ότι δεν μπορούμε να τους απαντάμε, άρα δεν μπορούμε να σταματήσουμε αυτήν την κατάσταση. Αλλά έχουμε εμπιστοσύνη στον κόσμο, γιατί είμαστε ξεκάθαροι στις απόψεις μας, και δύσκολα μπορεί κανείς να χάσει ότι είμαστε το ένοπλο τμήμα του PROCUP ή οποιασδήποτε άλλης οργάνωσης. Αλλά έχω δει κάτι δημοσιεύματα...

AyR: Τελείως ύπουλα.

M: ...σε τροτσκιστικά και μαοϊκά έντυπα όλων των δογματικών δεινοσαύρων που λένε: "Τι καλός που είναι ο EZLN, και πόσο καλό είναι αυτό ή το άλλο που έκανε, αλλά του λείπει κάτι.. Του λείπει ένα πρόγραμμα, να το πρόγραμμα, του λείπει ένα κόμμα, να το κόμμα, του λείπει ένας αρχηγός, να κι ο αρχηγός" κι αυτό από την αριστερά μέχρι τον Aguilar Talamantes** (γέλια).

AyR: Ναι, σε πρότεινε και για υποψήφιο πρόεδρο!

M: Όχι, πρώτα θα είναι αυτός ο δικός μας υποψήφιος. (γέλια)

AyR: Κι εσύ θα είσαι ο διάδοχός του...

M: Ναι, αλλά έτσι δυσκολεύει το πράγμα. Θα πρέπει ν'αποδείξω ότι είμαι πιο έξυπνος απ'αυτόν. (γέλια)

AyR: Φαντάσου! Αδύνατον! (γέλια)

M: Πράγματι, είναι ακατόρθωτο.

AyR: Σε σχέση μ'αυτά που λέγαμε πριν, ο Dr. Armando Quiroz Alejandro του Εθνικού Δημοκρατικού Λαϊκού Μετώπου (FNDP), όταν συναντήθηκε με συντρόφους της Επιτροπής Αλληλεγγύης στους Ζαπατίστας της Νέας Υόρκης, σε κατ' ιδίαν συζητήσεις, υποστήριξε ότι ο EZLN συνδέεται με το PROCUP, ότι επιπλέον ο EZLN ακολουθεί την πολιτική γραμμή του PROCUP.

M: Αυτούς τους ανθρώπους πρέπει να τους διαψεύσουμε δημόσια. Είναι απαράδεκτο να εκμεταλλεύονται τους νεκρούς Ζαπατίστας για να μαζέψουν δολάρια, για να εξαπατήσουν τον κόσμο που εκφράζει την αλληλεγγύη του σε μια ομάδα που δεν υποστηρίζει τις θέσεις, στην περίπτωση αυτή, του PROCUP, αλληλεγγύη που τελικά δεν φτάνει καν σε μας. Αν υποστηρίζαμε τις θέσεις του PROCUP θα ήμασταν PROCUP και δεν είμαστε, δεν έχουμε κανέναν είδους σχέσεις ούτε έχουμε κάνει επαφές όσο υπάρχουμε, όσο υπάρχουν.

AyR: Αυτοί λένε ότι σας συνδέουν αγώνες από το '60, μετά το Γενάρη παντού αυτό λένε.

M: Με την έννοια ότι όλοι είμαστε ανθρώπινες υπάρξεις, έχουμε σχέση, όπως έχουμε σχέση με τον Κλίντον, το Ρήγκαν, τον Ρ. Περό, τον Τσε, το Ζαπάτα...

AyR: Με οποιονδήποτε...Μιας και κάνουμε αποσαφηνίσεις, υπάρχουν άλλοι που έχουν προσπαθήσει να επωφεληθούν με άλλον τρόπο, όπως το CLETA, που ισχυρίζεται το αντίθετο, ότι, δηλαδή εσείς είστε η δική τους πρωτοπορία. Αυτοί χρειάζονταν μια πρωτοπορία και διάλεξαν εσάς. Επιπλέον, μας και μίλησες για το πρόβλημα της αλληλεγγύης, το CLETA έχει κάνει συναυλίες και έχει συγκεντρώσει χρήματα υποτίθεται με προορισμό εσάς.

M: Ωραία, θα τα περιμένουμε. Πάντως, μέχρι τώρα δεν έχει φτάσει τίποτα.

AyR: Δεν έχει φτάσει τίποτα! Επίσης, κάποια "πολύ αντικειμενικά" έντυπα έχουν προσπαθήσει να ταυτίσουν τον EZLN με το Φωτεινό Μονοπάτι, κάτι που ολοφάνερα δεν ισχύει, όπως φαίνεται από απλά πράγματα, όπως π.χ. ότι ενώ το Φωτεινό Μονοπάτι έχει πραγματοποιήσει αναρίθμητες εκτελέσεις, εσείς δικάσατε έναν εγκληματία, όπως ο Absalon, και τον βάλατε να δουλεύει στα χωράφια με το καλαμπόκι. Θα θέλαμε να μιλήσεις λίγο γι' αυτό επειδή υπάρχουν μαοϊκοί που ισχυρίζονται ότι είμαστε τμήμα της παγκόσμιας μαοϊκής επανάστασης, ότι έχετε σχέση με το Φωτεινό Μονοπάτι.

M: Δεν υπάρχει καμία σχέση. Εδώ οι μεξικάνοι οι ίδιοι δεν πίστευαν στη δυνατότητα ένοπλης επανάστασης στο Μεξικό, θα το φαντάζονταν ποτέ ξένοι; Όλοι θεωρούσαν, ή ακόμη θεωρούν, το Μεξικό σαν χώρα κατάλληλη μόνο για κινήματα αλληλεγγύης σε άλλες χώρες. Ποια απ' αυτές τις ομάδες πίστευε ότι θα ξεσπούσε επανάσταση; Τώρα θυμήθηκα κάτι άσχετο με την ερώτηση που θα κάνει το κασετόφωνό σας να σαλτάρει. Τη στιγμή που μας λείπουν τόσα και τόσα πράγματα έφτασε ένα φεμινιστικό περιοδικό που έλεγε ότι είμαστε φαλλοκράτες γιατί κηρύξαμε τον πόλεμο και ο πόλεμος είναι φαλλοκρατικός, και ο στρατός είναι φαλλοκρατικός και ο EZLN είναι φαλλοκρατικός. Επομένως, αυτό που χρειάζεται ο EZLN είναι να γίνει φεμινι-

στικός. Πολύ ευφύες άρθρο, γέλασα μέχρι δακρύων. Δεν θυμάμαι πώς το λέγαν το περιοδικό, αλλά το εκδίδουν "καθαρές" φεμινίστριες. Αυτό το άρθρο ήταν απίστευτο.

AyR: Το περιοδικό λεγόταν *Fem*;

M: Όχι.

AyR: Είναι μεξικάνικο;

M: Όχι, αλλά εμφανιζόταν έτσι. Φανταστείτε, στο φάκελλο έγραφε: "μόνο για γυναίκες ζαπατίστας", αλλά εγώ δεν υπάκουσα και το διάβασα. Φυσικά θα το διαβάσουν και οι συντρόφισσες.

AyR: Ωραία. Ένα από τα θέματα που μας απασχολούν, ειδικά τις συντρόφισσες, είναι η πολιτική του EZLN για τα δύο φύλα. Μας διευκολύνετε να πάρουμε συνεντεύξεις από πολλές συντρόφισσες του EZLN και απ'όσα τουλάχιστον μας αφήσατε να δούμε (γέλια), φαίνεται ότι υπάρχει ισότητα. Οι ίδιες οι συντρόφισσες μας τ'παν: "ο σύντροφός μου", στην περίπτωση που ήταν παντρεμένες "ο άντρας μου", "πλένει τα ρούχα, κάνει δουλειές, κάνει το μερίδιό

ακόμα παλιά έθιμα που δεν έχουν θέση ούτε σε μια προεπαναστατική εποχή. Για παράδειγμα, πολλοί πιστεύουν ακόμα ότι ο άντρας πρέπει να διαλέγει τη γυναίκα που θέλει να παντρευτεί. Αλλά η γυναίκα δεν πρέπει να έχει γνώμη στο ζήτημα. Είναι πολύ φανερή η διαφορά ανάμεσα στις γυναίκες του EZLN και στις γυναίκες της υπαίθρου. Στην ηλικία που πολλές από τις συντρόφισσές μας έχουν, όπως λέτε, ένα M-16, οι άλλες έχουν ήδη 4 ή 5 παιδιά, ο άντρας τους τις χτυπάει, δεν ξέρουν γραφή ή ανάγνωση, δεν έχουν καμιά δυνατότητα ανάπτυξης της προσωπικότητάς τους. Οι συντρόφισσες λένε ότι η ισότητα δεν είναι κάτι που χαρίζεται, είναι κάτι που κατακτιέται. Λένε "είτε σας αρέσει, είτε όχι, εμείς θα επιβάλλουμε αυτά τα πράγματα"-δυναμικά- γι'αυτό στα αιτήματά μας προς την κυβέρνηση, δεν υπάρχει ξεχωριστή αναφορά. Λένε οι συντρόφισσες, λέει, ας πούμε η Άνα-Μαρία "δεν θα ζητήσουμε την ελευθερία μας ούτε από την κυβέρνηση, ούτε από τους δικούς μας τους μαλάκες (γέλια)- έτσι μας λένε- θα κατακτήσουμε μό-

νες μας την ελευθερία μας, το σεβασμό μας και την αξιοπρέπειά μας σαν ανθρώπινες υπάρξεις και σαν γυναίκες". Ξαναλέω ότι μιλάω από την πλευρά τους, γιατί μας κριτικάρουν συχνά για εξουσιαστικές και φαλλοκρατικές συμπεριφορές. Οι συντρόφισσες έχουν αλλάξει πολλά πράγματα που στην υπαίθρο ακόμα ισχύουν. Για παράδειγμα, όταν μια γυναίκα παντρεύεται, δεν πρέπει να χορεύει, ο χορός είναι το μέρος όπου κανονίζονται οι γάμοι, έτσι μια ήδη παντρεμένη δεν πρέπει να χορεύει γιατί είναι ιδιοκτησία κάποιου. Οι άντρες, όμως, μπορούν. Αυτό δεν ισχύει για τις συντρόφισσες, χορεύουν και παντρεμένες και μόνες τους, συχνά αυτές αρχίζουν μόνες τους το χορό και χορεύουν απλά για να διασκεδάσουν, χωρίς να σημαίνει ότι φλερτάρουν ή ότι το κάνουν για να κοιμηθούν με κάποιον, χωρίς όμως να αποκλείεται κι αυτό.

του". Ρωτάς κάποια αν έχει παιδί και σου απαντά "ναί, έχω το M-16 μου" και τέτοια πράγματα, από τα οποία μπορείς να συμπεράνεις ότι υπάρχει ισότητα, τουλάχιστον σε πρακτικά ζητήματα. Και οι γυναίκες που ρωτήσαμε και δεν είχαν ερωτικό δεσμό, μας είπαν πάλι ότι κάνουν τις ίδιες δουλειές με τους άντρες, ότι δεν τις έχετε περιορίσει σε νοσοκόμες ή μαγειρίσσες επειδή είναι γυναίκες, με την εξαίρεση, φυσικά της Ελενίτα, που δεν πρέπει να φύγει από μαγειρίσσα, γιατί μαγειρεύει υπέροχα... (γέλια) Θα θέλαμε να μας πεις την πολιτική του EZLN για τις σχέσεις των δύο φύλων.

M: Κοιτάξτε, υπάρχουν πολλά προβλήματα. Τώρα μιλάω από την πλευρά των συντροφοφισσών. Ο πληθυσμός κρατάει

Η πολιτική του EZLN για τα δύο φύλα,... δεν υπάρχει πολιτική του EZLN για τα δύο φύλα, υπάρχουν μέλη του EZLN που είναι άντρες, υπάρχουν μέλη του EZLN που είναι γυναίκες, αλλά βασικά είναι μέλη του EZLN. Για ν'αναλάβεις μια αποστολή, να πάρεις βαθμό, να γίνεις διοικητής, δεν εξετάζεται το φύλο σου, αλλά οι στρατιωτικές σου ικανότητες. Όμως συχνά στην καθημερινή ζωή, στις σχέσεις μας μέσα στον EZLN, εμφανίζονται φαλλοκρατικές στάσεις γι'αυτό οι γυναίκες έχουν κάποια εύνοια στην επιλογή για διοικητικές θέσεις για να υπάρχει εξισορρόπηση. Είναι συνηθισμένο επίσης, όταν μαλώνουν τα ζευγάρια να πέφτει και κανένα χαστούκι. Λέμε ότι η διαφορά ανάμεσα στις γυναίκες του EZLN και στις γυναίκες της υ-

παίθρου είναι ότι οι γυναίκες του EZLN χαστουκίζουν κι αυτές.

AyR: Υπερασπίζονται τον εαυτό τους.

M: Ναι, συχνά είναι ο άντρας που έρχεται και παραπονιέται ότι τις έφαγε. (γέλια, επευφημίες) Πρέπει να προσέχουμε πολύ σ' αυτό το ζήτημα γιατί και οι δυο είναι οπλισμένοι, μην πέσει κανένας πυροβολισμός (γέλια) άλλο το χαστουκί, άλλο ο πυροβολισμός... Για μας, τελοσπάντων, η ισότητα δεν είναι κάτι που χαρίζεται. Δεν μπορείς να πεις: "είμαι άντρας και σου παραχωρώ την ελευθερία σου και τώρα θα 'μαστε ίσοι". Δεν είναι έτσι, όπως ας πούμε και η κυβέρνηση δεν θα μας χαρίσει τα δικαιώματα που μας ανήκουν, πρέπει ν' αγωνιστούμε γι' αυτά, έτσι και οι γυναίκες αγωνίζονται και συχνά με πολύ ριζοσπαστικούς τρόπους. Πιστεύω ότι έχουν καταφέρει ήδη πολλά πράγματα και μέσα και έξω από τον EZLN. Για παράδειγμα, άντρες που δεν είχαν δεχτεί ποτέ διαταγές από γυναίκα, που ποτέ δεν θα μπορούσαν να ανεχθούν να τους διατάζει μια γυναίκα, όταν είδαν τις συντρόφισσες να πολεμούν, άρχισαν να τις βλέπουν με σεβασμό. Είπαν, αυτή η γυναίκα ξέρει να αγωνίζεται, την είδα αντιμέτωπη με το θάνατο και την είδα να στέκεται καλά, όχι όπως νόμιζα ότι ήταν οι γυναί-

κες, αδύναμες, ανίσχυρες. Κάποιος μπορεί να βλέπει μια γυναίκα και να σκέφτεται ότι υπάρχει μόνο για να πλαγιάζει μαζί της και το μόνο που πρέπει να κάνεις είναι να ξέρεις πώς να τη γοητεύσεις, πώς να σε ερωτευτεί.

Όταν όμως η σχέση γίνεται "πρέπει να μου δώσεις εντολές και πρέπει να τις υπακούσω" ή "πρόκειται να της δώσω εντολές και πρέπει να υπακούσει", τότε σταματάς να είσαι άντρας κι αυτή γυναίκα, και γίνεστε μαχητές, ίσοι. Δεν εννοώ ότι οι άντρες παύουν να είναι άντρες και οι γυναίκες γυναίκες, αλλά ότι είτε άντρες, είτε γυναίκες, γίνονται κάτι άλλο, γίνονται μαχητές και μιας και είμαστε συνέχεια μαχητές, δεν υπάρχουν άδειες, δεν υπάρχει στιγμή που δεν είσαι μαχητής. Αυτό έχει ευνοήσει τις γυναίκες κι έχει οδηγήσει και εμάς σ' αυτό το πνεύμα της ισότητας, αφού αυτή η συνεχής ισότητα στις δουλειές και στη μάχη επεκτείνεται και στους υπόλοιπους τομείς.

AyR: Δέχεσαι ότι ζούμε σε μια πατριαρχική κοινωνία που εμείς οι άντρες έχουμε την εξουσία πάνω στην κοινωνία εδώ και αιώνες και ότι αυτό είναι επίσης συστατικό του συστήματος στο οποίο ζούμε, ενισχύει το κεφάλαιο και την α-

στική τάξη...

M: Φυσικά.

AyR: ...και πρέπει να το πολεμήσουμε, πρέπει να πολεμήσουμε τις φαλλοκρατικές μας τάσεις που εμφανίζονται σε κάθε πράξη μας.

M: Φυσικά. Υπάρχουν σύντροφοι που είναι, πως να το πω, πολύ συνειδητοί, πολύ επαναστάτες πολιτικά και πολύ καθήκια στο γάμο τους, στις σχέσεις τους με τις γυναίκες. Αλλά, όπως έλεγα και πριν, αυτή η αλλαγή δεν μπορεί να παραχωρηθεί. Δεν θα πούμε εμείς οι άντρες "είμαστε καλοί, αγωνιζόμαστε για όλα, θα γίνετε ίσες με μας". Ο αγώνας θα φέρει αυτό το αποτέλεσμα, οι γυναίκες θ' αλλάξουν την κατάσταση είτε μας αρέσει, είτε όχι, είτε το χωνεύουμε, είτε όχι. Όπως στην κυβέρνηση δεν αρέσει το ότι ξεσηκώθηκαν οι ινδιάνοι, έτσι και στα αντράκια δεν αρέσει που οι γυναίκες κάνουν αυτά που κάνουν αλλά θα τα κάνουν έτσι κι αλλιώς, γιατί ήδη έχουν άλλες εμπειρίες, βλέπουν αλλιώς τα πράγματα. Έχουν πολεμήσει μάχες, έχουν κερδίσει μάχες, κάποιες διοίκησαν επιχειρήσεις, πολέμησαν ενάντια σε άντρες και τους νίκησαν. Διοικούν ολόκληρες στρατιές από άντρες. Τα δύο τρίτα του EZLN είναι άντρες, το ένα τρίτο γυναίκες. Έτσι είναι πολύ συνηθισμένο να βλέπεις μονάδες όπου η μόνη γυναίκα είναι ο διοικητής, όλοι οι άντρες είναι απλοί οπλίτες που πρέπει να υπακούν. Αυτό αρχικά, μέχρι το Γενάρη, προκάλλουσε πολλά προβλήματα.

AyR: Τα ξεπεράσατε;

M: Τελικά αποδείχτηκε ότι το σημαντικό δεν ήτανε το φύλο, αλλά το πόσο καλά είχαν εκπαιδευτεί αυτά τα χρόνια στο βουνό, ότι μπορούσαν να διοικούν όπως και οι άντρες.

AyR: Πραγματικά, έχουμε δει πολλές γυναίκες σε διοικητικές θέσεις όσο είμαστε εδώ, στα απελευθερωμένα εδάφη, έχουμε δει πολλές γυναίκες στη διοίκηση και αυτό αποδεικνύει ότι όσα λες είναι αλήθεια.

M: Είναι γιατί οι άντρες διοικητές κρύβονται...(γέλια)...όχι, πλάκα κάνω.

AyR: Συνεχίζοντας το ίδιο θέμα, έχουμε παρατηρήσει ένα πολιτιστικό πρόβλημα, ένα πρόβλημα με τις παραδόσεις. Το είπες κι εσύ στην αρχή, όταν μιλούσες για τους χωρικούς. Πολλές συντρόφισσες μας είπαν ότι δεν μπορούν να έχουν ερωτικές σχέσεις αν δεν είναι παντρεμένες, ότι υπάρχει μια ρύθμιση που λέει ότι πρέπει να είναι παντρεμένες. Αν τους αρέσει ένας άντρας και θέλουν να πλαγιά-

σουν μαζί του, θα είναι καλύτερα να τον παντρευτούν πρώτα. Όχι με θρησκευτικό γάμο, αλλά με ένα είδος γάμου που εσείς, ο EZLN, πραγματοποιείτε. Αυτό, όμως, είναι εξουσιαστικό, είναι πουριτανικό, είναι σαν να λες "δεν μπορείς να έχεις ερωτικές σχέσεις επειδή είσαι γυναίκα, πρέπει να παντρευτείς πρώτα".

Μ: Όχι, όχι, αυτός ο "γάμος" που λέτε είναι ότι ένα ζευγάρι πρέπει να πάρει άδεια... θα σας εξηγήσω. Κατά τη διάρκεια της ημέρας δεν μπορείς να κάνεις έρωτα, έχεις δουλειές, το πιο λογικό είναι να το κάνεις τη νύχτα, όμως τότε πρέπει να ειδοποιήσεις το διοικητή σου, ότι θα πλαγιάσεις αλλού, γιατί αν δεχθούμε επίθεση θα σε ψάχνει, γι' αυτό λέμε: "Να εμπιστευτείτε το διοικητή σας, να τον ειδοποιείτε... όχι γιατί τον ενδιαφέρει, δεν θα έρθει να σας βλέπει, απλά πρέπει να βρει αντικαταστάτες." Αν μας επιτεθούν, δεν γίνεται να βρουν όλη την αμυντική γραμμή να κάνει έρωτα, θα μπορούσε, αλλά δεν πρέπει. Αλλά δεν ζητάμε να παντρευτούν.

ΑγΡ: Δηλαδή μια κοπέλα μπορεί να έχει ελεύθερα ερωτικές σχέσεις;

Μ: Ναι, το μόνο που ζητάμε είναι να εφαρμόζει κάποια μέθοδο αντισύλληψης, γιατί αν μείνει έγκυος δεν μπορεί να παραμείνει στο βουνό, πρέπει να επιστρέψει στο χωριό της, να κάνει έκτρωση. Έχει συμβεί γυναίκες να αποβάλλουν κατά τη διάρκεια πορειών. Γι' αυτό πρέπει να εφαρμόζουν κάποια μέθοδο, μόνο όταν ο EZLN πει: "Τώρα πια μπορείτε να κάνετε παιδιά και να παραμείνετε στο βουνό σε κάποια θέση" θα σταματήσει αυτό. Μέχρι τότε, οι νοσοκόμες οφείλουν να εξετάζουν τις συντρόφισσες για εγκυμοσύνη.

ΑγΡ: Ναι, μας το είπαν αυτό.

Μ: Αλλά δεν είναι μεγάλη διαδικασία. Πάντως αυτή η άδεια που πρέπει να ζητιέται από τον διοικητή δεν σημαίνει...

ΑγΡ: Δεν σημαίνει ότι μια γυναίκα πρέπει να είναι παντρεμένη για να έχει ερωτικές σχέσεις.

Μ: Ακριβώς.

ΑγΡ: Απλά είναι θέμα συντονισμού.

Μ: Ναι, είναι για στρατιωτικούς λόγους. Κανονικά δεν χρειάζεται γάμος για να υπάρχουν ερωτικές σχέσεις.

ΑγΡ: Μπορούν να έχουν ελεύθερα ερωτικές σχέσεις.

Μ: Έχουν ερωτικές σχέσεις και μετά λένε "μ' αυτόν όχι" ή "μ' αυτόν ναι" ή "τώρα θέλω να παντρευτούμε" ή "δεν θέλω", απλά θέλω να ξέρουν όλοι ότι είμαστε ζευγάρι για να

μην γίνονται σχόλια "αυτή πλαγιάζει με τον έναν και τον άλλον" κ.λ.π.

ΑγΡ: Εδώ μπαίνει και το θέμα της παράδοσης, το θέμα της κουλτούρας.

Μ: Ναι, μιλάμε για απλό κόσμο, για χωρικούς.

ΑγΡ: Πού έχουν διαφορετικές αντιλήψεις από εμάς που είμαστε από τις πόλεις.

Μ: Πάντως, το μόνο που ζητάμε είναι να ειδοποιούνται οι διοικητές.

ΑγΡ: Καθώς μας μιλούσες, μου ήρθε μια άλλη σχετική ερώτηση. Μίλησες για περιπτώσεις εγκύων γυναικών που απέβαλαν κατά τη διάρκεια επιχειρήσεων. Στον Επαναστατικό Νόμο για τις Γυναίκες λέει ξεκάθαρα ότι οι γυναίκες έχουν απόλυτο έλεγχο της ζωής τους και του σώματός τους. Οι ριζοσπάστριες φεμινίστριες, οι γυναίκες με επαναστατικές ριζοσπαστικές φεμινιστικές αντιλήψεις έχουν αγωνιστεί στην Ευρώπη, τις Η.Π.Α. και τον κόσμο ολόκληρο γι' αυτόν τον έλεγχο των γυναικών πάνω στη ζωή και το κορμί τους. Έχουν, όμως, εμφανιστεί άρθρα, στη Jornada, για παράδειγμα, που λένε ότι ο EZLN έχει προτείνει στον κυβερνήτη της Τσιάπας ένα σχέδιο νόμου σχετικά με την έκτρωση χωρίς αυτό να ξεκαθαρίζεται, δεν ξέρω αν γίνεται συνειδητά ή ασυνειδητά, πάντως αφήνεται να εννοηθεί ότι ο EZLN είναι ενάντια στην έκτρωση. Θα χωρίσω την ερώτηση σε μέρη. Πρώτα απ' όλα, τι λέει αυτή η ζαπατίστικη πρόταση για την έκτρωση; Δεύτερον, αν μια συντρόφισσα μείνει έγκυος, επειδή δεν πέτυχε η αντισύλληψη και δεν θέλει να κρατήσει το παιδί, μπορεί να κάνει έκτρωση, έχει κυριαρχία επάνω στη ζωή και το κορμί της για να πάρει αυτή την απόφαση, και η τρίτη ερώτηση...

Μ: Σιγά, σιγά... μία-μία τις ερωτήσεις.

ΑγΡ: Ωραία, η πρώτη ερώτηση είναι σχετικά μ' αυτό το σχέδιο νόμου.

Μ: Το αίτημα του EZLN ήταν η κατάργηση του ποινικού κώδικα της Τσιάπας γιατί καταργεί την πολιτική ελευθερία. Η κυβέρνηση εκμεταλλεύεται το γεγονός ότι τώρα είμαστε απασχολημένοι με τη συζήτηση των προτάσεων για την ειρήνη και προσπαθεί να καταργήσει την αποποινικοποίηση της έκτρωσης, που συμπεριλαμβάνεται στον ποινικό κώδικα, με το πρόσχημα ότι αυτό είναι αίτημα του EZLN. Αλλά ο EZLN δεν ζήτησε καμιά τέτοια αναθεώρηση του ποινικού κώδικα. Η ηλιθιότητα αυτών των δημοσιευμάτων είναι ότι προσπαθούν να αποδείξουν την επιρροή της εκκλησίας στον EZLN: Αφού ο επίσκοπος Samuel Ruiz Garcia είναι ενάντια στην έκτρωση και η εκκλησία είναι ενάντια στην έκτρωση, άρα και ο EZLN είναι ενάντια στην έκτρωση κι έτσι βγήκε αυτή η ιστορία με την πρόταση νόμου. Εμείς δεν έχουμε προτείνει κανένα σχέδιο νόμου ούτε για τον ποινικό κώδικα, ούτε για τη μεταρρύθμιση του εκλογικού νόμου, ούτε για τίποτε τέτοιο. Εμείς είπαμε ακριβώς: "Απαιτούμε την κατάργηση του ποινικού κώδικα της πολιτείας". Δεν ζητήσαμε ούτε την αναθεώρησή του, ούτε ένα άλλο δικαίωτο. Ζητήσαμε την κατάργησή του γιατί η μόνη δυνατότητα δράσης που μας άφηνε ήταν ο ένοπλος αγώνας. Αυτό ακριβώς είπαμε. Έχω στείλει

ένα γράμμα στη Jornada γι' αυτό το ηλίθιο άρθρο.

AyR: Πολύ ύπουλο.

M: Ναι. Απάντησα στην πρώτη ερώτηση. Στη δεύτερη, όχι μόνο έχει δικαίωμα η συντρόφισσα να διακόψει την εγκυμοσύνη, αλλά επιπλέον ο EZLN έχει υποχρέωση να της παρέχει όλα τα απαραίτητα μέσα για να κάνει την έκτρωση με κάθε ασφάλεια.

AyR: Ωραία, αυτή ήταν η τρίτη ερώτηση, ήδη την απάντησες.

M: Αν η συντρόφισσα πει "έμεινα έγκυος", όχι μόνο γιατί απέτυχε η αντισύλληψη, μπορεί και να το ήθελε, "αλλά τώρα θέλω να σταματήσω την κύηση", αυτό θα γίνει, φτάνει να μην υπάρχει κίνδυνος για τη ζωή της, εννοώ να μην είναι προχωρημένη η κύηση. Μπορεί να εξασκήσει τα δικαιώματα που της δίνει ο Ζαπατίστικος Νόμος για τις Γυναίκες και να ζητήσει από τον EZLN τα καλύτερα μέσα που μπορεί να της παραχωρήσει για να πραγματοποιήσει την έκτρωση με τις ασφαλέστερες συνθήκες. Αν η εγκυμοσύνη δεν μπορεί πια να διακοπεί, η διοίκηση πρέπει να βρει τρόπους για να αντιμετωπιστεί το πρόβλημα. Πάντως δεν πρόκειται για πλήρη έλεγχο πάνω στο σώμα τους, με τη στενή έννοια του όρου, και οι συντρόφισσες το λένε: "Δεν είμαστε απόλυτα ελεύθερες, γιατί δεν μπορούμε να αποφασίσουμε να μείνουμε έγκυες και συγχρόνως να παραμείνουμε στο στρατό, έχουμε την ελευθερία να σταματήσουμε την εγκυμοσύνη, αλλά αν όχι, τότε πρέπει να φύγουμε." Και πράγματι, κάτω από τις συνθήκες που βρισκόμαστε, πρέπει να φύγουν, γι' αυτό λένε: "Δεν έχουμε απόλυτο έλεγχο στο σώμα μας", πρόκειται για μισό έλεγχο, αλλά ο άλλος μισός δεν τους ανήκει. Αυτή τη στιγμή, δεν μπορούν ν' αποφασίσουν να συνεχίσουν την εγκυμοσύνη και να παραμείνουν στον EZLN, κι αυτό οφείλουμε να το παραδεχθούμε. Οι γυναίκες το απαιτούν αυτό και αγωνίζονται γι' αυτό, για τη συνέχιση της εγκυμοσύνης. Τη διακοπή την έχουν κατακτήσει από χρόνια και προσφέρουμε όλα τα μέσα που διαθέτουμε. Μέχρι στιγμής δεν έχει υπάρξει θάνατος κατά τη διάρκεια έκτρωσης. Όσο για τους οικισμούς, όσο μπορούμε βοηθάμε να γίνονται εκτρώσεις.

AyR: Άρα και έξω από τον EZLN υπάρχει η δυνατότητα, με τα δικά σας μέσα, για εκτρώσεις.

M: Ναι, αλλά συνήθως δεν μας το ζητούν, εξαιτίας των πεπειθησών τους. Πολλές φορές, η έκτρωση είναι αδύνατη και για λόγους υγείας, εξαιτίας της κακής τους διατροφής και τότε είναι καλύτερο να συνεχιστεί η εγκυμοσύνη ακόμα κι αν δεν είναι αργά για έκτρωση. Πάντως, προωθούμε τη χρήση μεθόδων αντισύλληψης.

AyR: Ναι, το είδαμε αυτό και στις συντρόφισσες. Κάτι άλλο, υπάρχει η δυνατότητα μέσα στην οργάνωσή σας οι γυναίκες να οργανωθούν ξεχωριστά, μέσα στον EZLN, αλλά αυτόνομα, σαν γυναίκες; Να σχηματίσουν, για παράδειγμα, κολλεκτίβες και ομάδες αυτογνωσίας του σώματός τους όπου θα αποκτούν συνεχώς μεγαλύτερη συνείδηση του εαυτού τους, του κορμιού τους, να μπορούν για παράδειγμα, στην περίπτωση της έκτρωσης να εφαρμόσουν αυτό που προτείνουν ριζοσπαστικές ομάδες γυναικών, δηλαδή, αποβολή τις πρώτες βδομάδες με τα έμμηνα, που είναι μια

πολύ παλιά μέθοδος. Έχουν τη δυνατότητα μιας τέτοιας αυτονομίας;

M: Εγώ δεν την ήξερα αυτήν τη μέθοδο. Κοιτάζτε, δεν είμαστε τόσο προχωρημένοι. Το περισσότερο που έχουμε καταφέρει, όταν εγώ ήμουν λοχαγός, πάει καιρός τώρα, και συνεχίζουμε, είναι να πραγματοποιούνται μαθήματα σεξουαλικής διαπαιδαγώγησης, να εξηγούμε το σώμα του άντρα, το σώμα της γυναίκας, τη διαδικασία της εγκυμοσύνης, πώς συμβαίνουν διάφορες λειτουργίες. Αυτό οι άντρες το δέχτηκαν με μεγάλο ενθουσιασμό και οι γυναίκες με μεγάλη ντροπαλότητα. Πολλοί από τους άντρες δεν ήξεραν πώς ήταν το γυναικείο σώμα, πρώτη φορά το έβλεπαν εδώ. Ακούστε μία περίπτωση. Αυτό το χωριό έχει μια εγκατάσταση για παροχή ηλεκτρικού ρεύματος που συνεχώς χαλάει, αλλά μερικές φορές δουλεύει. Πριν μερικούς μήνες δούλευε συνεχώς για κάποιες μέρες. Ένας σύντροφος ήρθε πολύ ενθουσιασμένος γιατί είχε, λέει, επιτέλους δει το σώμα της γυναίκας του. "Όλο! Το είδα όλο!", έλεγε. Κι έχουν δέκα παιδιά, έχουν ήδη δέκα παιδιά κι αυτός δεν είχε δει το σώμα της γυναίκας του. Δεν είχε δει το σώμα της γυναίκας του! Έπρεπε να τύχει να κάνουν έρωτα με το φως αναμμένο, που δεν το πρόσεξαν γιατί δεν υπήρχε ρεύμα, και ξαφνικά το ρεύμα έρχεται, το φως ανάβει, κι αυτός βλέπει, για πρώτη φορά, τη γυναίκα του ολόγυμνη. Κι έχουν δέκα αγόρια, το ένα ήδη μεγάλο, δεκαοκτώ χρονών, μαθητή του EZLN. Οργανώνουμε αυτά τα μαθήματα για να βελτιώσουμε αυτήν την κατάσταση και κυρίως για να καταλάβουν την αναγκαιότητα της υγιεινής, περισσότερο σε σχέση με τις γυναίκες, που στο βουνό υποφέρουν από τέτοια

προβλήματα και οι άντρες συχνά δεν το καταλαβαίνουν, νομίζουν, για παράδειγμα, ότι η περίοδος ή οι κολπικές μολύνσεις δεν είναι κάτι σοβαρό, ότι οι γυναίκες το λένε για να γλυτώσουν από δουλειές. Πρέπει οι άντρες να μάθουν ότι το γυναικείο σώμα, από πολλές απόψεις, δεν είναι ίδιο με το αντρικό. Γι'αυτό αρχίσαμε αυτά τα μαθήματα και προσπαθούμε να είμαστε όσο γίνεται απλοί.

ΑγΡ: Marcos, μιας και μιλάμε για σεξουαλική διαπαιδαγώγηση, βέβαια καταλαβαίνω ότι κάτω από συνθήκες πολέμου, αυτό δεν είναι εύκολο, αλλά υπάρχει ενημέρωση, για τη χρήση του προφυλακτικού, όχι απλά σαν μέσο αντισύλληψης, αλλά και για προστασία από αφροδίσια νοσήματα και μεταδοτικές ασθένειες;

Μ: Στην πραγματικότητα, η μόνη ενημέρωση για τα προφυλακτικά γίνεται για λόγους αντισύλληψης, όταν οι συντρόφισσες δεν μπορούν να παίρνουν αντισυλληπτικά χάπια γιατί είναι πολύ νεαρές, γιατί τα οιστρογόνα τους κάνουν κακό, η τοποθέτηση σπιράλ δεν είναι πάντα εφικτή, όπως και με το διάφραγμα, η μέθοδος του κύκλου είναι απραχαιωμένη, επομένως μένει μόνο το προφυλακτικό. Κοίτα, ο σεξουαλικός ορίζοντας των ζαπατίστας είναι πολύ περιορισμένος: γονόρροιες, βλενόρροιες και τέτοιες αρρώστειες δεν είχαμε την ευκαιρία να τις κολλήσουμε όταν μπήκαμε στις πόλεις, φύγαμε χωρίς να ... επιτεθούμε στα μπουρδέλα. Είμαστε στο βουνό, είμαστε σε συνθήκες πολέμου, είναι δύσκολο να κολλήσουμε, γι'αυτό και εκ των πραγμάτων δεν μας έχει απασχολήσει. Αν προσπαθήσεις να δείξεις τον κίνδυνο σου λένε: "Εγώ στη ζωή μου ήμουνα μόνο με μια γυναίκα, αφού δεν πάω σε μπουρδέλα, πώς

να κολλήσω;" Δεν λέω ότι αυτό είναι σωστό, θα έπρεπε να υπάρχει προσοχή, αλλά θα ήμουν ψεύτης αν σας έλεγα ότι το κάνουμε. Όχι, μόνον σαν αντισυλληπτική μέθοδο, όχι σαν μέτρο προστασίας.

ΑγΡ: Σ'αυτήν την περίπτωση, δεν νομίζεις ότι όταν επαναληφθούν τα μαθήματα θα πρέπει να συμπεριλαμβάνουν και το πρόβλημα των μεταδοτικών ασθενειών, το AIDS για παράδειγμα, να υπάρχει μια πολιτική προστασίας από σεξουαλικά μεταδιδόμενες ασθένειες;

Μ: Πιστεύω πως ναι. Όσο για το AIDS, εμείς το μάθαμε αργά, ήμασταν στο βουνό, κι αυτό που μάθαμε ήταν ότι "το AIDS είναι ασθένεια των ομοφυλοφίλων", οπότε λέγαμε "αφού δεν είμαι ομοφυλόφιλος, δεν κινδυνεύω". Πρόσφατα μάθαμε, ή μάλλον άρχισε να ακούγεται, ότι το AIDS μεταδίδεται και με άλλους τρόπους, και με ετεροφυλόφιλες σχέσεις. Πάντως δεν απασχολεί πολύ τον κόσμο, ακόμα λένε "αφού δεν είμαι ομοφυλόφιλος, δεν πρέπει να ανησυχώ" και "το βασικό πρόβλημα είναι η εγκυμοσύνη". Εξαιτίας της απομόνωσης μέσα στην οποία ζούμε εδώ πέρα, δεν υπάρχει αυτός ο φόβος γι'αυτές τις αρρώστειες και δεν είναι σίγουρο ότι θα έπρεπε να δημιουργηθεί.

ΑγΡ: Στο ίδιο θέμα και σαν ζήτημα πρακτικής αλληλεγγύης, έχετε πρόσβαση σε αντισυλληπτικά, αφήνουν να περάσουν εδώ τ'αντισυλληπτικά;

Μ: Αυτά ναι, μόνο αυτά φτάνουν και δυστυχώς τρώγονται πολύ δύσκολα (γέλια). Ναι, φτάνουν αντισυλληπτικά, προφυλακτικά, απ'όλα. Ο ομοσπονδιακός στρατός τ'αφήνει να περνάν για να μην αναπαραχθούν οι ζαπατίστας... (γέλια) Αρκετά προβλήματα έχουν μ'αυτούς που ήδη υπάρχουν, δεν θέλουν περισσότερους.

ΑγΡ: Μιας και μιλήσαμε για ομοφυλοφιλία, θα ήθελα να σου μεταφέρω μια ερώτηση από τους συντρόφους Mateo και Robin, που ήθελαν να μάθουν περισσότερα γι'αυτό το θέμα. Ποια είναι η πολιτική του EZLN σαν οργάνωσης και τι ισχύει στις απελευθερωμένες κοινότητες σχετικά με την ομοφυλοφιλία; Υπάρχει αυτή η δαιμονολογία που συναντήσαμε σε τόσες ομάδες της αριστεράς; Ή απλά αγνοούν για τι μιλάς, όταν αναφέρεσαι σε τέτοια ζητήματα;

Μ: Στη βασική κουλτούρα δεν υπάρχει θέμα αποκλεισμού και τιμωρίας. Δεν λένε "αυτός είναι ομοφυλόφιλος, βάλτε τον στη φυλακή, σκοτώστε τον" και λοιπά, όμως γελάνε, αστειεύονται μαζί τους, παρ'όλ'αυτά μπορούν να ζουν κανονικά στις κοινότητες. Η θέση μας σαν οργάνωση, θα το πω έτσι γενικά, είναι ότι υπάρχουν πολλές μειονότητες που πρέπει να πουν το δικό τους "ΦΤΑΝΕΙ ΠΙΑ", όπως οι ινδιάνοι είπαν "ΦΤΑΝΕΙ ΠΙΑ" κι άλλες μειονότητες που καταστέλλονται από την εξουσία πρέπει να πουν το δικό τους "ΦΤΑΝΕΙ ΠΙΑ". Δεν υπάρχει όμως ιδιαίτερη πολιτική του EZLN.

ΑγΡ: Δεν υπάρχει κάποιος νόμος στις κοινότητες που να απαγορεύει την ομοφυλοφιλία.

Μ: Όχι.

ΑγΡ: Ούτε μέσα στο ζαπατίστικο στρατό;

Μ: Όχι, ούτε στο στρατό.

ΑγΡ: Δεν υπάρχει στο στρατό τακτική του τύπου "βρήκαμε δυο αγόρια αγκαλιά, να κάνουν έρωτα, πρέπει να τους

φυλακίσουμε, να τους διώξουμε" ή κάτι τέτοιο;

M: Όχι, τίποτα τέτοιο. Απλά θα ερωτηθούν αν πήραν άδεια από το διοικητή τους, όπως κι αν ήταν αγόρι με κορίτσι. Αυτό που ενδιαφέρει είναι αν ειδοποίησαν ότι δεν θα είναι στο πόστο τους για να καλυφθεί η θέση, αυτό ενδιαφέρει. Αν ναι, έχει καλώς.

AyR: Δεν είναι κάτι συνηθισμένο στην κουλτούρα των ινδιάνων, αλλά συμβαίνει;

M: Δημόσια όχι, τουλάχιστον εγώ δηλαδή, δεν έχω αντιληφθεί κάτι τέτοιο. Πάντως και να μαθαίνονταν, κανείς δεν θα 'λεγε "τι φοβερό! τι τρομερό! θα μας διαφθείρουν!", ή κάτι τέτοιο.

AyR: Αυτό είναι σημαντικό, γιατί μας είπες κατά κάποιο τρόπο για την επίσημη στάση του EZLN στις απελευθερωμένες περιοχές, αλλά σε όσους από τους συντρόφους κάναμε αυτήν την ερώτηση σχετικά με την πολιτική του EZLN για την ομοφυλοφιλία, και εδώ φαίνεται ένα πρόβλημα κουλτούρας, μας είπαν "τι είν'αυτό;" Ήταν ένα πολιτιστικό σοκ. Έπρεπε να δώσεις μια σειρά από εξηγήσεις. "Καταλαβαίνεις τι σε ρώτησα;" , "όχι...", "τι δεν καταλαβαίνεις, τη λέξη;", "ναι, τι είναι ομοφυλοφιλία;", "είναι όταν σ'ένα αγόρι δεν αρέσουν τα κορίτσια και τους αρέσει ένα άλλο αγόρι ή ένα κορίτσι που δεν της αρέσουν τα αγόρια και της αρέσει ένα άλλο κορίτσι." Τότε αυτοί μέναν για λίγο σκεπτικοί και μετά λέγαν: "ωραία, άμα του αρέσει το κορίτσι, να το πουν στο διοικητή τους, να τους δώσει άδεια κι όλα είν' εντάξει." Και τους λες: "Όχι, όχι, όχι, να του αρέσει το δικό του φύλο". Κι αυτοί μένουν άφωνοι και λένε: "Μα πώς γίνεται να του αρέσει το δικό του φύλο;" (γέλια). Άλλοι λένε: "Εγώ δεν ξέρω τέτοιο πράγμα, ποτέ δεν έγινε" ή, άλλοι: "Δεν ξέρω αν υπάρχει νόμος, αλλά θα' πρεπε να απαγορευτεί, δεν θα' πρεπε;" Ακόμα και ο ταγματάρχης Benito μας είπε: "Ε, ναι, εδώ δεν υπάρχει... Καλά, βέβαια, ο καθένας μπορεί να είναι ό,τι θέλει, αλλά, ...εδώ πέρα, όμως, αγόρι με αγόρι...μόνο που...εγώ δεν το καταλαβαίνω" (γέλια). Ήταν ένα πολιτιστικό σοκ, γι'αυτό η ανησυχία μας, μήπως υπήρχε κάποια τακτική...

M: Θα σας δώσω ένα άλλο παράδειγμα, αν τους πεις: "Υπάρχουν αεροπλάνα δυο φορές μεγαλύτερα απ' αυτό το σχολείο", θα σου πουν: "Δεν γίνεται, με κοροϊδεύεις", ή "υπάρχει ένα πράγμα που το λένε θάλασσα και είναι τεράστιο, πολύ μεγαλύτερο από το ποτάμι Jatate", θα σου πουν "όχι, όχι, δεν γίνεται, με δουλεύεις, τα μεγαλύτερα αεροπλάνα είναι τα αναγνωριστικά που πετάνε από δω πάνω και το μέρος με το περισσότερο νερό είναι η λίμνη Miramar". Οπότε φαντάσου για τους ομοφυλόφιλους...ή "υπάρχει πιο μεγάλη πόλη από το Ocosingo;" "Μπα, δε νομίζω". (γέλια)

AyR: Ναι, την έχουμε αυτήν την αίσθηση.

M: Οπότε με τους σεξουαλικούς τους ορίζοντες, με τη σεξουαλική τους κουλτούρα, αν τους πεις τέτοια πράγματα, λένε ότι δεν γίνονται. "Μια γυναίκα που της αρέσουν οι άλλες γυναίκες; Γιατί; Αφού υπάρχουμε εμείς!" θα σας πούν οι άντρες...

AyR: Μας έτυχε, αλλά με γυναίκες. "Πώς γίνεται να του αρέσει άλλος άντρας, αφού γι' αυτό είμαστε εμείς οι γυ-

ναίκες, έτσι δεν είναι;" Γενικά νομίζω ότι στην ύπαιθρο υπήρχε μια αρνητική στάση τελικά.

M: Όμως δεν υπάρχει καμιά τιμωρία, όπως ας πούμε με τη μαγεία, μπορεί μέχρι και να σκοτώσουν κάποιον που θεωρείται μάγος.

AyR: Να τον σκοτώσουν;

M: Ναι, ναι, συμβαίνει αυτό. Όσο για τους ομοφυλόφιλους, μπορεί να τους κοροϊδεύουν ή να το θεωρούν βρώμικο, αλλά δεν τους τιμωρούν, δεν τους φυλακίζουν, όπως κάνουν με κάποιον που παραβαίνει τους νόμους. Δηλαδή δεν υπάρχει νόμος γι'αυτό, ούτε γίνεται ζήτημα στις συνελεύσεις τους, να πει κάποιος σε μια συνέλευση "αυτός είναι ομοφυλόφιλος, πρέπει να τον τιμωρήσουμε".

AyR: Είναι η κουλτούρα τους τέτοια.

M: Ναι, το βλέπουν σαν κάτι έξω από το συνηθισμένο, όπως έναν τρελό. Δεν είναι κάτι που το αποδέχονται, αλλά ούτε και το τιμωρούν.

AyR: Αλλά για λόγους παραδοσιακής κουλτούρας;

M: Ναι.

AyR: Όχι εξαιτίας του EZLN. Δεν είναι μέσα στις απόψεις του EZLN.

M: Όχι, όχι.

AyR: Ούτε είναι κάτι που πρέπει να καταπολεμηθεί.

M: Όχι, είναι βέβαια κάτι ασυνήθιστο, αλλά αν εκπληρώνει τις υποχρεώσεις του...όπως είπαν και οι σύντροφοι: "Αν πάρει άδεια από το διοικητή". Όσο είν' εντάξει με τις υποχρεώσεις του, δεν υπάρχει πρόβλημα. Πάντως, ο πολιτιστικός ορίζοντας, όχι μόνο ο σεξουαλικός, είναι πολύ στενός.

AyR: Πριν μίλησες για τη μαγεία, ειπώθηκε ότι υπάρχουν περιπτώσεις δολοφονίας ανθρώπων που κατηγορούνται για μαγεία. Αυτό σχετίζεται με το θρησκευτικό σύστημα που έχει επιβληθεί; Τον καθολικισμό, εννοώ.

M: Ναι, αλλά κυρίως έχει σχέση με τους προύχοντες, αν κάποιος πάει σ'έναν απ'αυτούς και του πει "είμαι άρρωστος", ο προύχοντας δεν θα του πει "πάρε ένα φάρμακο, μια ασπιρίνη", θα πει "σου έχουν κάνει μάγια". -"Ποιος;" - "Δώσε μου χρήματα και θα σου πω, θα κάνω μια έρευνα". Και τότε διαλέγει κάποιον που τον ενοχλεί και λέει: "Αυτός είναι." Βρίσκονται και δυο τρεις ακόμη που λένε το ίδιο, χωρίς να έχει συμβεί τίποτα, και αυτό ήταν. Τέτοια

πράγματα συμβαίνουν συχνά στο Los Altos και μερικές φορές κι εδώ γύρω. Πρέπει να το δείτε έτσι, σαν μια μέθοδο διατήρησης της εξουσίας, των τοπικών ηγεμόνων.

AyR: Για να γυρίσουμε για λίγο στα θεωρητικά ζητήματα. Είναι φανερό ότι εσείς δεν έχετε ακολουθήσει τα παραδοσιακά σχήματα, όπως τα συγκεντρωτικά αντάρτικα, όλ' αυτά που θεωρούνταν αυτονομία όταν μιλούσαμε για μια ένοπλη αριστερά, για την πιθανότητα ενός ένοπλου αγώνα και τα λοιπά. Όπως είπες κι ο ίδιος, έχετε αξιολογήσει τις προηγούμενες εμπειρίες, όσα συνέβησαν σε διάφορες γωνιές της ηπείρου, είναι φανερό μια διαφορά ανάμεσα σ' αυτά που συνέβησαν στη Νικαράγουα ή το Σαλβαδόρ, σ' αυτό που ήταν η Νικαράγουα των Σαντινίστας και είναι ακόμα η Κούβα του Κάστρο και σ' αυτό που θα συμβεί εδώ μετά από μια δική σας νίκη. Αυτό σαν αποτέλεσμα, δεν ξέρω, μιας συνειδητής ανάλυσης από τη μεριά σας, αλλά, όπως μας είπες ο ίδιος, συγχρόνως ένα αποτέλεσμα όχι προμελετημένο, κάτι που σας επιβλήθηκε από την πραγματικότητα, ένας διαφορετικός δρόμος τον οποίο πάντως εσείς έχετε ήδη πάρει κι έτσι προχωράτε. Υπάρχουν πραγματικά αυτές οι διαφορές; Ας πάρουμε για παράδειγμα τη Νικαράγουα που συνεχώς ξέφτιζε, απομακρυνόταν απ' αυτό που όλοι ελπίζαμε αρχικά, τη διαφορετική πορεία που πιστεύαμε ότι θα είχε, διαφορετική από την Κούβα, αλλά τελικά στην πράξη είδαμε τελικώς να γίνεται ένα σύστημα όλο και πιο εξουσιαστικό, όλο και πιο αστικό. Μέρα με τη μέρα απομακρύνονταν από μια διαδικασία επαναστατική και αστικοποιούνταν. Τι επίπτωση έχει αυτό στο δικό σας αγώνα, όχι τόσο από στρατιωτική, αλλά από πολιτική άποψη;

M: Πραγματικά, εξετάζουμε αυτές τις επαναστάσεις για να δούμε τι πρέπει να κάνουμε, τι πρέπει να μην κάνουμε, για να διδαχτούμε, όχι όμως από τα λάθη, γιατί είναι μαλακία μια ένοπλη επαναστατική δύναμη να καταδικάζει μια άλλη τη στιγμή που ξέρει πόσο δύσκολα είναι τα πράγματα και πόσο δύσκολο είναι να κρίνεις αν δεν τα ζήσεις από μέσα. Όμως, φυσικά πράγματα που απέτυχαν, όπως στην περίπτωση της Νικαράγουα των Σαντινίστας, αυτή η έλλειψη προσανατολισμού των τελευταίων χρόνων, η διάθεση να τα έχουνε καλά με όλους, που τελικά κατέληξε να μην τα έχουνε καλά με κανέναν, που κατέληξε σ' ένα πεδίο γεμάτο παγίδες, στις εκλογές δηλαδή, ή όπως στο Σαλβαδόρ, όπου κατέθεσαν τα όπλα και μετατράπηκαν σε κόμια και τώρα συνεχίζουν να μετράνε τους νεκρούς τους, όχι τους νεκρούς του πολέμου, αλλά τους νεκρούς της ειρήνης, όλ' αυτά μας διδάσκουν να σεβόμαστε τα όπλα μας, ν' ακούμε αυτούς που πρέπει να ακούμε, δεν εννοώ ότι υπάρχει κάποια κοινωνική ομάδα που δεν την υπολογίζουμε ή ότι είμαστε σε ειδικές επαφές με κάποια συγκεκριμένη κοινωνική ομάδα, αλλά ότι πρέπει να ξέρουμε ποιος είναι ο βασικός συνομιλητής μας και αυτή τη στιγμή μπορώ να σας πω ότι η φωνή που κυρίως ακούει ο EZLN, η φωνή που κυρίως υπολογίζει, είναι η φωνή των εξαθλιωμένων, όχι οι διανοούμενοι, οι εφημερίδες, οι αναλύσεις, γιατί θεωρίες και αναλύσεις υπήρχαν πάντα πολλές και ο EZLN την πρώτη του Γενάρη τις ανέτρεψε όλες. Σκοπός μας δεν είναι να

δώσουμε μια εικόνα καλών παιδιών, ώριμων, πειθαρχημένων στις απόψεις των διανοουμένων ή οποιουδήποτε άλλου καθωσπρέπει κοινωνικού τομέα. Σκοπός μας είναι να αφουγκραζόμαστε αυτούς που μας ώθησαν να ξεσηκωθούμε την πρώτη του Γενάρη, εμάς κι όλον τον κόσμο. Η πολιτική μας δεν καθορίζεται από μια διάθεση να τα έχουμε με όλους καλά, αλλά από το χρέος που έχουμε να εκπληρώσουμε. Μ' αυτήν τη σκέψη προσανατολίζουμε τις αναλύσεις μας. Σκεφτόμαστε ότι ίσως σε λίγο καιρό θα μείνουμε μόνοι μας, ότι οι δυνάμεις που κινητοποιήθηκαν μετά την εξέγερσή μας του Γενάρη, με τις διακηρύξεις μας, την πιθανότητα διαλόγου, ειρήνης, εκδημοκρατισμού, αυτές οι δυνάμεις μπορεί να μας εγκαταλείψουν, να πουν: "Ωραία, εσείς τελειώσατε τη δουλειά σας, ανοίξατε το δρόμο για τη δημοκρατία, τώρα εμείς θα επωφεληθούμε κι εσείς πρέπει να ηρεμήσετε, να φύγετε". "Ναι, αλλά εμείς δεν θέλουμε, θέλουμε αυτό, θέλουμε το άλλο." "Τότε είσατε ανεξέλεγκτοι, ακραίοι, αδιάλλακτοι, σας ελέγχουν οι εξτρεμιστές, κι εμείς που νομίζαμε ότι είστε ώριμοι, λογικοί, ότι είσατε κάτι καινούργιο, αλλά εσείς επαναλαμβάνετε τα λάθη της αριστεράς." Δεν θέλουμε να υπάρξει μια τέτοια κατάσταση, δεν θα επαναλάβουμε τα λάθη των άλλων. Πάντως δεν μας ανησυχεί τόσο αυτό, γιατί το Γενάρη ήμασταν σε πολύ χειρότερη θέση, ήμασταν ολομόναχοι ενάντια σε κάθε πρόβλεψη.

AyR: Στο δεύτερο μέρος της ερώτησής μου, θα ήθελα να είμαι πιο συγκεκριμένος, ας πάμε στο συγκεκριμένο παράδειγμα της Κούβας. Πάντα πρέπει να ξανασκεφτόμαστε τις απαντήσεις σου γιατί είναι πολύ γενικές. Μας είπες, για παράδειγμα, ότι το Μεξικό έπαιξε έναν συγκεκριμένο ρόλο στη λατινοαμερικάνικη αριστερά, το ρόλο της "αλληλεγγύης" κι αυτό ισχύει καθαρά στην περίπτωση της Κούβας. Όλες οι κυβερνήσεις του Μεξικό, ακόμα και ο Salinas, είχαν και έχουν πολύ στενές σχέσεις με την Κούβα, όπως λέγαμε και στο φορηγάκι την ημέρα που ήρθαμε και μας παρέλαβες. Κι αυτό ισχύει και από τις δύο πλευρές, ο Κάστρο ανταποδίδει, ο Κάστρο ποτέ δεν υποστήριξε τις αντάρτικες ομάδες στο Μεξικό, ούτε καν τις αναγνώρισε. Σε πολλές περιπτώσεις, όπως στη σφαγή των φοιτητών του '68, ούτε καν κράτησε μια στοιχειωδώς αξιοπρεπή στάση, να μην συμμετάσει στους Ολυμπιακούς ή απλά να καταγγείλει τον Díaz Ordaz***, κάθε άλλο. Και μετά, με τον Echeverría****, τότε υπήρχαν οι καλύτερες σχέσεις. Θεωρείτε την Κούβα δικτατορία; Τη συμπεριλαμβάνετε στους δεινόσαυρους; Ποιά είναι η θέση σας για το ζήτημα;

M: Πρώτ' απ' όλα, για το ζήτημα του ρόλου του Μεξικό. Υπήρχε ένας διεθνής καταμερισμός της επαναστατικής δραστηριότητας, όπου κάποιοι έπρεπε να αγωνίζονται, κάποιοι να βοηθούν και κάποιοι απλά να βλέπουν. Το Μεξικό ήταν ανάμεσα σ' αυτούς που έπρεπε να βοηθούν, δεν μπορούσες να αναλάβεις πρωταγωνιστικό ρόλο, έπρεπε να θυσιάσεις για κάποιον άλλο, στο πλαίσιο της επιδίωξης μιας παγκόσμιας επανάστασης.

AyR: Αναφέρεσαι στη δογματική αριστερά;

M: Ναι, στα κομμουνιστικά κόμματα και τα αντάρτικα κινήματα του '60 και του '70. Αν μιλούσες για το Μεξικό, σου

λέγανε: "Α, όχι, όχι αδερφέ, εσείς θα οργανώσετε ένα φεστιβάλ αλληλεγγύης στη δική μου χώρα, δεν θα κάνεις ό,τι κάνω εγώ, γιατί αν το επιχειρήσεις θα τα χάσεις όλα."

Από την άλλη μεριά δεν μπορείς να πεις ότι ο υπεύθυνος που δεν μπορέσαμε να φτιάξουμε μία ή περισσότερες αποτελεσματικές αντικυβερνητικές οργανώσεις ήταν η έλλειψη αναγνώρισής μας από μια άλλη κυβέρνηση, δεν ήταν υπεύθυνες για τη μη ύπαρξη επανάστασης στο Μεξικό οι κυβερνήσεις του Reagan, του Cristiani, του Pinochet κ.λ.π., αλλά έφταιγε επίσης η ανωριμότητα του μεξικάνικου λαού για να φτιάξει μια τέτοια οργάνωση. Η Κούβα τώρα είναι μια ξεχωριστή περίπτωση, γενικά και στη διεθνή κατάσταση, για την οποία δεν μπορούμε να μιλήσουμε γιατί δεν την έχουμε αναλύσει, εννοώ τη θέση της στη διεθνή πραγματικότητα. Θα μπορούσαμε να συζητήσουμε τώρα για ένα σωρό πράγματα από τη διεθνή πραγματικότητα, την Κούβα, τη Σοβιετική Ένωση, το σεξ, τη Μις Κόσμος κι εγώ δεν ξέρω τι, αλλά σαν πολιτική οργάνωση μπορώ να σας μιλήσω μόνο για όσα έχουμε, σαν οργάνωση, ήδη καταλήξει. Κι από την άποψη της διεθνούς πολιτικής, το μόνο που έχουμε είναι η έκκλησή για αλληλεγγύη που απευθύναμε στη μεξικάνικη και λατινόφωνη κοινότητα των Η.Π.Α., να μας βοηθήσουν σαν αδελφό έθνος. Από κει και πέρα δεν έχουμε άποψη, όχι μόνο για την Κούβα, αλλά ούτε για το αντάρτικο της Γουατεμάλας που θα περίμενες να έχουμε, αφού μάλιστα είμαστε και γειτονικές χώρες. Υπάρχει ένα βουνό από ζητήματα που θα μπορούσαμε να συζητήσουμε, για τα λάθη του FNLN, για την κατάσταση στη Νικαράγουα με τους Σαντινίστας στην αντιπολίτευση και το βοσνιακό, για τη σύγκρουση Ισραήλ-Παλαιστινίων, αλλά όπως σας είπα, αυτή τη στιγμή όταν μιλά ο Marcos, δεν ακούγονται οι σκέψεις του Marcos, αλλά οι σκέψεις του EZLN. Δεν έχω δική μου φωνή, δε μιλάω για τον εαυτό μου. Όταν κάνουμε επίθεση συνολικά στα πολιτικά κόμματα, όταν λέμε ότι δεν εξυπηρετούν σε τίποτα, προσέξτε το αυτό, δεν τα ανα-

φέρουμε ονομαστικά, καταγγέλλουμε συμπεριφορές, το ίδιο και με τις θρησκείες. Γι' αυτά τα ζητήματα, τη διεθνή πολιτική, τα πολιτικά κόμματα και τις θρησκείες, η Επιτροπή δεν είναι ακόμα ώριμη για να έχει ξεκάθαρη θέση κι έτσι κι αλλιώς η σημερινή Επιτροπή θ' αντικατασταθεί τον επόμενο Γενάρη. Αυτήν τη στιγμή, εμείς αγωνιζόμαστε για ν' αποδείξουμε ότι είμαστε μεξικάνοι, ότι δεν είμαστε ναρκοαντάρτικο, ότι είμαστε γνήσιοι, ότι ο αγώνας μας είναι ίδιος με τον αγώνα όλων, καθενός από τη θέση του. Δεν ασχολούμαστε με την αξιολόγηση της Κούβας, της Γουατεμάλας, του αντάρτικου της Γουατεμάλας, του κινήματος των λατινόφωνων στις Η.Π.Α., ποια πρέπει να είναι η κατεύθυνσή του ή ποια είναι η προοπτική για τους μαύρους στη Νότια Αφρική. Δεν έχουμε φτάσει σ' αυτό το βαθμό ανάπτυξης, δεν μιλάτε με μια οργάνωση πλήρως δομημένη που έχει προτάσεις για όλον τον κόσμο.

ΑγΡ: Πάντως, μιλώντας σαν EZLN θα μπορούσες ν' απαντήσεις σ' αυτήν την ερώτηση: Οι επιδιώξεις σας, το πρόγραμμά σας, είναι παρόμοιο μ' αυτό που εφάρμοσε ο Κάστρο στην Κούβα;

Μ: Όχι, γιατί η επανάσταση στην Κούβα στόχευε στο σοσιαλισμό, ενώ στόχος της επανάστασης των ζαπατίστας είναι το ανοιχτό πεδίο, αυτός ο προθάλαμος που σας έλεγα πριν, να μην είναι ένα κόμμα, ένα κίνημα ή μια οργάνωση αυτά που θα καθορίζουν την κοινωνική κατεύθυνση της χώρας, αλλά η πολιτική κουλτούρα του λαού που θα υποστηρίζει το ένα ή το άλλο. Εδώ βρίσκεται η μεγάλη διαφορά, μ' αυτήν την έννοια το πρόγραμμα της επανάστασης των Ζαπατίστας μπορεί να οριστεί σαν ένα αντιεξουσιαστικό πρόγραμμα εκδημοκρατισμού, που στηρίζεται στους τρεις άξονες που ήδη έχουμε αναφέρει: δημοκρατία, ελευθερία, δικαιοσύνη. Δεν είναι ένα πρόγραμμα με μια συγκροτημένη κοινωνική πρόταση που μπορείς να την παραβάλλεις με κάποια άλλη κοινωνική πρόταση.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

* Αναφέρεται στην τηλεοπτική συζήτηση της 12^{ης} Μάη 1994, ανάμεσα στους υποψηφίους του PRD (Cuauhtemoc Cardenas), του PRI (Ernesto Zedillo) και του PAN (Diego Fernandez).

** Aguilar Talamantes: υποψήφιος του PFCRN.

*** Gustavo Dias Ordas: πρόεδρος του Μεξικό (1964-1970), που ξόδεψε τεράστια ποσά για κατασκευή αθλητικών εγκαταστάσεων και έργων υποδομής για τους ολυμπιακούς αγώνες.

**** Luis Echeverria: διάδοχος του Gustavo Dias Ordas που πραγματοποίησε μερικές πολύ περιορισμένες μεταρρυθμίσεις

1) PRD (=Κόμμα της Δημοκρατικής Επανάστασης), κόμμα της επίσημης αριστεράς.

2) Cuauhtemoc Cardenas: γιος του Lazaro Cardenas, που σαν πρόεδρος του Μεξικό το 1934 ακολούθησε μια υποτιθέεται λαοπρόβλητη πολιτική, που συμπεριλάμβανε ανακατανομή 20 εκατομ. εκταρίων γης, εργατική νομοθεσία και άλλες εκσυγχρονιστικές μεταρρυθμίσεις. Ο Cuauhtemoc Cardenas, που εμφανίζεται σαν συνεχιστής αυτού του έργου, ήταν αρχικά μέλος του κυβερνούντος PRI.

3) PRI (=Κόμμα της Θεομοθετημένης Επανάστασης), κυβερνών κόμμα από το 1929. Αρχικά λεγόταν PRN (Εθνικό Επαναστατικό Κόμμα), ο Cardenas το μετονόμασε PRM (Κόμμα της Μεξικάνικης Επανάστασης) και μετά το Β' παγκόσμιο πόλεμο μετονομάστηκε PRI.

4) PFCRN (Κόμμα Καρδενιστικού Μετώπου Εθνικής Ανασυγκρότησης), δορυφορικό κόμμα του PRI.

5) PROCUP (= Παράνομο Εργατικό Επαναστατικό Κόμμα Ένωση των Φτωχών), σταλινικό κόμμα που κινείται από τον πιο κτηνώδη μαοϊσμό (στηρίξη του Φωτεινού Μονοπατιού) μέχρι τη στήριξη της δικτατορίας του Κάστρο. Έχει κάποιους φυλακισμένους μαχητές και την κακή φήμη ότι είναι ιδιαίτερα διαβρωμένο από τις μυστικές υπηρεσίες.

6) FNDP (=Εθνικό Λαϊκό Δημοκρατικό Μέτωπο), οργάνωση που συχνά θεωρείται πολιτική κάλυψη του PROCUP.

7) CLETA (=Ελεύθερο Κέντρο Θεατρικής και Καλλιτεχνικής Έκφρασης), λενινιστική καλλιτεχνική ομάδα που οργανώνει κάθε Κυριακή εκδηλώσεις σοσιαλιστικού ρεαλισμού με έντονο λαϊκιστικό χαρακτήρα.

...Μας συμβούλεψαν να φανούμε λογικοί και να υπογράψουμε τη συμφωνία, μας είπαν ότι η κυβέρνηση θα μας αποτελείωνε σε λίγες ώρες ή το πολύ μέρες, αν δεν την υπογράφαμε. Μας συμβούλεψαν να συμβιβαστούμε με όσα μας προσέφεραν και να περιμένουμε.

Μας υπέδειξαν το λογικό: να παραδοθούμε για να ζήσουμε. Ποιός μπορεί να ζήσει μ' αυτή τη ντροπή; Ποιος ανταλλάσει την αξιοπρέπειά του με τη ζωή του; Αυτές οι λογικές συμβουλές ήταν άχρηστες. Σ' αυτή τη γη, εδώ και χρόνια, βασιλεύουν η ανυποταξία και η αξιοπρέπεια.

Περάσαμε όλο το βράδυ συζητώντας στην Επιτροπή. Ψάχναμε στις διαλέκτους τη λέξη " παραδίνομαι" και δεν τη βρίσκαμε. Δεν έχει μετάφραση στους tzeltal, κανείς δεν θυμόταν αυτή τη λέξη στη γλώσσα των tojolabal ή των chol. Ώρες ολόκληρες ψάχναμε κάτι αντίστοιχο. Έξω βρέχει και ένα σύννεφο-σύντροφος έρχεται να σταθεί στο πλευρό μας. Ο γερο-Antonio περιμένει να σιγήσουν όλοι, μόνο η βροχή στη στέγη να ακούγεται. Μέσα στη σιωπή, ο γερο-Antonio, που βήχει από τη φυματίωση, με πλησιάζει και μου λει στο αυτί: "αυτή η λέξη δεν υπάρχει στη γλώσσα της αλήθειας, γι αυτό οι δικοί μας ποτέ δεν παραδίνονται και προτιμούν το θάνατο, γιατί οι νεκροί μας παραγγέλνουν ότι οι λέξεις που δεν προχωρούν είναι νεκρές".

Ύστερα πηγαίνει στη φωτιά, μήπως και κοροϊδέψει το κρύο και το φόβο. Τα λέω στην Ana Maria, αυτή με κοιτάζει τρυφερά και μου θυμίζει ότι ο γερο-Antonio έχει πεθάνει, πάει καιρός πιά.

Η αναταραχή των τελευταίων ωρών του περασμένου Δεκέμβρη επαναλαμβάνεται. Κάνει κρύο, ακούγεται ένας ψίθυρος από τους σκοπούς που ανταλλάσσουν αναγνωριστικά συνθήματα. Η βροχή και η λάσπη καλύπτουν τα πάντα, οι άνθρωποι ψιθυρίζουν, το νερό βρυχάται. Κάποιος ζητάει ένα τσιγάρο και το αναμμένο σπίρτο φωτίζει το πρόσωπο του σκοπού...μια στιγμή μονάχα...αρκετή για να δείς ότι χαμογελάει...Φτάνει κάποιος, νερό τρέχει από τη μάσκα και το όπλο του. "Υπάρχει καφές" μας λέει. Η Επιτροπή, όπως συνηθίζεται σ' αυτά τα μέρη, ψηφίζει για το αν θα πάμε για καφέ ή θα συνεχίσουμε τη μετάφραση του " παραδίνομαι". Ο καφές κερδίζει ομόφωνα.

ΚΑΝΕΙΣ ΔΕΝ ΠΑΡΑΔΙΝΕΤΑΙ...

Θα μείνουμε μόνοι;

Προς το μεξικάνικο λαό προς τους λαούς και τις κυβερνήσεις του κόσμου προς τον εθνικό και το διεθνή τύπο.

Αδέρφια:

Η Παράνομη Επαναστατική Επιτροπή Ινδιάνων - Γενική Διοίκηση του EZLN απευθύνεται σε σας με σεβασμό και αξιοπρέπεια για να σας γνωστοποιήσει την αξιολόγηση και την απάντησή της στις προτάσεις για ειρηνευτική συμφωνία που κατέθεσε η κυβέρνηση στο τραπέζι του διαλόγου στις Συναντήσεις για την Ειρήνη και την Ανακωχή στη Chiapas.

1) Ο EZLN, εμπόλεμη μεξικανική οργάνωση, αποτελούμενη κυρίως από ινδιάνους, κήρυξε τον πόλεμο στην κυβέρνηση την 1η Γενάρη του 1994. Τα αιτήματα του EZLN συνοψίζονται στα 11 σημεία της πρώτης Διακήρυξης της Ζούγκλας Λακαντόνα: εργασία, γη, στέγη, τροφή, υγεία, εκπαίδευση, ανεξαρτησία, ελευθερία, δημοκρατία, δικαιοσύνη και ειρήνη. Αυτά τα αιτήματα υποστηρίζονται από την πλειοψηφία του μεξικάνικου λαού και ο EZLN αγωνίζεται για να ικανοποιηθούν για όλους τους μεξικάνους.

2) Μετά από τις αιματηρές μάχες ανάμεσα στις δυνάμεις μας και τις κυβερνητικές δυνάμεις της αστυνομίας και του ομοσπονδιακού στρατού, ένα εθνικό κίνημα πολιτών μας υποχρέωσε να σταματήσουμε τις εχθροπραξίες και να επιχειρήσουμε ένα διάλογο με την κυβέρνηση, όπως πράγματι κάναμε, στο San Cristobal de las Casas στη Chiapas, από τα τέλη Φλεβάρη μέχρι τις αρχές του Μάρτη του 1994.

3) Με την ευκαιρία του διαλόγου του San Cristobal, ο EZLN παρουσίασε ένα πλέγμα αιτημάτων, αποτελούμενο από 34 σημεία, η υλοποίηση των οποίων θα σήμαινε την αρχή μιας αξιοπρεπούς και δίκαιης ειρήνης.

4) Το πλέγμα των 34 αιτημάτων του EZLN, έθετε ζητήματα σε εθνικό και κρατικό επίπεδο, κάποια αφορούσαν όλο τον πληθυσμό, κάποια αναφερόταν στους αγρότες και τους ινδιάνους. Η κυβέρνηση προσπάθησε, μάταια, να περιορίσει τη σημασία του δίκαιου αγώνα μας σε τοπικό ινδιάνικο επίπεδο και αποκλειστικά στους 4 δήμους του νότου της πολιτείας Chiapas.

5) Μεταξύ των εθνικών αιτημάτων που αφορούσαν όλους τους μεξικάνους, ήταν τα ακόλουθα:

α) Ελεύθερες και δημοκρατικές εκλογές με ίσα δικαιώματα και υποχρεώσεις για όλες τις πολιτικές δυνάμεις.

β) Σαν εγγυήσεις για την ελευθερία και τη δημοκρατία, απαιτήσαμε την παραίτηση των αξιωματούχων της ομοσπονδιακής εκτελεστικής εξουσίας και των παράνομων αξιωματούχων των πολιτειακών εξουσιών. Μετά την παραίτηση του προέδρου της δημοκρατίας θα πρέπει να σχηματιστεί μια μεταβατική κυβέρνηση που θα οργανώσει ελεύθερες και δημοκρατικές εκλογές. Απαιτήσαμε επίσης το δικαίωμα της συμμετοχής στην εκλογική διαδικασία ατόμων και ομάδων χωρίς κομματική ένταξη.

γ) απαιτήσαμε ένα νέο ομοσπονδιακό σύμφωνο που θα έδινε τέλος στο συγκεντρωτισμό και θα επέτρεπε την αυτονομία των ινδιάνικων κοινοτήτων και δήμων.

δ) απαιτήσαμε τίμια εργασία και δίκαιο μισθό για όλους τους εργάτες της πόλης και της υπαίθρου και την εφαρ-

μογή ομοσπονδιακής εργατικής νομοθεσίας.

ε) απαιτήσαμε τον τερματισμό της λεηλασίας των εθνικών πόρων.

στ) απαιτήσαμε την παραγραφή των χρεών από δάνεια και υποθήκες.

ζ) απαιτήσαμε την επίλυση του εθνικού προβλήματος του υποσιτισμού στις πόλεις και την ύπαιθρο.

η) απαιτήσαμε την άμεση και χωρίς όρους απελευθέρωση των πολιτικών κρατουμένων και όλων όσων κρατούνται λόγω της φτώχειας τους σε όλες τις φυλακές της χώρας.

6) Η μεξικανική κυβέρνηση απέφυγε να απαντήσει με σαφήνεια στα εθνικά αιτήματα που έθεσε ο EZLN και που υποστηρίζονται από μεγάλα τμήματα του μεξικάνικου λαού.

Τα γεγονότα που συνέβησαν μετά το διάλογο του San Cristobal δικαιώνουν τα αιτήματα του EZLN για δημοκρατία. Η δολοφονία του υποψηφίου Colosio, ο ορισμός του Zedillo σαν υποψηφίου του PRI και ο τρόπος με τον οποίο κινείται η κυβερνητική πολιτική αποδεικνύουν ότι το καλύτερο για τη χώρα θα ήταν η παραίτηση του Salinas de Gortari από την 1η Γενάρη. Η προσκόλλησή του στην εξουσία οδηγεί τη χώρα σε ένα διαρκές κλίμα ανασφάλειας και η εκλογική φάρσα που προετοιμάζει για να διατηρήσει την εξουσία, αυτή τη φορά μέσω του Zedillo, μας οδηγεί στα πρόθυρα εμφυλίου πολέμου.

Η εκλογική μεταρρύθμιση ήταν, από κάθε άποψη, ατελής. Η παραμονή ενός διεφθαρμένου πατρώνα επιτρέπει την ηλεκτρονική απάτη και διαιωνίζει την αρπαγή της λαϊκής βούλησης.

Η ενίσχυση των δυνάμεων καταστολής και η ανάληψη αστυνομικών καθηκόντων από τον ομοσπονδιακό στρατό δείχνουν ξεκάθαρα ότι μέλημα του Salinas δεν είναι ο εκδημοκρατισμός αλλά η απάτη και η κυριαρχία.

Ο EZLN διακηρύσσει αυτό που η ίδια η πραγματικότητα αποδεικνύει: δεν υπάρχει βούληση για εκδημοκρατισμό στην κυβέρνηση. Το σύστημα του κόμματος-κράτους πρέπει να καταστραφεί. Ο EZLN επαναλαμβάνει τα αιτήματα που περιλαμβάνονται στα σημεία 1 και 2 που παρουσιάστηκαν στο San Cristobal:

1) Ελεύθερες και δημοκρατικές εκλογές

2) Εκδίωξη των σφετεριστών από τις ομοσπονδιακές και πολιτειακές εξουσίες.

Ο EZLN αναπτύσσει τα αιτήματά του:

Πρέπει να υπάρξει μια μεταβατική κυβέρνηση και ένα νέο σύνταγμα που θα εγγυηθούν στη θεωρία και στην πράξη, την εκπλήρωση των θεμελιακών αιτημάτων του μεξικάνικου λαού: Δημοκρατία, Ελευθερία, Δικαιοσύνη. Για να αποκτήσουν φωνή αυτοί που τη στερήθηκαν, αξιοπρέπεια οι περιφρονημένοι, μέλλον οι καταδικασμένοι, ζωή αντί για θάνατο.

Η κυβέρνηση προσπάθησε να περιορίσει το αίτημα για αυτονομία στις ινδιάνικες κοινότητες, αφήνοντας άθικτο το συγκεντρωτικό μοντέλο εξουσίας που μεγενθύνει σε δικτατορικές διαστάσεις την ομοσπονδιακή εκτελεστική εξουσία. Το αίτημα της πραγματικής αυτονομίας των δήμων αγνοήθηκε στις κυβερνητικές προτάσεις.

Ο νόμος που προτάθηκε από την κυβέρνηση για την αναγνώριση της πολιτικής, οικονομικής και πολιτιστικής αυ-

τονομίας των ινδιάνικων κοινοτήτων ακολουθεί την πεπατημένη. Δεν αντιμετωπίζει την ουσία του προβλήματος, δεν υπολογίζει τις απόψεις των ινδιάνων και υποτίθεται πως είναι πρόταση ευρείας αποδοχής. Ενώ υποθετικά ο "Γενικός Νόμος των Δικαιωμάτων των Ινδιάνικων Κοινοτήτων" ανταποκρίνεται "στα αιτήματα, τις απόψεις, τις ανησυχίες και τον τρόπο σκέψης των ινδιάνικων κοινοτήτων" και έχει συνταχθεί από "μια ομάδα ειδικών", ο νόμος συνεχίζει τη συγκαλυμμένη τροποποίηση του άρθρου 4 του συντάγματος χωρίς καμία συνεννόηση με αυτούς που τους αφορά.

Στο αίτημα για αναθεώρηση της NAFTA η κυβέρνηση απαντά με την εμμονή της στην εφαρμογή ενός οικονομικού σχεδίου που αυξάνει τη φτώχεια στη χώρα μας προς όφελος των ξένων στους οποίους υπόσχεται οικονομική σταθερότητα και κοινωνική ειρήνη. Η κυβέρνηση περιορίστηκε να προτείνει την επεξεργασία, σε διάστημα 3 μηνών, "μιας προσεκτικής αξιολόγησης των επιπτώσεων της NAFTA". Αυτή η αξιολόγηση δεν έχει ακόμη πραγματοποιηθεί, όμως ο μεξικάνικος λαός μπορεί να εξοικονομήσει το χρόνο και τα έξοδα "μιας επιτροπής αξιολόγησης των επιπτώσεων". Οι επιπτώσεις της NAFTA είναι φανερές στο τραπέζι οποιουδήποτε φτωχού νοικοκυριού του μεξικού.

Σαν απάντηση στο εθνικό αίτημα για τίμια εργασία και δίκαιο μισθό, η κυβέρνηση συνεχίζει την οικονομική της πολιτική της αύξησης της ανεργίας και της υποαπασχόλησης και της μείωσης της αγοραστικής δύναμης των εργαζομένων. Ο κρατικός συνδικαλισμός συνεχίζει να είναι η βάση του νεοφιλελεύθερου οικονομικού σχεδίου.

Το αίτημα για τερματισμό της λεηλασίας του εθνικού πλούτου αγνοήθηκε και η κυβερνητική απάντηση περιορίστηκε στο οικολογικό πρόβλημα. Δεν υπάρχει εθνική πολιτική για την προστασία του εθνικού πλούτου της χώρας.

Στο αίτημα παραγραφής όλων των χρεών που βαραίνουν τους αυξανόμενους φτωχούς της χώρας, η κυβέρνηση απάντησε με την ανεκπλήρωτη υπόσχεση μιας μελέτης για το ζήτημα, της οποίας έτσι κι αλλιώς σίγουρο αποτέλεσμα θα ήταν η διαιώνιση του προβλήματος.

Όπως και σε προηγούμενα σημεία, το αίτημα για επίλυση του προβλήματος του υποσιτισμού περιορίζεται σε ορισμένες επαρχίες της Chiapas, les και η πεϊνα και ο υποσιτισμός είναι αποκλειστικό γνώρισμα των ινδιάνων της ορεινής ζώνης και της ζούγκλας. Η κυβέρνηση απαντά με προγράμματα καταπολέμησης του παιδικού υποσιτισμού, les και τα προγράμματα τρώγονται.

Η απελευθέρωση των πολιτικών κρατούμενων και όσων βρίσκονται στη φυλακή λόγω της φτώχειας αντιμετωπίζεται με την κοροϊδία της δημιουργίας επιτροπών που θα αποφασίσουν κατά περίπτωση. Το μεξικάνικο νομικό και ποινικό σύστημα που οφείλει μόνο τους ισχυρούς παραμένει άθικτο.

Συνοψίζοντας, τα δίκαια εθνικά αιτήματα του EZLN με κανένα τρόπο δεν απαντήθηκαν ικανοποιητικά από τη ομοσπονδιακή κυβέρνηση. Για αυτό το λόγο ο EZLN απορρίπτει τις κυβερνητικές προτάσεις για συμφωνία ειρήνης στα σημεία 1,2,4,7,18,20,21,22,και 23.

7) Ανάμεσα στα αγροτικά αιτήματα του EZLN, που αφορούν όλους τους μεξικάνους αγρότες, ήταν και τα ακό-

λουθα:

α) Το άρθρο 27 του συντάγματος να σέβεται το γνήσιο πνεύμα του Ζαπάτα: η γη σ' αυτόν που τη δουλεύει

β) Κατασκευή νοσοκομείων και αγροτικών κλινικών, με γιατρούς και φάρμακα, σε όλες τις επαρχιακές κοινότητες της χώρας.

γ) Δίκαιες τιμές στα αγροτικά προϊόντα, εξάλειψη των μεταπρατών και άμεση οικονομική διαπραγμάτευση με τους αγρότες.

δ) Τερματισμός της στρατιωτικής και αστυνομικής "υποστήριξης" των τσιφλικάδων και των γαιοκτημόνων.

8) Η κυβέρνηση αρνήθηκε να απαντήσει ικανοποιητικά στα εθνικά αγροτικά αιτήματα. Η κυβέρνηση αρνήθηκε να αποσύρει τις τροποποιήσεις που πραγματοποίησε ο Salinas στο άρθρο 27 του συντάγματος και να επιστρέψει το δικαίωμα στη γη στη θέση που του αξίζει στη Magna Carta, γεγονός που κατακρίθηκε από τους αγρότες σε όλη τη χώρα. Οι τροποποιήσεις του Salinas στο άρθρο 27 αποτελούν τη βάση της νεοφιλελεύθερης πολιτικής στη μεξικάνικη ύπαιθρο και πρέπει να καταργηθούν. Το σύνταγμα των Ενωμένων Πολιτειών του Μεξικού οφείλει να αντανakλά τον αγώνα του Εμιλιάνο Ζαπάτα.

Η απάντηση στο αίτημα για νοσοκομεία, κλινικές, γιατρούς και φάρμακα στην μεξικάνικη ύπαιθρο περιορίζεται σε έργα μόνο στην περιοχή της πολεμικής αναμέτρησης. Η μεξικάνικη ύπαιθρος παραμένει αγνοημένη σε ότι την αφορά στο δικαίωμα στην υγεία. Στο αίτημα για δίκαιες τιμές και εξάλειψη των μεταπρατών, η κυβέρνηση υποδεικνύει τον οργανισμό PROCAMPO, αυτήν την επιχείρηση εξαγοράς ψήφων που η μόνη αποτελεσματικότητά του μετριέται στην ικανότητά του να διαφθείρει συνειδήσεις αγροτικών ηγετών για την υποστήριξη του κόμματος - κράτους. Υποσχέσεις για μελέτες είναι η απάντηση της κυβέρνησης στα προβλήματα της μεξικάνικης υπαίθρου που δίνει έναν οριακό αγώνα για επιβίωση.

Στο αίτημα του τερματισμού της "δραστηριότητας" των αστυνομικών και στρατιωτικών δυνάμεων η κυβέρνηση απαντά με μια υπόσχεση για μεταβολές στην εφαρμογή της δικαιοσύνης, με την αύξηση των δυνάμεων και του στρατιωτικού εξοπλισμού στις περιοχές των συμπλοκών και με την ανάληψη πολιτικών καθηκόντων από τον ομοσπονδιακό στρατό. Η κυριαρχία των μεγαλοκτηνοτρόφων με την οικονομική κηδεμονία της κυβέρνησης καταδυναστεύει και καταπιέζει τους αγρότες των ejidos και τους ινδιάνους γε-νικότερα.

Συνοψίζοντας, τα δίκαια εθνικά αγροτικά αιτήματα του EZLN στο σύνολό τους δεν απαντήθηκαν από την ομοσπονδιακή κυβέρνηση. Για αυτό το λόγο ο EZLN απορρίπτει τις κυβερνητικές προτάσεις για συμφωνία ειρήνης στα σημεία 8,9,19 και 24.

9) Ανάμεσα στα εθνικά αιτήματα του EZLN για τους ινδιάνους ήταν και τα ακόλουθα:

α) Δικαίωμα σε ειλικρινή και ικανοποιητική πληροφόρηση μέσω ενός ινδιάνικου ραδιοσταθμού, ανεξάρτητου από την κυβέρνηση, ελεγχόμενου και διευθυνόμενου αποκλειστικά από ινδιάνους.

β) Πλήρης και δωρεάν εκπαίδευση σε όλα τα ινδιάνικα

χωριά.

γ) Να αναγνωριστούν επίσημα οι γλώσσες όλων των ινδιάνικων εθνοτήτων και η διδασκαλία τους να υπάρχει σε όλα τα επίπεδα της εκπαίδευσης.

δ) Σεβασμός στον πολιτισμό και τις παραδόσεις των ινδιάνικων λαών.

ε) Τερματισμός των διακρίσεων και του ρατσισμού ενάντια στους ινδιάνους.

στ) Πολιτιστική, πολιτική και δικαστική αυτονομία των ινδιάνικων λαών.

ζ) Σεβασμός στο δικαίωμα σε μια ελεύθερη και αξιοπρεπή ζωή των ινδιάνικων λαών.

η) Οικονομική και κοινωνική ενίσχυση των γυναικών.

10) Η κυβέρνηση απάντησε μόνο σε ένα τμήμα των εθνικών αιτημάτων του EZLN για τους ινδιάνους.

Αν και η κυβέρνηση υποσχέθηκε τη δημιουργία ενός ανεξάρτητου ινδιάνικου ραδιοσταθμού, η απάντησή της στο αίτημα για παιδεία περιορίστηκε σε ένα σύστημα επιλεκτικών υποτροφιών που στερεί σε πολλούς ινδιάνους το δικαίωμα σε μια εκπαίδευση σε όλα τα επίπεδα. Η απάντηση στα υπόλοιπα αιτήματα δεν ήταν παρά προτάσεις για μελέτες και προγράμματα που στις περισσότερες περιπτώσεις έχουν ήδη αποτύχει.

Συνοψίζοντας, η ελλιπής απάντηση της κυβέρνησης στα εθνικά αιτήματα για τους ινδιάνους και η μη εκπλήρωση των παλαιότερων της υποσχέσεων, μας αναγκάζουν να απορρίψουμε τις κυβερνητικές προτάσεις για ειρήνη στα σημεία 10, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 27 και 29.

11) Ανάμεσα στα αιτήματα του EZLN για τη Chiapas ήταν και τα ακόλουθα:

α) Διεξαγωγή γενικών εκλογών στη Chiapas και νομική αναγνώριση όλων των πολιτικών δυνάμεων στην πολιτεία.

β) Ηλεκτροδότηση της υπαίθρου της Chiapas. Χρηματοδότηση, σε ένα ποσοστό του έργου από την εμπορία του πετρελαίου.

γ) Αποζημίωση των θυμάτων του πολέμου.

δ) Κατάργηση του ποινικού κώδικα της Chiapas σε ότι αφορά στους περιορισμούς της πολιτικής δραστηριότητας.

ε) Τερματισμός των εκτοπίσεων, ελεύθερη και εθελοντική επιστροφή των εκτοπισθέντων στον τόπο τους και αποζημίωση για όσα υπέστησαν.

στ) Πολιτική δίκη των αξιότιμων Patrocinio Gonzalez Garrido, Absalon Castellanos Dominguez και Elmar Setzer M.

12) Η κυβέρνηση δεν απάντησε ικανοποιητικά στα αιτήματα του EZLN για τη Chiapas.

Η εκλογική μεταρρύθμιση στη Chiapas δεν επιτρέπει σε μη κομματικές ομάδες να οργανωθούν για να συμμετάσχουν στις εκλογές. Στο αίτημα για ηλεκτροδότηση απαντά με υποσχέσεις και προγράμματα, οι εκτοπίσεις συνεχίζονται και οι υπεύθυνοι παραμένουν ατιμώρητοι, υπάρχουν μόνο υποσχέσεις για οικονομική ενίσχυση των ινδιάνων της πολιτείας και αυτές με σκοπό την εξαγορά ψήφων. Η πολιτική δίκη των τριών πρώην κυβερνητών της Chiapas που φέρουν ευθύνη για την επιλογή μας του ένοπλου αγώνα, αγνοείται.

Συνοψίζοντας, οι μη ικανοποιητικές απαντήσεις και η έλλειψη εμπιστοσύνης στην πραγματοποίηση των κυβερνη-

τικών υποσχέσεων μας αναγκάζουν να απορρίψουμε τις κυβερνητικές προτάσεις για ειρήνη στα σημεία 5, 6, 25, 27, 28, 29 και 30.

13) Τέλος, ο EZLN απαιτήσε να αναγνωριστεί από την κυβέρνηση σαν εμπόλεμη δύναμη. Ο λαός του μεξικού, μέσα από διάφορες οργανώσεις του, μας έχει ήδη δώσει αυτήν την αναγνώριση.

Στο αίτημά μας για αναγνώριση ως εμπόλεμης δύναμης η κυβέρνηση απάντησε με εγγυήσεις για τη δίκαιη και έντιμη αντιμετώπιση των μελών του EZLN και με τη νομική αναγνώριση του EZLN.

Η κυβέρνηση δεν μπορεί να εγγυηθεί την ασφάλεια ούτε καν των δικών της, πόσο μάλλον τη δίκαιη και έντιμη αντιμετώπιση όσων πήραν τα όπλα εναντίον της, αγωνιζόμενοι για δημοκρατία, ελευθερία και δικαιοσύνη για το μεξικάνικο λαό.

Ο EZLN συγκροτήθηκε για να απαιτήσει το σεβασμό στη λαϊκή βούληση. Αυτός ο σεβασμός δεν έχει ακόμα επιτευχθεί και η λαϊκή βούληση παραβιάζεται από την κυβέρνηση της λεηλασίας.

Οι αιτιές που προκάλεσαν τη δημιουργία του EZLN παραμένουν. Ο EZLN δεν θα αφήσει τα όπλα μέχρι να ικανοποιηθούν τα αιτήματα για δημοκρατία, ελευθερία και δικαιοσύνη για όλους.

Ο EZLN δεσμεύθηκε να τηρήσει τις διεθνείς συνθήκες για τις πολεμικές συγκρούσεις. Ο EZLN πραγματοποίησε τη δέσμευσή του. Θα συνεχίσουμε να το κάνουμε.

Ο EZLN επιμένει στο αίτημά του να αναγνωριστεί ως εμπόλεμη δύναμη. Για αυτό το λόγο ο EZLN απευθύνεται στους διεθνείς οργανισμούς και συνέδρια ζητώντας αυτήν την αναγνώριση από τις κυβερνήσεις και τους λαούς του πλανήτη.

Η αναγνώριση του EZLN ως εμπόλεμης δύναμης είναι απαραίτητη για την ανάπτυξη ενός διαλόγου σε ισχυρές βάσεις.

14) Στο διάλογο του San Cristobal, η κυβέρνηση παρουσίασε την πρότασή της για ειρήνη. Ο EZLN απάντησε ότι πρέπει να συμβουλευθεί όλα τα μέλη του, γιατί ο λαός, από τον οποίο αποτελούμαστε, μας έδωσε την εντολή για τον πόλεμο και μόνο από αυτόν μπορεί να έλθει η εντολή για ειρήνη. Μετά από διάφορα εμπόδια, οι διαβουλεύσεις ολοκληρώθηκαν, δίνοντας την παρακάτω απάντηση στις κυβερνητικές προτάσεις.

15) Για όλους τους προηγούμενους λόγους και σαν αποτέλεσμα της ελεύθερης και δημοκρατικής ψήφου των μελών του, ο EZLN απαντά **ΟΧΙ** στις κυβερνητικές προτάσεις για ειρήνη, θεωρεί τελειωμένο το διάλογο στο San Cristobal, επαναλαμβάνει την επιθυμία του για μια πολιτική λύση που θα οδηγούσε σε μια αξιοπρεπή και δίκαιη ειρήνη, και απευθύνει πρόσκληση στους ανεξάρτητους και προοδευτικούς για έναν εθνικό διάλογο για μια ειρήνη με δημοκρατία, ελευθερία και δικαιοσύνη.

Δεν παραδινόμαστε!

Δημοκρατία! Ελευθερία! Δικαιοσύνη!

Με σεβασμό, από τα βουνά του μεξικάνικου νότου, Παράνομη Επαναστατική Επιτροπή Ινδιάνων- Γενική Διοίκηση του EZLN

Μεξικό, Ιούνης του 1994.

Aguascalientes, Chiapas...

ΔΕΥΤΕΡΗ ΔΙΑΚΗΡΥΞΗ ΤΗΣ ΖΟΥΓΚΛΑΣ ΛΑΚΑΝΤΟΝΑ

Δεν παραδινόμαστε!

"...δεν είναι μόνο όσοι φέρουν σπαθιά που χύνουν αίμα και ακτινοβολούν πρόσκαιρες λάμπειες στρατιωτικής δόξας αυτοί που θα αποφασίσουν τη σύνθεση της κυβέρνησης ενός λαού που θέλει τον εκδημοκρατισμό. Αυτό το δικαίωμα το έχουν επίσης οι πολίτες που αγωνίστηκαν με το λόγο και τον τύπο, που τους προσδιορίζουν τα ιδανικά της Επανάστασης, που πολέμησαν το δεσποτισμό που διαπερνά τους νόμους. Γιατί οι τυραννίες δεν σαρώνονται μόνο μέσα στα πεδία της μάχης, η διάδοση ιδεών λύτρωσης, φράσεων ελευθερίας και τρομερών αναθεμάτων ενάντια στους δυνάστες του λαού επίσης σαρώνει δικτατορίες, γκρεμίζει αυτοκρατορίες.

Και αφού τα ιστορικά γεγονότα μας αποδεικνύουν ότι η κατάρρευση κάθε τυραννίας είναι αποτέλεσμα των ιδεών μαζί με το σπαθί, δεν θα ήταν παρά ένας παραλογισμός, μια παράβαση, ένας ανείπωτος δεσποτισμός ο αποκλεισμός των υγιών στοιχείων που έχουν το δικαίωμα να επιλέξουν την κυβέρνηση, γιατί τη λαϊκή κυριαρχία την αποτελούν όλα τα υγιή στοιχεία που έχουν πλήρη συνείδηση, που είναι συνεπείς με τις υποχρεώσεις τους, είτε είναι πολίτες είτε προσωρινά στρατευμένοι, αλλά που αγαπούν την ελευθερία και τη δικαιοσύνη και αγωνίζονται για το καλό αυτής της πατρίδας."

Μήνυμα του Εμιλιάνο Ζαπάτα που διαβάστηκε από τον Paulino Martinez, εκπρόσωπο των Ζαπατιστών στην Κυρίαρχη Επαναστατική Συνέλευση του Aguascalientes, Ags, Mexico, 27 Οκτώβρη 1914.

Προς το μεξικάνικο λαό
προς τους λαούς και τις κυβερνήσεις του πλανήτη.

Αδέρφια,

Ο EZLN, επι ποδός πολέμου ενάντια στη τυραννία από την 1η Γενάρη του 1994, απευθύνεται σε σας για να σας γνωστοποιήσει τις σκέψεις του.

Αδέρφια μεξικάνοι,

το Δεκέμβρη του 1993 είπαμε **ΦΤΑΝΕΙ!** Την 1η Γενάρη του 1994 απευθυνθήκαμε στη νομοθετική και δικαστική εξουσία για να αναλάβουν τις συνταγματικές τους ευθύνες εμποδίζοντας την πολιτική γενοκτονία που η εκτελεστική εξουσία εφαρμόζει ενάντια στο λαό μας. Στηριχτήκαμε στο συνταγματικό μας δικαίωμα να εφαρμόσουμε το άρθρο 39 του συντάγματος των Ενωμένων Πολιτειών του Μεξικού:

"Η εθνική κυριαρχία στηρίζεται κύρια και πρωταρχικά στο λαό. Όλη η δημόσια εξουσία προέρχεται από το λαό και συγκροτείται για δικό του όφελος. Ο λαός έχει πάντοτε το αναφαίρετο δικαίωμα να αλλάξει ή να τροποποιήσει τον τρόπο της διακυβέρνησής του."

Αυτή η έκκληση απαντήθηκε με την πολιτική της εξόντωσης και του ψεύδους, οι ομοσπονδιακές εξουσίες αγνόησαν το δικαίωμα αίτημά μας και επέτρεψαν τη σφαγή. Όμως αυτός ο εφιάλτης κράτησε μόνο 12 μέρες γιατί μια άλλη δύναμη, ανώτερη οποιασδήποτε πολιτικής ή στρατιωτικής εξουσίας εμφανίστηκε στο πεδίο της μάχης. Η Κοινωνία των Πολιτών μας οδήγησε στο διάλογο. Όλοι καταλάβαμε ότι οι μέρες του αιώνιου κόμματος στην εξουσία, που κατακρατά για τον εαυτό του το προϊόν της εργασίας των μεξικάνων, είναι μετρημένες, ότι ο "προεδρισμός" που το συντηρεί εμποδίζει την ελευθερία και αυτό δεν μπορεί να συνεχιστεί, ότι η δικαιοσύνη υπάρχει μόνο για τους διεφθαρμένους και τους ισχυρούς, ότι πρέπει να φροντίσουμε ώστε αυτός που κυβερνά να κυβερνά υπακούοντας, ότι δεν υπάρχει άλλος δρόμος.

Αυτό το κατάλαβαν όλοι οι τίμιοι και καλόπιστοι μεξικάνοι, η Κοινωνία των Πολιτών, αντιδρούν μονάχα όσοι έχουν στηρίξει την επιτυχία τους στην κλοπή του δημόσιου πλούτου, όσοι εκπορνεύουν τη δικαιοσύνη για να προστατεύσουν δολοφόνους και εμπόρους ναρκωτικών, όσοι καταφεύγουν στις πο-

λιτικές δολοφονίες και την εκλογική απάτη για να επιβληθούν.

Μόνο αυτά τα πολιτικά απολιθώματα σχεδιάζουν πώς θα αντιστρέψουν την πορεία του μεξικού, πώς θα σβήσουν από την εθνική συνείδηση την κραυγή που από την 1η του Γενάρη του 1994 έκανε δικιά της ολόκληρη η χώρα:

ΦΤΑΝΕΙ ΠΙΑ!

Όμως δεν θα τους το επιτρέψουμε. Σήμερα δεν απευθυνόμαστε στις παρηκμασμένες εξουσίες της Ένωσης που αρνούνται να ανταποκριθούν στα συνταγματικά τους καθήκοντα, επιτρέποντας στην εκτελεστική εξουσία να τους ελέγχει. Η βουλή και οι δικαστές δεν έχουν αξιοπρέπεια, όμως εμφανίζονται άλλοι, που καταλαβαίνουν ότι οφείλουν να υπηρετούν το λαό και όχι κάποιον στην εξουσία, η έκκλησή μας απλώνεται μακρύτερα από μια βουλευτική θητεία ή τις επικείμενες προεδρικές εκλογές. Βάση της κυριαρχίας είναι η "ΚΟΙΝΩΝΙΑ των ΠΟΛΙΤΩΝ, ο λαός μπορεί πάντοτε να αλλάξει ή να τροποποιήσει τον τρόπο της διακυβέρνησής του και ήδη ασκεί αυτό το δικαίωμα. Σ' αυτόν απευθυνόμαστε με αυτήν τη **δευτέρα διακήρυξη της ζούγκλας Λακάντονα** για να πούμε ότι:

1/ Έχουμε διεξάγει τις πολεμικές μας δραστηριότητες στα πλαίσια των διεθνών πολεμικών συμβάσεων. Αυτό μας επέτρεψε την άτυπη αναγνώριση μας ως εμπόλεμης δύναμης. Θα συνεχίσουμε να σεβόμαστε τις διεθνείς συνθήκες.

2/ Οι τακτικές και άτακτες δυνάμεις μας σε όλη την εθνική επικράτεια και το εξωτερικό εφαρμόζουν μια μονομερή παράταση της κατάπαυσης του πυρός για να επιτρέψουμε στην κοινωνία των πολιτών να οργανωθεί με τους τρόπους που θεωρεί κατάλληλους για τον εκδημοκρατισμό της χώρας.

3/ Καταδικάζουμε την απειλή στρατιωτικοποίησης της χώρας που με σύγχρονα μέσα καταστολής πλανάται πάνω από την κοινωνία των πολιτών, παραμονές των ομοσπονδιακών εκλογών. Δεν υπάρχει αμφιβολία ότι η κυβέρνηση Salinas θα προσπαθήσει να επιβληθεί με την εξαπάτηση. Δεν θα το επιτρέψουμε.

4/ Προτείνουμε σε όλα τα ανεξάρτητα πολιτικά κόμματα να καταγγείλουν το περιορισμό και την στέρηση των πολιτικών δικαιωμάτων του λαού μας τα τελευταία 65 χρόνια και να απαιτήσουν το σχηματισμό μιας μεταβατικής κυβέρνησης εκ-

δημοκρατισμού.

5/ Καταγγέλουμε τη διαστρέβλωση και την απόπειρα διαχωρισμού των δίκαιων αιτημάτων μας από αυτά του μεξικάνικου λαού. Είμαστε μεξικάνοι και δεν εγκαταλείψαμε ούτε τα αιτήματα ούτε τα όπλα μας μέχρι να επιτευχθούν η Δημοκρατία, η Ελευθερία και η Δικαιοσύνη για όλους.

6/ Επαναλαμβάνουμε την προτίμησή μας για μια πολιτική επίλυση του ζητήματος του εκδημοκρατισμού στο μεξικό. Καλούμε την κοινωνία των πολιτών να αναλάβει τον πρωταγωνιστικό ρόλο, όπως το έπραξε όταν σταμάτησε τη στρατιωτική φάση του αγώνα και να οργανωθεί για να πραγματοποιηθεί το ειρηνικό πέρασμα στη Δημοκρατία, την Ελευθερία και τη Δικαιοσύνη. Η δημοκρατική αλλαγή είναι η μόνη εναλλακτική λύση του πολέμου.

7/ Καλούμε όλα τα τίμια μέλη της κοινωνίας των πολιτών σε ένα εθνικό διάλογο για τη Δημοκρατία, την Ελευθερία και τη Δικαιοσύνη για όλους τους μεξικάνους.

Για αυτούς τους λόγους λέμε:

Αδέρφια,

μετά την έναρξη του πολέμου, το Γενάρη του 1994, η οργανωμένη φωνή του μεξικάνικου λαού ανέστειλε τις συγκρούσεις και οδήγησε στο διάλογο. Η ομοσπονδιακή κυβέρνηση απάντησε στα δίκαια αιτήματα του EZLN με μια σειρά από υποσχέσεις που δεν άγγιζαν την ουσία του προβλήματος, την έλλειψη δικαιοσύνης, ελευθερίας και δημοκρατίας.

Η έκταση της εκπλήρωσης των υποσχέσεων της ομοσπονδιακής κυβέρνησης καθορίζεται από το ίδιο το πολιτικό σύστημα του κόμματος-κράτους. Αυτό το σύστημα επέτρεψε την ανάπτυξη στην ύπαιθρο μιας άλλης εξουσίας που υποκαθιστά στη συνταγματική και που η ύπαρξή της επιτρέπει τη διατήρηση του κόμματος στην εξουσία. Αυτό το αλληλοδιαπλεκόμενο σύστημα επιτρέπει τις φρουρές των τσιφλικιάδων, την παντοδυναμία των μεγαλοκτηνοτρόφων και των εμπόρων, τη δράση της μαφίας των ναρκωτικών. Η γνωστοποίηση και μόνο των προτάσεών μας για μια τίμια ειρήνη στη Chiapas προκάλεσε μεγάλη αναστάτωση και ανησυχία σε όλους τους παραπάνω. Το μονοκομματικό πολιτικό σύστημα στην προσπάθεια του να ελιχθεί στο περιορισμένο πεδίο που η ίδια η ύπαρξή του επιτρέπει, διαπιστώνει ότι από τη μια μεριά δεν μπορεί να επιτεθεί σ' αυτούς τους τομείς χωρίς να επιτεθεί στον ίδιο του τον εαυτό ενώ από την άλλη, αν αφήσει τα πράγματα όπως είναι θα πυροδοτήσει την αγωνιστικότητα των ινδιάνων και των αγροτών. Συνοψίζοντας, η εκπλήρωση των υποσχέσεων θα σήμαινε αναγκαστικά το θάνατο του κόμματος-κράτους. Από αυτοκτονία ή από εκτέλεση, ο θάνατος του σημερινού μεξικάνικου πολιτικού συστήματος είναι προϋπόθεση απαραίτητη αν και όχι αρκετή από μόνη της για τον εκδημοκρατισμό της χώρας. Δεν θα υπάρξει λύση για τη Chiapas αν δεν υπάρξει λύση για ολόκληρο το Μεξικό.

Ο EZLN θεωρεί ότι το πρόβλημα της φτώχειας στο μεξικό δεν είναι αποτέλεσμα έλλειψης πόρων. Επιπλέον πιστεύουμε ότι οποιαδήποτε προσπάθεια, σε οποιαδήποτε κατεύθυνση και σε όλες, απλά θα παρατείνει το πρόβλημα αν δεν κινηθεί σε ένα νέο πλαίσιο εθνικών, επαρχιακών και τοπικών σχέσεων, στο πλαίσιο της Δημοκρατίας, της Ελευθερίας και της Δικαιοσύνης. Το πρόβλημα της εξουσίας δεν έγκειται στο

ποιός την προσωποποιεί αλλά στο ποιος την ασκεί. Αν την εξουσία την ασκεί η πλειοψηφία, τότε τα πολιτικά κόμματα αναγκαστικά βρίσκονται αντιμέτωπα με την πλειοψηφία και όχι μεταξύ τους.

Η επαναφορά του ζητήματος της εξουσίας στο πλαίσιο της Δημοκρατίας, της Ελευθερίας και της Δικαιοσύνης θα οδηγήσει τα κόμματα σε μια νέα πολιτική κουλτούρα. Αναγκαστικά θα γεννηθεί ένα νέο είδος πολιτικών και χωρίς αμφιβολία πολιτικά κόμματα νέου είδους.

Δεν προτείνουμε ένα νέο κόσμο, αντίθετα, κατι πολύ πιο πρωταρχικό, την προετοιμασία ενός νέου Μεξικού. Αυτή η επανάσταση δεν θα φέρει στην εξουσία μια νέα τάξη, ή τμήμα μιας τάξης ή κάποια ομάδα. Θα δημιουργήσει ένα ελεύθερο και δημοκρατικό χώρο για πολιτικό αγώνα. Αυτός ο ελεύθερος και δημοκρατικός χώρος θα γεννηθεί πάνω από το σάπιο πτώμα του συστήματος του κόμματος-κράτους και του "προεδρισμού". Θα γεννηθούν νέες πολιτικές σχέσεις. Βάση της νέας πολιτικής δεν θα είναι η αναμέτρηση μεταξύ των διαφόρων πολιτικών οργανώσεων αλλά η παρουσίαση των πολιτικών τους προτάσεων στις διάφορες κοινωνικές ομάδες. Από την αποδοχή κάποιας πρότασης θα προκύψει ποιος θα εκφράζει την εξουσία, όχι ποιος θα την ασκεί. Στο πλαίσιο των νέων πολιτικών σχέσεων, οι διαφορετικές προτάσεις συστήματος και κατεύθυνσης (σοσιαλισμός, καπιταλισμός, σοσιαλδημοκρατία, φιλελευθερισμός, χριστιανοδημοκρατία κ.λ.π) θα πρέπει να πείσουν την πλειοψηφία του λαού για την ορθότητα του προγράμματός τους. Όχι μόνο αυτό, θα επιτηρούνται από το λαό, θα είναι υποχρεωμένοι να λογοδοτούν τακτικά και η παραμονή τους ή η απομάκρυνσή τους θα εξαρτάται από την εθνική βούληση. Το δημοψήφισμα αποτελεί ένα κατάλληλο τρόπο αντιπαράθεσης εξουσίας-πολιτικού κόμματος-λαού και του ανήκει μια ανάλογη θέση στη νομοθεσία της χώρας.

Το σημερινό μεξικανικό νομοθετικό πλαίσιο είναι πολύ περιοριστικό για αυτές τις νέες σχέσεις ανάμεσα σε κυβερνώντες και κυβερνόμενους. Είναι απαραίτητη μια ΕΘΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ από την οποία θα προκύψει μια προσωρινή ή μεταβατική κυβέρνηση είτε μέσα από την αμφισβήτηση της ομοσπονδιακής εκτελεστικής εξουσίας, είτε μέσα από την εκλογική οδό.

Η Εθνική Δημοκρατική Συνέλευση και η Προσωρινή Κυβέρνηση πρέπει να καταλήξουν σε μια νέα Magna Carta στο πλαίσιο της οποίας θα προκηρυχθούν νέες εκλογές. Αυτή η διαδικασία θα είναι επίπονη αλλά οπωσδήποτε χωρίς τις καταστροφές ενός εμφυλίου πολέμου. Η προφητεία του νότου ισχύει για όλη τη χώρα, μπορούμε να διδαχθούμε από όσα συνέβησαν και να κάνουμε λιγότερο επώδυνη τη γέννηση του νέου Μεξικού.

Ο EZLN διαθέτει ένα όραμα για τη χώρα. Η πολιτική ωριμότητα του EZLN σαν εκφραστή του αισθήματος ενός τμήματος του έθνους έγκειται στο ότι δεν θέλει να επιβάλλει στη χώρα αυτό του το όραμα. Ο EZLN διεκδικεί για το Μεξικό αυτό που για τον ίδιο είναι προφανές, την ωριμότητα και το δικαίωμα στην ελεύθερη και δημοκρατική επιλογή της πορείας. Από αυτήν την ιστορική προετοιμασία δεν θα προκύψει μόνο ένα καλύτερο και πιο δίκαιο Μεξικό αλλά και ένας καλύτερος Μεξι-

κάνος. Γι' αυτό αγωνιζόμαστε, για να κληροδοτήσουμε στους μεξικάνους του μέλλοντος μια χώρα όπου δεν θα είναι ντροπή να ζει κανείς.

Ο EZLN, με μια δημοκρατική χειρονομία χωρίς προηγούμενο για ένοπλη οργάνωση, συνδιαλέχτηκε με τη βάση του για την υπογραφή ή όχι της συμφωνίας για ειρήνη που πρότεινε η ομοσπονδιακή κυβέρνηση. Αφού το κεντρικό αίτημα για Δημοκρατία, Ελευθερία και Δικαιοσύνη για όλους δεν ικανοποιήθηκε, η βάση του EZLN, αποτελούμενη κυρίως από ινδιάνους, αποφάσισε την απόρριψη της κυβερνητικής πρότασης.

Σε κατάσταση πολιορκίας και πιεζόμενοι από διάφορες πλευρές που μας απειλούσαν με εξόντωση αν δεν υπογράφαμε τη συμφωνία, επαναβιβαιώσαμε την απόφασή μας για την επίτευξη μιας δίκαιης και αξιοπρεπούς ειρήνης, για την οποία προσφέρουμε την ζωή και το θάνατό μας. Μέσα μας επιστρέφει η ιστορία του έντιμου αγώνα των προγόνων μας. Από τα στήθη μας ξεπροβάλλει ξανά η αξιοπρέπεια της φωνής του εξεγερμένου Vicente Guerrero: "*Να ζήσουμε για την πατρίδα ή να πεθάνουμε για την ελευθερία!*" Δεν μπορούμε να αποδεχθούμε μια ειρήνη αιμωτική.

Ακολουθήσαμε το δρόμο του πολέμου αφού μας είχαν αποκλείσει οποιονδήποτε ειρηνικό αγώνα για τα πιο στοιχειώδη δικαιώματα της ανθρώπινης ύπαρξης. Το πιο πολύτιμο από αυτά είναι το δικαίωμα της ελεύθερης και δημοκρατικής επιλογής τρόπου διακυβέρνησης. Αυτή τη στιγμή η πιθανότητα ειρηνικής μετάβασης στη δημοκρατία και την ελευθερία αντιμετωπίζει μια νέα δοκιμασία, τις εκλογές του Αυγούστου του 1994. Υπάρχουν αυτοί που προσβλέπουν στη μετεκλογική περίοδο προδικάζοντας την απάθεια και την απογοήτευση. Θέλουν να επωφεληθούν από το αίμα όσων έπεσαν στο βίαιο είτε στον ειρηνικό αγώνα, στις πόλεις ή στην ύπαιθρο. Στηρίζουν το πολιτικό τους σχέδιο στη σύγκρουση που θα ακολουθήσει τις εκλογές και ελπίζουν, χωρίς να δρουν, ότι η έλλειψη πολιτικής κινητικότητας θα ξανανοίξει το δρόμο της πολεμικής σύρραξης.

Αυτοί θα σώσουν τη χώρα, λένε. Άλλοι υποστηρίζουν ότι οι πολεμικές συμπλοκές θα ξαναρχίσουν πριν από τις εκλογές και ότι η ακυβερνησία θα είναι γι' αυτούς η ευκαιρία για να καταλάβουν την εξουσία. Όπως υπεξάιρεσαν τη λαϊκή κυριαρχία με τις εκλογικές απάτες χθές, τώρα προσπαθούν με την έκρηξη ενός προεκλογικού εμφυλίου πολέμου να παρατείνουν τις τελευταίες στιγμές μιας δικτατορίας, που μεταμφιεσμένη σε κόμμα-κράτος ήδη μετράει δεκαετίες.

Άλλοι πάλι, στείροι τρομολόγοι, διαδίδουν ότι ο πόλεμος είναι αναπόφευκτος και στήνονται περιμένοντας να δούν να περνάει το πτώμα του εχθρού ή του φίλου τους. Πιστεύουν, λανθασμένα, ότι μόνο τα όπλα μπορούν να φέρουν την ανατολή που ο λαός μας περιμένει από τότε που η νύχτα σκέπασε τη γη του μεξικού μετά το θάνατο του Βίγια και του Ζαπάτα.

Όλοι αυτοί οι κλέφτες της ελπίδας υποθέτουν ότι πίσω από τα όπλα μας κρύβονται οι φιλοδοξίες και ο εγωισμός. Κάνουν λάθος. Πίσω από τα πυροβόλα όπλα μας βρίσκονται άλλα όπλα, τα όπλα της λογικής, και όλα τους τα εμψυχώνει η ελπίδα. Δεν θα αφήσουμε να μας την κλέψουν.

Η ελπίδα πήρε με τα όπλα τη θέση της στις αρχές του χρό-

νου. Τώρα μπορεί να περιμένει. Τώρα η ελπίδα που βαδίζει στις μεγάλες κινητοποιήσεις μπορεί και πρέπει να ξαναπάρει τον πρωταγωνιστικό ρόλο που με το δίκιο και τη λογική της αξίζει. Τώρα η σημαία βρίσκεται στα χέρια ανθρώπων που δεν κρύβονται, καλών και τίμιων που βαδίζουν δρόμους διαφορετικούς απ' το δικό μας αλλά που οδηγούν στον ίδιο σκοπό μ' αυτόν που ονειρευόμασταν στο δικό μας διάβα. Στέλνουμε το χαιρετισμό μας σ' αυτούς τους άντρες και σ' αυτές τις γυναίκες και στέλνουμε την ελπίδα μας να οδηγήσουν τα σημαία εκεί που πρέπει. Εμείς περιμένουμε, έτοιμοι και αξιοπρεπείς. Αν η σημαία πέσει, ξέρουμε καλά πως να την υψώσουμε ξανά.

Η ελπίδα να οργανωθεί, να βαδίσει τώρα στις κοιλάδες και τις πόλεις όπως χτές βάδισε στα βουνά. Αγωνιστείτε με τα όπλα σας, μην ανησυχείτε για τα δικά μας, Ξέρουμε να αντισταθούμε μέχρι τον τελευταίο. Ξέρουμε να περιμένουμε και αν φράξουν όλους τους δρόμους της αξιοπρέπειας, ξέρουμε πως να επιστρέψουμε.

Γι' αυτό απευθυνόμαστε σε σας:

Αδέρφια των μη κυβερνητικών οργανώσεων, των ινδιάνικων και αγροτικών οργανώσεων, εργάτες της πόλης και της υπαίθρου, δάσκαλοι και σπουδαστές, νοικοκυρές και έποικοι, καλλιτέχνες και διανοούμενοι, μέλη των ανεξάρτητων κομμάτων, μεξικάνοι, σας καλούμε σε ένα εθνικό διάλογο με θέμα τη Δημοκρατία, την Ελευθερία και τη Δικαιοσύνη.

Γι' αυτό απευθύνουμε την παρούσα πρόσκληση για την

ΕΘΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ

Εμείς, ο Ζαπατιστικός Στρατός για την Εθνική Απελευθέρωση, στον αγώνα για την Δημοκρατία, την Ελευθερία και τη Δικαιοσύνη που αρμόζουν στην πατρίδα μας και θεωρώντας ότι:

- 1/ η κυβέρνηση έχει καταπατήσει τους νόμους που μας κληροδότησαν οι ήρωες της μεξικανικής επανάστασης,
- 2/ η Magna Carta που ρυθμίζει τις ζωές μας δεν εκφράζει πλέον τη λαϊκή βούληση των μεξικάνων,
- 3/ η κατάρρευση των σφετεριστών της εκτελεστικής εξουσίας δεν αρκεί και είναι απαραίτητος ένας νέος νόμος για τη νέα μας πατρίδα που θα γεννηθεί από τους αγώνες όλων των τίμιων μεξικάνων,
- 4/ όλες οι μορφές αγώνα είναι απαραίτητες για τον εκδημοκρατισμό της χώρας,

απευθύνουμε πρόσκληση για την πραγματοποίηση μιας Εθνικής Δημοκρατικής Συνέλευσης, Κυρίαρχης και Επαναστατικής, από την οποία θα προέλθουν οι προτάσεις για μια μεταβατική κυβέρνηση και ένα νέο σύνταγμα που θα εγγυάται τη νομική κατοχύρωση της λαϊκής βούλησης.

Ο βασικός στόχος της Εθνικής Δημοκρατικής Συνέλευσης είναι η οργάνωση της έκφρασης των πολιτών και η υπεράσπιση της λαϊκής βούλησης.

Η Κυρίαρχη Επαναστατική Συνέλευση θα είναι Εθνική αφού στη σύνθεσή της εκπροσωπούνται όλες οι πολιτείες της ομοσπονδίας, Πολυφωνική, αφού όλες οι πατριωτικές δυνάμεις μπορούν να εκπροσωπηθούν και Δημοκρατική στο τρόπο λή-

ψης των αποφάσεων, σύμφωνα με την επιθυμία του έθνους. Το προεδρείο της Συνέλευσης θα συγκροτηθεί από την ελεύθερη και εθελοντική πρωτοβουλία πολιτών και προσωπικοτήτων άναγνωρισμένου κύρους, άσχετα από την πολιτική τους τοποθέτηση, τη φυλή, τη θρησκευτική πίστη, το φύλο ή την ηλικία. Η Συνέλευση θα συγκροτηθεί μέσω τοπικών, επαρχιακών και πολιτειακών Επιτροπών στα είδος, τις εγκαταστάσεις εποίκων, τα σχολεία και τα εργοστάσια. Οι Επιτροπές της Συνέλευσης οφείλουν να συγκεντρώνουν τις προτάσεις για το νέο σύνταγμα και τις απαιτήσεις που οφείλει να εκπληρώσει η μεταβατική κυβέρνηση που θα προκύψει.

Η Συνέλευση οφείλει να απαιτήσει την πραγματοποίηση ελεύθερων και δημοκρατικών εκλογών και να αγωνιστεί χωρίς ανάπαυση για το σεβασμό της λαϊκής βούλησης.

Ο EZLN έχει αναπτυχθεί ήδη σε όλη την εθνική επικράτεια και μπορεί να εγγυηθεί στο μεξικάνικο λαό την προστασία της λαϊκής βούλησης.

Ο EZLN παρέχει ως τόπο της πρώτης σύγκλισης της Εθνικής Δημοκρατικής Συνέλευσης έναν οικισμό στην περιοχή που ελέγχεται από τις ζαπατιστικές δυνάμεις και όλες τις απαραίτητες εγκαταστάσεις.

Η ημερομηνία και ο τόπος σύγκλισης της Εθνικής Δημοκρατικής Συνέλευσης θα γνωστοποιηθούν εγκαίρως.

Αδέρφια μεξικάνοι,

ο αγώνας μας συνεχίζεται. Η ζαπατιστική σημαία συνεχίζει να κυματίζει στα βουνά του μεξικάνικου νότου. Το ξαναλέμε: Δεν παραδινόμαστε!

Αντιμέτωποι με τα βουνά μιλήσαμε με τους νεκρούς μας για να μας υποδείξουν το δρόμο που πρέπει να ακολουθήσουμε. Ήχησαν τα τύμπανα και με τη φωνή της γης μίλησε ο πόνος μας; μίλησε η ιστορία μας.

"Όλα για όλους" είπαν οι νεκροί μας. Μέχρι τότε, τίποτε για μας.

Να ακουστεί η φωνή των άλλων μεξικάνων, μπειτε στην καρδιά αυτών για τους οποίους αγωνιζόμαστε, καλέστε τους ταπεινούς να βαδίσουν στους δρόμους της αξιοπρέπειας, καλέστε όλους να αντισταθούν, κανείς να μην πάρει τίποτε απ' αυτούς που κυβερνούν διατάζοντας, να μην ξεπουληθεί η κοινή για όλους σημαία, ο πόνος μας να μην γεννά λόγια του αέρα, απαιτεί αντίσταση, απαιτεί να απαρνηθούμε όλες τις ελεημοσύνες που προέρχονται από τους ισχυρούς, όλοι οι τίμιοι άνθρωποι αυτής της γης να οργανώσουν σήμερα την αξιοπρέπεια που αντιστέκεται και δεν ξεπουλιέται, την αξιοπρέπεια που αύριο θα επιβάλλει οι λέξεις που από την καρδιά του λαού ξεκινούν, να φτάνουν με υγεία και αλήθεια σ' αυτούς που κυβερνούν, αυτοί που κυβερνούν να κυβερνούν όχι διατάζοντας αλλά υπακούοντας.

Μην παραδίνετε! Αντισταθείτε! Μην στερείτε την τιμή από τις λέξεις. Οι γνήσιοι άντρες, οι γνήσιες γυναίκες αυτής της γης αντιστέκονται με αξιοπρέπεια γιατί τα βουνά σκεπάζουν τον πόνο των ανθρώπων του καλαμποκιού. Μην παραδίνετε! Αντισταθείτε! Μην ξεπουλιέστε! Αντισταθείτε!

Αυτά είπε η καρδιά των νεκρών μας του χθες και του πάντα. Βρήκαμε σωστά τα λόγια τους, είδαμε ότι υπήρχε αλήθεια και

αξιοπρέπεια στη συμβουλή τους γι' αυτό καλούμε όλους τους ιδιάνους μεξικάνους αδερφούς μας να αντισταθούν μαζί μας, καλούμε τους αγρότες όλους να αντισταθούν μαζί μας, τους εργάτες, τους υπάλληλους, τους έποικους, τις νοικοκυρές, τους σπουδαστές, τους δασκάλους, όσους παλεύουν στη ζωή με τη σκέψη και τις λέξεις, όσους έχουν αξιοπρέπεια και δικαιοσύνη- όλους να αντισταθούν μαζί μας γιατί η τυραννία δεν θέλει να υπάρξει δημοκρατία σ' αυτήν τη γη. Δεν θα δεχτούμε τίποτα από τη διεφθαρμένη καρδιά της τυραννίας, ούτε ένα νόμισμα, ούτε ένα φάρμακο, ούτε μια πέτρα, ούτε ένα σπόρο, ούτε ένα ψίχουλο από τις ελεημοσύνες που προσφέρουν σε αντάλλαγμα της εγκατάλειψης του τίμιου δρόμου μας.

Δεν θα δεχθούμε τίποτα από την κυβέρνηση αν και μεγαλώνει συνέχεια ο πόνος και η θλίψη μας. Αν και ο θάνατος κάθεται μαζί μας στο τραπέζι, το κρεβάτι και τη γη, αν και βλέπουμε άλλους να ξεπουλιούνται στο δυνάστη τους, αν και όλα πονάνε, αν και η θλίψη ποτίζει μέχρι και τις πέτρες, δεν θα δεχθούμε τίποτα, θα αντισταθούμε. Δεν θα δεχθούμε τίποτα από την κυβέρνηση, θα αντισταθούμε μέχρι αυτός που κυβερνά, να κυβερνά υπακούοντας.

Αδέρφια, μην ξεπουλιέστε, αντισταθείτε μαζί μας. Μην παραδίνετε. Αντισταθείτε μαζί μας, επαναλάβετε μαζί μας το "ΟΧΙ" που απαντήσαμε στις προτάσεις να ξεπουλήσουμε την αξιοπρέπεια μας. Αρνηθείτε κάθε βοήθεια από την κυβέρνηση. Αντισταθείτε μαζί μας αδέρφια, ώστε η φράση "Δεν παραδινόμαστε, αντιστεκόμαστε!" να μην ακούγεται μόνο στα βουνά του νότου, να ακουστεί και στο βορρά και στις χερσονήσους, και στις δύο ακτές να ακουστεί, στο κέντρο να ακουστεί, να γίνει βροντή στις κοιλάδες και τα βουνά, να αντηχήσει στις πόλεις και την ύπαιθρο.

Ενώστε τη φωνή σας αδέρφια, φωνάξτε μαζί μας, κάντε δική σας τη φωνή μας.

Δεν παραδινόμαστε! Αντιστεκόμαστε!

Η αξιοπρέπεια να σπάσει τον κλοιό με τον οποίο τα βρώμικα χέρια της τυραννίας μας στραγγαλίζουν. Είμαστε όλοι περικυκλωμένοι για να μην αφήσουν την Δημοκρατία, την Ελευθερία και την Δικαιοσύνη να μπουν στη γη του Μεξικού. Αδέρφια, είμαστε όλοι περικυκλωμένοι, να μην παραδοθούμε! Ν' αντισταθούμε! Να είμαστε αξιοπρεπείς! Να μην ξεπουληθούμε!

Τι χρησιμέουν στον ισχυρό τα πλούτη του αν δεν μπορούν να αγοράσουν το πιο πολύτιμο αγαθό σ' αυτή τη γη; Αφού η αξιοπρέπεια των μεξικάνων, όλων, δεν ξεπουλιέται, σε τι χρησιμέει στους ισχυρούς η εξουσία;

Η αξιοπρέπεια δεν παραδίνεται!

Η αξιοπρέπεια αντιστέκεται!

Δημοκρατία ! Ελευθερία ! Δικαιοσύνη!
Από τα βουνά του μεξικάνικου νότου,
Παράνομη Επαναστατική Επιτροπή Ινδιάνων- Γενική Διοίκηση του EZLN

Μεξικό, Ιούνης του 1994

ΣΕΚΙΩΣΕΣ ΑΠΟ ΕΝΑ ΧΡΟΝΙΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥ ΠΟΛΕΜΟΥ

Ισχυρές αστυνομικές δυνάμεις εκκενώνουν το κτήμα La Maguayera που είχε καταληφθεί από 125 οικογένειες. Στην Tarachula της Chiapas, 1000 αγρότες, οι περισσότεροι ινδιάνοι καταλαμβάνουν τα γραφεία της Ομοσπονδιακής Υπηρεσίας Ηλεκτρισμού γιατί, όπως λένε, "το ρεύμα είναι ακριβό και δεν έχουμε να το πληρώσουμε".

Αγρότες καταλαμβάνουν το δικαστικό μέγαρο της Villahermosa, πρωτεύουσας της πολιτείας Tabasco, απαιτώντας την ακύρωση 70 ενταλμάτων ενάντια σε ινδιάνους choles και chontales που διώκονται εξαιτίας "του αγώνα τους για τη γη".

Στο San Cristobal αρχίζουν οι προκαταρκτικές συζητήσεις τις Εθνικής Δημοκρατικής Συνέλευσης (CND) που συγκάλεσε ο EZLN.

Οι χωρικοί της Taralara στην Chiapas καταλαμβάνουν το δημαρχείο της πόλης τους, διαμαρτυρόμενοι για τη διεφθαρμένη διοίκηση.

Χωρικοί από 8 κοινότητες των δήμων San Cristobal και San Andres της Chiapas απαγάγουν το συντονιστή του PROCAMPO, το διευθυντή του Κέντρου Αγροτικής Ανάπτυξης και έναν αγροτικό τεχνολόγο του San Cristobal απαιτώντας για την απελευθέρωσή τους την εκπλήρωση των υποσχέσεων του PROCAMPO.

Στο Aguascalientes της ζούγκλας Lacandona ξεκινάει η ολομέλεια της Εθνικής Δημοκρατικής Συνέλευσης. Ειδικές δυνάμεις της αστυνομίας διαλύουν με χρήση δακρυγόνων συγκέντρωση που πραγματοποιούσαν χωρικοί μπροστά στο κυβερνείο της Pachuca της πολιτείας Hidalgo. Αναφέρονται 12 τραυματίες.

Στις φυλακές Cerro Hueco της πρωτεύουσας της Chiapas Tuxtla Gutierrez, 57 κρατούμενοι αρχίζουν απεργία πείνας απαιτώντας την άμεση απελευθέρωσή τους.

Αγρότες καταλαμβάνουν γη στο Torgreon της Coahuila.

Ειδικές δυνάμεις της αστυνομίας διαλύουν με δακρυγόνα αγρότες της UIEZ (Ινδιάνικη Ένωση Emiliano Zapata), που είχαν αποκλείσει την εθνική οδό Transistmica.

Ινδιάνοι καταλαμβάνουν γη στο Las Tejas της πολιτείας Veracruz.

Προεδρικές εκλογές στο Μεξικό. Σύμφωνα με τα επίσημα αποτελέσματα το PRI παίρνει 48,77%, το PAN 25,94% και το PRD 16,6%. Στην ελεγχόμενη από τον EZLN περιοχή, όπου μετά από συμφωνία είχε επιτραπεί η είσοδος εκλογικών αντιπροσώπων και η δημιουργία εκλογικών τμημάτων, ψήφισαν 19.000 άτομα και ο υποψήφιος του PRD πήρε το 70% των ψήφων. Άλλα 10.000 άτομα δεν μπόρεσαν να ψηφίσουν γιατί δεν υπήρχαν κάλπες και πιστοποιητικά. Στην Tarachula της Chiapas, όπου η εφορευτική επιτροπή ανακοίνωσε αναλυτικά τα αποτελέσματα, από τους 147.987 που ψήφισαν, 23.085 ακύρωσαν το ψηφοδέλιό τους γράφοντας πάνω του EZLN ή Subcomandante Marcos.

Ένας ινδιάνος nahua που μαζί με άλλους 27 συγκρατούμενούς του έκανε απεργία πείνας στο Reclusorio Norte με κοινό αίτημα την άμεση αποφυλάκιση, έραψε τα χείλια του για να μην του χορηγηθεί τροφή.

Μετά από ήφμες για απόπειρα κατάληψης των δημαρχείων του Chenalo, του Corzo και του San Cristobal, το San Cristobal πλημμυρίζει από αστυνομικούς, στρατιώτες και μπράβους των τσιφλικιάδων που επιβάλλουν ένα κλίμα έντονης τρομοκρατίας.

Η ομοσπονδιακή αστυνομία ανακοινώνει τη σύλληψη, δύο μέρες πριν, δύο υποτιθέμενων μελών του PROCUP στο Nezahualcoyotl της πολιτείας του Μεξικό.

Ινδιάνοι του FADT (Ανοιχτό Μέτωπο για την Υπεράσπιση της Γης) καταλαμβάνουν 117 εκτάρια γης στο Acapetahua.

Στο Tecachaltitla 250 οικογένειες καταλαμβάνουν εκτάσεις γης.

Στο Huehuetan της Chiapas, τέσσερα άτομα που "φορούσαν ρούχα που έμοιαζαν με τη στολή του EZLN" απαγάγουν το μεγαλοτσιφλικιά Fernando Lujan Zepeda.

Στο San Cristobal της Chiapas, ινδιάνικες οργανώσεις πραγματοποιούν πορεία ενάντια στην εκλογική απάτη. Συμμετέχουν 5.000 άτομα που γράφουν συνθήματα υπέρ του EZLN και των καταλήψεων γης.

Ινδιάνοι της OPEZ (Προλεταριακή Οργάνωση Emiliano Zapata) καταλαμβάνουν γη στο Comalapa της Chiapas.

Αγρότες καταλαμβάνουν γη στη Merida της πολιτείας Yucatan.

Μαζικές καταλήψεις γης σ' όλη την Chiapas.

Στα μέσα ενημέρωσης φτάνει μια ανακοίνωση του πρωτοεμφανιζόμενου EIRS (Εξεγερμένος Επαναστατικός Στρατός του Νότου) που υπογράφεται από τον "comandante Julio". Αναφέρει ότι έχει οργανωμένες δυνάμεις στη Sierra Madre της Chiapas, εκφράζει αιτήματα παρόμοια με του EZLN και δηλώνει ότι "δεν θα επιτρέψουμε τη γη εισόδο του Robledo Rincon (=νέος κυβερνήτης, μέλος του PRI) που συμμετείχε στη σφαγή των ινδιάνων του Golonchan το 1980, όπου πέθαναν 300 άτομα, άντρες, γυναίκες και παιδιά που το έγκλημά τους ήταν να ζητούν Γη και Ελευθερία." Ο EIRS προστίθεται στις νέες οργανώσεις που εμφανίστηκαν στην Chiapas μετά το Γενάρη: FRECOM (Μεξικάνικο Αγροτικό Εργατικό Επαναστατικό Μέτωπο του Νότου), MPLN (Λαϊκό Κίνημα Εθνικής Απελευθέρωσης), EPZ (Λαϊκός Στρατός Ζηλωτών) και UCPFV (Αγροτική Λαϊκή Ένωση Francisco Villa).

Το CEOIC (Συμβούλιο Ινδιάνικων και Αγροτικών Οργανώσεων) της Chiapas, μετά το διήμερο ετήσιο συνέδριό του, αποφάσισε να προωθήσει καταλήψεις γης.

Φοιτητής σκοτώνεται σε επεισόδια στο πανεπιστήμιο της Guadalajara.

Αγρότες που τονίζουν ότι δεν είναι μέλη του PRD, καταλαμβάνουν το δημαρχείο της Ixtapa στην Chiapas, διαμαρτυρόμενοι για την εκλογική απάτη.

2 Αυγούστου:

6 Αυγούστου:

8 Αυγούστου:

10 Αυγούστου:

15 Αυγούστου:

17 Αυγούστου:

19 Αυγούστου:

21 Αυγούστου:

22 Αυγούστου:

23 Αυγούστου:

24 Αυγούστου:

25 Αυγούστου:

26 Αυγούστου:

27 Αυγούστου:

29 Αυγούστου:

30 Αυγούστου:

31 Αυγούστου:

2 Σεπτεμβρίου:

4 Σεπτεμβρίου:

Οι Αναρχικοί και η Εθνική Δημοκρατική Συνέλευση

Από το *Amor y Rabia*, τ. 3, Ιούλης 1994

Τα μέλη της Επαναστατικής Αναρχικής Ομοσπονδίας "Amor y Rabia" (Αγάπη και Λύσσα) θεωρούμε σημαντικό και απαραίτητο να γνωστοποιήσουμε τις θέσεις μας σχετικά με τη Δημοκρατική Συνέλευση που οργανώνεται με πρωτοβουλία του EZLN μέσα από μια συνολική επαναστατική ελευθεριακή τοποθέτηση.

Στην ολομέλεια της 10ης Ιούλη 1994 αποφασίσαμε ότι θα πηγαίναμε στη συνέλευση μόνο με ανεξάρτητη συμμετοχή και σε καμιά περίπτωση μέσω του COCIP, του CONAC-LN, του "Caravana de Caravanas", της "Asamblea de Jalapa", του ESPAZ ή οποιασδήποτε άλλης ομάδας "διοργανωτών", μιας και δεν θεωρούμε δημοκρατικές τις διαδικασίες των παραπάνω οργανώσεων και "συντονιστικών". Αφού δεν μπορούμε να συμμετάσχουμε ανεξάρτητα, προτιμούμε να μη συμμετέχουμε καθόλου.

Παρατηρούμε επίσης την ύπαρξη δύο αντίθετων τάσεων σ' αυτές τις "συντονιστικές" οργανώσεις: τους υποστηρικτές των εκλογών (PRD, PT, PRT, UNIOS, Alianza Democratica, κ.λ.π.) και τους υποστηρικτές της αποχής, στους οποίους θα μπορούσαμε να συγκαταλεχθούμε κι εμείς, δυστυχώς όμως η παρουσία οργανώσεων, ομάδων και προσωπικοτήτων της εξουσιαστικής αριστεράς αποτρέπει τη συμμετοχή μας, πόσο μάλλον τη συμφωνία μας.

Συμφωνούμε σε μια συμμετοχή στη βάση των τεσσάρων αξόνων που έθεσε ο EZLN στην πρόσκλησή του. Θεωρούμε ότι στη σημερινή κατάσταση για πολύ κόσμο είναι αναγκαίος ο σχηματισμός μιας μεταβατικής κυβέρνησης (κατά τη γνώμη μας εφικτή μόνο μέσω αμεσοδημοκρατικών διαδικασιών), ο εκδημοκρατι-

της αστικής κυριαρχίας), θα πραγματοποιηθεί το πέραςμα στη δημοκρατία. Πιστεύουμε όμως, αντίθετα με τους νυχτωμένους και ξεπερασμένους αριστερούς (που προτείνουν τον "αναπόφευκτο μακρόχρονο πόλεμο" σαν μοναδικό δρόμο, σύμφωνα με την "επιστημονική ανάλυση" για την "πραγματική επανάσταση"), ότι ο ειρηνικός δρόμος είναι εφικτός μέσω της αυτοδιαχείρισης, της οργάνωσης και της άμεσης δράσης. Ξέρουμε ότι αυτό είναι πραγματοποιήσιμο, αλλά δεν έχουμε καμιά αμφιβολία ότι η αντίδραση και η αντεπανάσταση θα προσπαθήσουν να μας εξοντώσουν, γι' αυτό δεν πρέπει να εφησυχάζομαστε, αντίθετα να είμαστε πάντα έτοιμοι για αυτοάμυνα σ' όλα τα επίπεδα.

Σαν αναρχικοί, θεωρούμε πιθανή μια μεταβατική κυβέρνηση μόνο μέσω μιας Συνέλευσης Λαϊκής Συμφωνίας, βασισμένης στην αυτοκυβέρνηση, την αποκέντρωση, την αυτοδιαχείριση, την αντιεξουσιαστικότητα, τους ελεύθερους δήμους, την αυτονομία των ινδιάνικων λαών και την άμεση δημοκρατία. Αρνούμαστε την παλιά μαρξιστική απάτη του "φθίνοντος κράτους" και το λενινιστικό δόγμα της "αναγκαιότητας της κυβέρνησης". Συμφωνούμε με τον EZLN πως αυτή η Νέα Επανάσταση δεν πρέπει να οδηγήσει στη εξουσία κάποια νέα τάξη, τμήμα τάξης ή κάποια ομάδα και για μια ακόμη φορά διαφωνούμε με την εξουσιαστική αριστερά που θέλει να αντικαταστήσει τη δικτατορία με μία άλλη, την κατ' ευφημισμό επωνομαζόμενη "του προλεταριάτου" (και ξέρουμε καλά πώς κυβερνούσε "το προλεταριάτο" στην πρώην Ε.Σ.Σ.Δ., την Κίνα, την Πολωνία, την Κορέα ή την Κούβα). Γι' αυτό θεωρούμε ότι αυτός ο μετασχηματισμός διαμέσου

σμός, η σύνταξη ενός νέου συντάγματος και η διαμόρφωση ενός πλαισίου λαϊκών αιτημάτων.

Σαν επαναστάτες αναρχικοί, δεν βλέπουμε καμία αντίφαση, από θεωρητική άποψη, στην κριτική υποστήριξη και την ενεργό συμμετοχή στην ανάπτυξη αυτών των τεσσάρων σημείων. Θεωρούμε απαραίτητη την οικοδόμηση των συνθηκών που μέσω της συμμετοχής από τη βάση θα επιτρέψουν τη διαμόρφωση διαδικασιών για ένα ειρηνικό πέραςμα στη δημοκρατία.

Δεν πιστεύουμε ότι με τις κάλπες, τα πολιτικά κόμματα, το εκλογικό τσίρκο, την αντιπροσωπευτική δημοκρατία (γνώρισμα

της Συνέλευσης Λαϊκής Συμφωνίας δεν πρέπει να διαρκέσει πάνω από δύο χρόνια και ότι τα μέλη της Συνέλευσης πρέπει να είναι ανακλητά στην περίπτωση που δεν εκπληρώνουν πιστά τις υποχρεώσεις τους. Κατά τη διάρκεια αυτής της περιόδου πρέπει να υποβληθούν στη λαϊκή κρίση τα προσχέδια των επαναστατικών νόμων και ο τρόπος πολιτικής οργάνωσης (ή "κυβέρνησης") που θα ισχύουν στη μελλοντική κοινωνία, αναζητώντας μ' αυτόν τον τρόπο τη μέγιστη δυνατή δημοκρατία και βαδίζοντας προς μια κοινωνία όλο και πιο ελεύθερη, με στόχο την κοινωνία χωρίς κράτος, χωρίς θεό, χωρίς αφέντη.

Ο EZLN ΜΙΛΑΕΙ ΣΤΗ CND

Αξιότιμη Δημοκρατική Συνέλευση,
Προεδρείο της Δημοκρατικής Συνέλευσης, Αντιπρόσωποι, Προσκε-
κλημένοι, Παρατηρητές, Αδέλφια,

Μιλώ εκ μέρους του EZLN.

Aguascalientes, Chiapas, ένα στρατόπεδο, ένα καταφύγιο, ένα εργο-
στάσιο όπλων, ένα κέντρο στρατιωτικής εκπαίδευσης, μια αποθήκη ε-
κρηκτικών. Aguascalientes, Chiapas, η μισθοσύνη του Νάε, ο πύργος της Βα-
βέλ, το πλοίο του Φιτσοκαράλντο, ο παροξυσμός του νεοζαπατισμού, ένα
πειρατικό καράβι.

Το αναχρονιστικό παράδοξο, η τρυφερή τρέλα των ανθρώπων χωρίς
πρόσωπο, η ασυναρτησία του διαλόγου ενός κινήματος πολιτών μ' ένα έ-
νοπλο κίνημα.

Aguascalientes, Chiapas, η ελπίδα στον υπερθετικό βαθμό, η ελπίδα στα
πουλιά που χτίζουν τις φωλιές τους στα κλιμακοστάσια για να είναι πιο
κοντά στον ουρανό, η ελπίδα του ναυτιλίου που μέσα από τη ζούγκλα υ-
ψώνει στον αέρα τη φωνή του, η ελπίδα όχι να έρθουν, αλλά να είναι, η
ελπίδα ότι τα λουλούδια που αλλού πεθαίνουν σ' αυτή τη γη θα ζήσουν.

Aguascalientes, Chiapas, για τον EZLN 28 μέρες δουλειάς, 14 ώρες τη
μέρα, 600 άντρες και γυναίκες κάθε ώρα, 235.200 ώρες εργασίας συνο-
λικά, 9.800 μέρες δουλειάς, 28 χρόνια δουλειάς, 60.000.000 παλιά πέσο,
μία βιβλιοθήκη, ένα βήμα για το προεδρείο που μοιάζει με γέφυρα υπε-
ρωκεάνειου, λιτοί πάγκοι, αρκετοί για 8.000 συνέδρους, 20 σπίτια φιλο-
ξενίας, 14 μαγειρεία, χώρος στάθμευσης για 100 οχήματα και χώρος για
εξέγερση.

Aguascalientes, Chiapas, κοινή προσπάθεια πολιτών και στρατιωτών,
κοινή προσπάθεια για αλλαγή, ειρηνική προσπάθεια των ενόπλων και
πριν το Aguascalientes έλεγαν ότι ήταν μία τρέλα, ότι ήταν αδύνατο, ότι
τα όρια που χαράσσουν τα όπλα και οι κουκουλές δεν περιέχουν την ε-
πιτυχία μιας συγκέντρωσης σε περίοδο προεκλογική. Και πριν το
Aguascalientes έλεγαν ότι κανένας λογικός άνθρωπος δεν θα ανταπο-
κρινόταν στο κάλεσμα μιας ομάδας ένοπλης, προγραμμαμένης από το νό-
μο, της λάμψης που φώτισε το Γενάρη, της παθιασμένης γλώσσας που
προσπαθεί να ανακτήσει λέξεις παλιές και φθαρμένες: δημοκρατία, ε-
λευθερία, δικαιοσύνη.

Τα καλυμμένα πρόσωπα, η πορεία μέσα στη νύχτα, το βουνό ειδωμένο
σαν ελπίδα, η μοναδική ματιά των ινδιάνων που από αιώνες καταδιώκει
την προσβλητική απόπειρα εκσυγχρονισμού, η παλαβομάρα του να αρ-
νείσαι ελεημοσύνες για να απαιτήσεις, το προφανώς παράλογο: όλα για
όλους, τίποτα για μας.

Και πριν το Aguascalientes, πριν το Aguascalientes έλεγαν ότι δεν έ-
φτανε ο χρόνος, ότι κανείς δεν θα ρισκάρει να αναμειχθεί σ' ένα εγχεί-
ρημα η αποτυχία του οποίου, όπως και του πύργου της Βαβέλ, ήταν προ-
διαγεγραμμένη από την ίδια την εξαγγελία του.

Και πριν το Aguascalientes έλεγαν ότι ο φόβος, αυτός ο γλυκός φόβος
που είναι η τροφή των καλών ανθρώπων αυτής της χώρας από τη γέννη-
σή τους, αυτός θα υπερίσχυε, ότι το προφανές και αυταπόδεικτο του να
μην κάνεις τίποτα, του να κάθεται και να ελπίζει, να παρατηρείς, να χει-
ροκροτάς, ή να αποδοκιμάζεις τους ηθοποιούς αυτής της μικρής κωμο-
δίας που αποκαλούν πατρίδα, αυτό το προφανές θα βασιλεύε μαζί με τα
υπόλοιπα προφανή και αυταπόδεικτα πάνω στην εξευγενισμένη ονομα-
σία του λαού του Μεξικό, την κοινωνία των πολιτών.

Και πριν το Aguascalientes έλεγαν ότι οι άλυτες διαφορές που μας χω-
ρίζουν και στρέφουν τον έναν ενάντια στον άλλο θα μας εμπόδιζαν να
φτάσουμε στο σημείο απ' όπου πηγάζει το αιώνιο κόμμα-κράτος και τα

αυταπόδεικτα που το περιβάλλουν: ο προεδρισμός, η θυσία της ελευθε-
ρίας και της δημοκρατίας στο όνομα της σταθερότητας και της οικονομι-
κής ευημερίας, η απάτη και η διαφθορά που αναγορεύονται σε εθνική ι-
διοσυγκρασία, η δικαιοσύνη που εκπορνεύεται σε ελεημοσύνες, το χάσι-
μο κάθε ελπίδας και ο κομπορμιτισμός που ανακηρύσσονται σε δόγμα της
εθνικής ασφάλειας.

Και πριν το Aguascalientes έλεγαν ότι δεν θα υπήρχε πρόβλημα, ότι η
πρόσκληση σε διάλογο μιας ομάδας παραβατών του νόμου και μιας ά-
μορφης μάζας ανοργάνωτης και διασπασμένης μέχρι τον μικρόκοσμο της
οικογένειας, η λεγόμενη κοινωνία των πολιτών, δεν θα έβρισκε ούτε κοι-
νή φωνή, ούτε κοινό στόχο, η συγκέντρωση των διασπασμένων δεν θα
μπορούσε να προκαλέσει τίποτε άλλο εκτός από μία διάσπαση ικανή μό-
νο για την ακινησία.

Και πριν το Aguascalientes έλεγαν ότι δεν υπήρχε λόγος να εναντιω-
θούν στην Εθνική Δημοκρατική Συνέλευση, ότι θα αποτύγγανε από μόνη
της, ότι δεν υπήρχε λόγος να τη σαμποτάρουν ανοιχτά, ότι είναι προτι-
μότερο να διαλυθεί από το εσωτερικό της, ώστε στο Μεξικό και στον κό-
σμο ολόκληρο να αποδειχτεί ότι οι ασυμβίβαστοι είναι ανίκανοι να συμ-
φωνήσουν μεταξύ τους και γι' αυτό το λόγο είναι ανίκανοι να προτείνουν
ένα σχέδιο καλύτερο απ' αυτό που η θεσμοθετημένη επανάσταση μας δώ-
ρισε, μαζί με την περηφάνεια που γεννά σ' όλους τους μεξικάνους η πα-
ρουσία στη χώρα 24 ηρώων της διεθνούς πατρίδας του χρήματος.

Σ' αυτό στηρίζονταν, γι' αυτό επέτρεψαν τη Συνέλευση, γι' αυτό σας ά-
φησαν να φτάσετε εδώ: η αποτυχία της CND δεν θα πρέπει να αποδοθεί
στους ισχυρούς, πρέπει να αποδειχτεί ότι ο αδύναμος είναι αδύναμος γι-
ατί είναι ανίκανος να είναι κάτι άλλο, είναι αδύναμος γιατί του αξίζει, ε-
ίναι αδύναμος γιατί το θέλει.

Και πριν το Aguascalientes εμείς λέγαμε ότι ναι, είναι μια τρέλα, ότι α-
πό τον ορίζοντα που άνοιξαν τα όπλα και οι κουκουλές μπορούμε να
πραγματοποιήσουμε μια εθνική συνέλευση σε προεκλογική περίοδο και
μάλιστα με επιτυχία. *Θέλετε έναν καθρέφτη;*

Να συνεχίσει ο θρήνος στην πολεμένη τάξη της Ιστορίας, το μόνο που
σήμερα επιτρέπει η ταπεινότητα, ο επαναλαμβανόμενος ήχος των τυ-
μπάνων που διαλαλεί να μην κάνουμε τίποτα, να περιμένουμε, να απελ-
πιζόμαστε. Η λυσσασμένη και τρυφερή μανία του "όλα για όλους, τίπο-
τα για μας" να συναντήσει το φόβο των "άλλων", των "άλλων" που με α-
πάτη μας τους παρουσιάζουν σαν δύο ξεχωριστές κατηγορίες, εμάς και
εσάς.

Και πριν το Aguascalientes λέγαμε ότι ο χρόνος ήταν αρκετός, ότι αυτό
που λείπει είναι το ηθικό, από φόβο μήπως τελικά αποδειχτούμε καλύτε-
ροι, το πρόβλημα του πύργου της Βαβέλ δεν ήταν στο σχέδιο, αλλά στην
έλλειψη ενός καλού συστήματος επικοινωνίας και μετάφρασης. Η απο-
τυχία βρίσκεται σ' όσους κάθονταν και έβλεπαν τον πύργο να υψώνεται,
να αποτυγχάνει, να καταρρέει. Σε όσους κάθονταν και περιμένον να
δουν πώς θα μιλήσει η Ιστορία. Δεν θα μιλήσει για τον πύργο, αλλά γι'
αυτούς που κάθονταν και περίμεναν να δουν την αποτυχία του.

Και πριν το Aguascalientes λέγαμε ότι ο φόβος, ο σαγηνευτής φόβος,
που ξεχνείται από τους υπονόμους της εξουσίας και με τον οποίο μας
θρέφουν από τη γέννησή μας, πρέπει και μπορεί να παραμεριστεί, όχι να
ξεχαστεί, ούτε να προσπεραστεί, αλλά να παραμεριστεί. Ο φόβος να πα-
ραμεινουμε θεατές είναι πολύ πιο τρομακτικός απ' όσο, ίσως, μας τρο-
μάζει η ιδέα του να προσπαθήσουμε να βρούμε τα κοινά σημεία που μας
ενώνουν, που θα μας επιτρέψουν να μετατρέψουμε αυτήν την κωμωδία
σε Ιστορία.

Και πριν το Aguascalientes λέγαμε ότι οι διαφορές που μας χωρίζουν

και στρέφουν τον ένα ενάντια στον άλλο, δεν θα μας εμποδίσουν να συγκεντρωθούμε στο ίδιο σημείο: στο σύστημα των προφανών που ευνούχουν, των αυταπάδων που καταπιέζουν, των κοινοτοπιών που δολοφονούν. Το σύστημα του κόμματος-κράτους και των παραλογισμών που μέσα του βρίσκουν κύρος και νομιμότητα. Η κληρονομική δικτατορία, η μετάθεση του αγώνα για δημοκρατία, ελευθερία και δικαιοσύνη στον τόπο του απίθανου και της ουτοπίας. Η εκλογική φάρσα στο επίπεδο της αληθείας των ηλεκτρονικών υπολογιστών, η αβλιότητα και η αδιαφορία σαν αυτονόητη μοίρα για όσους τίποτε δεν έχουν, η δημοκρατία, καθαρισμένη και πλυμένη με απορρυπαντικό εισαγωγής και νερό απ' τις πυροσβεστικές αντλίες καταστολής διαδηλώσεων.

Και πριν το Aguascalientes λέγαμε ότι δεν θα υπήρχε πρόβλημα, ότι ο διάλογος ανάμεσα στους ένοπλους χωρίς πρόσωπο και στην άοπλη και στερημένη από πρόσωπο κοινωνία των πολιτών θα βρει κοινή σημεία, από την ένωση των διασπασμένων και τις συζητήσεις τους μπορεί να προκύψει ένα κίνημα που θα δώσει τέλος σ' αυτή τη σελίδα της μεξικάνικης ιστορίας, στη σελίδα της ντροπής.

Και πριν το Aguascalientes λέγαμε ότι δεν πρέπει να υπάρξει αντίθεση στην τέλεση της CND γιατί αυτό ακριβώς θα είναι μία τελετή, μία τελε-

τουργία εορτασμού για το θάνατο του φόβου, ένα πρώτο συνεσταλμένο βήμα για να προσφέρουμε στο έθνος ένα ΦΤΑΝΕΙ ΠΙΑ που αθροίζεται, που πολλαπλασιάζεται, που αναπαράγεται, που θριαμβεύει, που μπορεί να γίνει ο εορτασμός μιας αποκάλυψης: μπορούμε να σκεφτόμαστε, όχι με την ήττα σαν δεδομένο προορισμό, αλλά με τη δυνατότητα της νίκης.

Σ' αυτό στηριζόμαστε, γι' αυτό η ανώνυμη και συλλογική θέληση που για πρόσωπο έχει μόνο ένα πεντάκτινο κόκκινο αστέρι, σύμβολο ανθρωπιάς και αγώνα και για όνομα τέσσερα γράμματα, σύμβολο εξέγερσης, γι' αυτό έστησε σ' αυτόν τον τόπο τον ξεχασμένο από την ιστορία των κυβερνητικών σχεδίων, των διεθνών συμβάσεων, των χαρτών και των δρόμων του χρήματος, γι' αυτό έστησε αυτήν την κατασκευή που για να μην μονεύσουμε καλαιότερες προσπάθειες για να ενωθεί η ελπίδα, ονομάστηκε Aguascalientes.

Γι' αυτό χιλιάδες άντρες και γυναίκες, με τα πρόσωπα καλυμμένα, ινδιάνοι στην τεράστια πλειοψηφία, υψώσαμε αυτόν τον πύργο, τον πύργο της ελπίδας, γι' αυτό αφήσαμε για ένα διάστημα στο πλάι τα όπλα μας, την πικρία μας, τον πόνο μας για τους νεκρούς μας, την πολεμική μας πεποίθηση, την ένοπλη πορεία μας, γι' αυτό κατασκευάσαμε αυτόν τον τόπο για μια συγκέντρωση που αν πετύχει θα είναι το πρώτο βήμα για την εξαφάνισή μας. Γι' αυτό υψώσαμε το Aguascalientes σαν τόπο μιας συγκέντρωσης, που αν αποτύχει θα αναγκαστούμε να βαδίσουμε ξανά με τα όπλα για το δικαίωμα όλων για μια θέση στην Ιστορία. Γι' αυτό σας καλέσαμε, γι' αυτό χαϊρόμαστε που ήρθατε, γι' αυτό ελπίζουμε ότι η ω-

ριμότητα και η γνώση σας θα σας οδηγήσουν να ανακαλύψετε ότι ο κύριος εχθρός, ο πιο ισχυρός, ο πιο τρομερός, δεν βρίσκεται ανάμεσα σας.

Γι' αυτό απευθυνόμαστε, με όλο το σεβασμό, στη CND, για να ζητήσουμε, στο όνομα όλων των ανδρών και των γυναικών, όλων των παιδιών και των ηλικιωμένων, όλων των ζωντανών και των νεκρών του EZLN, να μην δικαιωθούν όσοι πρόβλεπαν την αποτυχία αυτής της Συνέλευσης, να αναζητηθεί αυτό που μας ενώνει, να ακουστεί η γλώσσα της αλήθειας, να μην ξεχαστούν οι διαφορές που μας χωρίζουν και που πολύ συχνότερα απ' όσο πρέπει μας φέρνουν αντιμέτωπους, να τις κρατήσουμε παράμερα μια στιγμή, κάποιες μέρες, κάποιες ώρες, τόσο, όσο χρειάζεται για να αποκαλύψουμε τον κοινό εχθρό. Αυτό σας ζητάμε, με όλο το σεβασμό, να μην προδώσετε τα ιδανικά σας, τις αρχές σας, την ιστορία σας, να είστε αποφασισμένοι για να πούμε ΦΤΑΝΕΙ ΠΙΑ στο ψέμα που σήμερα κυβερνά την ιστορία μας.

Ο EZLN συμμετέχει στη CND με είκοσι αντιπροσώπους, με μία ψήφο για τον καθένα, θέλοντας έτσι να ξεκαθαρίσουμε δύο πράγματα: Το πρώτο είναι ο σεβασμός που θα δείξουμε στη CND και το δεύτερο ότι δεν είναι πρόθεσή μας να επιβάλλουμε τη δική μας άποψη. Έχουμε επίσης αποκλείσει κάθε περίπτωση δικής μας συμμετοχής στο προεδρείο. Αυτή είναι μία Συνέλευση που θα επιζητήσει την ειρηνική αλλαγή και δεν θά'πρεπε να προεδρευείται από ένοπλους. Εμείς θέλουμε απλά μία θέση ανάμεσα στους πολλούς, ώστε να μπορούμε να εκφέρουμε τον δικό μας λόγο.

Θέλουμε να πούμε για όσους, ίσως, αμφιβάλουν, ότι δεν μετανιώνουμε για το ότι υψώσαμε τα όπλα ενάντια στην ανώτατη κυβέρνηση, επαναλαμβάνουμε ότι δεν μας άφησαν άλλο δρόμο, δεν αρνούμαστε ούτε την ένοπλη πορεία μας, ούτε τα καλυμμένα πρόσωπά μας, δεν θρηνούμε για τους νεκρούς μας, είμαστε περήφανοι γι' αυτούς και είμαστε πρόθυμοι να προσφέρουμε περισσότερο αίμα και περισσότερο θάνατο, αν αυτό είναι απαραίτητο για τη δημοκρατική αλλαγή στο Μεξικό.

Θέλουμε να πούμε πως μας αφήνουν ασυγκίνητους οι κατηγορίες ότι είμαστε αρχιερείς της θυσίας και πολεμοχαρείς, δεν μας συγκινούν τα τραγούδια των σειρήνων και των αγγέλων που μας προσφέρουν πρόσβαση σ' έναν κόσμο που μας κοιτά υποτιμητικά και κακόβουλα, που υπολογίζει την αξία του αίματός μας και μας προσφέρει δόξα σε αντάλλαγμα της αξιοπρέπειας, δεν μας ενδιαφέρει να ζήσουμε σ' αυτόν τον κόσμο. Πολλοί απευθύνουν ερωτήσεις με διεστραμμένη ανακριτική διάθεση που αναζητά επιβεβαίωση των υποθέσεών τους, τι είναι αυτό που θέλουν οι ζαπατίστας από τη CND, τι είναι αυτό που περιμένουν οι ζαπατίστας από αυτήν τη Συνέλευση, ρωτάνε. Μία κοινωνική αποδοχή, απαντούν κάποιοι. Τα οχτάστηλα του εθνικού και διεθνούς τύπου, λένε άλλοι. Μια δικαιολογία για την πολεμοχαρή τους διάθεση, επιμένουν ορισμένοι. Μια κάλυψη του πολέμου από τους πολίτες, υποστηρίζουν κάποιοι άλλοι. Μια συμφωνία επανάστασης με τους ξεχασμένους από το σύστημα, φοβούνται σε κάποια επίσημα κόμματα, ενώ ξεπουλιούνται στο επίσημο κόμμα. Την κατάληψη της ηγετικής θέσης σε μια αριστερά που δεν φαίνεται να ζει, ψιθυρίζουν στην αντιπολίτευση. Κάλυψη για υποχώρηση, έχουν αποφανθεί στους κύκλους της απόκοσμης συνωμοτικότητας, απ' όπου μπορεί, τελικά, να προέλθει η σφαίρα που θα προσπαθήσει να μας κάνει να σιωπήσουμε. Διαμόρφωση κοινών θέσεων, ώστε ο Marcos να διαπραγματευτεί για τον εαυτό του μία θέση στην προσεχή κατανομή του εκσυγχρονισμού, συμπεραίνει μία διαυγής ανάλυση ενός διαγού α-ναλυτή, με τη διαύγεια που χαρακτηρίζει τις ξεκάθαρες πολιτικές αντί-γες. Σήμερα, μπροστά στη CND, ο EZLN απαντά στην ερώτηση "τι περιμένουν οι ζαπατίστας από τη CND;". "Όχι έναν πολιτικό βραχίονα που θα εξαπλώσει το σκοτεινό χέρι του πολέμου σε όλες τις γειτονίες της χώρας, όχι τη δημοσιογραφική προώθηση που θα περιορίσει τον αγώνα για

αξιοπρέπεια σε κάποια σποραδικά σχόλια στην πρώτη σελίδα, όχι περισσότερο επιχειρήματα για να διακοσμήσουν τη στολή μας του πολέμου και του θανάτου, όχι μία σκάλα για να αναρριχηθούν σχέδια πολιτικών ή ομάδων και υποομάδων της εξουσίας, όχι την αμφισβητήσιμη τιμή της ιστορικής πρωτοπορίας, των αναριθμητών πρωτοποριών που μας ταλαιπωρούν, όχι τη δικαιολογία για να προδώσουμε τα ιδανικά και τους νεκρούς που θεωρούμε με περηφάνεια κληρονομιά μας, όχι το εφιαλτήριο για την κατάληψη κάποιου γραφείου σε κάποια επιχείρηση, σε κάποιο υπουργείο, σε κάποια κυβέρνηση, σε κάποια χώρα.

Όχι το σχεδιασμό μιας προσωρινής κυβέρνησης, όχι τη σύνταξη ενός νέου συντάγματος, όχι το σχηματισμό νέων ψηφοφόρων, όχι την κάλυψη σε κάποιο υποψήφιο για την προεδρία της δημοκρατίας του πόνου και του κοφορμισμού, όχι τον πόλεμο.

Ναι στο ξεκίνημα ενός οικοδομήματος μεγαλύτερου από το Aguascalientes, της οικοδόμησης μιας αξιοπρεπούς ειρήνης, ναι στην αρχή μιας προσπάθειας μεγαλύτερης από αυτήν που καταβάλαμε στο Aguascalientes, της προσπάθειας για μια δημοκρατική αλλαγή που θα σημαίνει ελευθερία και δικαιοσύνη για την πλειοψηφία, για τους περιφρονημένους.

Ναι, την αρχή του τέλους αυτού του μεγάλου εφιάλτη που με αλλόκοτη ειρωνεία αποκαλούν ιστορία του Μεξικό, ναι, τη στιγμή όπου θα πούμε σε όλους ότι ούτε θέλουμε, ούτε μπορούμε να καταλάβουμε τη θέση που πολλοί ελπίζουν να καταλάβουμε, τη θέση από όπου θα πηγαίνουν όλες οι απόψεις, όλες οι κατευθύνσεις, όλες οι απαντήσεις, όλες οι αλήθειες. Περιμένουμε από τη CND να αναζητήσει και να βρει αυτούς στους οποίους θα παραδώσουμε αυτήν τη σημαία, τη σημαία που βρήκαμε μόνη και ξεχασμένη στα παλάτια της εξουσίας, τη σημαία που ξεδιπλώσαμε με το αίμα μας από τις θλιβερές φυλακές των μουσείων, τη σημαία που φυλάμε μέρα και νύχτα, τη σημαία που μας συντρόφευσε στον πόλεμο και θέλουμε να υψώνουμε στην ειρήνη, τη σημαία που σήμερα παραδίδουμε στη CND, όχι για να την κρατήσει και να την κρύψει από το υπόλοιπο έθνος, όχι για να γεννηθούν τάσεις ηγεμονισμού κάποιων πολιτών στη θέση των στρατιωτικών ηγεμονισμών που αποφύγαμε, όχι για να επαναφέρουμε την αντιπροσώπευση και το μεσσιανισμό.

Ναι στον αγώνα, ώστε όλοι οι μεξικάνοι να την κάνουν δικιά τους, ώστε να ξαναγίνει η εθνική σημαία. Η σημαία σας, σύντροφοι.

Περιμένουμε από τη CND την ειρηνική και νόμιμη οργάνωση ενός αγώνα, του αγώνα για δημοκρατία, ελευθερία, δικαιοσύνη, τον αγώνα που εμείς αναγκαστήκαμε να δώσουμε με όπλα στα χέρια και το πρόσωπο καλυμμένο.

Περιμένουμε από τη CND τη γλώσσα της αλήθειας, τη γλώσσα της ειρήνης, όχι όμως τον εγκλωβισμό στο δημοκρατικό αγώνα, τη γλώσσα της ειρήνης, όχι όμως την εγκατάλειψη του αγώνα για ελευθερία, τη γλώσσα της ειρήνης, όχι της ειρηνικής συνύπαρξης με την αδικία.

Περιμένουμε από τη CND την ικανότητα να αντιληφθεί ότι το δικαίωμα για να αποκαλείται εκπρόσωπος των αισθημάτων του έθνους δεν θα το αποκτήσει μέσω κάποιας απόφασης που θα προέλθει από ψηφοφορία ή ομοφωνία, αλλά είναι κάτι που θα πρέπει να κατακτά καθημερινά, στις γειτονιές, τα ejidos, τις εγκαταστάσεις των εποίκων, τις ινδιάνικες κοινότητες, τα σχολεία και τα πανεπιστήμια, τα εργοστάσια, τα εργαστήρια, τα κέντρα επιστημονικής έρευνας, τα πολιτιστικά και καλλιτεχνικά κέντρα, σ' όλες τις γειτονιές της χώρας.

Περιμένουμε από τη CND τη διαύγεια της συνειδητοποίησης ότι δεν είναι παρά ένα πέρασμα, το πρώτο από τα πολλά που πρέπει να υπάρξουν, ακόμα και αν οι συνθήκες γίνουν πιο δύσκολες από σήμερα.

Περιμένουμε από τη CND τη γενναιότητα να υιοθετήσει το χρώμα της Ελλάδας με το οποίο πολλοί μεξικάνοι, ανάμεσά τους κι εμείς, την αντι-

μετωπίζουν, για να αποδειχθεί ότι οι καλύτεροι άντρες και γυναίκες αυτής της χώρας βάζουν όλα τα μέσα και τις δυνάμεις τους για τη μεταμόρφωση που είναι η μόνη δυνατότητα επιβίωσης αυτού του λαού, για το πέρασμα στη δημοκρατία, την ελευθερία, τη δικαιοσύνη.

Περιμένουμε από τη CND την ωριμότητα να μην μετατραπεί σε μία σειρά συζητήσεων ατελείωτη, άγονη, ευνουχιστική.

Περιμένουμε, τέλος, από τη CND, ένα συλλογικό κάλεσμα για αγώνα, γι' αυτά που με το δίκιο και τη λογική μας ανήκουν, για να πάρουν οι τίμιοι άνθρωποι τη θέση τους στην ιστορία. Τώρα δεν είναι καιρός για μας. Δεν είναι καιρός των όπλων. Τα αφήνουμε στην άκρη, αλλά δεν τα εγκαταλείβουμε. Ελπίζουμε να ανοίξει ο ορίζοντας, να μην είμαστε πια απαραίτητοι, εμείς οι νεκροί του τώρα και του πάντα, εμείς που έπρεπε να πεθάνουμε ακόμα μια φορά, μα τώρα για να ζήσουμε. Περιμένουμε από τη CND μια ευκαιρία, την ευκαιρία που μας αρνήθηκαν αυτοί που κυβερνούν, την ευκαιρία να αποσυρθούμε με αξιοπρέπεια, αφού πρώτα εκπληρώσουμε το καθήκον μας απέναντι στους δικούς μας που ζουν κάτω απ' τη γη.

Την ευκαιρία να ξαναγυρίσουμε στη σιωπή, στη νύχτα απ' όπου βγήκαμε, στο θάνατο που ζούσαμε, την ευκαιρία να εξαφανιστούμε με τον ίδιο τρόπο που εμφανιστήκαμε, ξημερώματα, χωρίς πρόσωπο, χωρίς μέλλον. Την ευκαιρία να ξαναγυρίσουμε στο βάθος της Ιστορίας, στο όνειρο, στο βουνό.

Είναι ειρωνικό, αλλά έχει ειπωθεί, ότι οι ζαπατίστας έχουν θέσει ένα τελεσίγραφο για να ξαναρχίσουν τον πόλεμο, ότι αν στις 21 Αυγούστου τα πράγματα δεν πάνε όπως θέλουν οι ζαπατίστας, ο πόλεμος θα ξαναρχίσει. Λένε ψέματα. Κανείς, ούτε ο EZLN δεν έχει δικαίωμα να θέτει τελεσίγραφα στο μεξικάνικο λαό.

Για τον EZLN τα μόνα τελεσίγραφα που υπάρχουν είναι αυτά στα οποία μεταφράζονται οι ειρηνικές κινητοποιήσεις των πολιτών και σ' αυτά υποτασσόμαστε μέχρι το σημείο να δεχτούμε να εξαφανιστούμε ως εναλλακτική λύση.

Δεν θα προέλθει από μας ο πόλεμος, δεν υπάρχουν ζαπατίστικά τελεσίγραφα προς την κοινωνία των πολιτών. Περιμένουμε, αντιστεκόμαστε. Σ' αυτό είμαστε ειδικοί.

Αγωνιστείτε. Αγωνιστείτε χωρίς ξεκούραση. Αγωνιστείτε και γκρεμίστε την κυβέρνηση. Αγωνιστείτε και γκρεμίστε τους. Ποτέ ένα γκρέμισμα δεν είναι τόσο γλυκό όσο αυτό που οδηγεί στο ειρηνικό πέρασμα, στη δημοκρατία, την αξιοπρέπεια, τη δικαιοσύνη.

Η Παράνομη Επαναστατική Επιτροπή Ινδιάνων - Γενική Διοίκηση του EZLN σας προσκάλεσε στο Aguascalientes για να συγκεντρωθείτε και να αποφασίσετε, όχι όμως τη στατικότητα, όχι το στείο σκεπτικισμό, όχι για κατηγορίες και διχόνοιες, όχι για προσωπικές φιλοδοξίες, όχι για πολεμοχαρή τουρισμό, όχι στο άσμα των συμβιβαστικών ειρηνόφιλων, όχι στον πόλεμο, αλλά όχι και στην ειρήνη με οποιοδήποτε αντίτιμο.

Ναι, μια συγκέντρωση για να συζητηθεί και να αποφασιστεί η εθνική λαϊκή ειρηνική οργάνωση του αγώνα των πολιτών για δημοκρατία, ελευθερία, δικαιοσύνη. Η Παράνομη Επιτροπή των Ινδιάνων σας παραδίδει τώρα την εθνική σημαία για να θυμηθείτε αυτά που συμβολίζει, πατριδα, ιστορία και έθνος και να τα μετατρέψετε σ' αυτά που πρέπει να συμβολίζουν, δημοκρατία, ελευθερία και δικαιοσύνη.

Αδέλφια της Συνέλευσης, σας χαιρετίζουμε. Για σας υψώσαμε το Aguascalientes. Για σας κατασκευάσαμε στη μέση μίας ένοπλης περιοχής, αυτό το χώρο, για μια ειρήνη δίκαια και αξιοπρεπή.

Σας ευχαριστούμε

Παράνομη Επαναστατική Επιτροπή Ινδιάνων - Γενική Διοίκηση του EZLN

Αυτοί οι σύντροφοι είναι οι βάσεις στηρίξης των εξεγερμένων λαών. Αυτοί οι σύντροφοι, αυτές οι συντρόφισσες ήταν, είναι και πάντα θά'ναι ο σκελετός του EZLN. Αυτοί ήταν που μας τόνισαν στο βουνό, στις θέσεις όπου αναπτύχθηκε ο EZLN. Είναι εκπρόσωποι των πολιτών, όπως κι εσείς. Όλοι αυτοί οι σύντροφοι, όλες αυτές οι συντρόφισσες είναι οι βάσεις στηρίξης του EZLN και της Γενικής Διοίκησης. Αυτοί οι σύντροφοι, αυτές οι συντρόφισσες, αυτά τα μικρά αγόρια κι αυτά τα μικρά κορίτσια είναι που κράτησαν κρυμμένα στην καρδιά τους τα βαθύτερα μυστικά της μεξικάνικης ιστορίας και του EZLN.

Είναι αυτοί που κράτησαν μυστικό το διάβα μας στα βουνά αυτής εδώ της ζούγκλας Lacandona, αυτοί που μας έφεραν τις tortillas, το ríñole, τα φασόλια, ό,τι μας ήταν απαραίτητο. Όλοι αυτοί είναι που έκρυψαν πραγματικά το μεγάλο μυστικό που πια αποκαλύπτεται στο Μεξικό. Όλοι αυτοί οι σύντροφοι, η θεμελιώδης βάση του EZLN, αυτοί είναι που πραγματικά έκαναν δυνατή την ανάπτυξη του EZLN μέσα στη ζούγκλα Lacandona.

Comandante Tacho.

Η Οργανωτική Επιτροπή δεν κατάφερε ακόμα να μας πεί πόσοι εκπρόσωποι, προσκεκλημένοι, παρατηρητές, δημοσιογράφοι, ερωτοχτυπημένοι, άσχετοι, ρουφιάνοι και παραπλανημένοι έφτασαν εδώ, στο Aguascalientes.

Έτσι δεν ξέρουμε πόσοι είμαστε, αφού όμως εδώ υπάρχουν απεσταλμένοι του Τύπου από διάφορα μέρη του Μεξικό και του κόσμου, πρέπει να τους δώσουμε ένα νούμερο. Η Οργανωτική Επιτροπή έκανε την πάπια, έτσι το πρόβλημα πρέπει να το λύσουμε εμείς. Με το υπερσύγχρονο μας σύστημα υπολογισμού, κάναμε το λογαριασμό και καταλήξαμε...ότι εδώ γίνεται χαμός. Αυτό είναι επίσημη δήλωση προς τον Τύπο, γίνεται χαμός. Το 1985 μπήκαμε για πρώτη φορά σ'ένα χωριό. Ήταν το χωριό του γέρο Antonio. Όταν ο γέρο Antonio ήταν είκοσι χρόνια νεώτερος από το θάνατο που τον πήρε το 1994, μας προσκάλεσε στο χωριό του. Εμείς καταστρώσαμε ένα σχέδιο για να πάρουμε το ejido. Αφού χαθήκαμε για λίγο σε μια φυτεία καφέ, καταφέραμε να πάρουμε το μικρό χωριό του γέρο Antonio. Τελικά το σχέδιο μας ήταν μάλλον άστοχο, αφού όταν φτάσαμε όλος ο κόσμος ήταν ήδη συγκεντρωμένος και μας περίμενε στη μέση του χωριού, στη μέση του χωριού με την έννοια της πολεοδομίας της ζούγκλας, ανάμεσα στην εκκλησία, το σχολείο, τη μπασκέτα και τη φυτεία καφέ. Φτάσαμε μπροστά στον κόσμο και ο γέρο Antonio μας παρουσίασε λέγοντας κάτι σαν "να οι σύντροφοι που έρχονται από το βουνό". Ο κόσμος άρχισε να χειροκροτεί και εγώ σκέφτηκα "Δε θα πάει καλά η χρονιά, ακόμα δεν άρχισα να μιλάω και ήδη χειροκροτούν".

Όταν κόπασαν τα χειροκροτήματα, ο γέρο Antonio μου είπε "τελείωσε ο χαιρετισμός, τώρα μπορείς να μιλήσεις". Τότε κατάλαβα ότι εδώ ήταν χαιρετίζουν κάποιον, χειροκροτούν, γι'αυτό κι εγώ θέλω να σας ζητήσω όχι ένα χειροκρότημα άλλα ένα χαιρετισμό, ένα χαιρετισμό προς όλες τις γυναίκες και τους άντρες, τους ηλικιωμένους, τα παιδιά, που αυτή τη στιγμή σε όλη τη μεξικάνικη ύπαιθρο προσεύχονται, ζητούν, απαιτούν, επιθυμούν, ποθούν την επιτυχία της CND. Αν εδώ γίνεται μια φορά χαμός, έξω από εδώ γίνεται δυό φορές.

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΟΥ ΕΖΛΝ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΙΣ ΕΚΛΟΓΕΣ

24 Αυγούστου '94

Στο μεξικάνικο λαό,

Σ' όλους τους λαούς και τις κυβερνήσεις του κόσμου

Αδέρφια,

Η Παράνομη Επαναστατική Επιτροπή Ινδιάνων -Γενική Διοίκηση του ΕΖΛΝ, μετά το πέρας της εκλογικής διαδικασίας της 21ης Αυγούστου 1994, αναφερόμενη αποκλειστικά στις εκλογές για την ανάδειξη κυβερνήτη, δηλώνει τα ακόλουθα:

Πρώτο: Ο ΕΖΛΝ τήρησε το λόγο του και δεν αναμείχθηκε με κανένα τρόπο στη διεξαγωγή των εκλογών της 21ης Αυγούστου. Οι κάλπες στήθηκαν κανονικά χωρίς καμιά παρεμπόδιση από τις δικές μας δυνάμεις, χωρίς να απαγορεύσουμε κατά την διάρκεια της εκλογικής διαδικασίας τη διέλευση των αρμοδίων για την τέλεση των εκλογών, των εκπροσώπων των πολιτικών κομμάτων και του Τύπου.

Δεύτερο: Οι δυνάμεις του ΕΖΛΝ, μετά το διάστημα μεταξύ 21ης και 23ης Αυγούστου, που ήταν αποτραβηγμένες στις θέσεις τους στα βουνά, προχώρησαν και επανακατέλαβαν τις περιοχές που από την 1η Γενάρη ανήκαν στην επαναστατημένη ζώνη. ΚΑΝΕΝΑ από τα μέλη της δύναμης των μαχτών του ΕΖΛΝ δεν ψήφισε. Παρ' όλ' αυτά προσφέρθηκε κάθε δυνατή διευκόλυνση, ώστε ο πληθυσμός που κατοικεί στη "ζώνη του πολέμου" να προσέλθει κανονικά στις κάλπες. Όπως επαληθεύτηκε από τους παρατηρητές, καθώς και τα μέσα ενημέρωσης, οι εκλογές στην περιοχή που ελέγχουν οι δυνάμεις του ΕΖΛΝ διεξήχθησαν με απόλυτη ηρεμία, πράγμα που δεν μπορεί να ισχυριστεί και η κυβέρνηση σχετικά με κάποιες πρωτεύουσες πολιτειών του κράτους.

Τρίτο: Σχετικά με τις εκλογές για την ανάδειξη του κυβερνήτη της Chiapas, μέχρι σήμερα, 24 Αυγούστου του 1994 και ώρα 10 μ.μ., η Παράνομη Επαναστατική Επιτροπή Ινδιάνων-Γενική Διοίκηση του ΕΖΛΝ συνεχίζει να δέχεται πληροφορίες από δικούς της παρατηρητές στις ημιαγροτικές περιοχές της Chiapas, όπως: στα σύνορα, τα βουνά, τα βόρεια της πολιτείας, τις οροσειρές, τη ζούγκλα Lacandona, τη σιέρρα, και επιπλέον την Tuxtla Gutierrez, το San Cristobal de las Casas, το Comitán, την Arriaga, την Tapachula, το Altamirano, το Palenque, το Ocosingo, τη Las Margaritas, το Pichucalco, την Cintalapa και τη Copainala.

Τέταρτο: Πριν, κατά τη διάρκεια και μετά από τη μέρα των εκλογών παρουσιάστηκαν σοβαρές ανωμαλίες, όπως αυτές που αναφέρουμε στη συνέχεια:

-Η υπηρεσία μετάδοσης μηνυμάτων του ΕΖΛΝ υποκλέποντας την τηλεπικοινωνία μεταξύ των δημοτικών-κοινοτικών αρχών και της πρωτεύουσας της επαρχίας, μπορεί με στοιχεία να υποστηρίξει πως στις εκλογές για την ανάδειξη κυβερνήτη της Chiapas ο Amado Avendano Figueroa, υπερέιχε μέχρι και δύο προς ένα του υποψηφίου του PRI.

-Στο δήμο του Palenque εντοπίστηκε ένα φορτηγό της ProNaSol με κάλπες παραγεμισμένες με ψήφους υπέρ του PRI ίδιες με τις αυθεντικές που αλλάχθηκαν αφού πριν είχε εξαγοραστεί η σιωπή των μαρτύρων της νοθείας με το αντίτυπο των 1500 πέσος.

-Στη ζώνη των ορεινών όπου κατοικούν ινδιάνοι, επαναλήφθηκε η προαναφερθείσα αλλαγή καλπών, ενώ σημειώθηκε και το γεγονός, ψηφοδέλτια που βρίσκονταν σημειωμένα υπέρ κάποιου άλλου κόμματος εκτός του PRI, κατά τη διάρκεια της καταμέτρησης να σημειώνονται εκ νέου, πράγμα που φυσικά οδηγούσε στην ακύρωσή τους.

Όταν οι κρατικοί υπάλληλοι και οι υπεύθυνοι των εκλογικών κέντρων διαπίστωναν πως υπήρχε στους ψηφοφόρους μία έντονη τάση καταψήφησης του κυβερνώντος κόμματος έκλειναν τα εκλογικά κέντρα ισχυριζόμενοι πως τα ψηφοδέλτια είχαν τελειώσει.

-Παρ' όλη την επιθυμία του λαού της Chiapas να εκφράσει τη βούλησή του δια της εκλογικής οδού, ο περιορισμένος αριθμός των ψηφοδελτίων σε ορισμένα εκλογικά κέντρα, καθώς και η κατακράτηση όσων ψηφοδελτίων είχαν απομείνει από ομοσπονδιακούς στρατιώτες και αστυνομικούς παρεμπόδισε ένα μεγάλο αριθμό πολιτών να εξασκήσει το δικαίωμά του να εκλέξει ειρηνικά τους κυβερνήτες του.

-Στην περιοχή της Sierra Madre, "αυθόρμητοι υποκινητές" της ψήφου, την ίδια μέρα που γινόταν η ψηφοφορία, δημηγορούσαν στους ινδιάνους κατοίκους και τους καλούσαν να αποκρύξουν το PRI... διαγράφοντας μ' ένα X το λογότυπό του πάνω στο ψηφοδέλτιο. (σ. τ. μ.: Τα ψηφοδέλτια στις μεξικάνικες εκλογές είχαν πάνω τους τυπωμένα τα λογότυπα των εννέα κομμάτων που συμμετείχαν στην εκλογική αναμέτρηση. Αν κάποιος ήθελε να ψηφίσει υπέρ κάποιου κόμματος απλά διέγραφε μ'

ένα X το λογότυπο του πάνω στο ψηφοδέλτιο!)

-Στα σύνορα η υπηρεσία μετανάστευσης φιλοξένησε αρκετούς μετανάστες από την κεντρική Αμερική, οι οποίοι ψήφισαν υπέρ του PRI παίρνοντας σαν αντάλλαγμα μια "χωρίς προβλήματα" διαμονή στο Μεξικό ή μια διευκόλυνση για πέρασμα στις Η. Π. Α.

-Τα θύματα της καταναγκαστικής εσωτερικής μετανάστευσης που διαμένουν στους κρατικούς κοινότητες "φιλοξενίας" εξαναγκάστηκαν να ψηφίσουν υπέρ του PRI υπό την απειλή ότι αν έκαναν το αντίθετο θα έχαναν όλες τις παροχές (στέγη, σίτιση κ. λ. π.)

Πέμπτο: Η νοθεία στις εκλογές του Αυγούστου ήταν κάτι που είχε σχεδιαστεί πολύ πριν από την έναρξη της ψηφοφορίας. Η κυβέρνηση ήξερε πως δεν υπήρχε άλλος τρόπος για να εξασφαλίσει μια σίγουρη εκλογική νίκη. Κατέφυγε, λοιπόν, στις πολύ συνηθισμένες γι' αυτήν τακτικές της αλλοίωσης των αποτελεσμάτων, της εξαγοράς των ψήφων, των ψεύτικων πρακτικών των εκλογικών κέντρων, των γνωστών και ως "τρελός ποντικός", "περιστρεφόμενο αλογάκι του λούνα παρκ" και "ψηφος tamal (=είδος μεξικάνικης τροφής)".

Ούτε όμως με τις παραπάνω πονηριές στάθηκε δυνατό να αλλάξει η εκλογική τάση, που ήταν ξεκάθαρα ενάντια στο PRI. Γι' αυτό λοιπόν μέσω των μικρονοθειών στα πρακτικά των κατά τόπους εκλογικών κέντρων, καθώς και στα αρχεία των αποτελεσμάτων των ηλεκτρονικών υπολογιστών και με τη συμμετοχή των επισήμων και απόλυτα ελεγχόμενων από την κυβέρνηση μέσω μαζικής ενημέρωσης προσπάθησαν να εμφανίσουν τον κ. Robledo Rincon ως νικητή της εκλογικής αναμέτρησης στην πολιτεία της Chiapas.

Έκτο: Ο EZLN καλεί τους πολίτες να υπερασπιστούν τη βούλησή τους, αγνοώντας τα ψέμματα των επίσημων μ. μ. ε. και να προχωρήσουν στην πραγματοποίηση λαϊκών και ειρηνικών κινητοποιήσεων αποκρυσσώνοντας την εκλογική νοθεία.

Έβδομο: Ο ομοσπονδιακός στρατός είναι γνώστης του μεγέθους και της φύσης της νοθείας. Αυτός έχει αποκόψει κάθε επικοινωνία με την περιοχή της Chiapas και διαφυλάσσει τις συμφωνίες μεταξύ της πρωτεύουσας της πολιτείας και των δημοτικών αρχών με σκοπό την αλλοίωση των αποτελεσμάτων κατά του PRI. Για το λόγο αυτό επιταχύνει τις εργασίες οχύρωσης και ενίσχυσης των θέσεων του, ενώ ήδη έχει ξεκινήσει την επανάληψη των ημερήσιων και νυχτερινών πτήσεων πάνω από τις ζαπατίστικες θέσεις. Περίμεναν και περιμένουν μια αντίδραση από την πλευρά του EZLN.

Όγδοο: Αν οι εκλογές ήταν "καθαρές και διαφανείς", όπως έλεγαν, γιατί ο ομοσπονδιακός στρατός ανησυχεί τόσο για τις κινήσεις των ζαπατίστας; Γιατί τόσο επιμονή στα επίσημα μ. μ. ε. για τη νομιμότητα των φετεινών εκλογών;

Η ανώτατη κυβέρνηση επιστράτευσε γι' άλλη μια φορά ένα μεγάλο ψέμα για να πετύχει το σκοπό της. Ούτως ή άλλως είναι χαμένη.

Δημοκρατία! Ελευθερία! Δικαιοσύνη!

Από τα βουνά του μεξικάνικου νότου

Παράνομη Επαναστατική Επιτροπή Ινδιάνων-Γενική Διοίκηση του EZLN

Μεξικό, Αύγουστος του '94

4 Σεπτέμβρη: Στο San Cristobal της Chiapas 3.000 άτομα που πραγματοποιούν πορεία, καταλαμβάνουν για μιάμιση ώρα τους τοπικούς κρατικούς ραδιοσταθμούς και διαβάζουν ανακοινώσεις του EZLN, αγροτικών οργανώσεων και του Amado Avendano, υποψηφίου του PRD στην Chiapas, που είχε δεχτεί απόπειρα δολοφονίας εναντίον του στις 25 Ιουλίου. Στη συνέχεια δίνουν συνέντευξη τύπου μπροστά στο κυβερνείο του San Cristobal για "λόγους συμβολικούς, επειδή εδώ διαβόησε για πρώτη φορά η διακήρυξη πολέμου του EZLN όταν οι ζαπατίστας κατέλαβαν την πόλη το Γενάρη". Ανακοινώνουν ότι οι αγρότες του CIOAC (Ανεξάρτητο Κέντρο Αγροτών και Εργατών Γης) και της OPEZ έχουν μπλοκάρει δρόμους σε 30 σημεία στην Chiapas και ότι πραγματοποιούνται πορείες στο Simojovel, τη Las Margaritas, το Ocosingo και αλλού.

6 Σεπτέμβρη: Στο Jaltenango της Chiapas δολοφονούνται οι δάσκαλοι Enrique Muria και Roberto Hernandez, ενεργά μέλη του PRD. Μόλις γίνεται γνωστό το γεγονός, 300 ένοπλοι χωρικοί περικυκλώνουν το δημαρχείο και καταλαμβάνουν τον οικισμό. "Δεν είμαστε μέλη του EZLN", λένε, "αλλά είμαστε αποφασισμένοι να δράσουμε. Θέλουμε εκδίκαση".

Ολοκληρώνεται, μετά από 50 μέρες, η απεργία πείνας που πραγματοποιούσαν 300 κρατούμενοι σε 22 φυλακές στο Μεξικό με αίτημα την απελευθέρωση των κρατούμενων για πολιτικούς και κοινωνικούς λόγους. Είναι η τέταρτη χρονιά που κατά την διάρκεια των ιδίων ημερομηνιών πραγματοποιείται αυτή η μαζική απεργία πείνας που αυτή τη φορά πέτυχε την απελευθέρωση, κατά την διάρκειά της, 300 κρατούμενων και την δρομολόγηση της απελευθέρωσης 67 ακόμα κρατούμενων στο Reclusorio Norte και άλλων 100 της φυλακής Santa Marta Acatitla.

Αστυνομικές δυνάμεις εισβάλλουν στην κοινότητα Plan de Encinal του δήμου Ixhuatlan της πολιτείας Veracruz, όπου οι κάτοικοι, ινδιάνοι nahuas και otomies, πρωτοστατούν στις καταλήψεις γης. Οι αστυνομικοί ξυλοκοπούν αδιάκριτα, κλέβουν χρήματα και εργαλεία και απαγάγουν δύο ινδιάνους που είχαν τραυματίσει με πυροβολισμούς. Αντί να τους μεταφέρουν σε νοσοκομείο, τους οδηγούν σε άγνωστη τοποθεσία, όπου τους βασανίζουν μέχρι θανάτου. Τα πτώματά τους βρίσκονται τέσσερις μέρες αργότερα στο ποτάμι El Chiflon.

12 Σεπτέμβρη: Στο Santiago Teopisca της πολιτείας του Μεξικό, 500 αστυνομικοί επιτίθενται στους χωρικούς που είχαν αποκλείσει τους δρόμους. Συλλαμβάνονται 11 μέλη του MPI (=Ανεξάρτητο Προλεταριακό Κίνημα), ως υπεύθυνοι για την πυρπόληση ενός περιπολικού και για τις φθορές σε άλλα 6 κατά τη διάρκεια των συμπλοκών.

14 Σεπτέμβρη: Έφιπποι αστυνομικοί και ειδικές δυνάμεις επιτίθενται σε συγκέντρωση διαμαρτυρίας του Συμβουλίου του Guetrego για τα 500 Χρόνια Ινδιάνικης Αντίστασης. Τραυματίζουν βαριά 20 διαδηλωτές, ένας από τους οποίους πέφτει σε κόμα και απαγάγουν άλλους 26, των οποίων η τύχη αγνοείται. Στη συνέχεια εισβάλλουν στα γραφεία της οργάνωσης και τα καταστρέφουν. Το Συμβούλιο του Guetrego ήταν η πρώτη οργάνωση στο Μεξικό που συμπαραστάθηκε στον EZLN από τις πρώτες κιόλας μέρες του Γενάρη.

16 Σεπτέμβρη: "Άγνωστοι" πετάνε χειροβομβίδα στα γραφεία της OCEZ (Αγροτική Οργάνωση Emiliano Zapata) στην Chiapas. Ειδικές δυνάμεις της αστυνομίας εκκενώνουν κατελιημένο κτήριο στο Ajusco και συλλαμβάνουν 29 άτομα.

20 Σεπτέμβρη: Ειδικές δυνάμεις της αστυνομίας επιτίθενται σε εννέα κατελιημένα κτήματα στην Chiapas. Συλλαμβάνουν 68 αγρότες, γκρεμίζουν 30 υπόστεγα και ανακαλύπτουν δεκάδες μολότωφ. Σαν απάντηση, δέκα χιλιάδες αγρότες της OPEZ κλείνουν τους δρόμους γύρω από την κοινότητα Libertad, την οποία ανακηρύσσουν "ανεξάρτητη περιοχή".

Ινδιάνοι του FIPI (=Ανεξάρτητο Μέτωπο Ινδιάνικων Λαών) κλείνουν την εθνική στο Tuxtpec της πολιτείας Oaxaca, ζητώντας τη διάλυση του Εθνικού Ινδιάνικου Ινστιτούτου.

Στο Centla της πολιτείας Tabasco τρεις χιλιάδες αγρότες καταλαμβάνουν γη της PEMEX (κρατική μεξικάνικη πετρελαιοβιομηχανία).

Στην Teopisca της Chiapas 20 άτομα που "φορούσαν ρούχα που έμοιαζαν με τη στολή του EZLN" κατέλαβαν το δημαρχείο όπου κλείδωσαν, αφού τους απόπλισαν, τέσσερις αστυνομικούς, κατέστρεψαν αρχαιακό υλικό και πήραν όπλα και άλλο εξοπλισμό. Στη συνέχεια πήγαν στα σπίτια του προέδρου και του γραμματέα της τοπικής οργάνωσης του PRI, καθώς και στα σπίτια δύο γαιοκτημόνων απ' όπου αφαίρεσαν όπλα, χρήματα και πολύτιμα αντικείμενα. Ο κυβερνήτης Lopez Moreno χαρακτήρισε την ενέργεια "ένα έγκλημα χωρίς πολιτικά κίνητρα"(!).

21 Σεπτέμβρη: Οι ειδικές δυνάμεις της αστυνομίας συνεχίζουν τις εκκενώσεις κατελιημένων κτημάτων στην Chiapas. Μετά από επίθεση σε δύο κτήματα συλλαμβάνονται 53 αγρότες, γκρεμίζονται 46 υπόστεγα και ανακαλύπτονται μολότωφ. Αγρότες της OPEZ κλείνουν την εθνική οδό Panamericana.

Περισσότεροι από χίλιοι αγρότες του CEOIC (=Συμβούλιο Ινδιάνικων και Αγροτικών Οργανώσεων) της Chiapas κλείνουν συγχρόνως σε τρία διαφορετικά σημεία την εθνική οδό Panamericana ζητώντας την απελευθέρωση τριών χωρικών που κατηγορούνται για το φόνο ενός γαιοκτημίονα.

23 Σεπτέμβρη: Στο Chilpancingo φοιτητές μπλοκάρουν την εθνική οδό Mexico D.F.- Acapulco. Στη συνέχεια ενώνονται με μέλη της UOCEZ (=Εργατική Αγροτική Ένωση Emiliano Zapata) και σχηματίζουν πορεία δύο χιλιάδων ατόμων προς το κυβερνείο. Όταν διαλύονται, στους τοίχους υπάρχει το σύνθημα "VIVA EL EZLN!"

Ο γερο Antonio και το λιοντάρι

Ο γερο Antonio είχε σκοτώσει ένα λιοντάρι του βουνού με την αρχαία του καραμπίνα. Λίγες μέρες πριν τον πείραζα γι' αυτό το παμπάλαιο κατασκεύασμα: "Με τέτοια όπλα κατέκτησε ο Cortés το Μεξικό". Τότε μου είχε απαντήσει: "Ναι, αλλά δες σε ποιανού τα χέρια βρίσκεται τώρα". Ο γερο Antonio τελειώνει το γδάρισμα της λεοντής. Κοιτούσα έκπληκτος το δέρμα. Δεν είχε ούτε μια τρύπα σφαιράς. "Πρέπει να το χτύπησες κατ' ευθείαν στο μάτι", είπα, προσπαθώντας να δώσω μια εξήγηση. "Είναι ο μόνος τρόπος ώστε να μην πάθει καμμιά ζημιά". "Και τί θα το κάνεις;" τον ρώτησα. Ο γερο Antonio δεν μου απάντησε, συνέχισε να γδέρνει σιωπηλός το δέρμα του λιονταριού με τη ματσέτα του. Κάθησα δίπλα του κι αφού γέμισα την πίπα μου βάλθηκα να του ετοιμάσω ένα χορταστικό τσιγάρο. Του το έδωσα χωρίς να μιλήσω, αυτός το εξέτασε και το ξετύλιξε. "Δεν είναι καλό" μου είπε, ενώ το έστριβε ξανά. Ετοιμαστήκαμε να μοιραστούμε την τελετουργία του καπνίσματος.

Ανάμεσα σε δυό βαθιές ρουφηξιές, ο γερο Antonio μου είπε την ιστορία:

"Το λιοντάρι είναι δυνατό γιατί τα άλλα ζώα είναι αδύναμα. Το λιοντάρι τρώει το κρέας των άλλων ζώων γιατί αυτά το αφήνουν να το τρώει. Το λιοντάρι δεν σκοτώνει με τα νύχια του ή με τα δόντια του. Το λιοντάρι σκοτώνει με τη ματιά του. Πρώτα ζυγώνει σιγά...σιωπηλά, γιατί κάτω από τις πατούσες του υπάρχουν σύννεφα που σκοτώνουν τον θόρυβο. Έπειτα πηδάει και ρίχνει κάτω το θύμα του, με ένα χτύπημα που το σωριάζει όχι τόσο γιατί είναι πολύ δυνατό αλλά γιατί είναι αιφνιδιαστικό.

Κι ύστερα το κοιτάζει. Το λιοντάρι κοιτάζει τη λεία του. Έτσι... (κι ο γερο Antonio κατεβάζει τα φρύδια του και καρφώνει πάνω μου τα μαύρα του μάτια). Το φτωχό ζωάκι που πρόκειται να πεθάνει δεν κάνει τίποτε παρά μόνο κοιτάζει το λιοντάρι, κοιτάζει τη ματιά του λιονταριού. Το ζωάκι δεν βλέπει πια με τα δικά του μάτια, βλέπει αυτό που βλέπει το λιοντάρι, βλέπει την αντανάκλασή του μέσα στα μάτια του λιονταριού, βλέπει ότι στα μάτια του λιονταριού είναι μικρό κι αδύναμο. Το ζωάκι ποτέ πριν δεν σκεφτόταν ότι ήταν μικρό κι αδύναμο, ήταν απλά ένα ζωάκι, ούτε μεγάλο ούτε μικρό, ούτε δυνατό ούτε αδύναμο. Αλλά τώρα βλέπει τη ματιά του λιονταριού, βλέπει το φόβο. Και βλέποντας πώς το βλέπει το λιοντάρι, το ζωάκι πείθεται από μόνο του ότι είναι μικρό κι αδύναμο. Και ο φόβος που γεννά στα μάτια του η ματιά του λιονταριού, το κάνει να φοβάται. Και το ζωάκι δεν βλέπει τίποτα πια, τα κόκκαλά του παγώνουν, όπως όταν γραπώνει το μούσκιο στο βουνό, τη νύχτα, την παγωνιά. Και τότε το ζωάκι παραδίνεται χωρίς αντίδραση, αφήνεται, και το λιοντάρι το ξεσκίζει χωρίς οίκτο. Έτσι σκοτώνει το λιοντάρι. Σκοτώνει με τη ματιά του. Υπάρχει όμως ένα ζωάκι που δεν το κάνει αυτό, που όταν ανταμωθεί με το λιοντάρι δεν δίνει σημασία και συνεχίζει το δρόμο του και όταν του χυμήξει το λιοντάρι τότε αυτό του απαντά με ένα χτύπημα με τα νύχια του που είναι μικρά αλλά το αίμα τσούζει στις πληγές που ανοίγουν. Και αυτό το ζωάκι δεν αφήνεται στο λιοντάρι γιατί δεν βλέπει πώς το βλέπουν...είναι τυφλό.

Τυφλοπόντικες, τα λένε αυτά τα ζωάκια".

Μου φάνηκε πως ο γερο Antonio είχε τελειώσει. "Ναι, αλλά..." πήγα να πω, όμως ο γερο Antonio δεν μ' άφησε να συνεχίσω, άρχισε να λέει την υπολοίπη ιστορία ενώ συγχρόνως ετοίμαζε άλλο ένα τσιγάρο. Μιλούσε αργά και κάθε τόσο γυρνούσε προς το μέρος μου για να δει αν πρόσεχα αυτά που έλεγε.

"Ο τυφλοπόντικας τυφλώθηκε γιατί αντί να κοιτάζει ό,τι ήταν μπροστά στα μάτια του, βάλθηκε να κοιτάζει μέσα σ' αυτό που ήταν μπροστά του, στην καρδιά του. Κανείς δεν ξέρει πως του μπήκε του τυφλοπόντικα αυτή η ιδέα να κοιτάζει στην καρδιά, αλλά όταν έμαθε να το κάνει δεν τον ενδιέφεραν πια ούτε μικρά ούτε μεγάλα, ούτε δυνατά ούτε αδύναμα, γιατί η καρδιά είναι καρδιά και δεν μετριέται όπως μετριούνται τα πράγματα και τα ζώα. Αυτήν την ματιά μέσα στα πράγματα την μπορούσαν μέχρι τότε μόνο οι Θεοί, γι' αυτό οι Θεοί θύμωσαν και τιμώρησαν τον τυφλοπόντικα και τον τύφλωσαν κι επιπλέον τον καταδίκασαν να ζει κάτω από τη γη. Γι' αυτό ο τυφλοπόντικας ζει κάτω από τη γη, επειδή τον τιμώρησαν οι θεοί. Όμως ο τυφλοπόντικας δεν λυπήθηκε γιατί συνέχισε να μπορεί να

βλέπει μέσα στα πράγματα. Γι' αυτό ο τυφλοπόντικας δεν φοβάται το λιοντάρι. Και δεν φοβάται το λιοντάρι και ο άνθρωπος που ξέρει να κοιτάζει στην καρδιά του.

Γιατί ο άνθρωπος που ξέρε να κοιτάζει στην καρδιά δεν βλέπει τη δύναμη του λιονταριού, βλέπει τη δύναμη της δικής του καρδιάς και τότε τον βλέπει το λιοντάρι και το λιοντάρι βλέπει αυτό που ο άνθρωπος βλέπει και το λιοντάρι βλέπει στη ματιά του ανθρώπου ότι δεν είναι παρά ένα λιοντάρι και το λιοντάρι βλέπει πώς το βλέπουν και φεύγει”.

“Κι εσύ κοίταξες το λιοντάρι στην καρδιά για να το σκοτώσεις;” τον διέκοψα. “Εγώ; Όχι βέβαια, εγώ κοίταξα το μάτι του λιονταριού μέσα από το σκόπευτρο της καραμπίνας και πυροβόλησα ...η καρδιά του δεν με βόλεψε”.

Ο γερο Antonio σηκώθηκε αργά, πήρε το δέρμα και το εξέτασε προσεκτικά. Μετά το τύλιξε και μου το έδωσε. “Πάρε”, μου είπε, “σου το χαρίζω για να μην ξεχάσεις ποτέ ότι για να σκοτώσεις το λιοντάρι και το φόβο, πρέπει να ξέρεις πού να κοιτάξεις”. Ο γερο Antonio έφερε μισή στροφή και φόρεσε την κάπα του. Στην γλώσσα του γερο Antonio αυτό σήμαινε “Τελείωσα. Αντίο”. Έβαλα το δέρμα σε μια τσάντα κι έφυγα.

Subcomandante Insurgente Marcos
Αύγουστος 1994

Δεύτερη ιστορία

Για τον “senor Ik’ ”,
πρίγκηπα της φυλής tzeltal,
ιδρυτή της Παράνομης Επαναστατικής
Επιτροπής
Ινδιάνων – Γενική Διοίκηση του EZLN
που χάθηκε στις μάχες του Ocosingo,
στην Chiapas, το Γενάρη του 1994.

Μια κρύα, βροχερή νύχτα. Δεκέμβρης του 1984. Ο γερο Antonio κοιτάζει προς το φως. Η φωτιά περιμένει αχόρταγα το κάρβουνο με το οποίο την ταΐζουμε, χωρίς σπουδαία αποτελέσματα. Μέσα στη φωτιά τα χρώματα χορεύουν, μιλάνε. Ο γερο Antonio κοιτάζει τις φλόγες και αφουγκράζεται.

Σκεπάζοντας τους ήχους της φωτιάς, μέσα από τα λόγια του γερο Antonio ξετυλίγεται μια ιστορία πολύ παλιά, τότε που οι μεγάλοι ήταν πολύ μεγάλοι και οι τωρινοί γέροι μπουσουλούσαν σε μια φωτιά σαν τη φωτιά αυτής της νύχτας αλλά δέκα, εκατό, χίλιες, ένα εκατομμύριο νύχτες πριν, μια νύχτα χωρίς τροφή, με κρύο και βροχή.

“Στην αρχή υπήρχε το νερό της νύχτας. Όλα ήταν νερό, όλα ήταν νύχτα. Οι θεοί και οι άνθρωποι βάδιζαν σαν τρελλοί, πέφτοντας και σκοντάφτοντας σαν γέρικοι βόλοι. Δεν υπήρχε φως για να βλέπεις το δρόμο σου, δεν υπήρχε γη για να πλαγιασούν η κούραση και ο έρωτας. Δεν υπήρχε γη, δεν υπήρχε φως, δεν ήταν καλός ο κόσμος.

Και τότε, μέσα στη νύχτα και το νερό, οι θεοί άρχισαν να πέφτουν ο ένας πάνω στον άλλο και άρχισαν να θυμώνουν και να ξεστομίζουν λέξεις φοβερές κι ήταν μεγάλος ο θυμός τους γιατί και οι θεοί ήταν μεγάλοι. Και οι άνθρωποι που είχαν δυνατή ακοή γιατί ζούσαν στο σκοτάδι, άντρες και γυναίκες σαν νυχτερίδες, φοβήθηκαν τον πάταγο του μεγάλου θυμού των θεών και κρύφτηκαν. Και τότε οι θεοί μείναν μόνοι κι όταν πέρασε ο θυμός τους και κατάλαβαν πως μείναν μόνοι ήταν μεγάλη η θλίψη της μοναξιάς τους και οι θεοί άρχισαν να κλαίνε και το κλάμα τους ήταν μεγάλο γιατί και οι θεοί ήταν μεγάλοι. Και κλάμα στο κλάμα, δάκρυ στο δάκρυ όλο και περισσότερο γινόταν το νερό και γιατριά δεν υπήρχε, συνεχίζονταν η νύχτα και το νερό και όλο και αυξανόταν το νερό από τα δάκρυα της θλίψης των θεών. Και οι θεοί κρυνάνε γιατί όταν είσαι μόνος νιώθεις κρύο, ειδικά αν όλα γύρω σου είναι νερό και νύχτα. Και σκέφτηκαν οι θεοί να φτάσουν σε συμφωνία ώστε να μην είναι πια

μόνοι, μια συμφωνία που θα έφερνε πίσω τους ανθρώπους-νυχτερίδες, που θα έφερνε το φως και θα φωτίζε το διάβα και η γη θα έφερνε να πλαγιάσουν η κούραση κι ο έρωτας. Και τότε οι θεοί συμφώνησαν να ονειρευτούν όλοι μαζί και η καρδιά τους συμφώνησε να ονειρευτούν το φως, να ονειρευτούν τη γη. Βάθηκαν να ονειρευτούν τη φωτιά και κράτησαν δίπλα τους τη σιγή που δεν θα βιάδιζε άλλο πια σ' αυτά τα μέρη και ονειρεύτηκαν τη φωτιά και μέσα στη σιγή, μέσα στο νερό-νύχτα που γέμιζε τα πάντα, στη μέση των θεών, φάνηκε μια πληγή, μια σχισμή πάνω στο νερό-νύχτα, μια λεξούλα μικροσκοπική που χόρευε και γινόταν μεγάλη και ξανά μικρή και χοντρή και λεπτή γινότανε και χόρευε στη μέση των θεών που ήταν επτά, γιατί τώρα μπορούσαν να δουν ότι ήταν επτά, και στάθηκαν ο ένας απέναντι στον άλλο και κοιτάχτηκαν και είδαν ότι ήταν επτά, γιατί πράγματι επτά ήταν οι πρώτοι θεοί που υπήρξαν, οι μεγάλοι. Και γρήγορα οι θεοί βάλθηκαν να φτιάξουν ένα σπιτάκι για τη λεξούλα (:... μήπως γλώσσα;) που χόρευε εκεί στη μέση, μέσα στη σιγή. Και άρχισαν να φαίνονται κι άλλες λεξούλες που βγαίνουν από τα όνειρα των θεών και "φωτιά" ονόμασαν αυτές τις λεξούλες που χόρευαν και ήδη μιλούσαν όλες μαζί και έφερναν τη γη και το φως γύρω από τη φωτιά και οι άνθρωποι-νυχτερίδες βγήκαν από τις κρυψώνες τους και φάνηκαν και κοιτάχτηκαν και έπαιξαν κι ερωτεύτηκαν και ήδη υπήρχε φως και γη και μπορούσες να δεις το δρόμο σου και μπορούσαν να πλαγιάσουν η κούραση κι ο έρωτας ...μέσα στο φως ...πάνω στη γη. Και τους θεούς δεν τους είδαν γιατί οι θεοί είχαν πάει να κάνουν γενική συνέλευση και δεν έβγαιναν από το κατάλυμά τους ούτε κανείς μπορούσε να μπει μέχρι να πάρουν μια απόφαση. Είπαν οι Θεοί ότι η φωτιά δεν έφτανε γιατί το νερό-νύχτα ήταν πολύ και το φως και η γη λιγοστά.

Και συμφώνησαν να σηκώσουν ψηλά τη φωτιά, στον ουρανό, για να μη τη φτάνει το νερό-νύχτα. Και παρήγγειλαν στους ανθρώπους-νυχτερίδες να πάνε ξανά στις κρυψώνες τους γιατί οι θεοί θα σηκώανε τη φωτιά ψηλά, στον ουρανό, είπαν. Και οι θεοί κάμαν ένα κύκλο γύρω από τη φωτιά και συζητούσαν ποιός έπρεπε να σηκώσει τη φωτιά ψηλά, να πεθάνει εδώ κάτω για να ζήσει στον ουρανό, και δεν καταλήγαν σε συμφωνία οι θεοί γιατί δεν ήθελαν να πεθάνουν εδώ κάτω και είπαν οι θεοί να πάει ο λευκός θεός που ήταν ο πιο όμορφος, όμως ο λευκός θεός ήταν δειλός και δεν ήθελε να πεθάνει για να ζήσει. Και τότε ο πιο σκοτεινός και πιο άσχημος θεός, ο ik', ο μαύρος πρίγκηπας, είπε ότι αυτός θα τη σήκωνε τη φωτιά και ρίχτηκε στις φλόγες και κήκε και έγινε γκριζός και μετά λευκός και κίτρινος, πορτοκαλί, κόκκινος έγινε και στο τέλος έγινε φωτιά και σηκώθηκε στον ουρανό και σφαιρικός έγινε και πότε είναι κίτρινος, πότε κόκκινος, πορτοκαλί και λευκός και "ήλιο" τον είπαν οι θεοί και πολύ φως έφτανε στη γη ώστε να βλέπεις το δρόμο σου και περισσότερη γη φάνηκε και το νερό-νύχτα παραμέρισε και φάνηκε το βουνό. Ο λευκός θεός πολύ λυπήθηκε και έκλαιγε πολύ κι από τα πολλά του δάκρυα δεν έβλεπε το δρόμο του και έπεσε μέσα στη φωτιά και σηκώθηκε κι αυτός στον ουρανό αλλά το φως του ήτανε χλωμό γιατί ήταν θλιμμένος για τη δειλία του και στο πλευρό του ήλιου στάθηκε μια σφαιρική φλόγα χλωμή, θλιμμένη, στο χρώμα του λευκού θεού και οι άλλοι θεοί την είπαν "σελήνη" αυτή τη χλωμή σφαίρα. Όμως ο ήλιος και η σελήνη δεν ήταν πια μαζί με τους υπόλοιπους θεούς κι ούτε βιάδιζαν και οι θεοί κοιτάχτηκαν στενοχωρημένοι και μεγάλη ήταν η ντροπή τους και τότε χύμηξαν όλοι στη φωτιά και τότε ο ήλιος άρχισε να βαδίζει κι η σελήνη βάλθηκε να τον ακολουθεί, για να του ζητήσει συγγνώμη, λένε. Και έγινε η ημέρα και έγινε η νύχτα και οι άνθρωποι νυχτερίδες βγήκαν από τις κρυψώνες τους και έφτιαξαν τα σπιτία τους γύρω από τη φωτιά και ήταν συνέχεια μαζί με τους θεούς, και τη μέρα και τη νύχτα, γιατί τη μέρα υπήρχε ο ήλιος και τη νύχτα η σελήνη. Όσα έγιναν μετά δεν έχουν σχέση με τους θεούς, αυτοί είχαν ήδη πεθάνει ...για να ζήσουν..."

Ο γερο Antonio ξεχωρίζει από τις φλόγες ένα καρβουνάκι. Το αφήνει στο έδαφος. "Κοίτα", μου λέει. "Από κόκκινο που είναι αρχικά το καρβουνάκι ακολουθεί την αντίστροφη πορεία του μαύρου πρίγκηπα του παραμυθιού. Γίνεται πορτοκαλί, κίτρινο, λευκό, γκρι, μαύρο". Ζεστό ακόμα, τα ροζιασμένα χέρια του γερο Antonio το πιάνουν και μου το δίνουν. Προσπαθώ να κάνω ότι δεν καίγομαι, αλλά το αφήνω σχεδόν αμέσως. Ο γερο Antonio γελάει και βήχει, το σηκώνει από το έδαφος και το βουτάει σε μια λιμνούλα με νερό της βροχής, με νερό-νύχτα. Κρύο πια μου το ξαναδίνει.

“Πάρε ... για να θυμάσαι πως το καλυμμένο πρόσωπο του μαύρου έφερε το φως και τη ζέστη που ελειπαν από αυτόν τον κόσμο”, μου λέει και με κοιτάζει.

“Πάμε” προσθέτει καθώς σηκώνεται, “τούτη τη νύχτα δεν υπάρχει αρκετή τροφή για να χορτάσουμε τις φλόγες”.

Κάνω να σβήσω τη φωτιά αλλά ο γερο Antonio που έχει ήδη την κάπα του στον ώμο και την καρμπίνα του στο χέρι, μου λέει: “Άσ’την ...με τέτοιο κρύο ακόμα και η νύχτα έχει ανάγκη απο λίγη ζεστασιά”.

Φεύγουμε οι δύο μας, σιωπηλοί. Βρέχει και ναι, κάνει κρύο.

Μια άλλη κρύα, βροχερή νύχτα. 17 Νοέμβρη 1993. Δέκατη επέτειος της ίδρυσης του EZLN. Η Γενική Διοίκηση είναι μαζεμένη γύρω από τη φωτιά. Τα γενικά σχέδια έχουν συμφωνηθεί και συζητιούνται λεπτομέρειες τακτικής. Οι μαχητές έχουν πάει για ύπνο, μόνο οι ανώτεροι διοικητές παραμένουν ξύπνιοι. Μαζί μας είναι και ο γερο Antonio που είναι ο μόνος που μπορεί να περνάει από όλες τις θέσεις των ζαπατίστας χωρίς κανείς να διανοοείται να εμποδίσει το δρόμο του. Η επίσημη συγκέντρωση έχει τελειώσει και τώρα συζητάμε κι αστειεύμαστε, λέμε τα σχέδια και τα όνειρά μας. Βγαίνει το ζήτημα της κάλυψης των προσώπων μας. Μαντήλια, λέει ο ένας, μάσκες, ακούγεται κάποιος άλλος, ρωτάνε τη γνώμη μου και τους λέω κουκούλες. “Και πως θα τις φοράνε οι γυναίκες με τα μακριά τους μαλλιά;” ρωτά διαμαρτυρούμενη η Ana Maria. “Να κουρευτούν”, λέει ο Alfredo. “Ε, όχι! Αν είναι δυνατόν! Δεν φτάνει που εβγαλαν τις φούστες”, λέει ο Josué. “Φούστα να φορέσει η γιαγιά σου!”, του απαντά η Ana Maria. Ο Moisés κοιτάζει σιωπηλός τριγύρω και διακόπτει τη συζήτηση λέγοντας “Και τί χρώμα θα έχουν οι κουκούλες;”. “Καφέ, όπως τα καπέλα μας”, λέει ο Rolando. Κάποιος άλλος λέει πράσινες. Ο γερο Antonio μου κάνει νόημα και με παίρνει παράμερα. “Έχεις το καρβουνάκι από κείνη τη νύχτα;” -“Ναι, στο σάκκο μου” -“Φέρ’το”, μου λέει και γυρνάει στους άλλους στη φωτιά. Όταν επιστρέφω με το καρβουνάκι όλοι στέκονται σιωπηλοί γύρω από τη φωτιά και ο γερο Antonio έχει καρφωμένα τα μάτια του στις φλόγες όπως εκείνη τη νύχτα. “Νά το”, του λέω, και βάζει το καρβουνάκι στη μέση της φωτιάς. Πρώτα γκριζο, μετά λευκό, κίτρινο, πορτοκαλί, κόκκινο, φωτιά. Το καρβουνάκι είναι ήδη φωτιά και φως. Ο γερο Antonio με ξανακοιτάει και φεύγει μέσα στην ομίχλη. Μένουμε να κοιτάμε τα κάρβουνα, τις φλόγες, το φως.

“Μαύρες”, λέω.

“Τί πράγμα;” ρωτάει η Ana Maria.

Επαναλαμβάνω χωρίς να σηκώσω το βλέμμα μου από τη φωτιά. “Μαύρες, οι κουκούλες μας θα είναι μαύρες”.

Όλοι συμφωνούν.

Μια άλλη κρύα, βροχερή νύχτα. 30 Δεκέμβρη 1993. Οι τελευταίοι μαχητές ετοιμάζονται κι αυτοί να πάρουν τις θέσεις τους. Ένα φορητό έχει σταματήσει μέσα στη ζούγκλα, οι μαχητές σπρώχνονται για να ανεβούν. Ο γερο Antonio με πλησιάζει με ένα τσιγάρο στο στόμα. Του δίνω φωτιά και ανάβω την πίπα μου με την τεχνική που μου έμαθε η βροχή, κρατώντας την ανάποδα. “Πότε;” με ρωτάει ο γερο Antonio “αύριο”, του απαντάω, “αν φτάσουμε στην ώρα μας”. “Κάνει κρύο” μου λέει, και τυλίγεται στο ρονcho του. “Μμμμ” απαντάω. Ετοιμάζει ένα τσιγάρο και μου λέει: “Αυτή τη νύχτα χρειάζεται φως και ζέστη”. Χαμογελάω και του δείχνω τη μαύρη κουκούλα. Την παίρνει στα χέρια του, την εξετάζει και μου την επιστρέφει. “Και το καρβουνάκι;” με ρωτάει. “Έγινε φωτιά εκείνη τη νύχτα, δεν έμεινε τίποτα” του λέω στενοχωρημένος. “Έτσι έπρεπε” λέει ο γερο Antonio με χαμηλή φωνή. “Να πεθάνει για να υπάρξει ζωή...” λέει και μ’ αγκαλιάζει. Περνάει το μανίκι του μπροστά από το πρόσωπό του και μουρμουρίζει “βρέχει πολύ, έχω μουσκέψει μέχρι το κόκκαλο”. Το φορητό φεύγει και με φωνάζουν, ξεκινώ να πάω, γυρίζω να χαιρετήσω τον γερο Antonio. Δεν είναι πια εκεί...

Subcomandante Insurgente Marcos
Σεπτέμβρης 1994.

23 Σεπτέμβριο:

Έξω από το Comitán της Chiapas χίλιοι πεντακόσιοι αγρότες της OCEZ και της OPEZ μπλοκάρουν την εθνική Panamericana, ζητώντας την απελευθέρωση των διακοσίων αγροτών που είχαν συλληφθεί στις πρόσφατες εκκενώσεις κατελιγμένων κτημάτων. Στη συνέχεια κατευθύνονται προς το Comitán, όπου κυκλοφορεί η φήμη ότι "έρχονται οι ζαπατίστας για να πάρουν την πόλη". Δυνάμεις του στρατού και της αστυνομίας αναπτύσσονται σε κεντρικά σημεία της πόλης, ενώ οι αγρότες της OCEZ και της OPEZ μπροστά στο κυβερνείο δηλώνουν ότι υποστηρίζουν τον αγώνα του EZLN.

25 Σεπτέμβριο:

Μέλη της OPEZ αποκλείουν 27 κτήματα παραγωγής μπανάνας, συνολικά 1500 εκτάρια, και άλλα 1000 εκτάρια, εμποδίζοντας την καλλιέργειά τους σαν διαμαρτυρία για τις πρόσφατες αστυνομικές επιχειρήσεις.

28 Σεπτέμβριο:

Αστυνομικές δυνάμεις απομακρύνουν 150 οικογένειες από το κτήμα Playacara.

Αγρότες της OCEZ και της UCPFV καταλαμβάνουν το δημαρχείο του Corzo στην Chiapas διαμαρτυρόμενοι, μεταξύ άλλων, για τη δολοφονία του δασκάλου Roberto Hernandez.

Στο Acapetahua της Chiapas, έξι κουκουλοφόροι απαγάγουν το μεγαλοαγοχητήμονα Porfirio Jimenez Meza.

Στην πόλη του Μεξικό, στις 9.28. το πρωί, δολοφονείται ο γενικός γραμματέας του PRI και πρώην κυβερνήτης της πολιτείας Guetereo, Jose Francisco Ruiz Massieu, που παρουσιαζόταν ως βασικός εκφραστής της εκσυγχρονιστικής δημοκρατικής τάσης του PRI. Ως ηθικός αυτουργός της ενέργειας φέρεται βουλευτής του PRI, που στη συνέχεια διέφυγε στις Η.Π.Α.

1 Οκτώβριο:

Ο EIRS, με δεύτερη ανακοίνωσή του, καταγγέλλει κινήσεις του ομοσπονδιακού στρατού στα χωριά Siltepec και Motozintla, απαιτώντας σεβασμό στον άμαχο πληθυσμό.

2 Οκτώβριο:

Στο El Sacrificio της Chiapas κουκουλοφόροι απαγάγουν το γαιοκτήμονα Reynaldo Gonzalez.

3 Οκτώβριο:

Επέτειος της σφαγής του '68: Στην πόλη του Μεξικό γίνεται μεγάλη πορεία από τη γειτονιά Tlatelolco προς το zocalo, την κεντρική πλατεία όπου βρίσκεται η έδρα της ομοσπονδιακής κυβέρνησης. (Στο Tlatelolco, εκατοντάδες από τους διαδηλωτές ενάντια στην πρόκληση των ολυμπιακών αγώνων είχαν δολοφονηθεί από τα κυβερνητικά στρατεύματα.)

Τα ξημερώματα διακόσιοι κουκουλοφόροι "που φοράνε ρούχα που μοιάζουν με τις στολές του EZLN", βγαίνουν από τη ζούγκλα Lacandona και επιτίθενται σε τέσσερα κτήματα μεγαλοκτηνοτρόφων. Συλλαμβάνουν τους γαιοκτήμονες, απαλλοτριώνουν χτήματα και εξοπλισμό και φεύγουν, παίρνοντας μαζί τους πάνω από πεντακόσια ζώα.

5 Οκτώβριο:

Η αστυνομία διαλύει τους ινδιάνους nahuas και porolucas, που είχαν καταλάβει το κεντρικό υδραγωγείο της πολιτείας Veracruz, ζητώντας την αυτονομία της κοινότητας Tatahuicapan.

Το UCPFV ανακοινώνει ότι τα τέσσερις χιλιάδες μέλη του που έχουν καταλάβει δύο χιλιάδες εκτάρια γης στο Liquidambar της Chiapas δεν πρόκειται να τα εγκαταλείψουν παρά τις απειλές της κυβέρνησης για νέες βίαιες εκκενώσεις.

Η UOEC (Ένωση Οργανώσεων Κοινοτήτων και Ejidos) της κοινότητας Venustiano Carranza της Chiapas δηλώνει ότι φοβάται πως σε περίπτωση απόπειρας εκκένωσης από την αστυνομία των εκτάσεων που έχουν καταληφθεί θα υπάρξουν αιματηρές συμπλοκές ανάμεσα στην αστυνομία και τα μέλη της UFAP (= Ένωση Ένοπλων Λαϊκών Δυνάμεων) παρ' όλο που οι τελευταίοι είναι μειοψηφία στη συνέλευση των 1500 ινδιάνων tzotziles που αποτελούν το τοπικό τμήμα της UOEC.

6 Οκτώβριο:

Απελευθερώνονται από τις φυλακές του Chilpancingo 15 ινδιάνοι, μέλη της UOCEZ, που κατηγορούνταν για βιαιοπάτητες κατά την κατάληψη του δημαρχείου του Olinala και για την απαγωγή του καθηγητή Prisco Ortega.

Ο EZLN δημοσιοποιεί τις θέσεις του για τη δεύτερη σύγκληση της Εθνικής Δημοκρατικής Συνέλευσης (CND). Στο Tehuantepec της πολιτείας Oaxaca, 20 ινδιάνοι chontales αρχίζουν απεργία πείνας ζητώντας στοιχειώδη υποδομή στις κοινότητές τους.

7 Οκτώβριο:

Εκατοντάδες αγρότες του Soyalo έχουν φτάσει στην πρωτεύουσα της Chiapas Tuxtla Gutierrez και απειλούν ότι θα καταλάβουν τη φυλακή Cerro Hueco, αν δεν απελευθερωθούν άμεσα οι τέσσερις προφυλακισμένοι σύντροφοί τους.

Στην Tapachula της Chiapas, 8 ένοπλοι κουκουλοφόροι επιτίθενται στη φυτεία καφέ "El Rincon", απ' όπου παίρνουν εξοπλισμό ραδιοεπικοινωνίας, ηλεκτρικά προϊόντα και πάνω από 100 ματσέτες. Ο διευθυντής της Κρατικής Ένωσης Παραγωγών Καφέ δηλώνει: "Δεν μας έφτανε η ανακοίνωση της CEOIC ότι θα εισβάλει σε 42 φυτείες, τώρα πρέπει να ανησυχούμε και για ένοπλες επιθέσεις."

Στο δήμο Juchitan της πολιτείας Oaxaca μέλη του COCEI (= Συμμαχία Εργατών Αγροτών Φοιτητών του Ισθμού) κλείνουν την εθνική Transistmica ζητώντας την εκπλήρωση των προεξαγοματικών υποσχέσεων για οικονομική και υλική ενίσχυση.

Στο Comitán της Chiapas αγρότες κλείνουν την εθνική Panamericana ζητώντας την απελευθέρωση του συντρόφου τους Alfredo Villar που "άγνωστοι" απήγαγαν από το σπίτι του.

*Θέλουνε μπαρούτι;
Θα έχουνε μπαρούτι...*

Ανακοίνωση της Παράνομης Επαναστατικής Επιτροπής Ινδιάνων-
Γενική Διοίκηση του EZLN
Μεξικό, 6 Οκτωβρίου 1994

Προς το μεξικάνικο λαό

Προς τους λαούς και τις κυβερνήσεις του κόσμου

Προς τους μεξικάνους, μέλη της Εθνικής Δημοκρατικής Συνέλευσης.

Αδέρφια:

Ο Στρατός των Ζαπατίστας για την Εθνική Απελευθέρωση, σύμφωνα με την πολιτική του, κάνει ξεκάθαρα γνωστές τις θέσεις του στο μεξικάνικο λαό και παρουσιάζει δημόσια το έγγραφο που συμπεριλαμβάνει τα πρωταρχικά σημεία της στάσης που θα κρατήσουν οι Ζαπατίστας, σχετικά με την προεδρία, στη δεύτερη συνεδρίαση της CND.

Προσκαλούμε με σεβασμό όλους τους μεξικάνους και τις μεξικάνικες οργανώσεις που θα παραστούν στη δεύτερη συνεδρίαση της CND, να αναλύσουν αυτή τη θέση, να την κριτικάρουν, να την εμπλουτίσουν να την απορρίψουν και αν συμφωνούν με το σύνολό της ή κάποιο μέρος της, να την υποστηρίξουν μαζί με τον EZLN στα τραπέζια των συζητήσεων και στις λήψεις αποφάσεων της CND.

Η Προεδρία της Εθνικής Δημοκρατικής Συνέλευσης

Λαμβάνοντας υπόψη ότι το προεδρείο της πρώτης συνεδρίασης της CND εκλέχθηκε μόνο για την περίοδο αυτής της πρώτης συνεδρίασης,

Λαμβάνοντας υπόψη ότι το προεδρείο της CND πρέπει να εκπληρώσει το: "Διατάζει υπακούοντας",

Λαμβάνοντας υπόψη ότι η δημοκρατία πρέπει να είναι η πραγματική και αποτελεσματική αρχή που θα διέπει τις εργασίες της CND,

Προτείνεται η ακόλουθη διαδικασία της CND σε ό,τι αφορά στο προεδρείο της:

Πρώτο: Το προεδρείο της CND πρέπει να είναι συλλογικό, αντιπροσωπευτικό όλων των κοινωνικών οργανώσεων και όλων των πολιτειών που δεσμεύονται ρητά να τηρήσουν τις αποφάσεις της CND.

Δεύτερο: Στο προεδρείο πρέπει να συμμετέχουν 2 τουλάχιστον εκπρόσωποι από κάθε πολιτεία.

Τρίτο: Δεν θα μπορούν να συμμετέχουν στο προεδρείο της CND τα μέλη πολιτικών κομμάτων και κοινωνικών οργανώσεων που δεν έχουν εκφράσει ρητά την πρόθεσή τους να τεθούν υπό την Εθνική Δημοκρατική Συνέλευση.

Τέταρτο: Το προεδρείο της Εθνικής Δημοκρατικής Συνέλευσης πρέπει να δεσμευτεί ότι θα τηρήσει και θα υποκρεώσει και τους άλλους να τηρήσουν τις αποφάσεις της CND.

Πεμπτο: Το προεδρείο της CND θα μπορεί να ανακληθεί σε οποιοδήποτε στιγμή, ολόκληρο ή ένα μέρος του, με τη συμφωνία της απλής πλειοψηφίας των συνέδρων.

Έκτο: Το προεδρείο της CND δεν θα μπορεί να κάνει δημόσια δηλώσεις υπέρ ή κατά κάποιου κόμματος ή κοινωνικής οργάνωσης που δεν έχουν δηλώσει σαφώς ότι θέτουν τον εαυτό τους υπο τη CND, χωρίς την εξουσιοδότηση μιας απόφασης της CND.

Έβδομο: Το προεδρείο της CND πρέπει να συμμορφώνεται με έναν εσωτερικό κανονισμό, ο οποίος πρέπει να εγκριθεί από μια απόφαση της CND.

Αυτή είναι η θέση μας αδέρφια.

Δημοκρατία!

Ελευθερία!

Δικαιοσύνη!

Από τα βουνά του μεξικάνικου νότου

Παράνομη Επαναστατική Επιτροπή Ινδιάνων-Γενική Διοίκηση του EZLN

Μεξικό, Οκτώβρης 1994

Ο ΕΖΛΝ ΔΙΑΚΟΠΤΕΙ ΚΑΘΕ ΔΙΑΛΟΓΟ ΜΕ ΤΗΝ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗ

8 Οκτώβρη 1994

Προς το μεξικάνικο λαό.

Προς όλους τους λαούς και τις κυβερνήσεις του κόσμου.

Προς τον Τύπο, εθνικό και παγκόσμιο:

Αδέρφια,

Η Παράνομη Επαναστατική Επιτροπή Ινδιάνων-Γενική Διοίκηση του ΕΖΛΝ δηλώνει τα ακόλουθα:

Πρώτο: Ο ομοσπονδιακός στρατός συνεχίζει τη μετακίνηση στρατευμάτων στη ζώνη σύγκρουσης και τις περιπολίες τεθωρακισμένων, μπαίνοντας σε περιοχές των Ζαπατίστας και εξακολουθεί να κάνει χαμηλές αναγνωριστικές πτήσεις με πολεμικά αεροσκάφη. Τις τελευταίες μέρες έχουν ενισχυθεί με στρατεύματα και πολεμικό υλικό, οι φρουρές στα Altamirano, Las Margaritas και Ocosingo. Δεκάδες τεθωρακισμένα έχουν μετακινηθεί στο Tuxtla Gutierrez και στο San Cristobal de las Casas. Όλο το Σεπτέμβρη συνεχίστηκαν οι χαμηλές αναγνωριστικές πτήσεις των πολεμικών αεροπλάνων του ομοσπονδιακού στρατού. Μέρα και νύχτα στους δήμους Las Margaritas και Ocosingo, οι επίμονες, συνεχείς πτήσεις των αεροσκαφών, προσπαθούν να εκφοβίσουν και να προκαλέσουν μια ένοπλη σύγκρουση. Τη νύχτα της 7ης Οκτωβρίου και όλη την επόμενη ημέρα συνεχίζονταν οι απειλητικές αυτές πτήσεις.

Δεύτερο: Τα στρατεύματα που έχουν στρατοπεδεύσει στο Ocosingo, το Altamirano και το Las Margaritas, ετοιμάζονται επιδεικτικά για τη μάχη και ανάμεσα στα μέλη τους κυκλοφορεί η φήμη μιας επικείμενης επίθεσης.

Τρίτο: Οι πρόσφατες εκκενώσεις των κατελλημένων κτημάτων στην Chiapas, ήταν μια επίδειξη δύναμης. Χτυπήθηκαν, συλλήφθηκαν και βασανίστηκαν χωρικοί, γυναίκες και παιδιά που το μόνο τους έγκλημα είναι ότι δεν είχαν γη για να καλλιεργήσουν. Η κυβέρνηση έχει επιλέξει να υποστηρίξει την καταπίεση προς όφελος των ισχυρών και όχι το διάλογο που θα ευνοούσε τους φτωχούς.

Τέταρτο: Οι πολιτικές και ειρηνικές κινητοποιήσεις των ινδιάνων αδερφών μας σε όλη την επικράτεια απαντήθηκαν με καταπίεση και επιβολή. Ειδική μνεία αξίζει στο χτύπημα που υπέστησαν οι ινδιάνοι αδερφοί μας στο Guerrero.

Πέμπτο: Οι οργανώσεις των κτηνοτρόφων και των εμπόρων συνεχίζουν τις εκθροραξίες απειλώντας και προσβάλλοντας όλους εκείνους που ζητούν μια αξιοπρεπή ειρήνη στη Chiapas.

Έχουμε αποδείξεις της συμμετοχής μελών της δημόσιας ασφάλειας της πολιτείας του Michoacan στην εκπαίδευση των "λευκών φρουρών", των μεγαλοκτηνοτρόφων. Οι επονομαζόμενες "πολιτοφυλακές" επανενεργοποιήθηκαν από τον κύριο Robledo Rincon με το σκοπό να φρενάρουν τις πολιτικές και ειρηνικές κινητοποιήσεις του λαού του Chiapas κόντρα στην επιβολή.

Έκτο: Το πρόσφατο πολιτικό έγκλημα που διαπράχθηκε ενάντια στο γενικό γραμματέα του PRI και του οποίου οι δράστες πρέπει να αναζητηθούν στους κόλπους της κυβέρνησης, είναι η δολοφονική απάντηση σε κάθε προσπάθεια εκδημοκρατισμού της χώρας.

Έβδομο: Ο αυτοεπονομαζόμενος "επικεφαλής της κυβέρνησης για την τήρηση των συμφωνιών της ειρήνης στη Chiapas" έχει επιδοθεί στο να προκαλεί τα στρατεύματά μας εισχωρώντας σε περιοχές των Ζαπατίστας με ελικόπτερο του IMSS (Instituto Mexicano de Seguro Social, Μεξικάνικο Ίδρυμα Κοινωνικής Ασφάλισης) και ενθαρρύνοντας -μάταια-τη διάσπαση του πληθυσμού των Ζαπατίστας, για να αποδεχθούν τις ελεημοσύνες της κυβέρνησης. Ο "κύριος" αυτός προσπαθεί να προκαλέσει μια επίθεση των στρατευμάτων μας στο ελικόπτερό του για να δικαιολογήσει την παραβίαση της παύσης του πυρός από την πλευρά της κυβέρνησης.

Όγδοο: Η Γραμματεία για την Υγεία, διαμέσου της τοπικής δικαιοδοσίας της, έχει αρχίσει την διαδικασία της απομάκρυνσης του εξοπλισμού και του προσωπικού που βρισκόταν στην επονομαζόμενη ελεύθερη ζώνη του San Miguel, κάτω από τη σημαία της Διεθνούς Επιτροπής του Ερυθρού Σταυρού. Σε ερωτήσεις των ντόπιων ο υπεύθυνος για τη μεταφορά είπε ότι "είχε διαταγές να ανακαλέσει όλη την ομάδα γιατί ήξεραν ότι από τη μια στιγμή στην άλλη, οι ομοσπονδιακοί θα έκαναν επίθεση και θα κανόταν όλος ο εξοπλισμός.

Ένατο: Για αυτό, για να απαντήσουμε στις προκλήσεις, για να μη γίνουμε συνένοχοι στην κοροϊδία που προωθεί η κυβέρνηση του Salinas de Gortari, για να μην υποστηρίξουμε την κουλτούρα του πολιτικού εγκλήματος, που χαρακτηρίζει την τωρινή κυβέρνηση, για να ξαναδιατυπώσουμε τη δέσμευσή μας για τη μάχη ενάντια στην απάτη και την καταπίεση, ο Στρατός των Ζαπατίστας για την Εθνική Απελευθέρωση αποφάσισε να διακόψει το διάλογο με την κυβέρνηση. Ο κύριος Salinas de Gortari έχει κάνει τα πάντα για να δυναμιτίσει το διάλογο. Από το Μάρτη του 1994 δεν υπάρχει θέληση από την κυβέρνηση για την επίλυση του προβλήματος. Με αυτή τη διακοπή του διαλόγου ο ΕΖΛΝ επιστομοποιεί αυτό που δείχνει η πραγματικότητα: στην κυβέρνηση, δεν υπάρχει θέληση για ειρηνική λύση.

Δέκατο: Τα στρατεύματα των Ζαπατίστας έχουν ολοκληρώσει τη ναρκοθέτηση όλων των προσβάσεων στο επαναστατημένο έδαφος και έχουν τοποθετήσει ήδη τις μονάδες αντιαεροπορικών πυρών. Είμαστε έτοιμοι.

Ενδέκατο: Όσο δεν θα υπάρχει πραγματική θέληση για διάλογο και οι απαραίτητες συνθήκες, ο ΕΖΛΝ δεν θα επαναλάβει τις συζητήσεις με σκοπό μια πολιτική λύση της σύγκρουσης.

Ελευθερία!

Δικαιοσύνη!

Δημοκρατία!

Με σεβασμό

Από τα βουνά του μεξικάνικου νότου.

Παράνομη Επαναστατική Επιτροπή Ινδιάνων - Γενική Διοίκηση του ΕΖΛΝ

Μεξικό, Οκτώβρης του 1994.

ΔΙΕΥΚΡΙΝΙΣΕΙΣ ΤΟΥ EZLN ΠΡΟΣ ΤΑ ΜΕΛΗ ΤΗΣ CND ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗ ΔΙΑΚΗΡΥΞΗ ΤΗΣ 6ης ΟΚΤΩΒΡΗ

Υποχρεωθήκαμε να ανεχτούμε διάφορες ανοησίες από στόματα ορισμένων εκπροσώπων. Ότι δήθεν ο EZLN είναι διαιρεμένος, ότι τώρα επικρατεί η γραμμή της αδιαλλαξίας, ότι δεν ήταν ο Marcos που συνέταξε το μήνυμα της 6ης Οκτωβρίου, ότι τον είχαν συλλάβει, ότι ο Marcos δεν συμφωνεί με την προεδρία της CND. Και ήρθαμε εδώ για να σας πω, ότι εγώ όντως συνέταξα αυτό το μήνυμα, ότι όλοι συμφωνούμε με αυτό. Θα τα πούμε με σκληρά λόγια για να τα καταλάβετε καλύτερα.

Θα θέλαμε να συγκεκριμενοποιήσουμε αυτό το σημείο. Μας έχουν φτάσει στα όρια του πολέμου. Από τις 8 Αυγούστου τους προειδοποιήσαμε ότι αν ξεσπάσει ξανά πόλεμος δεν θα έχουν τίποτα να κάνουν στη Chiapas. Να εγκαταλείψουν μια και καλή την ιδέα της μετατροπής της CND σε μια επιτροπή αλληλεγγύης με το λαό της Chiapas. Εδώ δεν είναι Κεντρική Αμερική. Εδώ είναι Μεξικό.

Θα πρέπει να είμαι ιδιαίτερα σκληρός για να δώσω μια απάντηση σε αυτές τις ανοησίες για τις δήθεν συγκρούσεις μεταξύ των διαφόρων τάσεων του EZLN. Εμείς έχουμε κάνει μια πρόταση σχετικά με το πώς πρέπει να είναι το πρόγραμμα αγώνα της Συνέλευσης και μια πρόταση για τα κριτήρια σύμφωνα με τα οποία θα αναδειχθεί το προεδρείο. Θα σας διηγηθώ την ιστορία του προεδρείου. Αυτή τη μηχανορραφία τη γνωρίζει η Οργανωτική Επιτροπή. Με παραξενεύει το ότι δεν έχουν μιλήσει καθόλου για αυτή, ίσως για να γίνουν συνένοχοι στις επιθέσεις εναντίον μας που ετοιμάζονται από τις εφημερίδες και τα περιοδικά τους. Το πρόβλημα είναι ότι δεν μπορούσαμε να εκλέξουμε ένα προεδρείο για να προεδρεύσει σε κάτι που δεν ήταν καθορισμένο. Το πρόβλημα ήταν επίσης ότι η απόφαση για το ποιος θα ήταν στο προεδρείο θα δημιουργούσε ολόκληρη ιστορία για το ποιος θα προέδρευε ποιον και ποιες ομάδες θα παρευρίσκονταν, αν θα ήταν οι ακραίοι, οι ρεφορμιστές, οι απλοί ψηφοφόροι, ή οι πεφωτισμένοι επαναστάτες, η επανάληψη στο San Cristobal όλων των σκατών της συνεδρίασης της πρωτεύουσας. Ή μήπως δεν είναι αλήθεια ότι τρία άτομα από την πόλη του Μεξικού προσπάθησαν να πείσουν τη βάση υποστήριξης του Guadalupe Terreyas ότι θα ήταν καλύτερο να παραδοθούν, ότι θα έπρεπε να φτάσουν σε μια συμφωνία με την κυβέρνηση, ότι ο ομοσπονδιακός στρατός ήταν πολύ ισχυρός και ότι δεν θα καταφέραμε τίποτε εναντίον του; "Εδώ είστε ευπρόσδεκτοι. Νιώστε σαν στο σπίτι σας" τους είπε ο Tacho στις 8 Αυγούστου. Αλλά εδώ απαγορεύεται η λέξη παραδίνωμαι. Κανονίστε μεταξύ σας τις διαφορές σας και αφήστε τις μαλακίες. Εδώ δε θα επιτρέψουμε να έρχεται ο καθένας και να ρίχνει το ηθικό των ανθρώπων μας ή να λείει ψέματα. Αυτό μπορείτε να το κάνετε στο αμφιθέατρο Che Guevara (στμ. πανεπιστήμιο της πρωτεύουσας) και στο Zocalo (στμ. κεντρική πλατεία της πρωτεύουσας). Εδώ δεν μπορείτε. Έτσι απλά.

Υποδείχτηκε από κάποιους να κάνει ο EZLN την πρόταση. Με τον ένα ή τον άλλο τρόπο ειπώθηκε πως αν η πρόταση προερχόταν από τον EZLN κανείς δεν θα διαφωνούσε, γιατί ήταν η πρώτη συνεδρίαση. Τότε λοιπόν μας προτείνουν μια λίστα και εμείς αποφασίζουμε να είναι δύο άτομα από κάθε πολιτεία, έτσι ώστε να υπάρχει εγγύηση ότι όλες οι πολιτείες θα έχουν λόγο στη CND και άλλα 36 άτομα για να φτάσουμε στα 100. 36 άτομα που θα αντιπροσώπευαν κοινωνικούς και εθνικούς οργανι-

σμούς ή πνευματικοί άνθρωποι με κύρος. Το πρόβλημα ήταν ότι η πρώτη συνεδρίαση γινόταν σε επαναστατημένο έδαφος. Και ήταν απαραίτητη η διαβεβαίωση ότι η CND δεν είναι μια εγγύηση για τον πόλεμο, μια προσπάθεια του EZLN να έχει περισσότερα όπλα σε όλες τις πολιτείες της Δημοκρατίας. Από τους 36 που μας προτείνουν, γνωρίζουμε μόνο τους 3 ή 4, ανάμεσα τους την κυρία Rosario, τον καθηγητή Pablo Gonzalez Casanova. Κάποιους τους γνωρίζουμε μόνο ονομαστικά. Καλά είπαμε. Είναι σύμφωνη η Οργανωτική Επιτροπή; Ναι, αλλά θέλουμε να τους παρουσιάσει ο Tacho. Εντάξει. Και τους αντιπροσώπους της κάθε πολιτείας πως τους επιλέγουμε; Να ονομάσει η κάθε αντιπροσωπεία τους εκπροσώπους της στο προεδρείο.

Κάποιοι από τις 36 προσωπικότητες, άνθρωποι με πολύ κύρος, έβασαν ως όρο για τη συμμετοχή τους ότι θα προέδρευαν μόνο στην πρώτη συνεδρίαση, ότι δεν θα ήταν αυτοί το προεδρείο της Εθνικής Δημοκρατικής Συνέλευσης. "Εμείς θα καθίσουμε εκεί και θα αφήσουμε το πλοίο να σαλπάρει." Δεν δεσμεύτηκαν να κάνουν τίποτε άλλο. Συνεπώς, αργότερα εγκατέλειψαν το προεδρείο γιατί δεν είχαν δεσμευθεί σε κάτι παραπάνω. Σε αυτή την ομάδα των 36 και των εκπροσώπων των πολιτειών υπήρχαν κάθε λογής άτομα. Και ακόμη και αν κάποιοι ήταν ακραίοι, ή όπως αλλιώς θέλουν να τους ταξινομήσουν ανάλογα με τις κατηγοριοποιήσεις που χρησιμοποιούν για να ταξινομήσουν την πολιτική, η δουλειά τους ήταν να λένε ποιος θα πάρει το λόγο. Ένα είδος γραμματέα δηλαδή.

Υπήρχε η συμφωνία και με την Οργανωτική Επιτροπή, ότι αυτή η πρώτη συνεδρίαση θα συγκαλούσε τη δεύτερη συνεδρίαση και ειπώθηκε ότι αυτή η δεύτερη θα πρέπει να γινόταν μετά την εκλογική διαδικασία για να την αξιολογήσει. Γιατί μια από τις αποφάσεις της CND ήταν η συμμετοχή στην εκλογική διαδικασία. Το πιο λογικό ήταν ότι την επόμενη εβδομάδα, στις 21 Αυγούστου, θα έπρεπε να ξαναβρεθούν για να την αξιολογήσουν. Δεν το έκαναν. Τώρα μας κατηγορούν ότι ο EZLN δεν ενδιαφέρεται για την υπεράσπιση της ψήφου. Την ίδια βλακεία με το ότι υπάρχουν τάσεις στον EZLN. Να το ξεκαθαρίσουμε. Αυτοί ήταν που δεν το έκαναν.

Μαζεύτηκαν εδώ και αποφάσισαν να διακόψουν τη συνεδρίαση στις 12 το μεσημέρι γιατί κάποιος, δεν ξέρω ποιος, που δεν μένει εδώ, είπε ότι επρόκειτο να βρέξει. Εδώ οι μόνοι που ξέρουν αν θα βρέξει ή όχι είναι οι ζαπατίστας. Εμάς κανείς δεν μας ρώτησε αν θα έβρεχε ή όχι. Σε εσάς είπαν: έχουμε τόσες ώρες, βιαστείτε, ψηφίζουμε, εμπρός, πάμε, όλοι οι μεξικάνοι στον αγώνα, γεια χαρά και όλοι είμαστε ευτυχημένοι. Δεν καθορίστηκε το προεδρείο, δεν επαναλήφθηκε η συνεδρίαση και ο καθένας έφυγε καταλαβαίνοντας ότι ήθελε σχετικά με το τι είναι το Συνέδριο. Ακόμη και αυτές τις ημέρες οι άνθρωποι στο San Cristobal, αναρωτιόνταν αν η CND είναι μια οργάνωση που βρίσκεται ανάμεσα στον EZLN και στον ομοσπονδιακό στρατό. Άλλοι λένε ότι στην πραγματικότητα είναι μια οργάνωση που σκοπό της έχει να προμηθεύει με εφόδια τον EZLN.

Για άλλους εκπροσώπους είναι μια επιτροπή αλληλεγγύης που ασχολείται με το να βγάζει κείμενα και να διοργανώνει πορείες για την υποστήριξη του EZLN. Δεν ήταν ξεκάθαρο, αυτή είναι η αλήθεια. Το μόνο ξεκάθαρο ήταν ότι έπρεπε να ψηφίσουν εναντίον του PRI, ακόμη και αν η μόνη άλλη επιλογή ήταν το PAN.

Κανείς δεν καταλάβαινε αν αυτή η απόφαση ήταν γενική ή ειδικότερη. Τελικά, κανείς δεν ενδιαφέρθηκε να ξεκαθαρίσει τίποτα. Έτσι έφυγαν από εδώ.

Εμείς κρατήσαμε το λόγο μας. Είπαμε ότι δεν θα εμπλεκόμαστε στον εκλογικό αγώνα και δεν εμπλακήκαμε. Ενάντια στα πιστεύω μας επιτρέψαμε να γίνουν εκλογές εδώ. Ήρθαν, έφτιαξαν κάλπες, ψήφισαν οι σύντροφοι και υπήρξε νοθεία. Αυτές όντως υπήρξαν οι πιο καλά επιτηρημένες εκλογές, οι εκλογές των Ζαπατίστας, και τώρα θέλουν να μας ρίξουν το φταίξιμο ότι εμείς προσπαθήσαμε να κατευθύνουμε τη CND.

Όλη η ιστορία ήταν για το αν η CND θα εξέφραζε προτίμηση υπέρ του Cardenas με την έγκριση της διοίκησης του PRD. Έλεγαν ότι αν η CND υποστήριζε τον Cardenas εμείς θα αντιπασμάμασταν σ' αυτό. Όχι, ακόμα και αν αποφάσιζε το Συνέδριο να υποστηρίξει τον Zedillo, θα τον υποστηρίζαμε. Αν θέλανε να προωθήσουν την υποψηφιότητα του Cardenas, θα έπρεπε να το έκαναν με ξεκάθαρες διαδικασίες του Συνεδρίου. Εμείς είμαστε ένας επαναστατικός στρατός. Είμαστε ένας επαναστατικός στρατός γιατί δεν πιστεύουμε στις εκλογές. Αν πιστεύαμε στην ειρηνική εκλογική πάλη δεν θα ήμασταν τώρα εδώ με το πρόσωπο καλυμμένο και μ' ένα όπλο στο χέρι. Θα συνεχίζαμε να είμαστε στα σπίτια μας και εδώ θα ήταν άλλοι να μιλάνε στη θέση μας. Πιστεύουμε ότι ακόμη είναι πιθανή μια ειρηνική μετάβαση. Δεν αρνούμαστε την πιθανότητα να μας αποδείξει κάποιος ότι κάνουμε λάθος. Αυτή είναι η διαφορά μας με τις ένοπλες ομάδες που λένε όχι, μόνο η ένοπλη πάλη, τα υπόλοιπα είναι μαλακίες. Ίσως όχι, ίσως να υπάρχουν και άλλες μορφές πάλης, ίσως η ένοπλη πάλη να μην είναι καν απαραίτητη. Αποδείξτε το. Έτσι φτάσαμε στη CND. Δεν θέλαμε να φωνάξουν "ζήτω η ένοπλη πάλη, να πεθάνει ο ρεφορμισμός!". Αυτό που θέλαμε ήταν η συζήτηση, μια τελική συμφωνία. Η πρότασή μας ήταν να μην τελειώσει το Συνέδριο στις 22 Αυγούστου.

Η άλλη πρότασή μας που απορίφθηκε από μέλη του PRD πάλη, ήταν ο σχεδιασμός από την CND ενός προγράμματος πολιτικής ανυπακοής. Δεν μας άφησαν να τον πραγματοποιήσουμε, επειδή δεν τους βόλευε, μπορεί να ξέφευγε από τον έλεγχό τους. Δεν είπαμε τίποτα, σκεφθήκαμε αφελώς ότι το PRD θα είχε ένα σχέδιο κινητοποίησης των πολιτών μετά τις εκλογές. Αλλά τώρα πια ξέρουμε πως όχι. Και αν έχει, είναι καιρός να το πραγματοποιήσει. Είμαστε στον Οκτώβρη, μένει μόνο ο Νοέμβρης. Αν έχουν σκοπό να κάνουν κάτι, είναι πολύ αργό.

Εμείς δεν θέλαμε να κάνει το Συνέδριο αυτό που θα έλεγε ο EZLN, απλά θέλαμε να ξέρουμε αν θα συμμετείχε στην υπεράσπιση της ψήφου. Αλλά ποτέ δεν συμφώνησαν να ξαναμαζευτούν. Αυτά ήταν τα προβλήματα που αντιμετωπίσαμε. Εμείς είπαμε ότι δεν θέλουμε να είμαστε πρωτοπορία και επαναλαμβάνουμε ότι λέμε την αλήθεια. Εμείς ναι, την λέμε.

Αυτή είναι η ιστορία του προεδρείου και της Εθνικής Δημοκρατικής Συνέλευσης. Δεν θέλουμε να βουλιάξει το πλοίο. Πολλοί έχουμε εμπιστοσύνη σ' εσάς. Δεν μιλώ για τις κομματικές ηγεσίες, εμπιστευόμαστε ανθρώπους που δεν ανήκουν σε κόμματα, νοικοκυρές, αγρότες, αυτούς που δεν θα πιάσουν όπλο, γιατί δεν θέλουν, γιατί το θεωρούν άσκοπο ή γιατί δεν μπορούν, αλλά που μπορούν να κάνουν πολλά για να αλλάξουν αυτή τη χώρα.

Τώρα, οι μεγάλοι επικεφαλής ενοχλήθηκαν από το ανακοινωθέν της 6ης Οκτώβρη γιατί λένε ότι είναι ένα βέτο κόντρα στην παρουσία του PRD στο προεδρείο. Γιατί; Λέμε το ίδιο που είπα

ο Pablo Gonzalez Casanova, όταν έκλεισε την πρώτη συνεδρίαση: Η CND δεν πρέπει να υπόκειται σε κανένα πολιτικό κόμμα. Τα πολιτικά κόμματα είναι αυτά που πρέπει να υπόκεινται και να υποστηρίζουν τη CND. Αν το PRD θεωρεί ότι αυτό είναι ενάντια στις αρχές του, ότι είναι ένα είδος προδοσίας να υπόκειται στις αποφάσεις μιας οργάνωσης όπως η CND, εντάξει, μπορεί να συμμετέχει αλλά δεν μπορεί να προεδρεύει, ακριβώς όπως και εμείς δεν μπορούμε να προεδρεύουμε γιατί είμαστε οπλισμένοι και θα καθιστούσαμε το Συνέδριο αυτόματα παράνομο. Στις 8 Αυγούστου τους είπαμε ότι παραμερίζουμε αλλά δεν φεύγουμε. Καλούμε τα πολιτικά κόμματα να πουν το ίδιο, "παραμερίζουμε".

Διαχωρίζουμε όμως τους επικεφαλής από τη βάση. Έχουμε λάβει πολλή υποστήριξη από τη βάση του PRD που νιώθουν πολύ πεπεισμένοι και αποφασισμένοι. Και πιστεύω ότι αυτό το κόμμα θα ήταν πολύ διαφορετικό αν το διοικούσε η βάση. Αλλά έχουμε λάβει πολλούς εκβιασμούς από τη διοίκηση του, πολλές πιέσεις. Εδώ θέλω να τους πω: Μέχρι εδώ, φτάνει. Υποστήκαμε όλα αυτά μόνο και μόνο για να μην ανακατευτούμε στις εκλογές της 21 Αυγούστου. Από τις 7 Μαΐου τους προειδοποιήσαμε "σας ετοιμάζουν κάτι, δεν τους συμφέρει να μπλοκάρουν τις εκλογές, κάτι άλλο θα συμβεί". Τους είπαμε "θα σας στείλουν στην τρίτη θέση για να μη μπορέσετε να διεκδικήσετε τίποτα". Μην ανησυχείτε, απάντησαν. Τους είπαμε ότι έπρεπε να δουλέψουν περισσότερο, εμείς αυξανόμασταν συνέχεια, παρόλο που είμαστε μια ένοπλη οργάνωση και υποτίθεται ότι στις παραμονές εκλογών πρέπει να αυξάνεται η προσδοκία μιας ειρηνικής μετάβασης και όχι μιας μετάβασης με όπλα.

Κατάλαβαμε ότι αυτός ήταν ο σκοπός του παιχνιδιού της κυβέρνησης. Αλλά εσείς επιμένετε "Μην κάνετε τίποτα. Μη δίνετε καμία πρόφαση για να ακυρώσουν τις εκλογές, έτσι θα παίξετε το παιχνίδι του Salinas de Gortari". Καλά, δεν κάναμε τίποτα. Και επιπλέον έρχονται εδώ και κάνουν τις εκλογές τους. Ήρθαν, τις έκαναν και ο Salinas έκανε ό,τι έκανε. Και δεν είναι μόνο αυτό. Μετά από τις εκλογές οι επικεφαλής αυτών των κομμάτων λένε ότι ο Cardenas έχασε εξαιτίας του EZLN, εξαιτίας του Marcos, εξαιτίας της φωτογραφίας με το γιο του στρατηγού.

Εμείς πιστεύουμε ότι δεν έχουν εξαντληθεί ακόμη οι δυνατότητες για ειρηνική πάλη. Η πάλη για μια δημοκρατική μετάβαση δεν έχει να κάνει μόνο με τις εκλογές. Αν υπήρξε νοθεία, ανήκει στο παρελθόν. Μπορούμε να πούμε ότι αν είχε νικήσει ο Cardenas, θα έπρεπε να εκπληρώσει το πρόγραμμα της CND. Αν ερχόταν ο Clinton στην προεδρία του Μεξικό θα έπρεπε να εκπληρώσει το πρόγραμμα του Συνεδρίου, το ίδιο και ο Che Guevara.

Το πρόβλημα είναι ότι κανένας δεν ήξερε τι σκατά θέλει το Συνέδριο. Αν εσείς ρωτήστε κάποιον γιατί πολεμάει ο Στρατός των Ζαπατίστας, θα σας πει: για γη, στέγη, δουλειά. Ρωτήστε ένα σύνεδρο από την πόλη του Μεξικό γιατί πολεμάει η CND να δούμε τι θα σας απαντήσει.

Αυτό που προτείνουμε εμείς είναι να συζητηθεί ποια θα είναι τα κριτήρια για την εκλογή του προεδρείου για τη δεύτερη συνεδρίαση. Και τότε, όλοι αρχίζουν: ο Marcos, ο τύραννος του Νότου. Και είναι οι ίδιοι που πριν έλεγαν τι όμορφα που γράφει. Τώρα, λένε, επιβλήθηκε στον EZLN η σκληρή γραμμή, κυριαρχούν οι εξτρεμιστικές του τάσεις. Όλα αυτά μας φαίνονται πολύ άσχημα. Αν αυτό το προεδρείο του Συνεδρίου δεν είναι ικανό να

πάει σε οποιοδήποτε μέρος της χώρας, δεν του αξίζει να προεδρεύει το Συνέδριο. Και αν δεν μπορούν να πάνε εκεί όπου θα ξεσπάσει ένας πόλεμος -αφού ειπώθηκε ότι αν δεν υπάρξει δημοκρατική αλλαγή θα υπάρξει πόλεμος- τότε ποιο πράγμα θα προεδρεύσουν;

Θέλουμε να ξεκαθαρίσουμε ότι ο EZLN δεν θα είναι ένα χαρτί στο παιχνίδι του PRD με την κυβέρνηση και θα κάνουμε ότι είναι δυνατό για να μη γίνει η Συνέλευση ένα χαρτί σ' αυτό το παιχνίδι. Πολύ ξεκάθαρα σας λέω ότι έχουμε όλο το δικαίωμα να προσπαθήσουμε ώστε ο στοχασμός μας, η μορφή πάλης μας, ο τρόπος που βλέπουμε τα πράγματα, να πείσουν περισσότερους ανθρώπους στη Chiapas, να πείσουν την Εθνική Δημοκρατική Συνέλευση, να πείσουν αυτή τη χώρα, τη Λατινική Αμερική, τους Ευρωπαίους. Έχουμε το δικαίωμα ο στοχασμός των Ζαπατίστας να είναι πρωτοπορία όχι μόνο σ' αυτή την πολιτεία, αλλά σ' όλη τη χώρα, την ήπειρο, σε ολόκληρο τον κόσμο. Κανείς δεν μπορεί να μας αμφισβητήσει αυτό το δικαίωμα. Σε τελευταία ανάλυση, αποδείξτε μας με γεγονότα ότι δεν είναι αποτελεσματικός. Με γεγονότα.

Εμείς δεν είμαστε ενάντια σε κάποιο πολιτικό κόμμα ή κάποια κοινωνική οργάνωση. Εδώ η μοναδική οργάνωση που δήλωσε ότι θα υποτασσόταν στο πρόσταγμα της Συνέλευσης ήταν ο EZLN. Κανένας από εσάς δεν είπε κάτι παρόμοιο. Αφήσατε μόνο τον καιρό να περνάει.

Η CND δεν θα πεθαίνει. Μπορεί να εξαφανιστούν οι μεγάλοι επικεφαλής και όμως η CND θα συνεχίσει να υπάρχει, απλώς και μόνο γιατί αυτή η χώρα χρειάζεται μια άλλη διεξοδο και οι προηγούμενες οργάνωσεις δεν αποτελούνε πια διεξοδο. Αυτό μπορεί να το ανακαλύψετε τώρα ή σε τρία, τέσσερα χρόνια, τη στιγμή που θα καταλάβετε ότι πρέπει να κάνετε κάτι νέο, κάτι διαφορετικό.

Εμείς δεν λέμε να καταργηθεί το προεδρείο.

Αν το Συνέδριο πει να πάμε με κάποιο κόμμα, πάμε με κάποιο κόμμα. Αν μας πείτε να γίνουμε ένοπλο παρακλάδι του PRI, θα είναι λίγο δύσκολος ο συναγωνισμός, αφού εκεί τους περισσεύουν τα όπλα. Στη καλύτερη περίπτωση θα αντικαταστήσουμε τα ξύλινα τα δικά μας.

Αυτό που εμείς σας προτείνουμε είναι, αν είναι να υπάρξει μια μεγάλη κινητοποίηση, ένας πόλεμος για την υπεράσπιση της ψήφου, να σας τον κάνουμε τον πόλεμο αλλά να είναι απόφαση του Συνεδρίου. Αν είναι απόφαση του Συνεδρίου να προχωρήσουμε ως την πρωτεύουσα, προχωράμε προς την πόλη. Αν οι αποφάσεις δεν παίρνονται με διαδικασίες της CND, τότε εμείς θα πάρουμε τις αποφάσεις μόνοι μας.

Αν θέλετε αποδείξεις για το ότι υπάρχουν χαμηλές αναγνωριστικές πτήσεις, θα καταρτίσουμε τα αεροπλάνα για να σας παραδώσουμε τις λαμαρίνες.

Αν δεν μπορούμε να κάνουμε κινητοποιήσεις για να αποφύγουμε τον πόλεμο, ακόμη λιγότερο δεν μπορούμε να τις κάνουμε για να τον σταματήσουμε. Αν έρθει η 12η Γενάρη και αρχίσει ο πόλεμος, αμφιβάλω αν θα μπορεί κάποιος να τον συγκρατήσει. Σας το λέω σαν στρατιώτης.

Ενωθείτε, κάντε μια συμφωνία. Αν η πλειοψηφία αποφασίσει ότι είστε μια λέσχη ανάγνωσης, αν είστε αυτό που μπορείτε να είστε. Γιατί σ' εμάς έρχονται από παντού και μας ρωτάνε αν το Συνέδριο αποφάσισε το τάδε ή το δείνα πράγμα.

Έρχονται τα πολιτικά κόμματα και μας λένε βρωμοεξτρεμιστές και έρχονται μετά οι εξτρεμιστές και μας λένε βρωμοκομματάρ-

χες.

Αυτό που μπορούμε να κάνουμε είναι να σας βρούμε έναν απεσταλμένο για την ειρήνη και ένα μεσολαβητή, πάνω απ' όλα στη συνέλευση της πόλης του Μεξικό, έτσι ώστε να φτάσουν σε μια συμφωνία.

Εμείς πιστεύουμε σ' εσάς, σ' εκείνους που δεν έχουν κόμμα. Η Εθνική Δημοκρατική Συνέλευση δεν μπορεί να ακολουθεί ένα κόμμα, ούτε τον EZLN. Η CND πρέπει να είναι μια σύγκλιση δυναμικών μορφών πάλης, αλλά μπορούν να το προεδρεύσουν μόνο εκείνες οι δυνάμεις που έχουν δεσμευτεί με το Συνέδριο. Δεν βάζουμε βέτο για το PRD, ούτε για κανένα άλλο κόμμα. Αναδειχτείτε στην προεδρία, εμείς θα υπακούσουμε το Συνέδριο. Αν το Συνέδριο υπερασπίσει κάτι τέτοιο, ή θα συμμορφωθούμε με την απόφασή του, ή θα αποχωρήσουμε, έτσι πρέπει να γίνει. Πιστεύουμε ότι η πλειοψηφία αυτών που βρίσκονται στη Συνέλευση δεν έχουν κόμμα. Έχουμε εμπιστοσύνη σε εσάς.

Εμείς δεν οφείλουμε τίποτα σε κανένα. Βγήκαμε να αγωνιστούμε και πεθαίνουμε μόνοι μας. Λέμε σ' αυτούς που δεν έχουν κόμμα ότι είμαστε ζωντανόι χάρη σε εσάς. Γιατί αν δεν είχε επιτευχθεί καταπαύση του πυρός στις 12 Γενάρη, ποιός ξέρει τι θα είχε συμβεί. Εγώ νομίζω ότι και πολλοί ομοσπονδιακοί στρατιώτες χρωστάνε τη ζωή τους σε σας. Πολλοί, περισσότεροι από όσοι νομίζουν. Ξέρω ότι το ομοσπονδιακό στράτευμα τρέφει συμπάθεια για τη CND γιατί είναι η ελπίδα ότι οι Ζαπατίστας δε θα κάνουν τη μαλακία να τους επιτεθούν. Για αυτούς το να τους επιτεθούμε είναι μαλακία.

Τελευταία, οι Ζαπατίστας χρειάστηκε να αποδείξουν στους φίλους τους, τους εχθρούς τους και τους θεατές τους, ότι είναι μια ένοπλη ομάδα. Τέλειωσε πια το Zapator: Θέλουμε μπαρούτι, θα τους δώσουμε μπαρούτι. Δεν μπορούμε πια να απαντάμε με άσπρες σημαιούλες στις προκλήσεις. Είμαστε ένας στρατός, όχι συνδικάτο, ούτε λέσχη εποίκων. Σε εμάς πρέπει να απαντούν όπως ταιριάζει σε ένα στρατό και όχι σε να τους ζητάγαμε καφέ με γάλα. Είμαστε ένας στρατός.

Όλα είναι έτοιμα για να επιβάλουν το Robledo. Αν ο Robledo επιβληθεί σαν κυβερνήτης, εδώ θα γίνει πόλεμος. "Εδώ", σημαίνει ολόκληρο το Μεξικό και όχι μόνο την Chiapas. Σας ευχαριστούμε που ήρθατε. Σας έτυχε μια δύσκολη στιγμή, η πρόσφατη διακοπή του διαλόγου.

Δεν έχουμε τίποτα εναντίον του PRD, αλλά ούτε και τίποτα υπέρ του. Σε κάθε περίπτωση, αυτό το κόμμα πρέπει να παλέψει για να κερδίσει το σεβασμό σας. Στους εξτρεμιστές λέμε ότι εκπλήρωσαν αυτό που είχαν πει, δεν εμπόδισαν την εκλογική διαδικασία και δεν κάλεσαν τον κόσμο να μην ψηφίσει αλλά ούτε και έκαναν τίποτα. Εσείς μπορεί να είστε πολύ ακραίοι αλλά οι ριζοσπάστες εδώ είμαστε εμείς.

Για εσάς ο κύριος εχθρός είναι το PRD. Για το PRD τώρα ο κύριος εχθρός είναι ο EZLN, πριν ήταν οι ακραίοι. Τώρα το πετύχατε, εμείς είμαστε οι ακραίοι. Αλλά ούτε εμείς είμαστε εχθροί του PRD, ούτε ο εχθρός ο δικός σας είναι το PRD. Ο εχθρός ο δικός σας, ο δικός μας, του PRD, είναι το κόμμα-κράτος.

Αυτό που σας ζητάμε είναι να οργανώσετε τους ανθρώπους, όχι να πάρετε τα όπλα. Έχουμε δικαίωμα αυτό το συνέδριο να είναι όχι ένοπλο, αλλά Ζαπατιστικό, Ζαπατιστικό με την έννοια ότι θα αναζητήσει μια καινούρια πολιτική σχέση, όχι μόνο για έξω αλλά και για τις ανθρώπινες σχέσεις. Ένα νέο τρόπο για να βλέπουμε την επαναστατική πάλη.

7 Οκτώβρη: Στο Chalchihuitan της Chiapas, ινδιάνοι tzotziles καταλαμβάνουν το δημαρχείο, ζητώντας "σύμφωνα με τα έθιμά τους" να αντικατασταθεί ο δήμαρχος από ένα κοινοτικό συμβούλιο.

8 Οκτώβρη: Από την πόλη του Μεξικό ξεκινούν δεκαπέντε φορητά με βοήθεια για τους ζαπατίστας.

Στη ζούγκλα Lacandona ο EZLN οργανώνει εκδήλωση για την 27η επέτειο της δολοφονίας του Che Guevara. Ο ταγματάρχης Moises, μπροστά σε 1500 μαχητές του EZLN, τονίζει: "Ο Comandante de America (σ.τ.μ.: ο Che) μας δίδαξε πως δεν πρέπει να εμπιστευόμαστε τους εκμεταλλευτές ούτε για μια στιγμή (...) δεν θα παραδώσουμε τα όπλα μέχρι η εξουσία να ανήκει στο λαό, ο λαός πρέπει να έχει την εξουσία για να αποφασίζει για τη ζωή του, όχι εμείς (...) Τα αιτήματά μας είναι δεκατρία, αλλά συνοψίζονται σε ένα: Αξιοπρέπεια (...) Τα όπλα μας δεν έχουν πια λευκές κορδέλες (σ.τ.μ. ένδειξη ανακωχής) στις κάνες τους, είναι ήδη στραμμένα στον εχθρό. Αν αυτήν τη στιγμή ερχόταν η εντολή για επίθεση, τι θα απαντούσαμε; Είμαστε έτοιμοι για τη μάχη; (Σαν απάντηση έρχεται ένα δυνατό "si!" από εκατοντάδες στόματα). Θέλουμε να στείλουμε αυτό το μήνυμα στη διοίκησή μας: Περιμένουμε εντολές. Η τυραννία μας κλείνει το δρόμο. Για να ακουστούνε πρέπει να τον ανοίξουμε με χτυπήματα, με σφαίρες. Περιμένουμε επίσης εντολές και απ' όλους τους μεξικάνους. (...) Η υπομονή μας εξαντλείται. Ήδη αγωνιζόμαστε υπερβολικά ειρηνικά. (...) Ας έχουμε στο μυαλό μας τον Che που έπεσε, μια μέρα σαν τη σημερινή, σε μια χώρα που τη λένε Βολιβία, όπου επίσης υπάρχουν ινδιάνοι, φτώχεια και αθλιότητα."

9 Οκτώβρη: Στο El Contrarozo της πολιτείας Oaxaca, μια ομάδα κουκουλοφόρων απαγάγει το γαιοκτήμονα Luis Torres Banos. Στο σημείωμα για τα λύτρα υπογράφουν ως "μαύρη σιδή".

10 Οκτώβρη: Στο San Cristobal de las Casas χιλιάδες άτομα συμμετέχουν στις συναντήσεις για την προετοιμασία και τη διαμόρφωση προτάσεων για τη δεύτερη σύγκληση της CND.

Ο EZLN ανακοινώνει ότι διακόπτει κάθε διάλογο με την κυβέρνηση.

Στο Motozintla της Chiapas, μέλη της OCEZ πραγματοποιούν καταλήψεις γης.

Στις φυλακές La Mesa της πολιτείας Tijuana, 79 κρατούμενοι αρχίζουν απεργία πείνας με αίτημα την άμεση αποφυλάκισή τους.

12 Οκτώβρη: Επέτειος της απόβασης του Κολόμβου στην Αμερική. Στο San Cristobal de las Chiapas, είκοσι χιλιάδες ινδιάνοι συμμετέχουν σε πορεία της οργάνωσης "500 Χρόνια Ινδιάνικης Αντίστασης". Στο τέλος της πορείας, οι ινδιάνοι ανακηρύσσουν την αυτονομία των περιοχών που ελέγχουν. Στην αντίστοιχη πορεία στην Πόλη του Μεξικό σημειώνονται επεισόδια όταν ινδιάνοι προσπαθούν να γκρεμίσουν άγαλμα ισπανού "κονκισταδόρ". Μπροστά στο κτίριο του ΟΗΕ αρχίζουν απεργία πείνας 103 ινδιάνοι amusgos, nahuas, mixtecos και tlapanecos, μέλη του Συμβουλίου 500 Χρόνων Ινδιάνικης Αντίστασης του Guetereo.

13 Οκτώβρη: Η OPEZ ανακοινώνει ότι διακόπτει τις διαπραγματεύσεις με την κυβέρνηση και θα προωθήσει εκτεταμένες καταλήψεις γης.

Φθάνουν στη ζούγκλα Lacandona 33 οχήματα με βοήθεια. (Η αποστολή, που ονομάζεται Caravana de Caravanas, είναι η δεύτερη που γίνεται. Η πρώτη ήταν τον Ιούνιο).

Στην Πόλη του Μεξικό πραγματοποιείται πορεία 25.000 ατόμων υπέρ της CND και του EZLN.

Οι προπαρασκευαστικές εργασίες της CND ολοκληρώνονται με μια συγκέντρωση των εκπροσώπων μέσα στη ζούγκλα Lacandona, στο Aguascalientes. Μπροστά από το προεδρείο παρελαύνουν 3.000 μαχητές του EZLN που πυροβολώντας προς τον ουρανό "στέλνουν ένα μήνυμα προς την ομοσπονδιακή κυβέρνηση".

Ινδιάνοι tzeltales από διάφορες κοινότητες του Altamirano καταγγέλλουν ότι δύναμη 400 στρατιωτών του ομοσπονδιακού στρατού παραβίασε την ουδέτερη ζώνη.

Στην Πόλη του Μεξικό, εκατοντάδες φοιτητές καταλαμβάνουν 55 λεωφορεία της γραμμής 100 και τα χρησιμοποιούν για να μεταβούν στο κτίριο της γενικής εισαγγελίας, όπου απαιτούν δυναμικά την απελευθέρωση οκτώ συμφοιτητών τους. Κατά τη διάρκεια της κινητοποίησης, οι φοιτητές πυροβολούσαν στον αέρα.

Ινδιάνικες και αγροτικές οργανώσεις αποφασίζουν τη δημιουργία της Ινδιάνικης-Αγροτικής Εθνικής Συνέλευσης σαν όργανο συμπληρωματικό της CND. Η απόφαση υποστηρίζεται από 15 οργανώσεις, ανάμεσά τους το CNPI (Εθνικό Συντονιστικό Ινδιάνικων Λαών), η UCEZ (Αγροτική Ένωση Emiliano Zapato), το CNPA (Εθνικό Συντονιστικό Διακήρυξη της Ayala), το CIOAC (Ανεξάρτητο Κέντρο Αγροτών και Εργατών Γης) και το CONAC-LN (Εθνικό Συντονιστικό Δράσης Πολιτών για την Εθνική Απελευθέρωση).

20 Οκτώβρη: Στο Comitán της Chiapas, το CIOAC ανακοινώνει ότι όλες οι εκτάσεις γης που ανήκουν ή έχουν καταληφθεί από άτομα, ενώσεις και κοινότητες που είναι μέλη του, ανακηρύσσονται απελευθερωμένη ζώνη. Το CIOAC δηλώνει ότι δεν θα επιστρέψει ούτε εκατοστό γης από τις κατεληφμένες εκτάσεις, που μόνο στους δήμους Las Margaritas, La Independencia, Comitán και Trinitaria ξεπερνούν σε έκταση τις 15.000 εκτάρια. Οι ινδιάνοι tzotziles και tojolabales έχουν ανακηρύξει απελευθερωμένες περιοχές στους δήμους Soyalo, Bochil, Simojovel, Huitiupan, Pueblo Nuevo, Jitotol, Ixtapa, Ixtacomitan, Solosuchiapa, Las Margaritas, Trinitaria, Independencia, Comitán, El Bosque και Rayon.

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ ΤΥΠΟΥ ΤΟΥ SUBCOMANDANTE MARCOS, 20 ΟΚΤΩΒΡΗ 1994

Η πρόταση του κυβερνητικού απεσταλμένου δεν προχωράει γιατί ο διάλογος έχει διακοπεί και αφού δεν μιλάμε με την κυβέρνηση, δεν μπορούμε να δεχόμαστε προτάσεις από αυτήν. Η μοναδική πρόταση που έφτασε σε μας είναι η πρόθεση για μεσολάβηση του κυρίου Ruiz. Η διακοπή του διαλόγου αποφασίστηκε σε επίπεδο επιτροπών, η συνέχισή του μπορεί να αποφασιστεί μόνο με την έγκριση όλων των επιτροπών. Τα τέσσερα σημεία της πρότασης θα υποβληθούν σε συζήτηση. Αφού η Επιτροπή στο σύνολό της αποφάσισε να διακόψει το διάλογο -δεν ήταν δηλαδή μια απόφαση του Marcos- η Επιτροπή είναι αυτή που πρέπει να κυκλοφορήσει το έγγραφο της κυβερνητικής πρότασης και να απαντήσει αν τη δέχεται ή όχι, αν διατηρείται η ανακωχή ή όχι, αν ισχύει η διακοπή του διαλόγου που συνεπάγεται την παραβίαση της ανακωχής.

Μιλάς για κάτι σαν και αυτό που δημιουργήθηκε μετά τον διάλογο στον καθεδρικό ναό;

Ναι, κάτι τέτοιο αλλά πιο επιλεκτικό. Αυτό είναι αρμοδιότητα της Επιτροπής. Δεν χρειάζεται να πάει μέχρι τους οικισμούς, απλώς το μεταφέρει σε όλες τις επιτροπές και αυτές συζητούν, δηλαδή είναι μια διαδικασία χρονοβόρα. Δεν ξέρω αν αυτές θα απαντήσουν ναι ή όχι, αλλά το πιο σίγουρο είναι ότι θα αντιδράσουν όπως έκαναν όταν προέκυψε η διακοπή του διαλόγου. Δεν θα υπάρξει μια απάντηση στα λόγια για ειρήνη, αλλά στα γεγονότα. Οι επιτροπές αποφάσισαν τη διακοπή του διαλόγου εξαιτίας των ενδείξεων που προέρχονταν από την κυβέρνηση, ενδείξεων πολέμου. Ακόμη και όταν έρχονται προτάσεις για διάλογο, ακολουθούν καταχρήσεις στρατιωτικής και πολιτικής εξουσίας και εξαιτίας αυτών, σύμφωνα με την Επιτροπή, δεν προχωράει η επανάληψη του διαλόγου. Το γεγονός είναι ότι φθείρεται η ανακωχή.

Αντί να κάνουν προτάσεις για ειρήνη, η κυβέρνηση και οι μεσολαβητές θα έπρεπε να δώσουν δείγματα ότι είναι δυνατή η κατάπαυση των εχθροπραξιών των άλλων πλευρών. Όχι μόνο του ομοσπονδιακού στρατού, αλλά και των μεγαλοκτηνοτρόφων, των εμπόρων και των αστυνομικών σωμάτων. Εμείς νομίζουμε ότι δεν θα το κάνουν, γιατί αυτό που βλέπουμε είναι η εισβολή στη Morelia, η επανάληψη των χαμηλών πτήσεων πάνω από την ελεύθερη ζώνη. Αλλά ένας δρόμος για την επίτευξη του διαλόγου θα συμπεριλάμβανε την εξάλειψη των απειλών, όπως έγινε το Γενάρη και το Φλεβάρη, όταν άρχισαν να γίνονται συμφωνίες και επικράτησε τελικά η ηρεμία.

Και είπαμε: Τώρα είναι η σειρά μας να μιλήσουμε. Αλλά δεν μπορείς να μιλήσεις με ένα αεροπλάνο πάνω από το κεφάλι σου, με εισβολές, εκκενώσεις, επιθετικές διακηρύξεις και απειλές. Δηλαδή εμείς βλέπουμε πιο κοντά τον πόλεμο από την ειρήνη. Όμως για αυτό δεν ευθυνόμαστε εμείς, ούτε το ότι έχουμε γίνει πιο ριζοσπάστες, αλλά, όπως άλλωστε φαίνεται, ο πόλεμος προέρχεται από τη κυβέρνηση. Κάποιος σκέφτηκε ότι ο πόλεμος ευνοεί ορισμένους στην κυβέρνηση και κάνει ότι είναι δυνατό για να τον προκαλέσει, να τον ξεκινήσουμε εμείς. Και αν αυτό δεν συμβεί είναι πρόθυμοι να τον ξεκινήσουν αυτοί. Ποιοι; Δεν ξέρω. Μακάρι να τον γνώριζα για να τον έφερνα εδώ όταν θα αρχίσουν να πέφτουν σφαίρες. Δεν ξέρω σε ποιον θα μπορούσαν να χρησιμεύσουν αυτά τα πράγματα.

Η παραίτηση του Eduardo Robledo δεν αποτελεί μια προϋπόθεση για την πραγματοποίηση του διαλόγου;

Όχι, ο διάλογος δεν εξαρτάται από τον Robledo, εξαρτάται από τις κυβερνητικές ενέργειες ανάμεσα στις οποίες βρίσκεται ορατή η μετεκλογική σύγκρουση. Το πρόβλημα του Robledo δεν είμαστε εμείς. Αυτός έχει ένα ισχυρό κίνημα πολιτών εναντίον του. Το πρόβλημα είναι ότι δεν μπορείς να απαντήσεις σ'έναν οπλισμένο στρατό όπως απαντάς σ'ένα πολιτικό κόμμα, συγκαταβατικά. Αν πας να μιλήσεις για ειρήνη πρέπει να δώσεις δείγματα ειρήνης.

Τι ερμηνεία δίνει ο EZLN στους πρόσφατους ελιγμούς του ομοσπονδιακού στρατού στην εξεγερμένη περιοχή;

Πιστεύουμε ότι ο ομοσπονδιακός στρατός θέλει να πιέσει τον EZLN προς μια διαπραγμάτευση με την κυβέρνηση του Salinas de Gortari. Σύμφωνα με αυτή την ερμηνεία, ο σκοπός της πίεσης που προέρχεται από τις φυλακίσεις, τις χαμηλές πτήσεις και τις εισβολές είναι να εκφοβίσουν και να απειλήσουν με το επιχείρημα του ότι υπάρχει μια γραμμή σκληρή και μια ελαστική και ότι καλά θα κάναμε να συμβιβαστούμε με την ελαστική, γιατί αν όχι, η σκληρή θα μας συνθλίψει. Όμως ταυτόχρονα έχει χειροτερέψει η κατάσταση στην πολιτεία και είδαμε ότι αν όντως ο σκοπός τους είναι αυτός, έχει τελείως αντίθετα αποτελέσματα.

Έτσι αρχίσαμε να θεωρούμε ότι υπάρχουν συμφέροντα, που επιζητούν να φέρουν την κατάσταση σε ένα οριακό σημείο, και ότι αυτοί οι ελιγμοί του ομοσπονδιακού στρατού είχαν σκοπό να προκαλέσουν μια βίαιη απάντηση από τους Ζαπατίστας. Σαν να υπάρχει μια φράξια στην εξουσία που έχει συμφέρον να γίνει πιο ασταθής και πιο δυσεπίλυτη η κατάσταση σε εθνικό επίπεδο, γιατί δεν πιστεύω ότι μπορεί να υπάρχει ακόμη κάποιος τόσο αφελής που να πιστεύει ότι είναι δυνατή μια σύγκρουση τοπική, περιορισμένη σε μερικές κοινότητες της Chiapas, διαχωρισμένη από τα εθνικά γεγονότα.

Η δολοφονία του Ruiz Massieu αποκαλύπτει ότι υπάρχουν άνθρωποι στο κυβερνητικό κόμμα, στις ομάδες που βρίσκονται στην εξουσία, που έχουν συμφέρον να κάνουν κάθε φορά πιο ασταθής μια κατάσταση που διακήρυτε την ειρηνική μετάβαση της εξουσίας. Πιστεύουμε ότι ο ομοσπονδιακός στρατός παίρνει μέρος σ'αυτό το παιχνίδι των συμφερόντων. Σίγουρα κάτι του προσφέρουν σε αντάλλαγμα αυτών των ελιγμών που δεν ανταποκρίνονται στη φυσιολογική κινητικότητα ενός στρατού που περιπολεί ή που συλλέγει πληροφορίες γύρω από τους εχθρούς, αλλά είναι καθαρά στρατιωτικές πράξεις που θέτουν σε κίνδυνο τις μονάδες που τις εκτελούν. Σαν να επιζητούν μια σύγκρουση και όχι πληροφορίες.

Οι αναγνωριστικές πτήσεις πραγματοποιούνται πολύ κοντά στα βουνά, όπου λογικά βρίσκονται οι μονάδες των αντιαεροπορικών μας πυρών και οι περίπολοι μπαίνουν σε περιοχές που δε γνωρίζουν, περιοχές που ελέγχονται από τους Ζαπατίστας

σε ώρες και γεωγραφικές συνθήκες που θα δυσκόλευαν την ανάπτυξή τους σε περίπτωση που δέχονταν επίθεση. 'Η βρισκόμαστε απέναντι σε μια στρατιωτική εξουσία αδέρια για τις αναγνωρίσεις ή πρόκειται για ένα γεγονός που προσπαθεί να προκαλέσει μια επικίνδυνη τριβή. Θυμόμαστε πώς ήταν οι ελιγμοί του στρατού πριν από τη δολοφονία του Colosio: οι αεροπορικές αναγνωρίσεις ήταν πιο διακριτικές, πιο μακρινές από την περιοχή μας, πιο λογικές. Δεν είναι δυνατό να κάνεις στρατιωτικές κινήσεις σε μια ζώνη που επιτηρείται από τον αέρα χωρίς να γίνεις αντιληπτός. Επιπλέον έχουν πραγματοποιήσει πτήσεις πάνω από τις ελεύθερες ζώνες του San Miguel και του Guadalupe Terreyac. Αυτό προσθέτει και άλλο στοιχείο, για να γίνεται αντιληπτή η επιτήρηση. Πριν δεν ήταν έτσι, απέφευγαν την ελεύθερη ζώνη όταν έμπαιναν στην περιοχή. Τις πρόσφατες αναγνωριστικές πτήσεις τις πραγματοποίησαν σε χαμηλό υψόμετρο αεροπλάνα που πολύ εύκολα αναγνωρίζονται ως μαχητικά σε ώρες που μόνο αυτός ο τύπος αεροσκάφους μπορεί να πετάξει χωρίς φως μέσα στο σκοτάδι. Όταν οι σύντροφοι αποφασίζουν να διακόψουν το διάλογο, ερμηνεύουν τα γεγονότα πιο πολύ ως μια προσπάθεια της κυβέρνησης να φέρει την κατάσταση στα πρόθυρα πολέμου, πιθανώς υπολογίζοντας ότι θα μπορούσε να προκαλέσει μια τοπική σύγκρουση και να την ελέγξει μέσω περιορισμένων συρράξεων και ακόμη να την συγκρατήσει όπως το Γενάρη. Και εκεί είναι που παίζουν το "μαθητευόμενο μάγο" γιατί αν κάνουν λάθος και δεν επιτευχθεί η τοπική λύση που υποστηρίζουν αυτό θα στραφεί εναντίον τους και ούτε εκείνοι ούτε εμείς θα μπορέσουμε να το συγκρατήσουμε.

Πως βλέπεις τις πρόσφατες προτάσεις του απεσταλμένου Jorge Madrazo;

Εμείς σταματήσαμε να ακούμε τα λόγια της κυβέρνησης γιατί στην πρακτική αποδεικνυόταν το αντίθετο. Την τελευταία πρόταση του Madrazo σχετικά με την ελεγκτική επιτροπή και άλλα πράγματα δεν τη λάβαμε γιατί ήδη είχε διακοπεί ο διαλογός. Αυτό που λάβαμε και μελετούμε είναι η πρόταση του Samuel Ruiz Garcia για το ξεκίνημα του διαλόγου με μια νέα μεσολαβητική επιτροπή. Αυτήν την πρόταση την αναλύει η Επιτροπή. Εκτός αυτού οι τελευταίες δηλώσεις του Madrazo είναι αρκετά σκληρές. Μόλις τις άκουσα στο ραδιόφωνο και μοιάζουν με τελεσίγραφο για το Στρατό των Ζαπατίστας. Θα έλεγε κανείς ότι αυτός που επείγεται για το διάλογο είναι ο EZLN και η κυβέρνηση είναι εκείνη που θέτει τους όρους. Αν η εκδοχή που δίνουν τα MME ανταποκρίνεται σ' αυτό που είπε ο Madrazo, και προφανώς υπάρχει κείμενο με τη δήλωσή του, μας βάζουν 4 όρους για τη συνέχιση του διαλόγου. Ο πρώτος όρος αναφέρεται στις καταγγελίες για πιέσεις του EZLN στους πολίτες. Αυτό είναι καθαρά εντυπωσιασμός γιατί ακριβώς πριν από μερικές ημέρες εμείς είχαμε καλέσει τις μη κυβερνητικές οργανώσεις και τις οργανώσεις για την προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων να διενεργήσουν έρευνα. Είναι τελείως παράλογο να το προτείνει μετά και ο Madrazo. Ο δεύτερος όρος είναι η εγγύηση για την επιστροφή των μετατοπισμένων από τις Ζαπατιστικές περιοχές, ώνω στην πραγματικότητα οι μετατοπίσεις αυτές υποκινούνται από τους συνεταιρισμούς των μεγαλοκτηνοτρόφων και την ίδια την ομοσπονδιακή κυβέρνηση με την υπόσχεσή της για παροχή τροφίμων και καταβολή χρημάτων αν εγκαταλείψουν τη γη τους. Έτσι, οι μικροϊδιοκτήτες γης βρίσκουν έναν εύκολο τρόπο για να κερδίσουν: Ξέροντας πως η γη τους δεν είναι κατελιμμένη παίρνουν τα χρήματα από την κυβέρνηση και κάθε τόσο έρχονται να ελέγξουν τις ιδιοκτησίες τους και να πληρώσουν τον πολεμικό φόρο έτσι ώστε να αποφύγουν την κατάληψη των εδαφών τους από άλλους. Το τρίτο σημείο του τελεσίγραφου του Madrazo στον EZLN για τη συνέχιση του διαλόγου είναι να επιτραπεί στις κοινότητες που βρίσκονται μέσα στη ζώνη των συγκρούσεων, να λάβουν κυβερνητική βοήθεια. Η απάντηση είναι η κοινότητα του San Quintin, για παράδειγμα, που ενώ βρίσκεται μέσα στη δική μας ζώνη έχει δεχτεί κυβερνητική βοήθεια και συγκεκριμένα στη πλαίσια ενός κυβερνητικού προγράμματος ηλεκτροδότησης, με το οποίο κάθε σπίτι έλαβε έναν συσσωρευτή ηλιακής ενέργειας αρκετής για 4 λάμπες. Οι κάτοικοι του San Quintin που ανήκουν στα CNC (Confederacion Nacional Campesina= Εθνική Συνομοσπονδία Αγροτών) και υποστηρίζουν το PRI λαμβάνουν εμπορεύματα, δάνεια και άλλου είδους βοήθεια και κανείς δεν το απαγορεύει. Ο τέταρτος όρος του Madrazo είναι να αποποιηθούμε δημόσια την ευθύνη για εγκληματικές ενέργειες που έγιναν στην Tapachula και το Teorisca. Δεν ξέρω σε τι αναφέρεται όταν μιλάει για την Tapachula και όσο για το Teorisca πρόκειται για επίθεση ένοπλων ασφαλιτών. Οι Ζαπατίστας δεν έχουν φορτηγάκια Wagoneer. Καλύτερα να μας εξηγήσει αυτός πως μπόρεσαν να φτάσουν με καλυμμένα τα πρόσωπα μέχρι μια κυβερνητική φρουρά χωρίς να τους εμποδίσει κανείς. Αυτό που ξέρουμε εμείς είναι ότι πρόκειται για ένα σχέδιο των μεγαλοκτηνοτρόφων και της αστυνομίας για να εγκαταστήσουν φρουρά στην Teorisca. Αλλά όχι, δεν είμαστε εμείς οι δράστες αλλά όπως και να είναι εμείς δεν έχουμε κανένα λόγο να διαψεύσουμε κάθε τόσο τις κατηγορίες που αυτοί κατασκευάζουν. Για εμάς δεν επείγει ο διάλογος γιατί βλέπουμε ότι παίζουν διπλό παιχνίδι. Μιλάνε για διάλογο αλλά δίνουν δείγματα πολέμου. Συμπερασματικά, η εκτίμησή μας για το Madrazo είναι συγκεκριμένη γιατί δεν ξέρουμε αν μας κοροϊδεύει ή αν αυτός είναι θύμα κοροϊδίας, γιατί στην πραγματικότητα δεν έχει καμιά εξουσία, καμιά πρωτοβουλία για να στηρίξει την πρότασή του. Επιπλέον ένα άλλο πρόβλημα για τη συνέχιση του διαλόγου είναι η δολοφονία του Ruiz Massieu. Οι σύντροφοι αναρωτιούνται πως θα καθήσουν να συζητήσουν με κάποιους που λένε ότι θα σεβαστούν τις ζωές μας όταν δεν σέβονται τη ζωή των δικών τους. Οι σύντροφοι λένε: όχι, θα μας φάνε και έτσι δεν μπορούμε να μιλάμε για μια διαδικασία ειρήνης που σημαίνει επανένταξη στην πολιτική και καθημερινή ζωή

Ήταν πιο δύσκολη η κατάσταση πριν από το διάλογο στον καθεδρικό ή σ' αυτές τις στιγμές;

Σίγουρα τώρα. Τότε δεν αντιμετωπίζαμε κινήσεις και συσσώρευση στρατευμάτων στις γραμμές ανάπτυξης. Πιστεύουμε ότι το Φλεβάρη η κυβέρνηση ήθελε την ειρήνη ενώ τον Οκτώβρη η κυβέρνηση θέλει πόλεμο.

20 Νοέμβρη:

Επίσημη επέτειος της μεξικάνικης επανάστασης του 1910. Σε ολόκληρη την έκταση της Chiapas γίνονται πορείες, συγκεντρώσεις, αποκλεισμοί αυτοκινητόδρομων και καταλήψεις δημαρχείων. Στο San Cristobal οι διαδηλωτές συγκρούστηκαν με αστυνομικές δυνάμεις. Πορείες με μεγάλη αστυνόμευση πραγματοποιούνται ακόμα στη Tuxtla Gutierrez, τη Tapachula, τη Motozintla, το Palenque, το Pijijiapan, το Simojorel κ.α. Καταλαμβάνονται τα δημαρχεία των πόλεων Escuintla, Trinitaria, Frontera Hidalgo, Jitotol, Ostuacan, Huehuetan, Tecpatan και Tuxtla Chico. Έξω από το Comitán η αστυνομία επιτίθεται σε ομάδα 200 ινδιάνων και αγροτών που κατευθύνονταν προς την πόλη για να πραγματοποιήσουν πορεία. Τραυματίζονται από σφαίρες 8 διαδηλωτές, οι 4 θανάσιμα ενώ συλλαμβάνονται 10 άτομα που από τότε αγνοείται η τύχη τους.

1 Δεκέμβρη:

Οι αγρότες που είχαν καταλάβει το αγρόκτημα Prusia στη Chiapas δέχονται την επίθεση 100 μπράβων των λευκών φρουρών των τσιφλικιάδων. Μετά από επέμβαση αγροτών από διπλανά αγροκτήματα, οι λευκοφρουροί αναγκάζονται να φύγουν αφήνοντας όμως πίσω τους 3 νεκρούς αγρότες και πολλούς τραυματίες.

3 Δεκέμβρη:

Κατά τη διάρκεια της επίσημης ανάληψης της προεδρίας από τον Zedillo, στην πόλη του Μεξικό πραγματοποιείται πορεία διαμαρτυρίας. Ένα μεγάλο κομμάτι των διαδηλωτών συγκρούεται βίαια με την αστυνομία. Το PRD μιλάει για "προβοκάτορες που επιτέθηκαν πρώτοι στους αστυνομικούς, χωρίς να δεχτούν πιέσεις από τις αστυνομικές δυνάμεις".

4 Δεκέμβρη:

Έξω από το Venustiano της Chiapas μια ομάδα από μέλη του CEOIC δέχεται επίθεση από λευκοφρουρούς που στοιχίζει τη ζωή τριών αγροτών και τον τραυματισμό άλλων δύο.

8 Δεκέμβρη:

Το κατελυμένο αγρόκτημα Lubeca δέχεται επίθεση λευκοφρουρών. Οι αγρότες καταφέρνουν να τους απωθήσουν τραυματίζοντας αρκετούς και συλλαμβάνοντας ένα από τους τραμπούκους.

19 Δεκέμβρη:

Στο Chilpancingo γίνεται ανταλλαγή πυροβολισμών ανάμεσα σε στρατιώτες του ομοσπονδιακού στρατού και αγρότες. Πεθαίνουν 19 αγρότες και 7 στρατιώτες.

19 Δεκέμβρη:

Ο Robledo Rincon αναλαμβάνει επίσημα τη θέση του κυβερνήτη της Chiapas. Η γενικευμένη αστυνομοκρατία εξασφαλίζει τη γαλήνη της τελετής στην οποία παρίσταται και ο Zedillo, ο οποίος υπόσχεται λαγούς και πετραχειλία στο λαό της Chiapas, αλλά "όχι πριν ξεμπερδέψουμε με τους παραβάτες του νόμου που μας απειλούν και μας εκβιάζουν".

19 Δεκέμβρη:

Σε μια επίδειξη δύναμης και κοινωνικής αποδοχής, οι μαχητές του EZLN πραγματοποιούν έξοδο από τις θέσεις τους στη ζούγκλα Lacandona καλύπτοντας απόσταση μέχρι και 130 χιλιομέτρων μακριά από τη νεκρή ζώνη. Οι δυνάμεις του EZLN απελευθερώνουν 86 δήμους και κοινότητες της Chiapas. Επαναλαμβάνοντας τις ενέργειες τους της 1ης Γενάρη, απελευθερώνουν κρατούμενους και πυρπολούν κτηματολόγια, χρεώγραφα και υποθήκες. Αντίθετα όμως από την 1η Γενάρη που ο κόσμος τους παρακολουθούσε επιφυλακτικά, τώρα επικρατούν συνθήκες γιορτής ενώ σε πολλές περιπτώσεις τα χωριά και τις κοινότητες τα πήραν οι ίδιοι οι κάτοικοι τους. Από το γεγονός ανάγκασε τις πανίσχυρες ομοσπονδιακές στρατιωτικές δυνάμεις που δεν επιθυμούσαν γενικευμένη αματοχυσία να υποχωρήσουν. Οι δυνάμεις του EZLN που δεν ήθελαν να εμπλέξουν τον άμαχο πληθυσμό σε πολεμικές αναμετρήσεις αποχώρησαν τελικά 3 μέρες μετά, επιστρέφοντας στις αρχικές τους θέσεις στη ζούγκλα Lacandona ενώ τη θέση των γιορτών και των πανηγυριών πήρε η ασφυκτική παρουσία στρατού και η τρομοκρατία των τσιφλικιάδων. Μια εύγλωπτη απόδειξη για το ποιοι πραγματικά είναι "μια περιθωριακή ομάδα τρομοκρατών".

Προς: Ernesto Zedillo Ponce de Leon,
Los Pinos, Κυβερνητικό Μέγαρο,
Mexico, D.F.

Από: Subcomandante Insurgente Marcos,
Βουνά του μεξικάνικου νότου,
Chiapas, Mexico.

Κύριε Ernesto Zedillo,

Θεωρώ καθήκον μου να σας ενημερώσω ότι βρίσκεστε αντιμέτωπος με μια ινδιάνικη εξέγερση στο νότο της χώρας. Μη σπαταλάτε την ευφύια σας κατασκευάζοντας "πολυφωνικές επιτροπές για την ειρήνη", τα μέλη των οποίων καταλήγουν να συμπεριφέρονται σαν την κυβέρνηση, προκαλώντας αυτό που υποτίθεται ήρθαν για να αποτρέψουν, τον πόλεμο. Μη ξεδεύετε άσκοπα χρήματα στα ΜΜΕ, ελπίζοντας να διασπάσετε και να αποθαρρύνετε, εδώ ο κόσμος είναι αναλφάβητος και δεν έχει τηλεοράσεις. Μη χάνετε τον καιρό σας στην προσπάθεια να δυσφημίσετε τον Marcos, ο Marcos δεν υπάρχει, γεννήθηκε νεκρός την Πρώτη Γενάρη. Είναι πλέον μάταιο να μιλάτε για "μια σύρραξη περιορισμένη σε 4 δήμους" και για τις "συμφωνίες ειρήνης που ισχύουν σε όλη την Chiapas εκτός από την εμπόλεμη ζώνη". Αν πιστεύετε τα προηγούμενα κύριε Zedillo, σας έχουν εξαπατήσει...

Σας προτείνω να προχωρήσετε σε λήψη μέτρων σημαντικών και σοβαρών, αν πραγματικά σας ενδιαφέρει ο διάλογος. *Εδώ ο κόσμος δεν κρατιέται πια.*

Αυτά. Σας εύχομαι υγεία και καλύτερους συμβούλους.

Από τα βουνά του μεξικάνικου νότου.

Subcomandante Insurgente Marcos

Παράνομη Επαναστατική Επιτροπή Ινδιάνων-Γενική Διοίκηση του EZLN, Μεξικό, 19 Δεκέμβρη 1994.

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΟΥ ΕΖΛΝ ΤΗΣ 19ης ΔΕΚΕΜΒΡΗ 1994

Προς το μεξικάνικο λαό
Προς τους λαούς και τις κυβερνήσεις του κόσμου
Προς τον εθνικό και διεθνή Τύπο

Αδέρφια,

η Παράνομη Επαναστατική Επιτροπή Ινδιάνων-Γενική Διοίκηση του ΕΖΛΝ δηλώνει τα ακόλουθα:

I) Σήμερα, 19 Δεκέμβρη του 1994, εκπληρώνοντας τις διακηρύξεις μας της 6ης Δεκέμβρη 1994, κάνοντας πράξη τη δέσμευσή μας της Πρώτης Διακήρυξης της Ζούγκλας Lacandona ότι τα Ζαπατιστικά στρατεύματα θα προστάτευαν "τον πληθυσμό στην απελευθερωτική του πορεία" και υπερασπιζόμενοι το δικαίωμα του λαού να εκλέγει ελεύθερα και δημοκρατικά τη διακυβέρνησή του, ολοκλήρωσαμε τη στρατιωτική επιχείρηση που είχαμε ονομάσει "Δίκαια και Αξιοπρεπής Ειρήνη για τους Ινδιάνικους Λαούς".

Τις ημέρες 11, 12, 13 και 14 Δεκέμβρη του 1994 Ζαπατιστικά στρατεύματα του 25ου και 75ου Τμήματος Πεζικού του Πρώτου Σώματος του Στρατού του Νότιου έσπασαν το στρατιωτικό κλοιό γύρω από τη ζούγκλα Lacandona. Συγκροτημένες σε 4 ταξιαρχίες, μια από τις οποίες διοικούνταν από γυναίκα, οι ζαπατιστικές δυνάμεις διαπέρασαν τις εχθρικές θέσεις με σκοπό να αποφύγουν τη συνάντηση με τον εχθρό. Κατά τη διάρκεια αυτών των τεσσάρων ημερών, προστατευμένοι από τη μορφολογία του εδάφους, το κλίμα και τον πληθυσμό, χιλιάδες μαχητές του ΕΖΛΝ κατάφεραν να διασχίσουν τον κλοιό. Στις 14 Δεκέμβρη το σύνολο των δυνάμεων που λάμβαναν μέρος στην αποστολή είχαν καταφέρει να βρεθούν στα μετόπισθεν του εχθρού χωρίς καμμία απώλεια και χωρίς καμμία συνάντηση με τον ομοσπονδιακό στρατό. Αφού ολοκλήρωσαν αυτό το μέρος του σχεδίου οι μαχητές ετοιμάστηκαν για το δεύτερο βήμα. Κατά τη διάρκεια των ημερών 15, 16, 17 και 18 Δεκέμβρη, πραγματοποιώντας κινήσεις "αστραπής" και "ανάπτυξης" και σαν μέρος του σχεδίου "Δίκαια και Αξιοπρεπής Ειρήνη για τους Ινδιάνικους Λαούς", οι δυνάμεις μας, με την υποστήριξη του πληθυσμού, κατέλαβαν θέσεις στους ακόλουθους Δήμους της πολιτείας Chiapas: Ocosingo, Las Margaritas, Altamirano, La Independencia, Trinitaria, Chanal, Oxchuc, Huixtan, Comitán de Domínguez, San Cristobal de las Casas, Teopisca, Villa de las Rosas, Nicolas Ruiz, Soconusco, Totolapa, Palenque, Salto de Agua, Tila, Sabanilla, Yajalon, Tumbala, Chilon, Huitiupan, Simojovel, San Andres Larrainzar, El Bosque, Chenalho, Pantelho, Mitontic, Sitala, San Juan Chamula, Zinacantan, Ixtapa, Cancuc, Jitotol, Amatenango de Valle, Venustiano Carranza.

II) Η επιχείρηση πραγματοποιήθηκε χωρίς συμποκές με τον μεξικάνικο ομοσπονδιακό στρατό και έτσι οι δυνάμεις μας διατήρησαν την κατάπαυση πυρός.

III) Ο πληθυσμός των προαναφερθέντων Δήμων, όρισε νέες αρχές και ανακήρυξε νέες εξεγερμένες περιοχές, μέχρι στιγμής τις ακόλουθες:

- 1) "Λευτεριά των Λαών Μάγιας", σε περιοχή που πριν ανήκε στο δήμο του Ocosingo.
- 2) "San Pedro de Michoacan", σε περιοχή που πριν ανήκε στο δήμο Las Margaritas.
- 3) "Γη και Ελευθερία", σε περιοχή που ανήκε στους δήμους Las Margaritas, Independencia και Trinitaria.
- 4) "17η Νοέμβρη", σε περιοχή που πριν ανήκε στους δήμους Altamirano και Chanal.
- 5) "Miguel Hidalgo", σε περιοχή που πριν ανήκε στους δήμους Las Margaritas και Comitán.
- 6) "Ernesto Che Guevara", σε περιοχή που πριν ανήκε στο δήμο Ocosingo.
- 7) "In Γενάρη", σε περιοχή που πριν ανήκε στο δήμο Ocosingo.
- 8) "Cabanas", σε περιοχή που πριν ανήκε στους δήμους Oxchuc και Huixtan.
- 9) "Maya", σε περιοχή που πριν ανήκε στο δήμο Ocosingo.
- 10) "Francisco Gomez", σε περιοχή που πριν ανήκε στο δήμο Ocosingo.
- 11) "Flores Magon", σε περιοχή που πριν ανήκε στο δήμο Ocosingo.
- 12) "San Manuel", σε περιοχή που πριν ανήκε στο δήμο Ocosingo.
- 13) "San Salvador", σε περιοχή που πριν ανήκε στο δήμο Ocosingo.
- 14) "Huitiupan", στην περιοχή του δήμου με το ίδιο όνομα.
- 15) "Simojovel", στην περιοχή του δήμου με το ίδιο όνομα.
- 16) "Sabanilla", στην περιοχή του δήμου με το ίδιο όνομα.
- 17) "Vicente Guerrero", σε περιοχή που πριν ανήκε στο δήμο Palenque.

18) "Εργασία", σε περιοχή που πριν ανήκε στους δήμους Palenque και Chilon.

19) "Francisco Villa", σε περιοχή που πριν ανήκε στο δήμο Salto de Agua.

20) "Ανεξαρτησία", σε περιοχή που πριν ανήκε στους δήμους Tila και Salto de Agua.

21) "Benito Juarez", σε περιοχή που πριν ανήκε στους δήμους Tila, Yajalon και Tumbala.

22) "Ειρήνη", σε περιοχή που πριν ανήκε στους δήμους Tumbala και Chilon.

23) "Jose Maria Morelos", σε περιοχή που πριν ανήκε στο δήμο Ocosingo.

24) "San Andres de los Pobres", σε περιοχή που πριν ανήκε στο δήμο San Andres Larrainzar.

25) "San Juan de la Libertad", σε περιοχή που πριν ανήκε στο δήμο El Bosque.

26) "San Pedro Chenalho", σε περιοχή που πριν ανήκε στους δήμους Chenalho και Mitontic.

27) "Santa Catarina", σε περιοχή που πριν ανήκε στους δήμους Pantelho και Sitala.

28) "Bochil", στη περιοχή του δήμου με το ίδιο όνομα.

29) "Zinacantan", στη περιοχή του δήμου με το ίδιο όνομα.

30) "Magdalena de La Paz", σε περιοχή που πριν ανήκε στο δήμο Chenalho.

IV) Οι νόμοι που θα ισχύουν στους νέους εξεγερμένους δήμους είναι οι εξής: α) Το σύνταγμα του 1917, β) Οι επαναστατικοί ζαπατιστικοί νόμοι του 1993, γ) Όποιοι τοπικοί νόμοι καθοριστούν από την ελεύθερη λαϊκή βούληση.

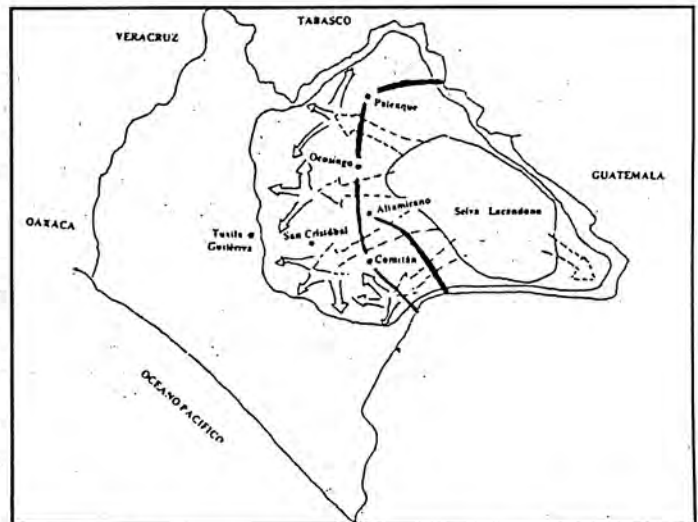
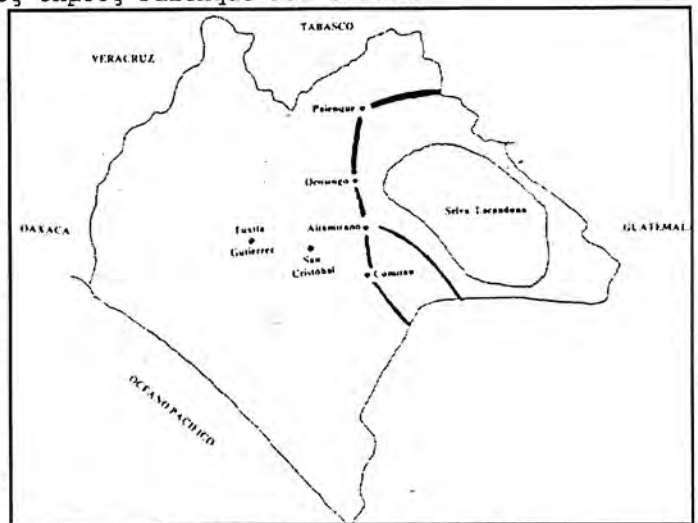
V) Η ζαπατιστική περιοχή που αποτελείται από τους προαναφερθέντες δήμους, εξεγερμένους ενάντια στην τυραννία, αναγνωρίζει σαν κυβερνήτη της Chiapas τον Amado Avendano Figueroa.

VI) Οι ζαπατιστικές δυνάμεις και ο πληθυσμός της περιοχής βρίσκονται σε ετοιμότητα για να αποκρούσουν πιθανή κυβερνητική επίθεση.

VII) Η Γενική Διοίκηση του EZLN θεωρεί ότι η επιχείρηση "Δίκαια και Αξιοπρεπής Ειρήνη για τους Ινδιάνικους Λαούς" ολοκληρώθηκε και ετοιμάζει τις επόμενες κινήσεις της.

Από τα βουνά του μεξικάνικου νότου.

Παράνομη Επαναστατική Επιτροπή Ινδιάνων-Γενική Διοίκηση του EZLN, Δεκέμβρης 1994.

*Δώστε λουλούδια
στους επαναστάτες
που νικηθήκαν...*

ΕΝΑ ΠΑΡΑΓΝΩΡΙΣΜΕΝΟ ΑΝΑΡΧΙΚΟ ΚΙΝΗΜΑ

Από το 1865 ως το 1880, ο ρόλος των αναρχικών στη γέννηση και την ανάπτυξη ενός επαναστατικού συνδικαλισμού στο Μεξικό είναι θεμελιώδης. Καλλιέργησαν την ιδέα της κοινωνικής επανάστασης, τόσο ανάμεσα στους εργάτες των πόλεων, όσο και στην ύπαιθρο.

Ο ρόλος των αναρχικών στη μεξικάνικη επανάσταση είναι αρκετά παραγνωρισμένος. Οι υπήρχαν αναρχικοί στο Μεξικό αυτήν την εποχή και ότι είχαν σημαντική συμμετοχή στην εξέλιξη της επανάστασης μπορεί να προκαλεί έκπληξη σε πολύ κόσμο, ακόμα και σε αναρχικούς. Είναι επίσης άγνωστη η δραστηριότητα των αναρχικών πριν την επανάσταση. Όπως και σε τόσες άλλες περιπτώσεις, αγωνίστηκαν για τη διάδοση της αντιεξουσιαστικής ιδεολογίας και προσπάθησαν να καταδείξουν στους εργάτες ότι υπήρχε εναλλακτική απάντηση στη μιζέρια που δημιουργήσε η καπιταλιστική και κρατική εκμετάλλευση.

Η καταγωγή του μεξικάνικου αναρχικού κινήματος χρονολογείται από την άφιξη στο Μεξικό του Έλληνα Πλωτίνου Ροδοκανάτη. Οπαδός του Φουριέ και του Προυντόν, συγκέντρωσε τις δυο σχέψεις. Στο πέρασμα των χρόνων ο Ροδοκανάτης καταξιώθηκε ως κινήτρια δύναμη στον προσαυτολιισμό του εργατικού κινήματος προς τον ελευθεριακό σοσιαλισμό. Αυτά που ακολουθούν είναι μια σκιαγράφιση της αναρχικής δραστηριότητας από το 1865 ως το 1880, της σημασίας της και της επίδρασης που άσκησε στο εργατικό κίνημα που -σε μεγάλο βαθμό- δημιούργησε καθώς και της προσπάθειάς της να προωθήσει την ιδέα της κοινωνικής επανάστασης στην ύπαιθρο.

Ο Πλωτίνος Ροδοκανάτης γεννήθηκε στην Αθήνα τον Οκτώβριο του 1824. Η μητέρα του ήταν αυστριακή και ο πατέρας του Έλληνας, από τη Ρόδο. Μετά το θάνατο του πατέρα του στη διάρκεια του πολέμου της ανεξαρτησίας, ο Ροδοκανάτης, παιδί ακόμα, έφυγε για τη Βιέννη. Εκεί μεγάλωσε και αφού σπούδασε ιατρική για κάποιον καιρό στο πανεπιστήμιο, πήγε στη Βουδαπέστη όπου, το 1848, αγωνίζεται στο πλευρό των Kossuth και Petofi κατά την ανεπιτυχή τους προσπάθεια για εξέγερση ενάντια στην αυστριακή δεσποτεία. Την επόμενη χρονιά έφυγε με την οικογένειά του στο Βερολίνο όπου συνέχισε τις σπουδές του στην ιατρική. Αρκετά χρόνια αργότερα άρχισε να διαβάζει σοσιαλιστές συγγραφείς και ιδιαίτερα το έργο των Φουριέ και Προυντόν.

Το 1857, ο Ροδοκανάτης εγκαταστάθηκε στο Παρίσι, όπου τρία χρόνια αργότερα, το 1860, εμφανίζει το πρώτο του βιβλίο: *De la naturaleza*. Εκείνη την εποχή, συναναστρεφόταν πολλούς μεξικάνους φιλελεύθερους που μιλούσαν με ενθουσιασμό για το νέο πρόγραμμα αγροτικής μεταρρύθμισης στο Μεξικό, με πρωτοβουλία του Comonfort. Αυτό το πρόγραμμα περιλάμβανε μια πρόσκληση στους ξένους να έρθουν να μείνουν και να εγκατασταθούν στις γεωργικές παροικίες του Μεξικό. Αυτή η πρόσκληση ενδιέφερε ιδιαίτερα το Ροδοκανάτη που έβλεπε εκεί την ευκαιρία να θέσει σε εφαρμογή τις ιδέες που κληρονόμησε από τον Φουριέ και τον Προυντόν. Καταρχήν πήγε στη Βαρκελώνη για να μάθει ισπανικά μετά μάρκαρε για το Μεξικό και έφτασε στη Βερακρούζ, το Φλεβάρη του 1861. Με την άφιξή του στο Μεξικό, βρήκε την κατάσταση ριζικά διαφορετική. Ο Comonfort δεν ήταν πια στην εξουσία και η χώρα ήταν στο χείλος εμφυλίου πολέμου. Χωρίς να αποθαρρυνθεί, προσπάθησε να βρει μέλη για την δημιουργία μιας αγροτικής κοινότητας. Απέτυχε. Έφυγε, λοιπόν, για την Πόλη του Μεξικού όπου δοκίμασε να βρει δουλειά σαν καθηγητής. Αφού αρνήθηκε μια θέση στο κολέγιο του San Ildefonso, βρήκε τελικά μια ως καθηγητής φιλοσοφίας σε ένα προπαρασκευαστικό σχολείο.

Επηρεασμένος πάντα από το αρχικό του σχέδιο να δημιουργήσει αγροτικές κοινότητες, δημοσίευσε τη μερσοσύρα *Cartilla socialista* με υπόπτιο *Catecismo elemental de la Escuela de Carlos Fourier*

"Ο άνθρωπος, γράφει, τεμαχίζει παντού τη γη σύμφωνα με τα συμφέροντα της βιομηχανίας, των τάξεων, των κομμάτων, των εθνών κλπ. Αυτό το καθεστώς πράγματι δημιουργεί ένταση αντι για την αρμονία που θα πρέπει να ενώσει τους ανθρώπους για την κοινή τους ευτυχία καθώς και για την εκπλήρωση της κοινής τους μοίρας. Εξαιτίας αυτής της κατάστασης η ανθρωπότητα τελεί πάντα υπό την επήρεια του κακού". Για μια ακόμη φορά, αυτό δεν οδήγησε πουθενά.

Το 1863, ο Ροδοκανάτης οργάνωσε μια ομάδα συζητήσεων με τους σπουδαστές του προπαρασκευαστικού σχολείου και στο ξεκίνημα της επόμενης χρονιάς δημοσίευσε μια ακόμη μερσοσύρα με τίτλο *Neopanteismo, consideraciones sobre el hombre y la naturaleza* στην οποία συμπεριλαμβάνει τον "ουτοπικό" σοσιαλισμό του Φουριέ και τον αναρχισμό του Προυντόν. Αυτή η προσπάθεια προκάλεσε το ζωηρό ενδιαφέρον των σπουδαστών του και τα μέλη της ομάδας αυξήθηκαν. Ανάμεσά τους συγκαταλέγονταν ο Ermenegildo Villavicencio φοιτητής της ιατρικής, ο Santiago Villanueva, επιπλοποιός και χαράκτης και ένας ακόμα φοιτητής της ιατρικής, ο Francisco Zalacosta, 19 ετών. Πολύ γρήγορα η ομάδα δημιούργησε τη Φοιτητική Σοσιαλιστική Λέσχη και μετά, πιο αργά την ίδια χρονιά, την *La Social, Seccion Internacionalista*. Ο σκοπός της *La Social*, όπως ο Ροδοκανάτης εξήγησε αργότερα, ήταν "η καταστροφή των υπάρχοντων δεσμών ανάμεσα στο κράτος και το οικονομικό σύστημα, η αναδιοργάνωση της ιδιοκτησίας, η κατάργηση της πολιτικής και των πολιτικών κομμάτων ώστε να καταλυθεί συνολικά το φεουδαλικό σύστημα..."

Την επόμενη χρονιά η ομάδα αποφάσισε να περάσει από τα λόγια στην πράξη. Ο Zalacosta και ο Villavicencio εγκατέλειψαν τις σπουδές τους για να αφοσιωθούν ολοκληρωτικά στον αγώνα. Ο Villanueva επαναστήθηκε τη διαλυμένη *Sociedad Particular de Socorros Mutuos*, μια μουτουαλιστική οργάνωση που ίδρυσε το 1858 ο ρεφορμιστής Epifanio Romero. Σκοπός του Villanueva ήταν να ριζοσπαστικοποιήσει τη *Sociedad* και να την κάνει πεδίο αγώνα.

Το Μάρτη του 1865 ο Villanueva και ο Zalacosta απεστάλησαν από τη *Sociedad* για να συναντήσουν τους εργάτες της κλωστοϋφαντουργίας του San Ildefonso στην Tlalnepantla και στην La Colmena στην Πόλη του Μεξικό. Σαν συνέχεια αυτών των συναντήσεων ιδρύθηκε ο Σύλλογος Αλληλοβοήθειας του Κλωστοϋφαντουργικού κλάδου της Valle del Mexico, στις 15 του ίδιου μήνα και γρήγορα οι πιο παλιοί μουτουαλιστικοί σύλλογοι προσχώρησαν σ' αυτόν.

Στις 10 του Ιούνη του 1865, οι εργάτες του San Ildefonso και της La Colmena κατέβηκαν σε απεργία ενάντια στη μείωση των μισθών, την αύξηση των ωρών εργασίας (από τις 5 το πρωί ως τις 18:45 για τους άνδρες) και την απόλυση πενήντα περίπου υφαντουργών. Ο Μαξιμιλιανός αποφάσισε την επέμβαση του νεοορυσταθέντος σώματος της αυτοκρατορικής χωροφυλακής που δε δίστασε να ανοίξει πυρ τραυματίζοντας μια ντουζίνα απεργών. Άλλους τους συνέλαβαν, φυλάκισαν και απειλήσαν με τουφεκισμό αν δεν ξανάπιαναν δουλειά. Η πρώτη απεργία στην ιστορία του μεξικάνικου εργατικού κινήματος τελειώνει με ήττα.

Απτόητοι από την ήττα της απεργίας, ο Villanueva και ο Villavicencio συνέχισαν εντονότερα τη δουλειά της προπαγάνδας, βοηθούμενοι από τους ζωγράφους Evaristo Mesa και R.P.de Leon και τους γλύπτες M.Ibarra και Juan Fragoso. Ανασηματίζουν την *Sociedad Artistica Industrial* που είχε κυρίως ως μέλη της χαράκτες, ζωγράφους και γλύπτες. Στη διάρκεια των χρόνων που ακολούθησαν η *Sociedad Artistica*

έγινε ο στόχος της δουλειάς της ελευθεριακής προπαγάνδας.

Το 1867 ο γαλλικός στρατός αποχώρησε από το Μεξικό και ο Μαξιμιλιανός, ηττημένος, εκτελέστηκε στο Κερετάρο από τις δυνάμεις του φιλελεύθερου Χουάρες. Με την πώση του Μαξιμιλιανού και την εγκαθίδρυση της "ανορθωμένης δημοκρατίας" πολλοί γνωστοί φιλελεύθεροι, όπως ο Ρομέρο, γύρισαν στο Μεξικό. Γρήγορα ο Ρομέρο προσπάθησε να πάρει τον έλεγχο της Sociedad Artistica της οποίας ήταν ένας από τους ιδρυτές αλλά δέχτηκε μια κατηγορηματική άρνηση από την πλευρά του Villanueva. Όταν η αυτοκρατορική κυβέρνηση του Μαξιμιλιανού ήταν πολύ απασχολημένη με τις διώξεις των φιλελεύθερων για να ανησυχήσει από την ανάπτυξη των συνδικάτων, η συμπεριφορά της διοίκησης Χουάρες ήταν διαφορετική. Θορυβημένη από την αυξανόμενη ανεξαρτησία και τη δύναμη των εργατών προχώρησε στη θεσμοποίηση του κινήματος θέτοντας το υπό τον έλεγχο της κυβέρνησης.

Στο τέλος του καλοκαιριού του 1867, ο Ρομέρο και ο Juan Cano, ένας άλλος οπαδός του Χουάρες, ίδρυσαν το Conservatorio Artistico Industrial σε αντιπαράθεση της Sociedad Artistica του Villanueva και με την ολόψυχη υποστήριξη της κυβέρνησης που τους χορήγησε μια ετήσια εισφορά των 1200 πέσος. Ο ίδιος ο Χουάρες ονομάστηκε επίτιμος πρόεδρος. Το Δεκέμβριο της ίδιας χρονιάς στις εκλογές της οργάνωσης ο Κανό κατατρόπωσε τον Villanueva και οι δύο σύλλογοι που ανταγωνίζονταν ενώθηκαν σε έναν με όνομα Sociedad Artistica με τον Κανό ως πρόεδρο. Ο Χουάρες δώρισε την εκκλησία των Pedro y San Pablo στην Sociedad Artistica Industrial για την εγκατάστασή της.

Αυτή η αναποδιά δεν αποθάρρυνε τον Villanueva. Ένεντινε τις προσπάθειές του για οργάνωση. Το Γενάρη του 1868 με τον Villavicencio και τον R. P de Leon, οργάνωσε τους υφαντουργούς της κλωστοϋφαντουργίας της La Fama Montanesa στο Tlalra. Μετά δημιούργησαν την Ένωση Αλληλοβοήθειας των Υφαντουργών στην περιφέρεια Tlalra συνώνοντας τους εργάτες από τρεις άλλες ημεταουργίες (Contreras, La Abaja και Tizapan). Στις 8 Ιουλίου του 1868, οι εργάτες της La Fama Montanesa κατέβηκαν σε απεργία. Διεκδικούσαν καλύτερες συνθήκες εργασίας και μείωση του χρόνου εργασίας. Μπροστά στην αποφασιστικότητα των εργατών, οι εργοδότες υποχώρησαν και τα αποδέχθηκαν όλα. Ήταν η πρώτη απεργία που έφτασε στο σκοπό της στην ιστορία του Μεξικού.

Στο δρόμο της νίκης των εργατών της La Fama Montanesa νέες οργάνώσεις δημιουργήθηκαν, όπως η Sociedad Mutua del Ramo de Carpinteria, η Asociacion Socialista de Tipografos Mexicanos, η Union Mutua de Canteros, ενώ επανασυστάθηκαν οι μουτουαλιστικοί σύλλογοι του San Ildefonso και των ημεταουργών της La Colmena. Ο Villanueva ξαναβρέθηκε στην προεδρία της Sociedad Artistica.

Αγροτικές Εξεγέρσεις

Ενώ ο Villanueva και ο Villavicencio άρχιζαν τη δουλειά της προπαγάνδας γύρω από την πρωτεύουσα, ο Ροδοκανάτης που είχε παραιτηθεί απ' τη θέση του καθηγητή άφησε την πόλη του Μεξικό. Το Γενάρη του 1865, εγκαταστάθηκε στο Chalco, μικρή πόλη στο νότιο άκρο της πολιτείας του Μεξικό με την πρόθεση πάντα της δημιουργίας μιας αγροτικής κοινότητας. Κι αυτή τη φορά το σχέδιο δεν προχώρησε. Στη θέση της δημιούργησε ένα σχολείο για τους καμπεσίνος και τις οικογένειές τους που ονομάστηκε Σχολείο για το Δίκαιο και το Σοσιαλισμό (La Escuela de la Razon y del Socialismo) ή Σίγγχρονο Ελεύθερο Σχολείο (La Escuela Moderne y Libre).

Σε ένα από τα γράμματά του στο Zalacosta ο Ροδοκανάτης περιγράφει τη δουλειά στο σχολείο του: "Στη διάρκεια της ημέρας τα παιδιά τρέμουν από το κρύο και την πείνα μαθαίνουν όχι μόνο να διαβάζουν και να

γράφουν, αλλά πολύ περισσότερο δέχονται τα πρώτα τους μαθήματα ελευθερίας. Το βράδυ, όταν οι πεόνες επιστρέφουν απ' την εργασία τους στην κοιμητή χασιέντα τους διδάσκω το σοσιαλισμό του Φουριέ και τον αναρχισμό του Προυντόν. Μαθαίνουν, επίσης, να μιλούν δημόσια (...)"

Πολύ γρήγορα ένας από τους μαθητές του, ένας νέος πεόν σε μια χασιέντα κοντά στο Τεξκόκο, τράβηξε την προσοχή του Ροδοκανάτη με το ενδιαφέρον που έδειχνε για τη διδασχία του. Λεγόταν Julio Chavez Lopez. Σύντομα ο Chavez, υπό την καθοδήγηση του Ροδοκανάτη και του Zalacosta που ήρθε να τον βρεί στα τέλη του 1865, έγινε ένας από τους πιο ενεργητικούς μαθητές του σχολείου. Ο δάσκαλός του του ζωντάνευσε τη φαντασία του και τον μύησε στον αναρχισμό. Έτσι έγραφε στο Zalacosta το 1868:(...) *Είμαι ένας σοσιαλιστής κομμουνιστής. Είμαι σοσιαλιστής γιατί είμαι εχθρός όλων των κυβερνήσεων και κομμουνιστής γιατί οι αδελφοί μου θέλουν να δουλεύουν τη γη από κοινού(...)*

Το 1867 με την εκτέλεση του Μαξιμιλιανού και την επάνοδο στην εξουσία του Χουάρες, ο Ροδοκανάτης ξαναγυρνά στην Πόλη του Μεξικού αφήνοντας στο Zalacosta τη φροντίδα του σχολείου, που γρήγορα έγινε κάτι παραπάνω από ένα σχολείο, μία λέσχη "για και με την ελευθερία" ("por y para la libertad"). Τον ίδιο καιρό ο Chavez ίδρυσε μια λέσχη σοσιαλιστών στο Chalco για να εξαπλώσει το έργο του σχολείου. Στα τέλη του 1868, ο Chavez έφυγε για να εγκατασταθεί στα νοτιοδυτικά της πολιτείας Πουέμπλα και επιχείρησε να οργανώσει τους καμπεσίνος έχοντας σα σκοπό το ξεκίνημα της κοινωνικής επανάστασης. Το Γενάρη του 1869

TOMO I. DOMINGO 9 DE JULIO DE 1871. NUM. 1.

EL SOCIALISTA

PERIODICO SEMANARIO
Destinado a defender los derechos e intereses de la clase trabajadora.

Este periódico se publica los domingos por la mañana. Domingos 22 del Puntos número 2.

MEXICO

Los números salidos hasta 3 centavos. A los suscritores se les dará en pago un cuarte.

A LOS LECTORES.

Animados de los mejores deseos y de los mas sanos propósitos, tenemos el gusto de ofrecer al público el primer número de nuestro pequeño periódico.

Al emprender su publicación en las actuales circunstancias políticas, no nos ha guiado un ciego espíritu de partido, sino la firme convicción de que el pueblo necesita hacer oír su voz, especialmente en la actual época porque afortunadamente, y que de satisfacer esta necesidad, depende quizá el bienestar de la sociedad y el porvenir de las generaciones venideras.

Además, el derecho de tomar parte en las cuestiones que a todos interesan, no pertenece exclusivamente a una clase privilegiada, así como el deber de contribuir a los gastos de la administración pública no pesa solamente sobre los poderosos; en consecuencia, aunque humildes artesanos los redactores y editores de este periódico, se crean con el derecho, como hijos del pueblo, de combatir todo lo que al pueblo perjudique; de luchar contra el que al pueblo ataque, y de procurar lo que al pueblo favorezca.

Por tanto, nuestro programa puede reducirse a las siguientes conclusiones:

Combatir las preocupaciones del pasado.

Luchar contra los abusos del presente.

el camino del porvenir, para alcanzar la felicidad de nuestros hijos y la tranquilidad de nuestra conciencia, por haber cumplido con la misión que tenemos en la tierra, de marchar siempre adelante! un pos de la perfección de la humanidad.

Y más hubiéramos acometido una empresa semejante si no contáramos de antemano con la benevolencia de nuestros conciudadanos, quienes abandonando la hostilidad de nuestras miras, disminuirán los errores que podamos cometer.

La Redacción.

LA CLASE TRABAJADORA Y LOS GOBIERNOS.

Si echamos una mirada retrospectiva, si nos detenemos a contemplar, a examinar cuál es el origen de la actual decadencia de las artes en la República, hallaremos, que el viciado régimen de los gobiernos que desde nuestra emancipación política de la Metrópoli, se han sucedido con mas o menos rápidas unos de otros, han conducido a las clases sociales no por la vía del adelanto y del progreso como falsamente estampaban en sus infinitas promesas, sino que como consecuencia precisa de las revoluciones en que el pueblo se ha visto sumido, los gobiernos, unos por inespertos y otros desvirtuados por la fuerza de las circun-

γράφει στο Zalacosta: "(...) Τώρα εγκαταστάθηκα εδώ. Υπάρχει μεγάλη αγανάκτηση ανάμεσα στους αδερφούς μας. Τι θα σκεφτόσουν αν κάναμε την κοινωνική επανάσταση;". Χωρίς να περιμένει απάντηση ο Chavez οργάνωσε μια ομάδα ένοπλων καμπεσίνος και ξεκίνησε να επιτεθεί στις χασιέντας της περιοχής. Πολύ γρήγορα διευρυνε τις δραστηριότητές τους στις γειτονικές πολιτείες, Μορέλος και Μεξικό.

Το Φλεβάρη του 1869 καταλάμβανον τη χασιέντα του Alfajayucan, φωνάζοντας "Κάτω οι χασιέντας" και αποπλίζουν ένα απόσπασμα του ομοσπονδιακού στρατού. Πιο αργά τον ίδιο μήνα καταλάμβανον τις πόλεις Chimehucan, Coatepec και Acuanlla. Η κυβέρνηση του Χουάρες ενέργησε με τη συνηθισμένη κρατική κτηνωδία κι απέστειλε στην περιοχή τα στρατεύματά της υπό τη διοίκηση του στρατηγού Κουέγιαρ. Ανίκανη να σταματήσει την εξέγερση ξέσπασε με ένα κύμα καταστολής τέτοιο που ακόμα κι ο νομάρχης της περιοχής του Τεχοσο, Αντόνιο Φλόρες, διαμαρτυρήθηκε προς την κυβέρνηση για τις φρικαλεότητες που διέπρατταν τα στρατεύματα του Κουέγιαρ. Οι πεόνες που τους υποπεύονταν για οπαδούς του Chavez συλλαμβάνονταν κατά εκατοντάδες και μεταφέρονταν στο Γιουκατάν όπου πουλιόντουσαν ως σκλάβοι. Στην πόλη Chicoloapan εκπολίστηκε το σύνολο του πληθυσμού χωρίς να αφηνδιάσει από τη στρατιωτική παρουσία ο Chavez εξακολουθούσε την εξέγερση. Τον Απρίλη γράφει στο Zalacosta: "(...)Είμαστε περικυκλωμένοι από μια στρατιά. Δεν έχει σημασία. Ζήτω ο σοσιαλισμός, ζήτω η ελευθερία! (...). Η εξέγερση γινόταν πραγματικά σοβαρή. Στην Πόλη του Μεξικού ο Τύπος βορβυρήθηκε: "(...)Ένας κάποιος Λόπες, επικεφαλής μιας ομάδας τυχοδιωκτών, αναγορεύτηκε αφέντης ορισμένων πόλεων της επαρχίας του Τσάλκο και κήρυξε τον πόλεμο ενάντια στους πλούσιους. Διαμελίζει τα εδάφη των χασιέντας και τα ξαναμοιράζει στους Ινδιάνους(...).

Στις 20 του Απριλίου ο Chavez δημοσίευσε ένα μανιφέστο: "Προς όλους τους καταπιεσμένους και φτωχούς του Μεξικού και της οικουμένης" που τυπώθηκε στην Πουέμπλα από το Zalacosta. Σ' αυτό το μανιφέστο ο Chavez υπερασπίζεται τους σκοπούς της εξέγερσης. Καταγγέλλει την εκμετάλλευση των πεόνες από τους γαιοκτήμονες, την κυβέρνηση και την εκκλησία, την αρπαγή των κοινοτικών γαιών, τη σκλαβιά των καταχρεωμένων και τα απελπιστικά χαμηλά μεροκάματα των καμπεσίνας. "Θέλουμε το σοσιαλισμό, διακηρύσσει το μανιφέστο, που είναι η πιο τέλεια μορφή συλλογικής κοινωνικής ζωής, η φιλοσοφία της αλήθειας και της δικαιοσύνης που ολόκληρη περιέχεται μέσα σε τρεις λέξεις: Ελευθερία, Ισότητα, Αδελφότητα.

Θέλουμε να καταστρέψουμε ολοκληρωτικά το διεφθαρμένο κράτος της εκμετάλλευσης που καταδικάζει κάποιους στη φτώχεια και επιτρέπει σε άλλους να απολαμβάνουν τα πλούτη και την καλοπέραση. Που κάνει αυτούς που εργάζονται με όλες τους τις δυνάμεις άθλιους και αυτούς που δεν κάνουν τίποτα ευτυχημένους. Θέλουμε τη γη για να σπέρνουμε και να θερίζουμε ειρηνικά, εγκαταλείποντας έτσι το σύστημα της εκμετάλλευσης. Τη γη, που δίνει την ελευθερία σ' αυτούς που καλλιεργούν το μέρος που τους αρμόζει χωρίς να πληρώνουν οποιοδήποτε φόρο, τη γη, που τους χαρίζει την ελευθερία να συνεταιρίζονται με τη μορφή που κρίνουν πιο χρήσιμη -δημιουργώντας έτσι μικρές ή μεγάλες αγροτικές ενώσεις διαρθρωμένες σε συνεταιρισμό από τους ίδιους, χωρίς να προσφεύγουν σε ανθρώπους που δίνουν διαταγές και τιμωρίες. Θέλουμε να εξαφανίσουμε όλα τα ίχνη της τυραννίας των ανθρώπων που δίνουν διαταγές και τιμωρίες. Θέλουμε να εξαφανίσουμε όλα τα ίχνη της τυραννίας ανάμεσα στους ανθρώπους και να ζήσουμε σε μια κοινωνία αδελφότητας και αλληλοβοήθειας, να εγκαθιδρύσουμε μια Παγκόσμια Δημοκρατία της Αρμονίας(...)

(...)Οφείλουμε να δούμε από γδύο το παρόν και να ψάξουμε τις καρδιές μας γύρω από το ιερό λάβαρο της κοινωνικής επανάστασης. Αυτό το υψωμένο λάβαρο που καλεί τον πληθυσμό: Καταργήστε την κυβέρνηση και την εκμετάλλευση! Ας εκτιμήσουμε γαλήνια τη σωτηρία μας που έγκειται σε μας τους ίδιους". Ο Chavez, λίγο καιρό μετά τη δημοσίευση του μανιφέστου συνελήφθη από ομοσπονδιακούς στρατιώτες και οδηγήθηκε στο Chalco. Απελευθερώθηκε όμως από τους συντρόφους του και αναδιπλώθηκε στο ηφαίστειο του Ixtlaxihuatl, όπου αναδιοργάνωσε μια ομάδα καμπεσίνας ελαφρά οπλισμένων και ξεκίνησε να δημιουργήσει μια γενική εξέγερση. Με μια χιλιάδα κόσμου και οπλισμένους με το μανιφέστο ρί-

χτηκε σε μια επίθεση παίζοντας τα όλα για όλα. Οι χασιέντας έφεταν η μια μετά την άλλη και οι πεόνες μοιράζονταν τη γη.

Στις 9 Ιουνίου οι επαναστατικές δυνάμεις κατέλαβαν μια σημαντική πόλη, το San Martin Texmelucan - που βρίσκεται πάνω στον κεντρικό δρόμο που ενώνει το Chalco με την Πουέμπλα - τρέποντας σε φυγή την ομοσπονδιακή φρουρά της πόλης που άφησε τα όπλα πίσω της.

Τα δημοτικά κτηματολόγια πυρπολήθηκαν, ενώ η γη μοιράστηκε και πάλι στους πεόνες. Στη συνέχεια κατέλαβαν τις πόλεις Atotonilco και Arizaco στην πολιτεία της Τλαξκάλα όπου και εκεί τα δημοτικά έγγραφα καταστράφηκαν και έγινε αναδιανομή της γης. Μετά την κατάληψη του San Martin Texmelucan, μια δεύτερη ομάδα από πενήντα επαναστάτες με επικεφαλής τον Anselmo Gomez έφυγε προς τα ανατολικά διεισδύοντας στην πολιτεία της Βερακρούς και στις 11 Ιουνίου κατέλαβε την πόλη Chicontepec.

Τα επαναστατικά στρατεύματα, στα οποία συμμετείχαν πια πάνω από χίλιους πεντακόσιους ανθρώπους, κατευθύνθηκαν προς την ομοσπονδιακή φρουρά του Actopan στην πολιτεία του Ιδάλγο. Εκεί αφηνδιάστηκαν απ' τον ομοσπονδιακό στρατό και ηττήθηκαν. Ο Chavez με μερικούς συντρόφους του διέφυγαν, όμως συνελήφθησαν τελικά στο χωριό San Nicolas del Monte. Αφού τον έφεραν στο Chalco ο Χουάρες διέταξε την εκτέλεσή του. Τα τελευταία του λόγια ήταν: "Ζήτω ο σοσιαλισμός!"

Αν και η εξέγερση του Chalco δεν κράτησε συνολικά πάνω από επτά μήνες χαρακτηρίστηκε από τη συνειδητή επιθυμία των πεόνες και των καμπεσίνας να πάρουν την ζωή στα χέρια τους, να καταλάβουν τη γη και να τη δουλεύουν οι ίδιοι. Με την ήττα του Chavez οι στρατιώτες του Κουέγιαρ συνέχισαν την πολιτική του τρόμου στην περιοχή του Chalco ψάχνοντας τώρα "τους ιδεολογικούς υπεύθυνους". Ο Ροδοκανάτης συνελήφθηκε στη Huamantla και κινδύνευσε να εκτελεστεί. Απελευθερώθηκε λίγο καιρό αργότερα. Ο Zalacosta, σε μια προσπάθεια να υποστηρίξει την εξέγερση συγκρότησε μια ομάδα ένοπλων καμπεσίνας στην πολιτεία του Ιδάλγο. Τελικά όμως τον συνέλαβαν στη διάρκεια ενός από τα συχνά περάσματα του στο Μεξικό, στα τέλη του 1870.

Ίδρυση του Μεγάλου Κύκλου

Με τη σταθερή, στο εξής, άνοδο του εργατικού κινήματος ο Villanueva προσπάθησε επανειλημμένα να οργανώσει ένα γενικό Συνέδριο εργασίας, όμως οι προσπάθειές του δεν κατέληξαν σε πραγματικά αποτελέσματα εξαιτίας της έλλειψης οικονομικών πόρων. Στις αρχές του 1869, δημιούργησε τον Προλεταριακό Κύκλο (Circulo Proletario) σκοπός του οποίου ήταν ο συντονισμός των δραστηριοτήτων, ιδιαίτερα των κλωστουφαντουργών. Ανάμεσα στα μέλη του Κύκλου ξαναβρίσκουμε το Zalacosta, το Jose Maria Gonzalez τους συνεργατιστές Benito Castro, Pedro Ordonez, Ricardo Velatti. Στα τέλη του ίδιου χρόνου ο Villanueva έλαβε μια εγκύκλιο από την Α.Ι.Τ. που ανέφερε τις βασικές αποφάσεις του συνεδρίου της Γενεύης το 1866. Αυτό του αναζωπύρωσε την ιδέα για μια σταθερή οργάνωση συντονισμού και το Γενάρη του 1870, ο Κύκλος απήχθη έκκληση για τη δημιουργία ενός Γενικού Κέντρου των Οργανωμένων Εργατών (Centro General de los Trabajadores Organizados) με σκοπό "την αποτελεσματικότερη υπεράσπιση των συμφερόντων της εργατικής τάξης".

Μετά από οχτώ μήνες προετοιμασίας το Κέντρο συγκάλεσε τις πρώτες του συνόδους στις 16 του Σεπτεμβρίου και πήρε το όνομα Μεγάλος Κύκλος των Εργατών του Μεξικού (Gran Circulo de Obreros de Mexico). Ο Zalacosta παρουσίασε εκεί μια τοποθέτηση που κατήγγειλε σοβαρά το ρεφορμισμό του Κανό και τους φιλελεύθερους ως υπεύθυνους για τη σφαγή της εξέγερσης του Chalco. Η ένταξη στον Μεγάλο Κύκλο ήταν ελεύθερη σε όλους τους εργάτες και τις οργανώσεις υπό την προϋπόθεση ότι δεν ήταν μέλη πολιτικών κομμάτων και ότι αρνούσαν να αναγνωρίσουν

τη νομιμότητα όλων των μορφών διακυβέρνησης εκτός από αυτήν των ελευθέρων κοινοτήτων (*municipio libre*). Η ένταξη σήμαινε ότι δήλωναν ετοιμότητα για την εγκαθίδρυση του σοσιαλισμού μέσω της κοινωνικής επανάστασης.

Στις αρχές του 1871, ο Villanueva εκλέχθηκε πρόεδρος του Μεγάλου Κύκλου και ξεκίνησε αμέσως μια εκστρατεία για να αυξήσει την επιρροή του. Αν και η ελευθεριακή τάση ήταν η ισχυρότερη τη στιγμή της ίδρυσής του, στην πραγματικότητα εμφανίστηκαν στους Κόλλπους του Μεγάλου Κύκλου δυο ευδιάκριτες μερίδες. Από τη μια, οι αναρχικοί που επεδίωκαν ένα κίνημα που να μάχεται για την ολική χειραφέτηση της εργατικής τάξης απορρίπτοντας οποιαδήποτε συμμαχία με πολιτικά κόμματα. Από την άλλη, οι μετριοπαθείς με επικεφαλής το Ρομέρο - που ήταν αντιπρόεδρος - και τον Κανό που πέρασε προς την κατεύθυνση, των κοινωνικών μεταρρυθμίσεων διαμέσου της νομοθετικής πράξης.

Το Μάρτη του 1871, η *La Social* αναμορφώθηκε με σκοπό την ενίσχυση των θέσεων των ελευθεριακών και των ριζοσπαστών στους κόλλπους του Μεγάλου Κύκλου και το χτύπημα των προσπαθειών του Canó και του Romero να αφοπλίσουν το εργατικό κίνημα με εργατιστικές μεταρρυθμίσεις που προέρχονταν "από τα πάνω". Στα μέλη της *La Social* συμπεριλαμβάνονταν ο Ροδοκανάτης, ο Zalacosta, ο Castro, ο Ordonez και ο Velatti, οι τρεις τελευταίοι ως αντιπρόσωποι απεσταλμένοι από το Μεγάλο Κύκλο. Στο πρόγραμμά της η *La Social* καταθέτει ξεκάθαρα τις επιδιώξεις της: "(...) Η κατάργηση κάθε συστήματος διακυβέρνησης και η ελευθερία όλων των εργατών, χειρωνακτών και διανοούμενων του κόσμου(...)".

Ελευθεριακοί ενάντια σε μετριοπαθείς

Τον Ιούλη του 1872 το μεξικάνικο ελευθεριακό κίνημα δέχτηκε σοβαρό χτύπημα με τον ξαφνικό κι αναπάντεχο θάνατο σε ηλικία τριάντα δύο ετών του Santiago Villanueva. Τότε την προεδρία του Μεγάλου Κύκλου ανέλαβε ο Romero και πολύ γρήγορα άλλαξε την πολιτική ως προς τη συνεργασία με τα κόμματα, δεχόμενος από το νέο πρόεδρο της Δημοκρατίας, Lerdo de Tejada μια μηνιαία επιχορήγηση των 200 πέσος. Με τους μετριοπαθείς στην ηγεσία του Μεγάλου Κύκλου πολλοί εργάτες, αλλά και ολόκληρες οργανώσεις αποχώρησαν και συγκρότησαν τις Εταιρίες της Αντίστασης (*Sociedades de Resistencia*) που οργανώθηκαν από τη *La Social*.

Στη διάρκεια των χρόνων που ακολούθησαν, οι ελευθεριακοί συνέχισαν τη δραστηριότητά τους στους κόλλπους του Μεγάλου Κύκλου παρόλο που ήταν μειοψηφική δύναμη. Η οπτική τους συνέχισε να είναι παρούσα στην εφημερίδα του κινήματος *El Socialista* που όμως προοδευτικά άλλαξε γραμμή ακολουθώντας τη νέα κατεύθυνση. Έγινε ακόμα πιο συντηρητική και μετά το 1872 ήταν σπάνιο να υποστηρίζει απεργιακά κινήματα. Αρνήθηκε, μάλιστα, κατηγορηματικά την ανοιχτή υποστήριξη μιας σημαντικής απεργίας στην κλωστοϋφαντουργία της La Fama Montanosa. Το 1874 η ελευθεριακή μειοψηφία χάρις στις προσπάθειες του Ricardo Velatti επανίδρυσε τη *Sociedad Artistica Industrial* και κυκλοφόρησε τη δική της εφημερίδα, *El Obrero Internacional* υπό την διεύθυνση του Miguel Sanchez de Tagle ενεργού μέλους της *La Social*. Την ίδια εποχή, η *La Social* διαλύθηκε προσωρινά και η *Sociedad* έγινε το κέντρο της ριζοσπαστικής δραστηριότητας. Μια από τις πρώτες πρωτοβουλίες της *Sociedad* ήταν να απευθύνει κάλεσμα για ένα διεθνές σοσιαλιστικό εργατικό συνέδριο στην Αμερική θεωρώντας πως έτσι η Διεθνής θα αποκτήσει κύρος σε όλη την Αμερική. Δυστυχώς, η πρωτοβουλία αυτή δεν προχώρησε. Λίγο μετά, μια ομάδα συντρόφων, πολύ ενεργών στους κόλλπους της *La Social*, κυκλοφόρησαν τη δική τους εφημερίδα, *La Comuna*, που αναφερόταν στις ιδέες της Κομμούνας του Παρισιού. Παρά τη σύντομη διάρκεια της (δεκάξι φύλλα από 4500 αντίτυπα μεταξύ Ιουνίου και

Σεπτεμβρίου 1874), η *La Comuna* υπήρξε το πρώτο καθαρά αναρχικό έντυπο στο Μεξικό.

Την εποχή αυτή η άφιξη εξόριστων της παρισινής Κομμούνας και του Carlos Sanz, αναζωπύρωσε το εργατικό κίνημα. Ο Sanz ήταν Ισπανός αναρχικός. Σύντροφος του Farga Pellicer, ήταν ομιλητής σε συνέδριο-εκδήλωση για τη δεύτερη επέτειο της παρισινής Κομμούνας όπου ανέγνωσε γράμματα του Pellicer και του Μπακούνιν. Παρόλο που λίγα πράγματα γνωρίζουμε γι' αυτόν, είναι βέβαιο πως ο Sanz έπαιξε πρωταρχικό ρόλο στην ανάπτυξη και την αποσαφήνιση των αναρχικών ιδεών κυρίως μεταξύ των μελών της *La Social*. Την επόμενη χρονιά ένας ισπανός αναρχικός τυπογράφος, ο Antonio Pellicer Paraire, μέλος της πρώτης περιόδου της Συμμαχίας (*Alliance*) του Μπακούνιν και δραστήριος διεθνοφίλης μαχητής, έφτασε στο Μεξικό όπου συνεργάστηκε με τις ελευθεριακές ομάδες πριν αναχωρήσει για την Κούβα και της Η.Π.Α για να επιστρέψει τελικά στην Ισπανία.

Η χειροτέρευση με σχεδόν καθημερινό ρυθμό της κατάστασης των εργατών πύκνωσε τις γραμμές του *Circulo* και της *Sociedad* κυρίως, για να καταλήξει σε μια σειρά μαζικών απεργιών. Από το 1872-73, ήδη, οι μεταλλορρύχοι, υπό τη βρετανική κυριαρχία της *Real del Monte* κοντά στο Pauchcu είχαν κάνει έξι μήνες απεργίας αφού οι μισθοί τους μειώθηκαν στο μισό για να καταλήξουν στο ένα πέσο την ημέρα... Καθώς η απεργία σημείωσε μετά τη λήξη της επιτυχία, αρκετοί μεταλλορρύχοι εκποτίστηκαν στο Καπιτέσο του Γιουκατάν, στον τροπικό νότο του Μεξικό. Μετά από αυτά τα γεγονότα οι μεταλλορρύχοι σχημάτισαν ένα δίκτυο αντίστασης που βασιζόταν σε αυτό που είχε οργανωθεί από τη *La Social*.

Το Γενάρη του 1875 οι εργάτες υφαντουργίας της κοιλάδας του Μεξικό σταμάτησαν να εργάζονται διεκδικώντας την αύξηση του μισθού τους και την παύση της νυχτερινής βάρδιας, τη μείωση, στην πραγματικότητα, του νυχτερινού ωραρίου από τις 15 στις 12 ώρες. Στην υπόθεση αυτή, η ηγεσία του *Circulo* δεν παρενέβη παρά ως μεσολαβητής μεταξύ της εργοδοσίας και των μισθωτών και όχι ως εκπρόσωπος των τελευταίων. Το Μάη της ίδιας χρονιάς οι πιλοποιοί της Πόλης του Μεξικό διεξήγαγαν με επιτυχία μια απεργία δύο μηνών για καλύτερους μισθούς. Τον Ιούλη οι εργαζόμενοι στο εργοστάσιο του Ορμίγκα πάλεψαν ένα ολόκληρο μήνα για να κατακτήσουν τη μείωση του χρόνου εργασίας από τις 12 στις 11 ώρες την ημέρα. Τραγικό τέλος γνώρισε μια απεργία στη νηματουργία του San Idefonso, καθώς η κυβέρνηση, έστειλε το στρατό που άνοιξε πυρ εναντίον των απεργών σκοτώνοντας ένα εργάτη. Το 1876, χάρις στο Mata Rivera εν μέρει, εκδότη της ρεφορμιστικής εφημερίδας *El Socialista* και στο *Circulo*, η ιδέα του βιγανουέβα να συγκροτήσει ένα εθνικό συνέδριο εργατών μπόρεσε να πραγματοποιηθεί με τη δημιουργία του Γενικού Εργατικού Συνεδρίου της Μεξικάνικης Δημοκρατίας (*Congreso General Obrero de la Republica Mexicana*) η πρώτη συνεδρίαση του οποίου έγινε στις 5 Μαρτίου στην αίθουσα συνεδριάσεων της *Sociedad Artistica Industrial*. Οι ραδιουργίες όμως του Mata Rivera εμπόδισαν τους αναρχικούς μαχητές σαν το Ροδοκανάτη και το Zalacosta να συμμετάσχουν στο συνέδριο με την πρόφαση ότι "ήθελαν να δημιουργήσουν μια παρισινή Κομμούνα στο Μεξικό". Ήθελε, έτσι, να στερηθεί από τα πιο ελευθεριακά συνδικάτα, όπως των πιλοποίων και των ραφτών, τους πιο πεισιτικούς ομιλητές.

Αν και οι αναρχικοί έγιναν τελικά αποδοκτικοί από το συνέδριο ήταν πολύ αργά για να καταφέρουν να επιβάλλουν την αντιπροσώπευση των γυναικών από ένα συνδικάτο. Οι προτάσεις που υιοθετήθηκαν από το συνέδριο εμπνευσμένες σε μεγάλο βαθμό από τους ρεφορμιστές δεν παρουσάζαν τίποτα το αρκετά ριζοσπαστικό και αναφέρονταν στην κοινωνική προστασία, στη δημιουργία συνεργατικών εργαστηρίων, στην εκπαίδευση των εργατών και στη βελτίωση της θέσης των γυναικών με όρους όσο το δυνατόν ασφαλείς.

Βλέποντας πως εξελίσσεται το συνέδριο και χωρίς να περιμένουν την τελική έκβαση, ο Ροδοκανάτης και ο Zalacosta αποφάσισαν ότι είχε φτάσει η ώρα για να επανουσιήσουν τη *La Social*. Η συνέλευση της συγκρότησης έγινε στις 7 Μαΐου και η εφημερίδα ο *19ος Αιώνας* (El Siglo XIX) το ανέφερε γράφοντας: "(...)Ένας σημαντικός αριθμός εργατών και εργατριών συγκεντρώθηκε στην αίθουσα της *La Sociedad Industrial* που ήταν διακοσμημένη στα κόκκινα για την περίπτωση. Στο βάθος της αίθουσας δέσποζε ένα πορτρέτο του δάσχημου αγκιτάτορα Santiago Villanueva και στο πλάι πορτρέτα των αγωνιστών της παρισινής Κομμουνίας. Καθόλη τη διάρκεια οι ομιλητές κατακεραυνώναν τον καπιταλισμό και την εξουσία με τους πιο βίαιους όρους".

Ηταν ο Ροδοκανάτης που έκανε την εισηγητήρια ομιλία ακολουθούμενος

από το Zalacosta που ανέπτυξε τους στόχους της καινούριας οργάνωσης: "(...)Η *La Social* έπρεπε να ανασταθεί επειδή σήμερα έχουμε ανάγκη από μια επαναστατική δύναμη. Αντίθετα με αυτό που υποστηρίζει ο αντιδραστικός τύπος η αποτυχία του Συνεδρίου των εργατών δεν είναι η αποτυχία του σοσιαλισμού, αλλά η αποτυχία των πολιτικών και των συγκεντρωτικών. Αυτό που θέλουμε είναι μια κοινωνική επανάσταση (...)".

Με την πλευρά του Ροδοκανάτη και του Zalacosta βρισκόταν μεταξύ των μελών της *La Social* οι Evaristo Meza, A. Perez de Leon, J. Ibarra, Jesus Valades, Manuela Ortega και Carmen Muerta. Κατά συνέπεια η *La Social* εκπροσωπήθηκε στο συνέδριο, όπου απέστειλε πέντε πρόσωπα μεταξύ των οποίων δύο γυναίκες. Ο Zalacosta εκπροσωπούσε τους πιλοποιούς, ο Valades και η Ortega τους ράφτες. Ο Mata Rivero στην προσπάθειά του να εμποδίσει για άλλη μια φορά τους ελευθεριακούς επιχειρήσει να ανταχθεί στη συμμετοχή των γυναικών στις συζητήσεις. Η αντιεξουσιαστική τάση και οι υποστηρικτές της στη σύζήτηση που ακολούθησε κατάφεραν να επιβάλλουν τις απόψεις τους και έτσι, για πρώτη φορά στη Λατι-

νική Αμερική, έγιναν αποδεκτές γυναίκες ως εκπρόσωποι σε μια εργατική οργάνωση.

Η *La Social* άρχισε να διοργανώνει διαλέξεις με διάφορα θέματα όπως "*Τι είναι ο σοσιαλισμός*", "*Ομοσπονδία και Συγκεντρωτισμός*", "*Ο πολιτικός σοσιαλισμός και ο ελεύθερος σοσιαλισμός*", "*Τι είναι η Διεθνής*".

Η απογοητευτική κατάληξη του συνεδρίου δυσaráεστησε πολυάριθμους μαχητές. Για πολλούς οι σκοποί και η τακτική του *Círculo* ήταν βαριά ασυμβίβαστοι μεταξύ τους. Αρκετά μέλη διαμαρτύρονταν για την οικονομική υποστήριξη της κυβέρνησης, το συντηρητικό λόγο του *El Socialismo* και τη συγκρότηση των συνδικάτων των επιχειρήσεων που χρηματοδοτούνταν από τα αφεντικά σε συνεργασία με τους καθοδηγητές του *Círculo*. Έτσι λογικά τον επόμενο μήνα ιδρύθηκε μια καινούργια εφημερίδα από τους ελευθεριακούς σε αντιπαράθεση με την *El Socialista*, η "*El Hijo de Trabajo*" που είχε αρχισυντάκτη ένα πρώην μέλος της *La Social*, τον Jose Munuzuri. Η *El Hijo* πρέσβευε την αποχή από τις εκλογές και το φεντεραλισμό και καταδίκαιζε τη συνεργασία με τους θεσμούς που ελέγχονταν από το Κράτος. Τον Ιούλιο αντικατέστησε την *El Socialista* ως επίσημο όργανο του *Gran Círculo* και στη διάρκεια των επόμενων χρόνων έγινε ένα από τα καλύτερα μέσα διάσωσης των αντιεξουσιαστικών ιδεών.

Εγκαθίδρυση του "συστήματος Diaz"

Σε πείσμα των προπαθειών των αναρχικών, η πολιτική κατάσταση στη χώρα το 1876 άρχισε να τινάζει στον αέρα την ενότητα του εργατικού κινήματος σε διάφορες ανταγωνιστικές φράξιες. Μέρος αυτής της κατάστασης οφειλόταν στην τριμερή πολιτική διαμάχη ανάμεσα στον πρόεδρο της Δημοκρατίας και διάδοχο του Χουάρες Lerdo de Tejada τον Jose Maria Iglesias και τον στρατηγό Porfirio Diaz.

Οι ρεφορμιστές του *Círculo* και η εφημερίδα τους υποστηρίζουν τον Lerdo και την εκστρατεία επανεκλογής του. Άλλοι υποστήριζαν τον Iglesias και μια τρίτη ομάδα, κατά πολύ μεγαλύτερη, έδινε την προτίμησή της στον Diaz, καταρχήν γιατί ήταν ένας λαϊκός ήρωας και κατά δεύτερον επειδή τους δέλεασε με τις υποσχέσεις του για προοδευτικές μεταρρυθμίσεις. Μια τέταρτη ομάδα, αυτή των αναρχικών και του *El Hijo del Trabajo* αρνούνταν κάθε συμμετοχή στην εθνική πολιτική επειδή όπως υποστήριζαν, "*ούτε οι εργάτες, ούτε οι πέονες δεν έχουν τίποτα να κερδίσουν μ' αυτήν, όποιο κι αν είναι το τελικό αποτέλεσμα*".

Το Νοέμβριο του 1876, η διαμάχη έλαβε τέλος με την είσοδο του στρατηγού Diaz στην Πόλη του Μεξικό επικεφαλής του ομοσπονδιακού στρατού, αφού νίκησε το Lerdo σε έναν εμφύλιο σύντομο, αλλά ολέθριο.

Από εκείνη τη στιγμή ο *Círculo* έπαψε να υπάρχει: οι οπαδοί του Lerdo εκτοπίστηκαν και οι αναρχικοί το μπουκόταραν εξαιτίας των προφυρικών τάσεων του. Εξάλλου όλες οι ελπίδες για κοινωνικές μεταρρυθμίσεις από την πλευρά του Diaz που διατηρούσε την υποστήριξη των υπόλοιπων, έπρεπε πολύ γρήγορα να εγκαταλειφθούν.

Με την εξαφάνιση της αυτοδυναμίας του *Gran Círculo*, η *La Social* δραστηριοποιήθηκε ακόμα περισσότερο και μπόρεσε χωρίς δυσκολία να συσπειρώσει εξήντα δύο τοπικές οργανώσεις σε όλη τη χώρα. Τον Ιούλιο του 1878, η τάση αυτή κυκλοφορούσε τη δική της εφημερίδα, τη *La Intemacional* που εκδιδόταν από το Zalacosta.

Σε πείσμα της σύντομης διάρκειάς της - δεκατέσσερα εβδομαδιαία φύλλα μέχρι το Σεπτέμβριο - η *La Intemacional* μπορεί να θεωρηθεί, εξαιρουμένης της *La Comuna*, ως το μόνο καθαρά αναρχικό μεξικάνικο περιοδικό του 19ου αιώνα. Οι διεκδικήσεις της *La Intemacional* ήταν "*η κοινωνική αναρχία, η κατάλυση κάθε κυβέρνησης και η κοινωνική επανάσταση*". Κάθε φύλλο περιλάμβανε τα δώδεκα σημεία του προγράμματος της Διεθνούς ανάμεσα στα οποία η παγκόσμια κοινωνική Δημοκρατία, μια και αδιαίρετη, η κατάργηση της ακίνητης περιουσίας, η εξουδετέρω-

ση του καθεστώτος εκμετάλλευσης που το κεφάλαιο ασκεί πάνω στην εργασία και η κατάργηση του μισθού. Ανάμεσα στους συντάκτες βρίσκουμε το Ροδοκανάτη, το Felix Riquelme, το Jose Rico και το Francisco Tijera. Περισσότερο από τα άρθρα πάνω στην ελευθεριακή θεώρηση, η *La Intemecional* πρόσφερε πολλά για να γίνουν γνωστές οι συνθήκες ζωής των πεόνες και των ινδιάνων, όπως για την υπόθεση του διωγμού περίπου εξακοσίων οικογενειών από την κοινοτική γη τους από τους ιδιοκτήτες της χασιέντας Las Bozas, πράξη ενάντια στην οποία ο Diaz παρενέβη προσωπικά. Πρώτη η εφημερίδα ξεκίνησε εκστρατεία για μια διεθνή συμμαχία των εργατικών κινημάτων.

Το φθινόπωρο του 1878 μετά το σταμάτημα της έκδοσης της *La Intemecional* και τη διάλυση του αστικού εργατικού κινήματος ο Zalacosta πείστηκε ότι η μόνη αποτελεσματική προπαγάνδα ήταν η δράση. Μαζί με άλλους συντρόφους δημιούργησε τη Μεγάλη Επιτροπή Κομμουνάριων με σκοπό να υποδαυλίσει επανάσταση στην ύπαιθρο. Στο τέλος του χρόνου, ξαναπήγε στο Chalco, ξανατύπωσε το μανιφέστο του Chavez Lopez και ξεκίνησε την οργάνωση των campesinos. Πολύ γρήγορα έγιναν εκα-

και αυτή η οργάνωση είχε σταματήσει σχεδόν κάθε δραστηριότητα. Η επόμενη χρονιά σηματοδεύτηκε από ένα κύμα πολιτικών συλλήψεων και τον Ιούνιο ο στρατός επενέβη σε μια απεργία λιμενεργατών στη Βερακρούξ όπου χτυπώντας στο ψαχνό, άφησαν εννέα νεκρούς ανάμεσα στους διαδηλωτές. Ο εργατικός τύπος απειλήθηκε, οι συντάκτες του (αυτοί του *El Hijo del Trabajo*, καθώς και εκείνοι της *El Socialista*) αναγκάστηκαν να χρησιμοποιούν ψευδώνυμα από το φόβο φυλάκισης ή κακοποίησης.

Στη διάρκεια της εκστρατείας για τις προεδρικές εκλογές του 1880, ο Zacatecas Ciculo παρόλη την παρουσία αναρχικών υποστήριξε το στρατηγό Trinidad Garcia de la Cadena, με την ελπίδα της απομάκρυνσης του Diaz. Έτσι και ο *El Hijo del Trabajo* υποστήριξε τον επίσημο υποψήφιο του στρατηγού Gonzalez. Μετά από αυτήν την υπαναχώρηση ο *El Hijo* έπαψε να αποτελεί επαναστατική εφημερίδα.

Αντίθετα και κόντρα σε όλους οι αναρχικοί συνέχισαν να προπαγανδίζουν την αποχή. Η δύναμη που είχαν την εποχή μπορεί να μετρηθεί στις συγκεντρώσεις που οργάνωσαν το Σεπτέμβριο και Δεκέμβριο του 1879 στο πάρκο Κολόμπο της Πόλης του Μεξικό. Αυτές οι συγκεντρώσεις, οργανωμένες αρχικά για την παρουσίαση των νέων αντιπροσώπων στο Κογκρέσο,

τοντάδες οι αγρότες που ρίχτηκαν στη μάχη ενάντια στον ομοσπονδιακό στρατό στις βορειοανατολικές πολιτείες: Μορέλος, Μεξικό, Κερέταρο και Ιδάλγο. Πόλεις και χασιέντας δέχθηκαν επίθεση και η γη αναδιανεμήθηκε στις οικογένειες των γύρω χωριών. Ο Zalacosta συνελήφθη από τον ομοσπονδιακό στρατό κοντά στο Κερέταρο μέσα στο 1880 και εκτελέστηκε. Παρ' όλα αυτά η εξέγερση συνεχίστηκε μέχρι το 1884.

Στα 1878, με πρωτοβουλία αντιεξουσιαστών μια νέα οργάνωση ιδρύθηκε στο Ζακατέκας στα βόρεια της Πόλης του Μεξικό που πήρε το όνομα Μεγάλος Κύκλος των Εργατών του Ζακατέκας (*Zacatecas Gran Circulo de Obretos*). Σύντομα μια ομάδα κατέβηκε στην πρωτεύουσα με την ονομασία *Premier Sucursal*.

Οι ακτιβιστές της *La Social* εκλέχτηκαν στις θέσεις κλειδιά και στις δύο ομάδες. Ήταν, εντούτοις, η περίοδος όπου το σιδερένιο χέρι του Diaz άρχισε να γίνεται αισθητό. "Μια εποχή λεηλασίας, εξαθλείωσης, διαφθοράς, δολοφονιών, χρεωκοπίας, ατιμίας και κνισμοί (...), όπως περιέγραφε ο *El Hijo del Trabajo*.

Ήταν η εποχή που ο Diaz δήμευσε το κτίριο της *Cociedad Artistica Industrial*, που είχε παραχωρηθεί αρχικά από το Χουάρες, για να δοθεί στους οπαδούς της τοπικής ομάδας του *Circulo* της Πόλης του Μεξικό, αν

και αυτή η οργάνωση είχε σταματήσει σχεδόν κάθε δραστηριότητα. Η επόμενη χρονιά σηματοδεύτηκε από ένα κύμα πολιτικών συλλήψεων και τον Ιούνιο ο στρατός επενέβη σε μια απεργία λιμενεργατών στη Βερακρούξ όπου χτυπώντας στο ψαχνό, άφησαν εννέα νεκρούς ανάμεσα στους διαδηλωτές. Ο εργατικός τύπος απειλήθηκε, οι συντάκτες του (αυτοί του *El Hijo del Trabajo*, καθώς και εκείνοι της *El Socialista*) αναγκάστηκαν να χρησιμοποιούν ψευδώνυμα από το φόβο φυλάκισης ή κακοποίησης. Στη διάρκεια της εκστρατείας για τις προεδρικές εκλογές του 1880, ο Zacatecas Ciculo παρόλη την παρουσία αναρχικών υποστήριξε το στρατηγό Trinidad Garcia de la Cadena, με την ελπίδα της απομάκρυνσης του Diaz. Έτσι και ο *El Hijo del Trabajo* υποστήριξε τον επίσημο υποψήφιο του στρατηγού Gonzalez. Μετά από αυτήν την υπαναχώρηση ο *El Hijo* έπαψε να αποτελεί επαναστατική εφημερίδα. Αντίθετα και κόντρα σε όλους οι αναρχικοί συνέχισαν να προπαγανδίζουν την αποχή. Η δύναμη που είχαν την εποχή μπορεί να μετρηθεί στις συγκεντρώσεις που οργάνωσαν το Σεπτέμβριο και Δεκέμβριο του 1879 στο πάρκο Κολόμπο της Πόλης του Μεξικό. Αυτές οι συγκεντρώσεις, οργανωμένες αρχικά για την παρουσίαση των νέων αντιπροσώπων στο Κογκρέσο, γρήγορα μετασπάφηκαν σε μια γενική σύζηση για το αν οι αναρχικοί θα έπρεπε να συνεργαστούν ή όχι με το Κογκρέσο, αν αυτό έμπαινε στο πολιτικό παιχνίδι. Πάνω από πέντε χιλιάδες άνθρωποι συμμετείχαν σε αυτές τις συγκεντρώσεις, πολλοί σήκωσαν τη μαυροκόκκινη σημαία στη βάση της εξέδρας των ομιλητών, μια τεράστια στενόμακρη μαύρη σημαία έγραφε *Le Social, Gran Liga Internacional del Jura*. Την επόμενη χρονιά οι οπαδοί του Gonzalez και του Garcia de la Cadena απομακρύνθηκαν από το Κογκρέσο. Οι ελευθεριακοί έμειναν μόνοι για λίγο, αυξάνοντας όμως την απειθυσή τους. Στα 1881 το Κογκρέσο εκπροσωπήθηκε στο σοσιαλεπαναστατικό συνέδριο του Λονδίνου από το Nathan Gans μετά το οποίο η οργάνωση χάθηκε στη λήθη.

Την επόμενη χρονιά ο Ροδοκανάτης ξαναγύρισε στο Chalco και προσπάθησε να ξανανοίξει το σχολείο του. Όμως είχε να αντιμετωπίσει την αντίθεση του κυβερνήτη και των ιδιοκτητών των κοντινών χασιέντας. Αποθαρρυσμένος ξαναγύρισε στην Πόλη του Μεξικό όπου συμμετείχε κάποιο διάστημα στη συντακτική επιτροπή του *El Socialista* όπου με τα άρθρα του κατέθεσε τις φιλοσοφικές του απόψεις. Το 1886, ξαναέφυγε για την Ευρώπη όπου και χάνονται τα ίχνη του.

Βγαίνοντας από το 1882 όλες οι εργατικές οργανώσεις ήταν είτε εκμηδενισμένες, είτε ελεγχόμενες από την κυβέρνηση. Στη διάρκεια της εικοσαετίας που ακολούθησε οι εργάτες και οι πεόνες βρέθηκαν ριγμένοι στη σκλαβιά και την εξαθλείωση αυτού που ονομάστηκε "σύστημα Diaz".

David Poole

μεταφράστηκε από τη γαλλική επιθεώρηση
*ITINERAIRE: une vie, une pensee/Ricardo
Flores Magon, No9/10,
1ο εξάμηνο 1992*

Το κείμενο που ακολουθεί είναι μία συλλογική δουλειά των Juan Carlos Beas και Manuel Ballesteros. Παρουσιάστηκε στα πλαίσια των εκδηλώσεων για τον Ricardo Flores Magon που οργανώθηκαν από το κέντρο κουλτούρας της Oaxaca, τον Ιούνιο του 1986.

Το κείμενο εκδόθηκε τον Φλεβάρη του 1987 στη πόλη του Μεξικό, από τις εκδόσεις ANTORCHA, με τίτλο MOVIMIENTO INDIGENA Y MAGONISMO EN MEXICO.

ΤΟ ΙΝΔΙΑΝΙΚΟ ΚΙΝΗΜΑ ΚΑΙ Ο ΜΑΓΟΝΙΣΜΟΣ ΣΤΟ ΜΕΞΙΚΟ

I ΜΙΑ ΜΑΚΡΑ ΑΝΤΙΣΤΑΣΗ ΣΤΗ ΔΥΤΙΚΗ ΒΑΡΒΑΡΟΤΗΤΑ

Οι ινδιάνικες εθνότητες που από τους αρχαίους χρόνους κατοικούν στη σημερινή μεξικάνικη επικράτεια, πάντα υπήρξαν πρωταγωνιστές των μεγάλων κοινωνικών συγκρούσεων που συντάραξαν τη χώρα.

Από τη στιγμή που φάνηκε ο πρώτος ισπανός κονκισταδόρ, κουβαλώντας μαζί του το χριστιανικό σταυρό, το αίμα και το μπαρούτι, η πλειοψηφία των ινδιάνικων λαών προέβαλε μια αναγκαία, ανυποχώρητη και βίαιη αντίσταση που σκοπός της ήταν η υπεράσπιση και η ανάκτηση εδαφών, δασών, τρόπου ζωής, η ζωή η ίδια.

Ένας διαρκής πόλεμος, όχι μόνο ενάντια στον ισπανό, γάλλο ή βορειοαμερικανό εισβολέα αλλά επίσης ενάντια στις συντηρητικές ή φιλελεύθερες κυβερνήσεις του ανεξάρτητου Μεξικό, ενάντια στην ομάδα εξουσίας που προέκυψε από τη συντριβή της μεξικάνικης επανάστασης των αρχών του αιώνα.

Ο Porfirio Diaz, ο ματωβαμένος "φίλος της ειρήνης" από την Oaxaca, μαζί και ο μακαριώτατος Santa Ana, παράδωσαν στον ξένο εισβολέα τους πλουτοπαραγωγικούς πόρους και τα εδάφη μας, εφαρμόζοντας μια διαδικασία καπιταλιστικού εκσυγχρονισμού που βασιζόταν στην λεηλασία και την καταπίεση των ήδη εξαθλιωμένων ινδιάνικων εθνοτήτων.

Σαν απάντηση, οι αυτόχθονες λαοί πήραν πολλές φορές το δρόμο της εξέγερσης, τόσο κατά τη διάρκεια της παντοδυναμίας του Porfirio όσο και κατά τη γενικευμένη ένοπλη πάλη. Εξεγέρσεις με σκοπό την επανάκτηση των λεηλατημένων και το σταμάτημα των διαδικασιών κυριαρχίας. Ο αγώνας σκόπευε πάντα στην διατήρηση της "Παράδοσης".

Αυτή η "Παράδοση", που σαν εμψυχωτική δύναμη αντίστασης παραμένει και σήμερα ζωντανή, εμπεριέχει συγκεκριμένες μορφές ιδιοκτησίας και σχέσεων των ανθρώπων, μεταξύ τους και με τη φύση.

Ο κοινοτισμός, σαν παράδοση των ινδιάνικων λαών, προτείνει την κοινοκτημοσύνη, τρόπους εκπροσώπησης άμεσους και συμβουλευτικούς και μια εκδοχή της εργασίας και των οικονομικών πόρων από όπου αποκλείεται ο ρόλος του μεταπράτη. Επομένως η "Παράδοση" αποτελούσε ένα

εμπόδιο στα σχέδια του καπιταλιστικού εκσυγχρονισμού και του εθνικού κράτους που προωθούσαν ο Porfirio Diaz και οι διάδοχοί του.

Ο μαγονισμός, μέσα από τις πράξεις, τις διακηρύξεις, τα προγράμματα, τις εξεγέρσεις του, αναδεικνύεται σαν ένα κίνημα άμεσα συνδεδεμένο με τους αγώνες και την αντίσταση των ινδιάνικων εθνοτήτων.

Σε μια χώρα πρωταρχικά αγροτική, όπως ήταν το Μεξικό στις αρχές του αιώνα, το μαγονιστικό κίνημα αφιέρωσε ένα σημαντικό μέρος της δράσης του στο αγροτικό και το ινδιάνικο ζήτημα.

Η σύνδεση της ινδιάνικης αντίστασης και του μαγονισμού είναι αποτέλεσμα μιας σοσιαλιστικής παράδοσης και καθορίζεται από τον κοινοτισμό των ινδιάνικων λαών. Ο μαγονισμός έχει τρεις θεμέλιους λίθους: το μεξικάνικο φιλελευθερισμό, τον ευρωπαϊκό αναρχισμό και τον ινδιάνικο κοινοτισμό.

Ο μαγονισμός, ως κομμάτι του σοσιαλιστικού κινήματος, είχε συμπεριλάβει στους βασικούς του στόχους την επιστροφή των κοινοτικών γαιών στους ινδιάνικους λαούς και το σεβασμό στην ινδιανικότητα σε μια χώρα με ένα πολυεθνικό συνονθύλευμα ολοένα και πιο κοντά στο δυτικό τρόπο ζωής.

Θα προσπαθήσουμε, μ' αυτό το άρθρο, να αναδείξουμε την διασύνδεση της ινδιάνικης ταυτότητας και του μαγονισμού, στις αρχές του αιώνα. Είναι η ιστορία ενός αγώνα που δεν έχει λήξει. Οι "νικημένοι" συνεχίζουν να αντιστέκονται στα βουνά, τα δάση, τις σιέρρας και τις γειτονιές. Οι μαγονιστικές ιδέες δεν έχουν πεθάνει, αντίθετα είναι γόνιμο και ζωντανό κομμάτι της μνήμης και της ζωντανής ιστορίας ενός λαού που αρνείται να πεθάνει, αντίθετα με τις προσδοκίες και τις προσπάθειες των κυβερνητικών επιτελείων.

II ΟΙ ΠΑΝΤΟΤΙΝΟΙ ΕΧΘΡΟΙ

Σχετικά με το πώς ένα παιδί σκάτεψε τον αδερφό του

Πολύ καιρό πριν την ημέρα που στο Miahuatlan της Oaxaca ένα αγόρι που λεγόταν Porfirio, έκαψε τη μύτη του αδερφού του Félix (που πολλά χρόνια αργότερα θα ήταν γνωστός και ως ο κουτσομύτης Diaz), σε πολλά μέρη του

παλιού Anahuac, οι αυτόχθονες λαοί αντιστέκονταν βίαια στις επιθέσεις που δέχονταν. Πολλές εθνότητες που δεν υπέστησαν επιδημίες ή συστηματικές γενοκτονίες, όπως οι cazcanes και οι acaxes, αυτοί όπως και πολλοί άλλοι εξολοθρεύτηκαν ολοκληρωτικά σαν αποτέλεσμα ενός πολέμου χωρίς συνθηκολόγηση ενάντια στους εισβολείς.

Οι ινδιάνικες εξεγέρσεις ήταν πολυάριθμες κατά τη διάρκεια της αντιβασιλείας, εξεγέρσεις που στόχευαν στην επανάκτηση εδαφών, αυτονομίας και της αρχαίας παράδοσης. Το ινδιάνικο στοιχείο έπαιξε ενεργό ρόλο στον πόλεμο της ανεξαρτησίας. Οι ήρωες που ξεχώρισαν σ' εκείνη την εποχή ήταν άμεσα συνδεδεμένοι με τη ζωή των ινδιάνικων λαών. Ο Miguel Hidalgo μίλουσε τη διάλεκτο otomí, ο Morelos μεγάλωσε σε χωριά των ruérechas και ένας στρατός ινδιάνων και μαύρων συντρόφευε πάντα τον Vicente Guerrero. Στο ζενίθ του πολέμου της ανεξαρτησίας, "έναντι πολιτίη από το Χαλίσκο" θα δημοσιοποιήσει τις "Συμφωνίες Ένωσης της Δημοκρατίας των Ηνωμένων Πολιτειών του Anahuac", το πρώτο σχεδιάγραμμα ομοσπονδιακής πολιτικής οργάνωσης. Ένα πρόγραμμα που επίσης τονίζε τη σπουδαιότητα της κοινοτιστικής ιδιοκτησίας στις ινδιάνικες εθνότητες.

Οι ινδιάνικες εξεγέρσεις συνέχισαν, αφού τόσο οι φιλελεύθεροι όσο και οι συντηρητικοί ήταν εχθρικοί στους ινδιάνικους λαούς. Στους πολέμους ενάντια στους γάλλους και τους βορειοαμερικάνους εισβολείς διακρίθηκαν οι nahuas και οι zacaroaxtlas αντάρτες και οι πολιτοφυλακές των mixtecos και των zapotecos.

Το 1876, εκείνο το αγόρι από το Miahuatlan που σακάτεψε τον αδερφό του ήταν ήδη στρατηγός και επικεφαλής ενός στρατιωτικού κινήματος με σκοπό την εφαρμογή του "Σχεδίου του Tuxtepec". Η αρχή μιας δικτατορίας που θα κρατήσει πάνω από 30 χρόνια. Το καθεστώς Díaz, πιστός σύμμαχος των ξένων μεγαλοκεφαλαιούχων, θα επιβάλλει μια διαδικασία καπιταλιστικού εκσυγχρονισμού που αναγκαστικά θα συγκρουστεί μετωπικά με τα συμφέροντα των ινδιάνικων κοινοτήτων.

Ο πόλεμος ενάντια στους ξένους

Κατά τη διάρκεια της δικτατορίας του Díaz, το "porfiriato", οι ινδιάνικοι λαοί αντιστέκονταν συνεχώς. Η κοινοτιστική επανάκτηση ήταν ένα από τα συνθήματα των εξεγερμένων που προκαλούσαν τον μεγαλύτερο τρόμο στο καθεστώς. Αυτές οι εξεγέρσεις ήταν συνέχεια του πολέμου που από χρόνια διεξαγόταν ανάμεσα στους ινδιάνους και τους ξένους.

Η διακήρυξη των ινδιάνων Huastecos του Tantocuya ξεκαθάριζε ότι "κηρύσσουμε πόλεμο μέχρι εξόντωσης στην ιδιοκτησία". Μετά από 21 χρόνια, ο Juan de la Mata Rivera, εκδότης της εφημερίδας El Socialista (= ο σοσιαλιστής) ολοκλήρωνε ένα άρθρο του διακηρύσσοντας "Καταργήστε τα προνόμια του κλήρου. Κάτω το hacuallomín.¹ Να πάρουμε πίσω τη γη που μας έκλεψαν οι τσιφλικάδες".

Ο αξιότιμος Porfirio Díaz είχε δεσμευθεί με το "Σχέδιο του Tuxtepec" να λύσει το πρόβλημα της γης των ινδιάνικων λαών. Καθώς δεν εκπλήρωσε τις υποσχέσεις του, διάφορες εθνότητες πήραν το δρόμο της εξέγερσης.

Το 1877 οι αγρότες otomíes κατέλαβαν τσιφλίκια σε διάφορα σημεία της πολιτείας Hidalgo, προκαλώντας οξεία αντιπαράθεση στην κυρίαρχη τάξη σχετικά με το αν επρόκειτο για κομμουνιστές ή για κινήσεις αγρίων φυλών.

Οι αγροτικές κοινότητες αγωνίζονταν μέσω των απαλλοτριώσεων ενάντια στα τσιφλίκια και τους "ενάντια στη φύση νόμους τους".

Το 1877 επίσης, ξέσπασε ο πόλεμος της Sierra Corda που συγκλόνησε τις κεντρικές και βόρειες πολιτείες της χώρας, σχηματίζοντας μια εκτεταμένη περιοχή όπου την εξουσία κατείχε για πάνω από δέκα χρόνια ο ένοπλος ινδιάνικος λαός. Ο Juan Santiago, επικεφαλής ενός στρατού ινδιάνων κατέλαβε το Tamazunchale με το σύνθημα "Θάνατο σε όλους όσους φοράνε παντελόνια". Όταν το 1882 καταλήφθηκε και το Maíz, ο "κομμουνιστικός πόλεμος" υποχρέωσε την κυβέρνηση να ανασυγκροτήσει κοινοτιστικές εκτάσεις. Ακολούθησε "ειρήνευση" υπό την επαγρύπνηση του ομοσπονδιακού στρατού.

Το 1882 όμως εξεγέρθηκαν οι zapotecos, με επικεφαλής τον Ignacio Nikolas. Οι juchitcos και οι sanblasenos ανέπτυξαν μια υπόγεια αντίσταση στις επιδιώξεις των ομοσπονδιακών και τοπικών κυβερνήσεων που υπαγορευόταν από τους αδερφούς Díaz. Χρόνια πριν ο Juarez είχε διατάξει σε δύο περιπτώσεις την πυρπόληση του Juchitan.

Ο κουτσομύτης Díaz θα πεθάνει σε μια εκστρατεία ενάντια στους dixha zaa, τους γνωστούς και ως tecos. Ο αξιότιμος Porfirio δεν τους συγχώρεσε ποτέ, αλλά οι ερωτικές του σχέσεις με τη μάγισσα και φύλαρχο του Tehuantepec, τη Juana Cata, τον έφερναν συχνά στον Ισθμό. Όπως και άλλες ινδιάνικες εθνότητες, οι ινδιάνοι του Ισθμού αγωνιζόταν για την υπεράσπιση της γης τους και για την αυτονομία, ένας αγώνας που συνεχίζεται μέχρι σήμερα.

Ο ιερός πόλεμος των Yaquis

Στο βορρά της χώρας, οι yaquis είχαν αρχίσει τον πόλεμο ενάντια στο yorí² από το 1875. Ο γενικός αρχηγός του Yaquí, ο Cajeme, τέθηκε επικεφαλής μιας "συνομοσπονδίας όλων των ινδιάνων της Sonora με σκοπό την επανάκτηση των κλεμμένων εκτάσεων". Σ' αυτόν τον διαρκή πόλεμο, το καθεστώς Díaz σχεδόν θα τους εξολοθρεύσει. Οι μάγοι και οι προφήτες κηρύσσουν τον πόλεμο. Στις γιορτές χορεύεται ο pascol³, χορός ειρωνικός για τους λευκούς. Η ώρα της επανάκτησης έχει έρθει. Οι yaquis υψώνουν την κόκκινη σημαία στο οχυρό Buatachive. Μέχρι το 1886 ο ομοσπονδιακός στρατός θα τους έχει συντρίψει. Οι διώξεις και οι αρρώστιες αναγκάζουν τους yaquis να καταφύγουν στα βουνά του El Medano. Ένα πλοίο, το "El Democrata" καταδιώκει και συλλαμβάνει ινδιάνους που έχουν καταφύγει στα νησιά και τους πετάει σε νερά γεμάτα καρχαρίες. Ο Cajeme συλλαμβάνεται και εκτελείται το 1887.

Η Συνέλευση των Οκτώ Λαών αποφασίζει ότι ο ιερός πόλεμος για τη γη θα συνεχιστεί και οι γερνότεροι ορίζουν ως αρχηγό τον Tetabiete. Αυτός ακολουθεί το παράδειγμα του Anabayuleti, του πρώτου αρχηγού των yaquis που αντιμετώπισε τους ισπανούς.

Οι yaquis συνεχίζουν να επιτίθενται στους yorís, με το

αντάρτικο τους εμποδίζουν τα έργα που προωθεί η ομοσπονδιακή κυβέρνηση με την Επιτροπή Ενημερίας. Τα κανάλια, αυτές οι πληγές στο δέρμα της γης δεν πρέπει να κατασκευαστούν.

Οι στρατηγοί του Porfirio, υπό την πίεση των yaquis, δηλώνουν ότι το μόνο μέσο που υπάρχει για την καταπολέμηση της λύσσας είναι ο θάνατος. Μετά τις μάχες του Baacum, του Nogales και του Mazocoba, μετά το θάνατο του Tetabiate, το 1901, χιλιάδες yaquis θα δολοφονηθούν, χιλιάδες άλλοι θα εξοριστούν σε απομακρυσμένες περιοχές, αντιμέτωποι με το θάνατο στα τσιφλίκια της Valle Nacional και του Yucatan.

Για τον αξιότιμο Porfirio και τους συνεργάτες του, ο μόνος τρόπος για την αρπαγή των πλούσιων εδαφών των Mayos και των Yaquis ήταν η εξολόθρευση των ινδιάνικων λαών. Όμως οι λαοί αυτοί δεν είχαν ακόμη ξεχάσει να φωνάζουν "biba atoha" (εξέγερση!).

Λίγο μετά το θάνατο του Tetabiate οι yaquis ξαναπήραν το δρόμο του πολέμου με επικεφαλής αυτή τη φορά τον Sibalaume που θα συνεργαστεί με τους εξεγερμένους μαγονιστές.

Η Αγία της Cabora κηρύσσει την εξέγερση

Το 1893 και το 1894 η ζούγκλα Tarahumara και η πολιτεία Chihuahua συγκλονίζονται από μια εξέγερση. Αυτή η εξέγερση είναι εμπνευσμένη από την αγία εξεγερμένη, την Teresa Urrea, γνωστή και ως "η Παρθένα της Cabora". Οι χωρικοί του Tomochic και του Temosachic στασίασαν ενάντια στον ομοσπονδιακό στρατό παρακινημένοι από μια δεκαοχτάχρονη κοπέλα από το Ocozoni που "είχε ξαναγεννηθεί και πραγματοποιούσε θαυματουργές θεραπείες".

Η φήμη αυτής της νεαρής ηγέτιδας εξαπλώθηκε και γέννησε την λατρεία του "Τερεσιισμού". Οι προσκυνητές έφταναν από παντού. Όταν επιστρέφαν στις κοινότητές τους ο λαός άκουγε με έκπληξη και θαυμασμό λεπτομερείς περιγραφές που μιλούσαν για τη δύναμη της αγίας.

Η παρθένα της Cabora περιόδευε στα χωριά και κήρυττε ότι όλες οι πράξεις της κυβέρνησης και του κλήρου ήταν αμαρτωλές. Η αγία διέδιδε ένα παθιασμένο μήνυμα δικαιοσύνης κι ελευθερίας που ερχόταν από τα ουράνια. Ο κοινωνικός πόλεμος είναι θεία πράξη.

Οι πλούσιοι γαιοκτήμονες άρχισαν να συκοφαντούν τους χωρικούς του Tomochic ενώ ο κυβερνήτης Lauro Carrillo διέταξε την επέμβαση του στρατού, που όμως απωθήθηκε από τους χωρικούς, το 1891. Τα επόμενα χρόνια η αίρεση

εξαπλώθηκε στην επαρχία όπου οι άγιοι που ξεφύτρωναν σαν μανιτάρια ζητούσαν την επιστροφή των γαιών και τον τερματισμό της δικτατορίας.

Το 1892, ενώ οι αδερφοί Magon άρχιζαν τις πολιτικές τους δραστηριότητες στο κέντρο της χώρας, στη ζούγκλα Tarahumara εξαπλωνόταν "ο φανατισμός". Η Teresa Urrea συνελήφθηκε και εξορίστηκε στις ΗΠΑ. Οι εφημερίδες της εποχής αναφέρονταν στους χωρικούς σαν "μία ομάδα από φανατικούς που τρελλάθηκαν".

Από τους πέντε χιλιάδες χωρικούς που ακολούθησαν το δρόμο του πολέμου σύμφωνα με το κήρυγμα της "Αγίας της Cabora" περισσότεροι από τρεις χιλιάδες ήταν ινδιάνοι. Το Tomochic και το Temosachic σαρώθηκαν από το πυροβολικό, εκατοντάδες εξεγερμένοι δολοφονήθηκαν.

Η "Αγία της Cabora" θα υπερασπισθεί ιδέες κοινωνικού μετασχηματισμού και αγώνα μέσα από την εφημερίδα "El Independiente" μέχρι το θάνατό της, το 1906. Ήδη ο ιερός πόλεμος για την ελευθερία είχε αρχίσει ν' ακολουθεί τη μαγονιστική κατεύθυνση.

Η εποποιία των cruzoobs

"Η γη θα καεί. Τη μέρα που θα φτάσει θα φανούν λευκοί κύκλοι στον ουρανό... Έχει ήδη φτάσει! Οι λέξεις θά' ναι σκλάβες, σκλαβωμένες οι πέτρες και τα δέντρα, σκλάβοι οι άνθρωποι, όταν θα έρθει."

Βιβλίο του Vaticanio

Όταν ο αξιότιμος Porfirio κατέλαβε την εξουσία το 1876 στη χερσόνησο του Yucatan υπήρχε μια μεγάλη απελευθερωμένη περιοχή που βρισκόταν στον έλεγχο των mayas, που επιζήσαν από τον πόλεμο των φυλών που διεξήγαγαν οι αρχηγοί Cecilio Chi, Jacinto Pat, Florentino Chan, Bonifacio Novelo και Venancio Pec.

Οι mayas κατάφεραν να κρατήσουν ένα σημαντικό τμήμα της επικράτειας και μετέτρεψαν τη Chan Santa Cruz σε πρωτεύουσα της αντίστασης και σύμβολο της ανεξαρτησίας.

Οι χιλιάδες ελεύθεροι mayas αποτελούσαν μια πρόκληση για τη δικτατορία του Diaz. Οι mayas και οι yaquis μαζί απασχολούσαν το 15% του ομοσπονδιακού στρατού. Πολλές φορές ο Diaz οργάνωσε στρατιωτικές εκστρατείες ενάντια στους εξεγερμένους, στις ζούγκλες του Quintana Roo.

Το 1901 οι ομοσπονδιακές δυνάμεις μπήκαν στην Chan Santa Cruz και συνάντησαν ένα ρηγμαγμένο οικισμό. Οι στρατιώτες για να νικήσουν τη δίψα τους ήπιαν νερό από τις

Μεξικό, 1905: ινδιάνοι εκτίθενται σαν αξιοθέατο σε τσίρκο

υπόγειες δεξαμενές της πόλης. Οι εξεγερμένοι είχαν δηλητηριάσει τα αποθέματα νερού. Πολλοί στρατιώτες πέθαναν και οι ομοσπονδιακοί έτσι κι αλλιώς δεν μπορούσαν να καταδιώξουν τους ινδιάνους που είχαν καταφύγει στη Drula, εκατό χιλιόμετρα μακριά. Εκατό χιλιόμετρα ζούγκλας.

Η καταραμένη φυλή, όπως τους αποκαλούσαν οι ιερείς, οι τσιφλικάδες και οι πολιτικοί, συνέχισε ν' αντιστέκεται στο νότο ενώ συγχρόνως χιλιάδες *mayas* και *yaquis* αργοπέθαιναν σε συνθήκες σκλαβιάς και εξευτελισμού στα τσιφλίκια του βορρά της χερσονήσου.

Μερικά χρόνια μετά, το Terich, η πρωτεύουσα των εξεγερμένων την εποχή του πολέμου των φυλών, θα συγκλονιστεί από τους βομβαρδισμούς των μαγωνιστών. Οι τρελλοί καιροί έπρεπε να τελειώσουν.

Η αρχή του τέλους

Ένα χρόνο πριν τις μαγωνιστικές εξεγέρσεις στις διάφορες περιοχές της μεξικάνικης επικράτειας, η εξέγερση επιμένει στην Sierra Gorda: Ο Vicente Cedillo και οι δυνάμεις του υψώνουν τα όπλα στο San Luis Potosi, το 1905.

III ΟΙ ΠΡΩΤΕΣ ΜΑΧΕΣ

Είμαι ένας άνθρωπος της σέλβας, ένα παιδί της φύσης... απεχθάνομαι κάθε περιορισμό της ελευθερίας μου. Η ψυχή μου ζωντανεύει από τον άνεμο των βουνών που ήταν εκεί όταν είδα πρώτη φορά το φως της ζωής, ένας άνεμος ζωοποιός, ένας άνεμος αγνός. Γι' αυτό αγαπώ την δικαιοσύνη και την ομορφιά.

Ricardo Flores Magon

1.

Είναι πιθανό πως εκείνο το βράδυ του Μάρτη του 1892, τα νέα για όσα συνέβησαν λίγες ώρες πριν στην κεντρική πλατεία της μεγάλης πόλης θα έσκασαν σαν βόμβες στους διαδρόμους και τα δωμάτια του παλατιού του δικτάτορα. Είναι πιθανό πως ορισμένα τμήματα της διακόσμησης θα καταρρεύσαν από τις δονήσεις. Σίγουρα όμως μια καρδιά δεν έχασε τον παλμό της. Το καθημερινό, τρομακτικό μαρτύριο εκατομμυρίων μεξικάνων δεν είχε καταφέρει να τη συγκινήσει, θα το κατάφερνε μια διαδήλωση μερικών χιλιάδων πεινασμένων και εξαθλιωμένων;

Εκείνο το βράδυ του Μάρτη η ματιά του διέτρεχε τον κατάλογο των νεκρών και των τραυματιών χωρίς να σταματήσει στο επώνυμο Flores Magon που δυό φορές εμφανιζόταν στην λίστα των συλληφθέντων. Και γιατί να το έκανε; Τίποτε δεν αλλοίωνε την αυστηρότητα της όψης του ισχυρότερου ανθρώπου της μεξικανικής δημοκρατίας, του κυρίαρχου των ανθρώπων, των εδαφών, των νόμων και των θεσμών. Πολύ λίγα σήμαιναν γι' αυτόν κάποιες εκρήξεις του όχλου. Από παιδί, τα αυτιά και τα ρουθούνια του ήταν συνηθισμένα στον ήχο και την οσμή του μπαρουτιού. Παρατηρούσε αδιάφορα από το παράθυρό του τους εργάτες που επιδιόρθωναν τις καταστροφές, τις πληγές που άνοιξε η

διαδήλωση.

Μεθυσμένος από την εξουσία, θυμόταν τότε που, μόλις δυό χρόνια πριν, το Κογκρέσο είχε δεχτεί σχεδόν ομόφωνα τις συνταγματικές μεταρρυθμίσεις που θα επέτρεπαν την αδιαμφισβήτητη επανεκλογή του. Μεγάλα σχέδια διαπερνούσαν τη σκέψη του. Εκείνο το βράδυ, μπροστά από τα μάτια του γερασμένου, ματωβαμένου εξηντάρη πέρασαν απαρατήρητες οι πρώτες απτές εκφράσεις αυτού που έμελε να γίνει ο θανάσιμος εχθρός του, του κινήματος του μαγονισμού.

2. Σχολή Εξορύξεων, Κεντρική πλατεία, 1892

Δεν μπορούμε ν' ανεχθούμε την αιώνια βασιλεία του δολοφόνου. Η φωνή του νεαρού σπουδαστή από την Οαχασα αντηχούσε στα αυτιά των συντρόφων του. Πρέπει να συντρίψουμε αυτή την απάτη που είναι μια τραγωδία για το Μεξικό. Στα πρόσωπα των εκατοντάδων νέων υπήρχε ζωγραφισμένη μεγάλη ένταση. Πρέπει να βρούμε στην πόλη, πρέπει να πούμε στον κόσμο ότι έχει δικαιώματα, ότι δεν πρέπει να επιτρέπουμε στον δικτάτορα να μας εξευτελίσει. Ο νεαρός Flores Magon έπρεπε να φωνάζει ακόμα δυνατότερα για να καταφέρει να βγάλει από το στήθος του τη λύσσα που απειλούσε να τον πνίξει. Πρέπει να επιστρέψουμε στους ανθρώπους την περηφάνεια τους ώστε να τελειώνουν μ' αυτή την ατιμία. Πως; Εμποδίζοντας την επανεκλογή του γέρου! Διαδηλώνοντας δημόσια την περιφρόνησή μας για το καθεστώς! Βαδίζοντας προς το παλάτι αν χρειαστεί!

Ενωμένοι από την ίδια ιδέα και παρακινημένοι από το ίδιο θάρρος, οι φοιτητές γεμίζουν τους δρόμους και ξεκινούν να εξαπλώσουν την φωνή τους, να προτάξουν την φλόγα τους, το πάθος τους για δικαιοσύνη, το πνεύμα τους, μπροστά στις δυνάμεις καταστολής του γέρου δολοφόνου.

Κεντρική πλατεία της πόλης. Στην πλευρά του καθεδρικού ναού. Ένα βράδυ του Μάρτη του 1892.

Αδέρφια! Ο πρόεδρος σας έχει προδώσει, και σας και το Μεξικό! φωνάζει ο μικρός. Έχει καταστρέψει τις παραδόσεις μας, έχει ποδοπατήσει τους νόμους της Μεταρρύθμισης. Στέκεται δίπλα στην εκκλησία. Η γροθιά του υψώνεται προς το παλιό οικοδόμημα ενώ η φωνή του ταραίζει τις συνειδήσεις των ενοριτών που βγαίνουν από τον καθεδρικό.

Απέναντι, οι σκιές των δέντρων που κλονίζονται από τον άνεμο σχηματίζουν μορφές στα παρτέρια της μεγάλης πλατείας. Ο γιός της Margarita και του Teodoro συνεχίζει: *Ποιός πούλησε τη χώρα μας στους γάλλους, άγγλους και βορειοαμερικάνους βιομηχάνους; Ποιός φταίει που είμαστε σκλάβοι της εκκλησίας και των ξένων; Ποιός; Κι η απάντηση γεννιέται στο πλήθος των ινδιάνων, των αχθοφόρων, των εργατών, των γελαδάρηδων, των τσαγκαράδων, των παιδιών και των νέων και σαν εκτιρωσόκροτηση ακούγεται: ο Porfirio Diaz!*

Η βραδιά γρήγορα φορά ένα βαθύ ιώδες χρώμα καθώς εκδηλώνεται η πρώτη αναμέτρηση ανάμεσα στον δικτάτορα και το μαγονισμό. Τότε παρατάσσονται οι αστυνομικές δυνάμεις. Προχωρούν μέσα σε μια βροχή από πέτρες με τα ξιφη γυμνωμένα. Ενώ η συμπλοκή γενικεύεται, ο κόσμος ακόμη προσπαθεί να ακούσει τις φωνές του νέου: *Να μην*

επιτρέψουμε την επανεκλογή του δολοφόνου! Θάνατος στον Díaz! Ζήτω η ελευθερία! Και μετά, τα χτυπήματα, τα ουρλιαχτά, οι νεκροί, οι τραυματίες. Το πλήθος, φλογισμένο, είχε τελικά ξεσηκωθεί για ν' αγωνιστεί για την αξιοπρέπεια. Αυτή η εξέγερση, αυτός ο αναβρασμός αρχίζει να αποκτά ένα όνομα: *μαγονισμός*.

3.

Εκείνη τη νύχτα του Μάρτη του 1892, ο Teodoro Flores θα είχε χαμογελάσει, ανήσυχος συγχρόνως κι οργισμένος, βλέποντας τη Margarita, τη γυναίκα του, να κλαίει βουβά καθώς περιποϊόταν την πληγωμένη πλάτη του τρίτου, του μικρότερου γιού τους που διέκοπτε κάθε λίγο την αφήγηση των όσων είχαν γίνει για να πνίξει κάποια κραυγή πόνου. Όμως ο Teodoro Flores, ινδιάνος από την Oaxaca, δεν μπορούσε ν' ακούσει το λακωνικό "καλά έκανες" που η γυναίκα του πρόφερε όταν ο γιός της τέλειωσε την αφήγηση των γεγονότων της πλατείας. Ο Teodoro δεν μπορούσε ούτε να χαμογελάσει για όσα συνέβαιναν σ' εκείνο το ταπεινό και κρύο δωμάτιο γιατί βρισκόταν ήδη μακριά, ένας χρόνος είχε περάσει από το θάνατό του.

Χωρίς αμφιβολία, όταν ακούστηκαν εκείνες οι δύο λέξεις, μάνα και γιός σκεφτόντουσαν το ίδιο, εκείνη τη στιγμή το πρόσωπο ενός από αυτούς που συνομιλούν ανάμεσα στα μνήματα φωτίστηκε κάτω από το φως του φεγγαριού. Κάποιος εκεί έξω σε σκέφτεται, είπαν στον Teodoro άνθρωποι που είχαν φτάσει καιρό πριν απ' αυτόν.

4.

Η οικογένεια του ινδιάνου μεξικάνου Teodoro Flores

Για να μπορέσει, το 1892, ο μαγονισμός να αρχίσει την πορεία του, μέσα από δρόμους πολλούς και άλλα τόσα κελιά, έπρεπε να έχουν προηγηθεί κάποια γεγονότα. Όπως η γνωριμία του Teodoro, ενός γενναίου και ψυχωμένου ινδιάνου, που είχε πολεμήσει ενάντια στους γάλλους στην Puebla, με την Margarita. Γνωριμία στη μέση της μάχης, κάποια από τις εξηντατέσσερις μέρες που κράτησε η πολιορκία. Η περηφάνεια στα μάτια της νεαρής μιγάδας τον προσέελκυσε τόσο, ώστε καθώς τον μεταφέρανε αιχμάλωτο στη Veracruz, ο μελαχρινός άντρας συνειδητοποιούσε ότι έπρεπε να δραπετεύσει, να νικήσει τον εχθρό και μια μέρα να γυρίσει να βρει την κοπελιά από την Puebla.

Ήδη έχει καταφύγει στο χωριό του. Οι αναμνήσεις γυροφέρνουν στο μυαλό του σαν πολύχρωμες πεταλούδες, στη μνήμη του ξετυλιγόνται πρόσωπα, ημερομηνίες, γεγονότα. Κάποια χρόνια πριν οι συντηρητικοί είχαν σκοτώσει τους δικούς του και τη γυναίκα του. Έτσι ήταν μόνος του όταν πήρε το μήνυμα: "Σύντροφε Teodoro Flores, χρειάζομαι επειγόντως τη βοήθεια τη δική σου και των γενναίων συντρόφων σου, έλα αμέσως, σε ικετεύω".

Ήταν από τον Porfirio Díaz, που επιτίθονταν χωρίς επιτυχία στους συντηρητικούς, και μάλιστα

στην Puebla. Δεν είχε καμιά αμφιβολία καθώς βάδιζε μαζί με τριακόσιους συντρόφους του για τριάντα μέρες μέσα από σιέρρες και κοιλάδες. Ήταν εφτά η ώρα ενός πρωινού του Απριλίου του 1867 όταν έφτασαν, και χωρίς να χάνουν χρόνο για φαγητό και τέτοια πράγματα, με το σύνθημα "Αυτά που η Oaxaca χρειάζεται, η Oaxaca τα παίρνει" μπήκαν στην μάχη και κατέλαβαν το χαράκωμα της γειτονιάς San Juan.

Δύο μήνες αργότερα ο αυτοκράτορας Maximiliano εκτελείται στο Querétaro. Στην Puebla, ο Teodoro ζητά το χέρι της Margarita Magon. Παντρεύονται και πάνε να ζήσουν στα βουνά της Oaxaca, κάτω από έναν ήλιο ζεστό, ανάμεσα σε πορτοκαλιές και δέντρα mamey και chicozapote.

Η Margarita είχε ήδη φέρει στον κόσμο τρία αγόρια όταν ο Teodoro πήρε ξανά τα όπλα για να υποστηρίξει τον ξεσηκωμό για το "σχέδιο του Tuxtepec". Μερικούς μήνες αργότερα ο στρατός του Porfirio μπαίνει θριαμβευτής στην πόλη του Μεξικό. Ο Teodoro είναι από τους αξιωματικούς που συνεισφέραν αποφασιστικά στη νίκη του συντοπίτη του. Ανάμεσα σε χειροκροτήματα και ζητωκραυγές, ο Teodoro παρελαύνει σκεπτικός. Χωρίς αμφιβολία όμως, δεν μπορεί να φανταστεί ότι ο άνθρωπος που πηγαίνει να συναντήσει, σύντομα θα οδηγήσει στην αθλιότητα και τον τρόπο το μεξικάνικο λαό και θα γίνει στο μέλλον ακαταπρόλητος διώκτης των τριών γιων του.

Στο Teotitlan del Camino η απουσία του Teodoro συνεχώς εντεινόταν, γι' αυτό η Margarita πήρε μια απόφαση καθοριστική για το μέλλον. Χωρίς χρήματα για το ταξίδι, ξεκινά με τους τρεις γιους της για τη μεγάλη πολιτεία. Το θάρρος και η εξυπνάδα της εξασφαλίζουν τα μέσα για την επίτευξη των στόχων της. Ένας ελεγκτής ανακαλύπτει τους μικρούς Flores Magon που ταξιδεύουν κρυμμένοι σε μεγάλα καλάθια και αποφασίζει να τους κατεβάσει από το τρένο. Οι επιβάτες αποφασίζουν όλοι μαζί να πληρώσουν για το ταξίδι των παιδιών. Η Margarita ανασαίνει ανακουφισμένη.

Μια αφιλόξενη πόλη τους υποδέχεται. Η οικογένεια από την Oaxaca με μάτια ορθάνοιχτα προσπαθεί να προσαρμοστεί στον καινούργιο κόσμο που εμφανίζεται μπροστά της.

Γκραβούρα του Ποσάδα από τη συγκέντρωση του Μάρτη του 1892

Η κατάσταση ήταν δύσκολη από την αρχή, απελπιστική μερικές φορές, αλλά ο Teodoro ποτέ δεν παρέλειπε να συζητά με τα παιδιά του:

“Πόσο διαφορετική είναι η ζωή στο Teotitlan και την επαρχία του από αυτή την φτωχή πόλη του Μεξικό. Εκεί όλα ανήκουν σε όλους, εκτός από τις γυναίκες. Όλη η γη που είναι γύρω από τα χωριά μας ανήκει στο σύνολο της κοινότητας. Τα πρωινά ξεκινάμε για να δουλέψουμε τη γη όλοι μαζί, εκτός από τους αρρώστους, τους ανάπηρους, τους γέροντες τις γυναίκες και τα παιδιά. Και κάθε μέρα δουλεύουμε με χαρά γιατί μας δίνει δύναμη η γνώση πως η δουλειά μας είναι για το κοινό καλό. Έτσι, όταν έρχεται η ώρα να μαζέψουμε τη σοδειά και να τη μοιράσουμε στα μέλη της φυλής, ο καθένας παίρνει το μερίδιό του ανάλογο με τις ανάγκες του. Γι αυτό ανάμεσά μας δεν υπάρχουν ούτε φτωχοί ούτε πλούσιοι, ούτε κλειψίδες ούτε ελεημοσύνες”.

Και τα τρία αγοράκια ανοίγουν τα μάτια τους και η φαντασία τους ταξιδεύει στη γη που τα γέννησε.

“Λένε ότι διαφέντευα τα χωριά γιατί ήμουν ο “tata”. Είναι αλήθεια, ήμουν αρχηγός. Όμως μέχρι που έφυγα από το Teotitlan δε διέταζα. Ποτέ δεν ασκούσα μια καταναγκαστική εξουσία. Ήμουν κάτι σαν σύμβουλος και μεσολαβητής στις διενδξεις, όμως ποτέ δεν υπήρχε πραγματικά θέμα εξουσίας, αφού ξέραμε να ζούμε ειρηνικά μεταξύ μας, να συμπεριφερόμαστε σαν φίλοι και σαν αδέρφια”. Και τη φωνή του χρωμάτιζαν οι αναμνήσεις και η νοσταλγία.

“Και πόσο διαφορετικά είναι από τόσες απόψεις! Δείτε τον εργάτη εδώ στην πόλη του Μεξικό: δουλεύει δώδεκα ώρες τη μέρα για 25 μόνο centavos. Στην ύπαιθρο οι πεόνες στα τσιφλίκια είναι ακόμα χειρότερα. Δουλεύουν από την ανατολή μέχρι τη δύση του ήλιου, πολλές φορές περισσότερο και δεν παίρνουν περισσότερο από 12 centavos, λίγο καλαμπόκι και μια χούφτα φασόλια. Α, ναι, κι ένα χτύπημα με το μαστίγιο αν δεν δουλεύουν με την ταχύτητα που επιθυμεί ο επιστάτης”. Χωρίς να τους ξεφεύγει λέξη, τα παιδιά βλέπουν φορές-φορές σπίθες να βγαίνουν από τα σκούρα μάτια του πατέρα τους, βλέπουν τη δόνα Margarita που με τη σιωπηλή και ήσυχη της έκφραση επιβεβαιώνει τα λόγια του Teodoro.

Πώς να ήξεραν εκείνη τη στιγμή ότι επτά χρόνια αργότερα, ο δικτάτορας θα διέταζε δικαστές, πολιτικούς και στρατιώτες να μοιράσουν στους εκλεκτούς του τις κοινοτικές εκτάσεις της επαρχίας mazateca, όπως και την κοινοτική γη της Huautla, όπου ένα κοριτσάκι με το όνομα María Sabina συμπλήρωνε τον πρώτο χρόνο της ζωής του;

5.

Ο Teodoro, λίγο πριν φύγει από τη ζωή ζήτησε συγχώρεση από τη γυναίκα του γιατί ζήσανε στη φτώχεια. *Ήταν στο χέρι μου να σου προσφέρω ένα όμορφο σπίτι, ακριβά ρούχα, όλα όσα αποκτά κανείς με χρήματα. Όμως δεν μπορούσα να το καταφέρω με τρόπο που δεν θα μου στερούσε την ανθρωπιά μου, είπε με φωνή αδύναμη και βραχνή. Έπειτα κύτταξε τα παιδιά του και τους ζήτησε να μαλακώσουν τον πονο του. Να μην αφήσουν τον τύραννο να τους κλέψει την ανθρωπιά τους. Να θυμούνται πάντα πως είναι παιδιά ενός άντρα που ακολούθησε έντιμα το Benito Juárez στον ιερό πόλεμο για την ελευθερία του λαού. Να*

θυμάστε! είπε με την τελευταία του πνοή.

Και οι Flores Magon δεν θα ξεχάσουν ποτέ αυτά τα λόγια, ούτε την τελευταία πράξη της δόνας Margarita, όταν δέκα χρόνια αργότερα την επισκέφθηκε ετοιμοθάνατη ένας εκπρόσωπος του δικτάτορα. *Πές στα παιδιά σου να σταματήσουν να επιτίθενται στον πρόεδρο και η εξοχότητά του θα τους επιτρέψει να βγουν από τη φυλακή για να τους αποχαιρετίσεις, είπε ο χοντρός με τα καλοραμμένα ρούχα, παίζοντας με το σομπρέρο του. Πείτε στον πρόεδρο Diaz ότι διαλέγω να πεθάνω χωρίς να δω τα παιδιά μου, πείτε του ότι προτιμώ να τους δω κρεμασμένους ή στη λαιμητόμο παρά να πάρουν πίσω οτιδήποτε έχουν πει ή έχουν κάνει, απάντηση από το κρεβάτι η φτωχή και καταβεβλημένη γυναίκα.*

6.

Είμαστε στο 1892. Χρονιά κρίσης. Στο San Luis Potosi, μέσα στην ξηρασία, την πείνα, την επιδημία τύφου και τη δραματική πτώση της τιμής του ασημιού, μια επιτροπή ζητά από την κυβέρνηση πολιτικές μεταρρυθμίσεις. Το φονικό μπαρούτι των Guggenheim δεν θ' αργήσει να φτάσει σαν απάντηση. Ο Camilo Arriaga, προετοιμάζει ένα κίνημα αντίστασης στον Diaz. Ο Librado Rivera σπουδάζει στο El Montecill, σχολείο που αργότερα θα διευθύνει. Στο Guanajuato η οικογένεια Guerrero Hurtado γιορτάζει τα δέκατα γενέθλια του έκτου γιού τους, του Praxedis Gilberto.

Την ίδια χρονιά ο Panchito Madero πηγαίνει στο Berkeley των ΗΠΑ για να μελετήσει τις νέες αγροτικές τεχνολογίες. Η βίαιη λεηλασία των ινδιάνικων εκτάσεων συνεχίζεται με μεγαλύτερη αποφασιστικότητα. Ο δικτάτορας επανεκλέγεται. Στις καρδιές και τη σκέψη των μεξικάνων αρχίζουν να βράζουν οι ιδέες του αγώνα, της δικαιοσύνης, της ελευθερίας. Ο μαγονισμός αρχίζει την μεγάλη του πορεία.

IV

Ο ΜΑΓΟΝΙΣΜΟΣ, ΡΙΖΟΣΠΑΣΤΙΚΟ ΡΕΥΜΑ ΤΗΣ ΜΕΞΙΚΑΝΙΚΗΣ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗΣ

Οι άνεμοι φέρνουν την καταιγίδα

Ο μαγονισμός ήταν ένα πολιτικό κίνημα που πήρε το όνομά του από τους αδερφούς Flores Magon από την Oaxaca. Εμφανίστηκε το 1892 σαν μια αυθόρμητη κι οργισμένη φωνή διαμαρτυρίας. Αργότερα συνδέθηκε στενά με άλλες επαναστατικές διαδικασίες, μέσα στις οποίες κατάφερε να διαχυθεί και να τις χαρακτηρίσει.

Στο μαγονιστικό κίνημα συμμετείχαν άντρες και γυναίκες με διαφορετικό επάγγελμα, από διαφορετικές επαρχίες

Librado Rivera

Praxedis Guerrero

της χώρας, από διαφορετικές φυλές. Ο δάσκαλος Librado Rivera, οι δημοσιογράφοι Flores Magon, μικρέμποροι, όπως ο Carillo Puerto, ινδιάνοι όπως ο Candido Donato Padua και ο Baca Calderon, στρατιωτικοί όπως ο M. M. Diéguez, ο ποιητής και αντάρτης από το Guanajuato Praxedis G.

Guerrero, ο Prisciliano Silva και ο Manuel Chao από την Chihuahua, ο Alolfo C. Gurrion από τη Juchiteca.

Πολλοί θα πεθάνουν στη φυλακή ή στις βίαιες συμπλοκές με τον ομοσπονδιακό στρατό. Άλλοι θα καταλήξουν κυβερνήτες στις πολιτείες τους ή βουλευτές. Πολλοί θα πεθάνουν φτωχοί και γέροι.

Το μαγονιστικό κίνημα, όπως και άλλα λαϊκά ρεύματα, ηττήθηκε. Η επανάσταση πέθανε τη στιγμή που έγινε κυβέρνηση. Η ομάδα εξουσίας που χειραγώγησε το μεγάλο κοινωνικό κίνημα αναγκάστηκε να υιοθετήσει ορισμένες παλιότερες διακηρύξεις του μαγονισμού, ώστε να δώσει επαναστατικό χαρακτήρα σε ένα κείμενο που γεννήθηκε νεκρό, στο σύνταγμα του 1917. Χωρίς αμφιβολία, ο μαγονισμός υπήρξε η βασική δύναμη αντίστασης στη δικτατορία του Porfirio αλλά δεν κατάφερε να οδηγήσει στο θρίαμβο το προδευτικό του κοινωνικό σχέδιο.

Ορισμένοι από τους ερευνητές του μαγονιστικού φαινομένου, το αντιμετωπίζουν απλά σαν ένα κίνημα προδρομικό, δημοσιογραφικό ή αποκλειστικά αστικό (η περίπτωση του James D. Cockcroft). Άλλοι, όπως ο Armando Bartra, δίνουν μεγάλη βαρύτητα στην αναζήτηση αναλογιών με το μοντέλο της "Iskra", ερμηνεία που δεν λαμβάνει υπ' όψη τη μεγάλη παράδοση του αγροτικού και κοινοτιστικού σοσιαλισμού. Σύμφωνα με άλλους ερευνητές, ο μαγονισμός ήταν μια μηχανιστική εισαγωγή του ευρωπαϊκού αναρχισμού.

Υπάρχουν επίσης μελέτες για λογαριασμό των μετεπαναστατικών κυβερνήσεων που υποστηρίζουν μέχρι ηλιθιότητας ότι ο μαγονισμός υπήρξε η κορυφαία έκφραση του μεξικάνικου φιλελευθερισμού και ότι οι επιδιώξεις του υλοποιήθηκαν σχολαστικά από τους εκτελεστές της επανάστασης και αποτελούν την magna carta που υποτίθεται ρυθμίζει τη ζωή των κατοικώντων στο μεξικάνικο έδαφος. Από τη δική μας οπτική γωνία, καμιά από τις παραπάνω ερμηνείες δεν λαμβάνει υπ' όψη τις τις ιθαγενείς λαϊκές ρίζες, σημαντικό στοιχείο και γνώρισμα του μαγονισμού.

Το σύνταγμα έχει πεθάνει

Πάνω από την εξαθλίωση της τυραννίας, πάνω από τις ίντριγκες του κλήρου, πάνω από την κυριαρχία του κεφαλαίου και του милитарισμού, υψώνεται το μεγαλειώδες οικοδόμημα της αδελφοσύνης, της δημοκρατίας και της εθνικής ανάπτυξης. Μεταρρύθμιση, Ενότητα, Ελευθερία. Φεβρουάριος 1907, Φιλελεύθερο μανιφέστο.

Οι επαναστάτες που συγκροτούσαν το P.L.M. (Partido Liberal Mexicano: Φιλελεύθερο Μεξικάνικο Κόμμα), αναγνώριζαν τη μεγάλη επιρροή που είχαν ασκήσει πάνω τους το μεταρρυθμιστικό πνεύμα, ο αντικληρικαλισμός και ο αντιμπεριαλισμός των φιλελεύθερων της Μεταρρύθμισης. Αυτή η επιρροή φαίνεται καθαρά στα μόνιμα κριτικά κείμενα που καταδίκάζαν την εκκλησιαστική ιεραρχία και τον παραπλανητικό χαρακτήρα της θρησκείας.

Από τα 1892 ως το 1903 ο μαγονισμός θα υπερασπίζεται ανοιχτά την ισχύ του συντάγματος της 5ης Φλεβάρη του 1857. Οι φιλελεύθεροι συνεχώς κατάγγελλαν τις παραβιάσεις αυτής της νομικής ρύθμισης που συνεχώς διέπρattαν δικαστές, γραφειοκράτες και άλλοι αξιωματούχοι.

Την πλειοψηφία των φιλελεύθερων ομάδων την απασχολούσαν ζητήματα αντικληρικά. Ο Ricardo Flores Magon όμως, παρεμβαίνοντας στο Πρώτο Φιλελεύθερο Συνέδριο αμφισβήτησε την τυραννία του Porfirio. Η γενναία τοποθέτηση του εικοσιεπτάχρονου νέου από την Oaxaca έφερε το θέμα του αντιπορφρισμού στο φιλελεύθερο προσκήνιο.

Την πρώτη περίοδο οι φιλελεύθεροι αφιέρωναν μεγάλο μέρος της δραστηριότητάς τους στις πολυάριθμες εκδόσεις που ήταν τα βασικά εργαλεία αμφισβήτησης, προπαγάνδας και διάδοσης ιδεών. Οι φιλελεύθερες εφημερίδες ήταν ακάθι για τα μέλη της κυβερνητικής κλίμακας, αφού όχι μόνο τους αμφισβητούσαν αλλά και τους ειρωνεύονταν μέχρι γελοιοποίησης.

Η επιλογή του αγώνα μέσω του τύπου, ήταν για τους φιλελεύθερους αποτέλεσμα μιας μακράς παράδοσης της οποίας ολοφάνεροι εκφραστές ήταν ο Francisco Severo Maldonado και ο Rafael Zayas Entriquez που ομολογούσε: "Ήταν φορές που ευχόμασταν τα λόγια μας να ήταν η άσβεστη λάβα του ηφαιστείου που ασταμάτητη στο διάβα της θα κατάπινε και το τελευταίο ίχνος των καθυστερημένων αντιλήψεων για να θεμελιώσουμε μια κοινωνία πιο ανθρώπινη, στη βάση της πραγματικής ισότητας".

Σ' αυτήν την παράδοση του έντυπου αγώνα ξεχωρίζουν ο Francisco Zarco και ο Guillermo Prieto που από τα φύλλα των εφημερίδων πραγματοποιούσαν βίαιες επιθέσεις ενάντια στον κλήρο και τα συντηρητικά κόμματα της αυτοκρατορικής βουλής.

Οι φιλελεύθεροι, κατά τη δικτατορία Diaz, χρησιμοποιούσαν επίσης τις δημόσιες ομιλίες, σαν σημαντικό μέσο προπαγάνδας. Οι ομιλητές, στις συγκεντρώσεις, αναφερόταν στην 5η του Μάη, στην 5η του Φλεβάρη ή στο 1810 και προχωρούσαν στην καταγγελία των

φρικαλεοτήτων των πολιτικών ηγετών και των αφεντικών.

Η αντιιμπεριαλιστική παράδοση των φιλελεύθερων της εποχής του Πολέμου Εναντία στην Επέμβαση, καθοδηγούσε τους φιλελεύθερους των αρχών του αιώνα. Με διάφορα μέσα καταδίκιζαν τους στενούς δεσμούς του δικτάτορα με τους ξένους εκμεταλλευτές.

Η αναρχία ταξιδεύει στο Μεξικό

Οι ιδέες του κοινωνικού μετασχηματισμού που προωθούσε ο ευρωπαϊκός σοσιαλισμός βρήκαν γόνιμο έδαφος στο Μεξικό, ήδη από τον 19ο αι. επηρεάζοντας με άμεσο τρόπο πολλά λαϊκά κινήματα. Από τη "Σχολή του Φωτός και του Σοσιαλισμού" στο ταραχώδες Chalco μέχρι τις μπουτουαλιστικές συνεργατικές ενώσεις των χειροτεχνών, ο ευρωπαϊκός σοσιαλισμός άφησε καθαρά το σημάδι του αγώνα για την ισότητα.

Ενώ στην Ευρώπη οι αναρχικοί και οι μαρξιστές συγκρούονταν στην Πρώτη Διεθνή, ο Zalacosta, ο Santa Fe, ο Jose Maria Gonzalez και ο Juan de la Mata Rivera διέδιδαν το εξισωτικό ιδανικό του ευρωπαϊκού σοσιαλισμού, μέσα από συγκεντρώσεις, εφημερίδες αλλά και αγροτικές εξεγέρσεις.

Από τα διάφορα ρεύματα του ευρωπαϊκού σοσιαλισμού, ο αναρχισμός είναι που θα επηρεάσει περισσότερο το Οργανωτικό Συμβούλιο του P.L.M.

Ο αντικρατισμός, ο αθεϊσμός, η ισότητα και η περιφρόνηση στις εκλογικές διαδικασίες, προσέλκυαν αμέσως ένα κομμάτι του P.L.M. Εξ' άλλου οι διώξεις, οι φυλακίσεις, η εξορία, είχαν ήδη οδηγήσει αυτό το κομμάτι να θεωρεί την ριζοσπαστική εξέγερση σαν τη μόνη έξοδο από τη δικτατορία Diaz.

Ο Librado Rivera, δάσκαλος από το Potosi, θυμάται ότι ήδη από το 1900 στους φιλελεύθερους κύκλους διαβαζόταν έργα του Jean Grave, του Malatesta, του Kropotkin, του Reclus, του Tarrida de Marmol και άλλων. Το "Θεός και Κράτος" του Μπακούνιν ήταν περιζήτητο στους φιλελεύθερους του Μεξικό.

Το Οργανωτικό Συμβούλιο του P.L.M. δεν έδινε στις ανακοινώσεις του μια κατεύθυνση ανοιχτά αναρχική, παρά μόνο μετά το 1906, χωρίς αυτό να το εμποδίζει να οργανώνει ήδη από το 1904 ένοπλες ομάδες σε δώδεκα τουλάχιστον πολιτείες της μεξικάνικης ομοσπονδίας.

Η αποδοχή της αναρχικής κοσμοθεωρίας από το Συμβούλιο εκφράζεται καθαρά στην επιστολή που έστειλε ο Ricardo Flores Magon στον αδερφό του Enrique και στον Praxedis G. Guerrero στις 13 του Ιούνη 1908. Αυτή η εξέλιξη οδήγησε από τη μια μεριά στην επιδίωξη και σύναψη σχέσεων με αναρχικούς από διάφορες χώρες και κυρίως με τους αναρχοσυνδικαλιστές της I.W.W. των ΗΠΑ, ενώ

από την άλλη μεριά ένας μεγάλος αριθμός φιλελεύθερων στράφηκε πλέον στην υποστήριξη του Madero.

Ο Juan Sarabia, τελικός συντάκτης του προγράμματος του P.L.M. του 1906, περιόρισε κάπως στην τελική μορφή του τις αναρχικές τάσεις, δίνοντάς του ένα χαρακτήρα μεταρρυθμιστικό. Την ίδια χρονιά ωστόσο, το P.L.M. διένειμε μια διακήρυξη που καλούσε τον πληθυσμό να πάρει τα όπλα ενάντια στη δικτατορία.

Στα μανιφέστα του 1911 πλέον οι αναρχικοί του P.L.M. στοχεύουν άμεσα ενάντια στην καταραμένη τριάδα: κεφάλαιο, εξουσία, κλήρος. Καλούν σε εξέγερση, απαλλοτριώσεις και σχηματισμό ένοπλων πολιτοφυλακών.

Τον Μάρτη του 1918 κυκλοφορεί το τελευταίο μαγονιστικό μανιφέστο που είναι μια πρόσκληση στους αναρχικούς όλου του κόσμου για την μετατροπή της φρικαλεότητας του 1ου παγκόσμιου πολέμου σε επανάσταση. Το μανιφέστο τελειώνει με το σύνθημα "Tierra y Libertad" (Γη και Ελευθερία), όπως και στα περισσότερα κείμενα του P.L.M., σύνθημα που υιοθετήθηκε χρόνια πριν με πρωτοβουλία του Praxedis G. Guerrero από το κίνημα των ναρόντικων στη Ρωσία.

Αυτό το μανιφέστο θα στοιχίσει στον Ricardo Flores Magon την τελευταία φυλάκιση και το θάνατό του.

V.

Η ΚΟΙΝΟΤΙΣΤΙΚΗ ΠΑΡΑΔΟΣΗ ΣΤΟΝ ΜΑΓΟΝΙΣΜΟ

Θεωρώ ότι ο μεξικάνικος λαός είναι ώριμος για τον κομμουνισμό γιατί τον έχει εφαρμόσει, τουλάχιστον τμηματικά, αιώνες πριν.

Ricardo Flores Magon

Ο αγώνας που από αιώνες διεξήγαγαν οι ινδιάνικες εθνότητες, η σθεναρή τους αντίσταση και η κοινοτιστική τους παράδοση, κατέχουν αναμφίβολα σημαντική θέση στη σκέψη και τη δράση των μαγονιστών.

Οι ινδιάνικοι λαοί συμμετείχαν με αποφαστικό τρόπο στην αποδυνάμωση και την πτώση της δικτατορίας Díaz.

Στις αρχές του αιώνα, οι ινδιάνοι βρισκόνταν στην τελευταία βαθμίδα της καπιταλιστικής εξασθλίωσης. Ινδιάνοι ήταν οι πεόνες στα τσιφλίκια, στα ορυχεία, αλλά και στην κατασκευή των σιδηροδρομικών γραμμών δούλευαν κυρίως ινδιάνοι.

Πολυάριθμες ενέργειες του P.L.M. είναι άμεσα συνδεδεμένες με τη σκέψη και τους τρόπους αγώνα των ινδιάνων. Η ινδιάνικη υπόθεση είναι παρούσα στις διακηρύξεις, τις συγκεντρώσεις, τα άρθρα, τα προγράμματα, τις κινητοποιήσεις. Οι μαγονιστές, πολλοί από τους οποίους ήταν ινδιάνοι ή είχαν στενές σχέσεις με ινδιάνους, απαιτούσαν την εφαρμογή της κοινοτιστικής ιδιοκτησίας και προχωρούσαν στην ανάκτηση των γαιών μέσω απαλλοτριώσεων και εξεγέρσεων.

Τα αδέρφια Magon δεν είχαν επηρεαστεί μόνο από τον πατέρα τους Teodoro, που ήταν κοινοτικός εκπρόσωπος των χωριών της περιφέρειας του Teotitlan del Camino. Επηρεάστηκαν επίσης από τον Palomares, τον Kankun, τον Donaciano Perez και τόσους άλλους που είχαν ινδιάνικο αίμα στις φλέβες τους και καθόρισαν την ένταξη του μαγονισμού στην παράδοση του μεξικάνικου κοινοτικού σοσιαλισμού.

Το σοσιαλιστικό ιδεώδες των μαγονιστών αναγνώριζε τη συμβουλευτική εκπροσώπηση, την κοινή εργασία και την κοινή κατοχή της γης σαν πατροπαράδοτες δομές των ινδιάνικων λαών που αντιπροσώπευαν μια επαναστατική προοπτική.

Στο πρόγραμμα του 1906 του P.L.M. εμφανίζονται δύο από τα ουσιαστικότερα αιτήματα των ινδιάνικων λαών, η επιστροφή των γαιών και ο σεβασμός στις κοινότητες.

Ο Ricardo Flores Magon υποδεικνύει άμεσα την ινδιάνικη παράδοση με τα γραπτά του, με τις προτάσεις του για μια ελευθεριακή κοινωνία στη θέση του καταρρέοντος "porfiriato".

Η επανάσταση, σύμφωνα με τον Magon πρέπει να εξασφαλίσει στο λαό το δικαίωμα στη ζωή μέσω της κοινής κατοχής της γης, αυτού του θεμελίου της ζωής, κατοχή απ' όλους, άνδρες και γυναίκες, κάτι που μόνο με την κοινωνική

επανάσταση μπορεί να επιτευχθεί. Η ευημερία και η ελευθερία θα επιτευχθούν μόνο με την έλλειψη κάθε είδους εξουσίας. *"Η πιο επείγουσα κοινωνική αναγκαιότητα στο Μεξικό, είναι η αξιοπρέπεια της φυλής..."*

Ο Magon, στα γραπτά του 1911, τονίζει ότι η κατάληψη, με τα όπλα, των τσιφλικιών από τους ινδιάνους και η από κοινού καλλιέργειά τους αποτελεί ένα σπουδαίο οικονομικό και κοινωνικό μετασχηματισμό. Αντίθετα με τους ισχυρισμούς των δογματικών σοσιαλιστών, ο Magon τονίζει ότι οι "bandidos", που τόσο πολύ τρομοκρατούν τους αστούς, δεν χρειάζεται να διαβάσουν Κροπότκιν ή Μαρξ για να πραγματοποιήσουν την κοινωνική επανάσταση. Όπως γράφει στη "Regeneracion" *"Έχουμε διαδόσει στους αδερφούς μας των διαφόρων φυλών που στερήθηκαν τη γη τους το σύνθημα της άμεσης ανακατάληψής της. Οι δυνάμεις μας θα τους υποστηρίξουν σ' αυτό το έργο της αποκατάστασης"*.

Ο μεξικάνικος λαός είναι ώριμος για τον κομμουνισμό γιατί τον έχει ήδη βιώσει και τον βιώνει. Οι κοινοτικές κτήσεις, τα calpull, η κοινή εργασία, οι μηχανισμοί εκπροσώπησης των φυλών και των κοινοτήτων, η λυσσασμένη ινδιάνικη αντίσταση, έχουν αφήσει βαθύ το σημάδι τους στη σκέψη και την πράξη των μαγονιστών.

Οι μαγονιστές καταγγέλλαν τις διώξεις και την εκμετάλλευση, συμμετείχαν στις συγκεντρώσεις, στις συνομηλικές ομάδες, στα ένοπλα σώματα, στην ινδιάνικη εξέγερση. Φρόντιζαν να διατηρηθούν στη μνήμη τα λόγια του Felipe Carrillo Puerto: *"Καταλαμβάνουμε τη γη των τσιφλικιάδων... αυτή η γη δεν ανήκει σε κανέναν ατομικά. Οι payas είμαστε ένας λαός κοινοτιστικός με μεγάλη αίσθηση της συλλογικής υπευθυνότητας. Τα εδάφη είναι κοινά και ανήκουν στην κοινότητα"*. Οι μαγονιστές συνδέθηκαν στενά με τους αγώνες των payas, των yaquis, των zoqueporolucas, των zarotecas, των nahuas και των ινδιάνων της Κάτω Καλιφόρνιας. Ο μαγονισμός έτσι εντάσσεται σε μια παλιά σοσιαλιστική παράδοση που διατηρείται μέσω της συλλογικής μνήμης και εκφράζει το πνεύμα του ινδιάνικου κοινοτισμού που αναμφίβολα ορθώνεται σαν ισχυρό εμπόδιο στην ανάπτυξη ενός καπιταλιστικού μοντέλου εκμετάλλευσης κάθε φυσικού πλούτου, ενός μοντέλου ισοπεδωτικού, συγκεντρωτικού και δυτικού.

Το σύνθημα "Viva Tierra y Libertad" που ξεσήκωσε τόσες επαρχίες της μεξικάνικης επικράτειας προκαλούσε πανικό στους προύχοντες, τους τσιφλικιάδες και τους πολιτικούς που υπό την προστασία του αξιότιμου Porfirio είχαν αιμαλώτισει ολόκληρους λαούς, ισοπεδώνοντας την ταυτότητά τους και είχαν φουσκώσει τους τραπέζικούς τους λογαριασμούς με το αίμα, τον ιδρώτα και τα δάκρυα των ινδιάνων εργατών.

Η σύνδεση του μαγονισμού με τον ινδιάνικο αγώνα δημιούργησε σε μεγάλο βαθμό τις προϋποθέσεις ώστε, μέσω του ένοπλου αγώνα, οι ινδιάνοι αγρότες να καταφέρουν να επανακτήσουν και να προφυλλάξουν τη γη τους.

VI

Μαγονιστές και ινδιάνοι μαζί στην ένοπλη εξέγερση

"Ήδη από τότε είχαν αρχίσει να μπαίνουν στη Milpa Alta κάποιοι που τους λέγαν otomíes και zapotecos... Καθώς προχωρούσαν οι zapatistas ακουγόταν διαφορετικές γλώσσες".

Dona Luz Jiménez

Οι εκπρόσωποι του Οργανωτικού Συμβουλίου του P.L.M. διατρέχαν τη χώρα συλλέγοντας πληροφορίες και πραγματοποιώντας συμφωνίες, ενώ ο πυρήνας που παρέμενε στις ΗΠΑ κρατούσε επαφές με τους φιλελεύθερους που σε πολλές περιοχές διατηρούσαν την αντίσταση ζωντανή. Πολλούς μήνες πριν τον ξεσηκωμό του 1906, το Συμβούλιο είχε ήδη δημιουργήσει στενούς δεσμούς με τους ινδιάνικους αγώνες.

Το P.L.M. είχε χωρίσει στρατιωτικά τη χώρα σε πέντε ζώνες. Η "Regeneracion", το έντυπό του όπλο, που τυπωνόταν σε περισσότερα από 30.000 αντίτυπα, κυκλοφορούσε σε πολλές περιοχές της χώρας. Ένας ταξιδιώτης θυμάται με πόση προσοχή μια εκατοστή ινδιάνων της Tarahumara άκουγαν την ανάγνωση ενός φύλλου της "Regeneracion".

Ο Hilario C. Salas διέδωσε την εξέγερση στους roroluca. Στο Yucatan, οι μαγονιστές κάλεσαν τους mayas στο δρόμο του πολέμου. Ο Abelardo Beave διέτρεχε τις σιέρρας της Oaxaca μιλώντας στους ινδιάνους για την εξέγερση που προετοιμαζόταν, όπως κάναν άλλοι μαγονιστές στους chontales της πολιτείας Tabasco και τους yaquis της Sonora.

Όταν ο Ricardo Flores Magón τόνιζε ότι ο νότος δεν είχε ποτέ ανεχτεί τους τυράννους, αναφερόταν φυσικά στη μεγάλη κοινοτιστική παράδοση που χαρακτηρίζει τους ινδιάνους αυτής της επαρχίας του Μεξικό. Και δεν αναφερόταν απλά σε μια δυσαρέσκεια, αλλά στον ένοπλο αγώνα.

Στο Morelos, ένας calpuleque του Anenecuilco συμφώνησε με τους γέροντες ότι είχε φτάσει ο χρόνος της εξέγερσης, ξεκινώντας έτσι τη ζαπατιστική εποποιία. Οι μαγονιστές με φανερή ικανοποίηση δημιούργησαν επαφές και πολλοί συμμετείχαν στις ένοπλες ομάδες του νότου, στον αγώνα των ξηπόλητων που κατέβηκαν από τα βουνά για να αποδώσουν δικαιοσύνη.

Μαγονιστικοί άνεμοι στο βορρά του Ισθμού

Στο βορειοανατολικό τμήμα του ισθμού του Tehuantepec βρίσκονται οι αυτοδιοικούμενες επαρχίες του Acayucan, Minatitlan και los Tuxtlas της πολιτείας Veracruz και η επαρχία Huimanguillo της πολιτείας Tabasco. Εκεί, το μαγονιστικό κίνημα και ο παραδοσιακός ινδιάνικος αγώνας συγχωνεύτηκαν, δίνοντας μια από τις πιο ριζοσπαστικές και δυνατές διαδικασίες της εξέγερσης ενάντια στον Díaz.

Από πολύ παλιά η περιοχή κατοικούνταν από τις εθνότητες zoque, roroluca, nahua και chontal που κατείχαν γη και δάση με πλούσια τροπική βλάστηση.

Αυτοί οι ινδιάνοι αντιμετώπιζαν τον αυταρχισμό και τις λεηλασίες πολύ καιρό πριν γεννηθεί σ' ένα χωριό της Mixteca

της Oaxaca ο Hilario C. Salas, που το 1906 θα γινόταν ένας από τους βασικούς υποκινητές της εξέγερσης που κατέργησε στην πράξη την κοινωνική ειρήνη που διακήρυσσαν οι γραφειοκράτες του Porfirio.

Μετά από πολλά σχέδια το καθεστώς είχε καταφέρει να υλοποιήσει τη σύνδεση με σιδηρόδρομο του ειρηνικού ωκεανού με τον κόλπο του Μεξικό.

Η κατασκευή είχε πραγματοποιηθεί από την αγγλική εταιρία Pearson & son LTD που διατηρούσε στενές σχέσεις με τον Díaz.

Η ανάπτυξη των λιμανιών του Salina Cruz και της πόλης του Μεξικό (Coatzacoalcos), όπως και η κατασκευή του εθνικού σιδηροδρομικού δικτύου του Tehuantepec επιτεύχθηκαν με την βίαιη λεηλασία των εδαφών και των δασών των κοινοτήτων της περιοχής.

Ο ίδιος ο Pearson, στην επαρχία Minatitlan μοναχά, απέκτησε την ιδιοκτησία 42.000 εκταρίων. Εκατοντάδες και χιλιάδες εκτάρια περιήλθαν στην κατοχή άλλων ξένων επιχειρηματιών που συγκρότησαν την βορειοαμερικανική εταιρία "Mexican Land & Co". Ξαφνικά τα τροπικά δάση,

Ricardo και Enrique Flores Magón

πανάρχαια κοινοτική κληρονομιά των ινδιάνικων λαών, καταμετρούνταν, περιφράσσονταν και καταγράφονταν στην περιουσία ξένων ή ντόπιων φίλων του δικτάτορα. Ο πεθερός του Díaz, ο Romero Rubio, πούλησε στον Pearson 133.000 εκτάρια γης.

Τα τροπικά δάση που βρίσκονταν κοντά σε ποτάμια, σε δρόμους και στη θάλασσα άρχισαν να εξαφανίζονται και στη θέση τους κατασκευάστηκαν μεγάλες αποθήκες όπου στοιβάζονταν το μαόνι και ο κέδρος. Τα δάση μετατρέπονταν σε τραβέρσες για τις σιδηροδρομικές γραμμές χωρίς την καταβολή οποιασδήποτε αποζημίωσης στους πατροπαράδοτους κυρίου τους.

Οι ινδιάνοι δεν υπόφεραν μόνο από την αρπαγή των παραγωγικών τους πόρων και την επιβολή της καταναγκαστικής εργασίας αλλά αντιμετώπιζαν και μια σειρά από κατασταλτικά μέτρα. Όποιος διαμαρτυρόταν, στελνόταν στις σέλβας του Quintana Roo ή της κοντινής Valle Nacional ή ακόμα δολοφονούνταν από τους "rurales". Από το σώμα των "rurales" του νότου, της Veracruz, θα προέλθει ο

σκοτεινός Francisco Cardenas, δολοφόνος του Madero και του Pino Suarez.

Αυτή η κατάσταση της βίας και της λεηλασίας είχε δημιουργήσει στον ινδιάνικο πληθυσμό τη δυσaréσκεια που θα επέτρεπε την ανάπτυξη μιας βίαιης και μαζικής αντίδρασης σ' αυτό που αντιπροσώπευε η δικτατορία Diaz.

Όταν το 1904 εμφανίστηκε στην περιοχή ο απεσταλμένος του P.L.M. οι ινδιάνοι ανέπτυσαν νόμιμη δράση για την επανάκτηση των λεηλατημένων. Στη συλλογική μνήμη όμως των χωριών των zoque - rojoluca υπήρχαν ζωντανές οι περασμένες τους εξεγέρσεις.

Ο Santiago Martinez Hernandez αφηγείται σε διάλεκτο rojoluca στους δασκάλους Rufino και Emilio Pascual πως: "στα τέλη του 19ου αιώνα και στις αρχές του 20ου, οι κοινότητες της σιέρρας του San Pedro Sotearan προσπαθούσαν να εξασφαλίσουν τα όρια των εδαφών τους και να ανακτήσουν αυτά που τους είχαν αφαιρεθεί. Τότε εμφανίστηκαν η προπαγάνδα και οι οργανωτικές προσπάθειες του μεγάλου P.L.M., των αδελφών Flores Magon και άλλων ομοϊδεατών τους". Ο Santiago Martinez αναπολεί: "όταν ο Hilario C. Salas έφτασε στο San Pedro Sotearan οι ινδιάνοι της σιέρρας ήταν πολύ αγανακτισμένοι γιατί τους είχαν αρπάξει τα εδάφη τους".

Το 1904 και το 1905 δημιουργήθηκαν φιλελεύθεροι σύλλογοι στην Chinameca και το Puerto Mexico, αποτελούμενοι κυρίως από εργάτες των εθνικών σιδηροδρόμων του Tehuantepec.

Από το φιλελεύθερο σύλλογο "Vicente Guerrero", της Chinameca θα προέλθει ο Cantido Donato Padua και ο Enrique Nova που θα παίξουν σημαντικό ρόλο στα μετέπειτα γεγονότα.

Ο Enrique Nova ήταν συνεργάτης της "Regeneración", με τα κείμενά του απαιτούσε την άμεση επιστροφή των κλεμμένων κοινοτικών εκτάσεων.

Το 1905 και το 1906 οι μαγονιστές ανάπτυξαν μια πλούσια δραστηριότητα προπαγάνδας και επαφών με εκπροσώπους ινδιάνων και ινδιάνικες κοινότητες.

"Ο Hilario C. Salas ήταν ο απεσταλμένος του Οργανωτικού Συμβουλίου του P.L.M. στην πολιτεία Veracruz. Είχε επαφές με πολλούς συντρόφους στην επαρχία. Τις τελευταίες μέρες του 1905 διέτρεχε όλη τη σιέρρα του San Pedro Sotearan", θυμάται ο Santiago Martinez Hernandez.

Η συνεχής επέκταση των ιδιοκτησιών των Pearson και της εταιρίας "Veracruz Land & Cattle Co" που σε μικρό χρονικό διάστημα απέσπασαν πάνω από 175.000 εκτάρια κοινοτικής γης, οδήγησε τους ινδιάνικους λαούς που είχαν ήδη κουραστεί από τις νομικές διαδικασίες στην ενθουσιώδη υιοθέτηση του φιλελεύθερου ιδεώδους. Έτσι, όταν τον Σεπτέμβρη του 1906 κυκλοφόρησε στην περιοχή η διακήρυξη με την οποία το P.L.M. καλούσε σε ένοπλο αγώνα, ο Albino R. Valencia, ο Rosendo A. Zapata, ο Donato Pascual, ο Cayetano Francisco, ο Hilario C. Gutiérrez και εκατοντάδες άλλοι ινδιάνοι σήκωσαν τα όπλα για να καταλάβουν το Puerto Mexico, το Acayucan, το Minatitlan, το Pajapan, το Ixhuatlan Sotearan και το Mecayapan.

Οι ινδιάνοι ήξεραν ότι είχε φτάσει η ώρα της εξέγερσης ενάντια στις λεηλασίες και τις αρπαγές των τσιφλικιάδων.

Στις 28 Σεπτέμβρη κατέλαβαν το Sotearan, το Mecayapan και το Pajapan.

Στις 30 Σεπτέμβρη, μια χιλιάδα ινδιάνων επιτίθεται στο Acayucan, νικιέται και οπισθοχωρεί στα βουνά. Στις 4 Οκτώβρη συνεχίζουν να αγωνίζονται γύρω από το Sotearan όπου καταφέρνουν να νικήσουν τον ομοσπονδιακό στρατό χάρη στις ενισχύσεις από το Juchitan.

Σε όλη την επαρχία ξεσπούν εξεγέρσεις που όμως μερικές μέρες μετά καταπνίγονται. Ξεσηκώνονται στο Acayucan, το Sotearan, τη Loma Larga, την Oluta, το Hueyapan, το Ixjuapan, το San Juan Evangelista, την Coacotla, την Coapiloloya, το Ixhuatlan και σε πολλές άλλες κοινότητες.

Η εξέγερση του Σεπτέμβρη - Οκτώβρη, ηττήθηκε. Πάνω από τετρακόσιοι εξεγερμένοι εκτοπίστηκαν στο San Juan de Ulua και τα χωριά τους πυρπολήθηκαν. Άλλοι κατάφεραν να κρυφτούν και ορισμένοι οργανώθηκαν σε μικρές ομάδες. Οι κοινότητες συνέχισαν τις νομικές διεκδικήσεις. Στο Ixhuatlan συνεχίστηκε ο αγώνας ενάντια στον τσιφλικιά Nicasio L. Rosaldo, με ξεχωριστή μορφή τον Daniel P. Gavilla.

Ο Salas και ο Padua παραμείναν στην περιοχή, δουλεύοντας με πολλή μυστικότητα και παρά το ανθρωποκνηνητό που είχε εξαπολυθεί κατάφεραν να ξαναδώσουν πνοή στον αγώνα. Ο Hilario C. Salas εγκατέλειψε την επαρχία για να μεταφέρει το μήνυμα της εξέγερσης στις πολιτείες Tlaxcala, Puebla και Oaxaca. Συνδέθηκε με υφαντουργούς και ινδιάνους αγρότες. Ένας από τους νέους συντρόφους του ήταν ο Domingo Arenas, της φυλής των nahua, που μερικά χρόνια μετά θα γίνει διοικητής του ζαπατίστικου στρατού στην επαρχία των ηφαιστειών.

Τον ίδιο καιρό ο Candido Donato Padua εντείνει την προπαγάνδα στη σιέρρα του Sotearan και έρχεται σε συμφωνία με τον επαναστάτη ηγέτη της φυλής chontal, τον Ignacio Gutiérrez. Και οι δύο παίρνουν τον τίτλο του συνταγματάρχη του μεξικανικού στρατού.

Τον Αύγουστο του 1910, ο διαβόητος bandido Santana Rodríguez Palafox αποδέχεται τον τίτλο του στρατιωτικού διοικητή και ειδικού εκπροσώπου του P.L.M.

Τον Οκτώβρη του 1910, ο Padua οργανώνει την απόδραση εξήντα yaquis. Ο Santanon και οι δυνάμεις του επιτίθενται στους "rurales" στο Amamaloya της Veracruz, όπου σκοτώνεται στις 17 Οκτώβρη. Τον Γενάρη του 1911 ο Padua επιτίθεται στο σταθμό της Chinameca και έπειτα κατευθύνεται στο Tabasco για να ενωθεί με την ομάδα του Ignacio Gutiérrez που από καιρό προετοίμαζε τον ένοπλο αγώνα.

Το Φλεβάρη του 1911 ο Salas φυλακίζεται στην πόλη του Μεξικό μετά από εντολή του Francisco Madero. Η εξαπλώση του τσιφλικιού Corral Nuevo πάνω σε κοινοτικές εκτάσεις, μετά από απόφαση της κυβέρνησης Madero, θα διατηρήσει τους ινδιάνους του νότου του Veracruz στο δρόμο του πολέμου για πολύ καιρό μετά τη δολοφονία, το 1914, του Hilario Salas.

Ο Padua συμμετείχε στις πολεμικές επιχειρήσεις στην πολιτεία Tabasco, όπου και τραυματίστηκε βαρεια.

Η ήττα της επανάστασης σήμαινε και το τέλος της

επανάκτησης των κοινοτικών γαιών των ινδιάνων του νότου του Veracruz. Τις δεκαετίες του '40 και του '50 η κοινοτική γη θα αποκατασταθεί εν μέρει με τη δημιουργία των ejidos. Η πλειοψηφία των εξεγερμένων θα πεθάνουν φτωχοί. Ο Candido Donato Padua θα είναι ένας από τους ιδρυτές της Αναρχικής Ομοσπονδίας του Μεξικό, τη δεκαετία του '40. Μέχρι το θάνατό του θα διαδίδει ένα μήνυμα ριζοσπαστικού αγώνα.

Πρόσφατα, το 1985, ο αγώνας 20.000 ινδιάνων nahua του Rajarapn θα καταφέρει να σταματήσει, μετά από φυλακίσεις και συμπλοκές, τη νέα απόπειρα λεηλασίας της μεξικάνικης κυβέρνησης, αυτή τη φορά μέσω της PEMEX.

Όπως δεν έχει πεθάνει στη μνήμη των ινδιάνων του νότου η μαγονιστική εποποιία, έτσι δεν έχει τελειώσει και ο αγώνας των λαών του Ισθμού, μιας επαρχίας όπου η πετρελαϊκή κτηνωδία καλεί σε εξέγερση.

Η ινδιάνικη Oaxaca ξεσηκώνεται

Στην πολιτεία Oaxaca τα προβλήματα του καπιταλιστικού εκσυγχρονισμού οξύνθηκαν με την κατασκευή των σιδηροδρομικών γραμμών Nacional de Tehuantepec και Mexicano del Sur. Κατά τη διάρκεια της δικτατορίας Diaz, πολυάριθμες ινδιάνικες κοινότητες αντιμετώπισαν αρπαγές γης από ξένες εταιρίες, συχνά εξ αιτίας του ορυκτού τους πλούτου. Στην κλίμακα της ξένης διείσδυσης, η Oaxaca κατείχε την τέταρτη θέση σε εθνικό επίπεδο.

Ο δεσποτισμός των κυβερνώντων και η τεράστια διαφθορά των πολιτικών ηγετών, δημιούργησαν το γόνιμο έδαφος ώστε στην Oaxaca, πολιτεία κατοικούμενη κυρίως από ινδιάνους, ν' ανθήσουν και να υψωθούν τα μαγονιστικά λάβαρα.

Ο πρώτος φιλελεύθερος σύλλογος ιδρύθηκε το 1900 στο Cuicatlan, με πρωτοβουλία του "Don Retumbo" Odrizozola. Σύντομα εμφανίζονται νέοι σύλλογοι σ' όλη την πολιτεία.

Οι νεαροί μαγονιστές Adolfo C. Gurrion και Plutarco Callegos ιδρύουν, το 1906, την εφημερίδα "La Semecracia" απ' όπου επιτίθενται ενάντια στους κυβερνώντες και την αδικία.

Με το P.L.M. συνδέονται επίσης ο Miguel Maraver Aguilar που συμμετείχε στο κίνημα του 1896, ο Sebastian Ortiz που θα πρωταγωνιστήσει στην επανάσταση του 1911 και ο μηχανικός Angel Barrios, με το πολεμικό

ψευδώνυμο Abelardo Beave που θα συνδεθεί στενά με το Ricard Flores Magon και θα γίνει στρατηγός στο στρατό του Zapάτα.

Σύντομα οι μαγονιστές της Oaxaca αντιμετωπίζουν διώξεις και φυλακίσεις στα κάτεργα του Son Juan de Ulua. Οι καταγγελίες των αθλιότητων του Diaz θα συνεχιστούν, το 1907 - 1908, μέσα από την εφημερίδα "La Voz de la Justicia" (Η φωνή της δικαιοσύνης) του Faustino G. Olivera. Το 1907 ο Adolfo G. Gurrion θα επιστρέψει στον Ισθμό του Tehuantepec, όπου είχε γεννηθεί, για να διαπραγματευτεί την απελευθέρωση 500 ινδιάνων zarotecos που είχαν συμμετάσχει στην εξέγερση που είχε κηρύξει ο Che Gomez. Ο Adolfo C. Gurrion θα δολοφονηθεί τον Αύγουστο του 1913 με την κατηγορία της απόπειρας εξέγερσης.

Μετά το 1910, οι ινδιάνοι θα ξεσηκωθούν σε πολλές περιοχές της πολιτείας. Στην Oaxaca θα αναπτυχθεί ιδιαίτερα ο Ζαπατισμός, κυρίως στην επαρχία mixteca. Πολλοί μαγονιστές θα ενταχθούν στις γραμμές του Zapάτα, εισάγοντας στον αγώνα το σύνθημα "Viva tierra y libertad"!

Οι yaquis υψώνουν την κόκκινη σημαία

Μετά την εκτέλεση του αρχηγού Tetabiate, του Ιουλίου του 1901, οι yaquis, αντιμετώπι με μια γενοκτονία, θ' ακούσουν την θλιμμένη και οργισμένη φωνή του Tascachola που τους καλούσε να συνεχίσουν τον ιερό πόλεμο για τη γη. Ο Sibalaume θα γίνει αρχηγός του αντάρτικου των yaquis. Το 1908 απεσταλμένος του P.L.M. στις πολιτείες της Κάτω

Καλιφόρνιας και της Sonora είναι ο ινδιάνος Fernando Palomares. Η συμμαχία με τον αρχηγό Sibalaume είναι φυσικό γεγονός, όπως και η συμμαχία του P.L.M. με τους εξεγερμένους ινδιάνους tarahumara του αρχηγού Santa Perez.

Στις 31 Αυγούστου 1911, πεντακόσιοι yaquis καταλαμβάνουν το ομοσπονδιακό οχυρό της Pitahaya, στη Sonora. Στο οχυρό υψώνεται η κόκκινη σημαία. Πάνω της είναι γραμμένο ένα σύνθημα: "Tierra y Libertad"!

Ο Ricardo Flores Magon, από την εξορία, ενημερώνεται για το βέλος "Regeneracion" που χρησιμοποιούν οι yaquis. Το βέλος έχει πάνω του δεμένο δυναμική και προκαλεί στους ομοσπονδιακούς φοβερές απώλειες.

Ο πόλεμος των yaquis θα τελειώσει επίσημα το 1929. Πενήντα χρόνια συνεχούς πολέμου σχεδόν κατάφεραν

Προπαρασκευαστικό δελτίο του Διεθνούς Αναρχικού Συνεδρίου, που θα πραγματοποιούνταν στο Λονδίνο από τις 28/8 ως τις 2/9 του 1914 με κεντρικό θέμα τη μεξικάνικη επανάσταση... Όμως τον κοινωνικό πόλεμο "πρόλαβε" ο 1ος παγκόσμιος πόλεμος...

να πραγματοποιήσουν το παλιό όνειρο των στρατηγών του Díaz: να εξοντώσουν το "θηρίο".

Οι μαγονιστές τρομοκρατούν τη θεία τάξη

Στις αρχές του αιώνα ο βορειοαμερικανός δημοσιογράφος John Kenneth Turner θα περιγράψει την απάνθρωπη κατάσταση της εκμετάλλευσης των υπόδουλων *henequien* στο βορρά του Yucatan. Στο νότο της χερσονήσου οι εξεγερμένοι *mayas* συνέχιζαν να έχουν σαν πρωτεύουσα το παλιό Xatab, στην καρδιά του βασιλείου Cruz Parlante.

Οι φιλελεύθερες ομάδες μοίρασαν το πρόγραμμα του 1906 στο βορρά του Yucatan και προετοιμάζονταν για ένοπλη εξέγερση. Εξαπέλυσαν μια μεγάλη προπαγανδιστική εκστρατεία που συμπεριλάμβανε ανατινάξεις βομβών στο Terich, το Acanceh και χωριά των *mayas*. Το 1910 ξεσπά ένοπλο κίνημα στο Valladolid. Το κίνημα αποτυγχάνει, δεκάδες φυλακίζονται και τρεις μαγονιστές, οι Bonilla, Kankun και Albertos εκτελούνται.

Από την ένοπλη πάλη ξεχωρίζουν ο Rafael Camboa ή "Ravachoi" και ο Felipe Carrillo ή "Yaax Ich" που θα ιδρύσει το Σοσιαλιστικό Κόμμα του Νότου.

Ο Felipe Carrillo Puerto μεταφράζει στη γλώσσα των *mayas* το σύνταγμα του 1857 και δουλεύει με τους χωρικούς *maya* του Kaxatah και του Dzununcan. Ο Puerto ήταν σιδηροδρομικός και μικρέμπορος, αργότερα έδρασε στην απελευθερωμένη πολιτεία Morelos και τελικά επέστρεψε στο Yucatan όπου εκλέχτηκε κυβερνήτης.

Το 1918 θα προωθήσει μια διαδικασία απαλλοτριώσεων που θα του στοιχήσει τη ζωή. Ο σοσιαλισμός σύμφωνα με τον Carrillo Puerto βασίζεται στην κοινοτιστική παράδοση των *mayas*. Όπως λέει και ο ίδιος: "*κανείς δεν είναι ιδιοκτήτης της γης, όπως κανείς δεν είναι του αέρα, του ήλιου (...)* Το Yucatan είναι γη των *mayas*... ο λαός μας έχει μεγάλη ιστορία, πλούσια παράδοση, δυνατή μνήμη".

Το πρώτο μέλημα του Σοσιαλιστικού Κόμματος του Νότου ήταν η διανομή των κοινοτικών εδαφών στους ινδιάνους. Η μεγάλη συνεισφορά των παλιών φιλελεύθερων στην επανάσταση ήταν αυτή ακριβώς η απαλλοτρίωση της γης.

Οι αγρότες λένε "φτάνει" και το αποδεικνύουν με τις πράξεις τους.

*"Nemi Zapata! Nemi Zapata!
Nian ca namotata;
ayemo miqúi. Nemi Zapata!"
(Ο Ζαπάτα ζει! Ο Ζαπάτα ζει!
Δεν έχει πεθάνει, νάτος! Ο Ζαπάτα
ζει!)*

ινδιάνικο σύνθημα

Τον Ιούνιο του 1910 θ' αρχίσουν οι φλογεροί επαναστατικοί ξεσηκωμοί που το 1911 θα οδηγήσουν στην πτώση του καθεστώτος Díaz.

Η πολεμική αναταραχή που κατέκλυσε τη μεξικάνικη επικράτεια θα εμποδίσει την επικοινωνία μεταξύ των μαγονιστών, πολλοί θ' απομονωθούν και θα ενταχθούν στους αγροτικούς στρατούς.

Μετά την κατάληψη, το 1911, της Guadalupe και της Chihuahua από τον ελευθεριακό στρατό του Prisciliano Silva, βασικός εχθρός των μαγονιστών θα είναι ο Madero, γεγονός που θα διχάσει το P.L.M.

Οι μαγονιστές θα καταφέρουν να κρατήσουν για πάνω από πέντε μήνες μια εκτεταμένη περιοχή της Κάτω Καλιφόρνια. Ένοπλες ομάδες των μαγονιστών θα δρουν στο βορρά της χώρας για πάνω από δυο χρόνια.

Απ' το 1912 οξύνονται τα προβλήματα επικοινωνίας του πυρήνα του P.L.M. που δρούσε στις ΗΠΑ με τους μαγονιστές που με το όπλο στο χέρι αγωνίζονταν για τη γη στο Μεξικό.

Το 1913, ο μαγονιστής Antonio de P. Araujo πραγματοποιεί συνομιλίες με τον Ζαπάτα που προτείνει τη μεταφορά και την έκδοση της "Regeneracion" στην απελευθερωμένη πολιτεία Morelos. Οι μαγονιστές Barrios, Rangel, Díaz Soto, Gama και τόσοι άλλοι συμμετέχουν ενεργά στο στρατό του Ζαπάτα που αποτελείται σχεδόν αποκλειστικά από ινδιάνους *nahuas*, *mixtecos*, *amuzgos*, *otomies* κ.α. Η παρουσία των μαγονιστών θα επηρεάσει βαθιά τον ζαπατισμό.

Το 1914 και 1915, ο Ricardo Flores Magon μέσα από τις στήλες της "Regeneracion", θα υποστηρίξει ανεπιφύλακτα τον ζαπατισμό, τον οποίο θεωρούσε, σε αντίθεση με το κίνημα του Pancho Villa, υλοποίηση του επαναστατικού ιδανικού.

Στο βορρά της χώρας, οι μαγονιστικές πολιτοφυλακές συμμετέχουν στους αγροτικούς στρατούς του Lucio Blanco και των αδελφών Arrieta που ήταν οι πρώτοι που πραγματοποίησαν καταλήψεις και αναδιανομές γης.

Οι δυσκολίες επικοινωνίας των επαναστατών του Μεξικό με τον μαγονιστικό πυρήνα του βορρά θα οξυνθούν εξ αιτίας των διώξεων και φυλακίσεων πολλών μαγονιστών.

Το Οργανωτικό Συμβούλιο του P.L.M. θα επιτεθεί ενάντια στις κυβερνήσεις του Madero, του Huerta και του Carranza οι οποίοι θα ζητήσουν από την κυβέρνηση των ΗΠΑ την δίωξη των μαγονιστών "bandidos".

Στις συνθήκες ενός παγκοσμίου πολέμου αλλά και της εμφάνισης λαϊκών κινημάτων σε διάφορα σημεία του πλανήτη, ο πυρήνας του P.L.M. στις ΗΠΑ, θα απευθύνει μια έκκληση για παγκόσμια επανάσταση και θα υποστηρίξει τους εξεγερμένους που στο Texas, την Oklahoma και άλλα μέρη των ΗΠΑ, πήραν τα όπλα ενάντια στην κυβέρνηση.

Ο Ricardo Flores Magon θεωρούσε ότι ο θρίαμβος της μεξικάνικης επανάστασης ήταν άμεσα εξαρτημένος από την παγκόσμια επανάσταση, κυρίως από μια επανάσταση στις ΗΠΑ, αφού ήξερε καλά ότι οι μεγάλοι βορειοαμερικάνοι καπιταλιστές και ο στρατός τους ποτέ δεν θα επέτρεπαν την πραγματοποίηση μιας επαναστατικής διαδικασίας στο νότιο γείτονά τους.

Ο Ricardo Flores Magon δολοφονήθηκε στο κελί μιας βορειοαμερικάνικης φυλακής. Οι εναπομείναντες μαγονιστές συνέχισαν τον αγώνα μέχρι την τελευταία τους πνοή, πιστοί στη διακήρυξη του 1914: "**Να αγωνιστούμε με τον ίδιο πάντα ενθουσιασμό, μέχρι τη νίκη ή το θάνατο. Viva Tierra y Libertad!**"

VII ΜΕΡΙΚΑ ΤΕΛΙΚΑ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Το μαγονιστικό κίνημα ήταν το ριζοσπαστικότερο ρεύμα στη διαδικασία που έμεινε γνωστή ως "μεξικάνικη επανάσταση", το ελευθεριακό του πρόγραμμα συγχωνεύτηκε με τις απαιτήσεις για την επιστροφή των γαιών των ινδιάνικων λαών.

Η Ιστορία, στο βαθμό που γράφεται από τους νικητές, μας παρουσιάζεται παραμορφωμένη. Έτσι για τους ιστορικούς η ινδιάνικη συμμετοχή στα γεγονότα είναι ανύπαρκτη.

Από τον καιρό του Tlacaehlel, ξέρουμε ότι η καταστροφή και ο έλεγχος της λαϊκής μνήμης είναι αναπόσπαστο μέσο για την διατήρηση της εξουσίας. Στην εποχή μας, η κυρίαρχη ομάδα χρησιμοποιεί διάφορες μεθόδους για να το επιτύχει. Οι ισχυροί ξέρουν καλά ότι ένας λαός χωρίς μνήμη είναι αδύναμος και ελέγχεται εύκολα, γι' αυτό έχουν μετατρέψει το μαγονισμό σε ονομασίες δρόμων και πλατειών και φιλολογικό θέμα για τις δημαγωγικές τους εξαγγελίες.

Εμείς ξέρουμε καλά ότι ο μαγονισμός δεν έχει πεθάνει, ότι η μαγονιστική σκέψη συνεχίζει να επηρεάζει τον αγώνα του μεξικάνικου λαού. Όταν η νεολαία διαδηλώνει στις απομακρυσμένες γειτονιές της πόλης του Μεξικό φωνάζοντας "η κυβέρνηση δεν μας θέλει γιατί είμαστε μαγονιστές", όταν οι οδηγοί της Chiapas και της Oaxaca συγκρούονται με τον κρατικό συνδικαλισμό που προσπαθεί να διαλύσει την οργάνωσή τους "Εθνικό Συνδικάτο Flores

Magon", όταν σε μια πόλη κατειλημμένη από χιλιάδες στρατιώτες μπορείς να διαβάσεις στην κύρια είσοδο του πανεπιστημίου ότι: "οι τύραννοι μας φαίνονται μεγάλοι, γιατί είμαστε γονατιστοί, να σηκωθούμε!", όταν συμβαίνουν όλα αυτά, τότε ξέρουμε ότι ο μαγονισμός δεν πέθανε και δεν θα πεθάνει αφού σημαντικά κομμάτια του μεξικάνικου λαού έχουν αποφασίσει να συνεχίσουν τον αγώνα. Σ' ένα Μεξικό της αδικίας, όπου πάνω από ένα εκατομμύριο νεκροί οδήγησαν στην εγκαθίδρυση μιας "επαναστατικής" κλίκας που σε συνεργασία με ξένα συμφέροντα εφαρμόζει μια εντατική διαδικασία καπιταλιστικού εκσυγχρονισμού που δεν είναι τίποτα άλλο παρά η καταστροφή της χώρας, σε ένα τέτοιο Μεξικό, ξέρουμε ότι ο μαγονισμός θα είναι παρών για να τελειώνουμε με τους τρελλούς καιρούς!

Ιούνιος 1986

¹ Στη γλώσσα των *nahuas*, ο φόρος σε είδος ή σε εργασία που εισέπρατταν οι μεξικάνοι ιερείς.

² Στη γλώσσα των *Yaquis* οι λευκοί και οι *mestizos*.

³ Ειρωνικός πολεμικός χορός των *Yaquis*.

⁴ Εφημερίδα που εξέδιδε ο Λένιν, σαν όργανο του Ρώσικου Σοσιαλδημοκρατικού Κόμματος, μέσω της οποίας προσπαθούσε να επιτύχει τη συγκρότηση του "κόμματος της εργατικής τάξης".

Ο ΕΜΙΛΙΑΝΟ ΖΑΠΑΤΑ ΚΑΙ Η ΜΕΞΙΚΑΝΙΚΗ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗ

1. Πολιτική, κοινωνική και οικονομική κατάσταση στο Μεξικό στις αρχές του αιώνα

Λιγότερες από 300 οικογένειες κατέχουν πάνω από το μισό της γης, 840 γαιοκτήμονες κατέχουν 1.300.000 τετραγωνικά χιλιόμετρα, το 66% της εθνικής επικράτειας. Οι μεταρρυθμίσεις του 1856-1860 είχαν σκοπό την κατάργηση της μη ατομικής ιδιοκτησίας. Τα μέτρα έθιξαν την εκκλησιαστική περιουσία αλλά κυρίως τα κοινοτικά κτήματα "ejidos" των ινδιάνων αγροτών. Στην Κάτω Καλιφόρνια, 30 εκατομμύρια στρέμματα προσφέρθηκαν σε 4 άτομα, στην Τσιουάουα 17 εκατομμύρια στρέμματα σε 1 άτομο, όπως και στα βορειοανατολικά, όπου, πάλι, 12 εκατομμύρια στρέμματα παραχωρήθηκαν σε 1 άτομο. Το 5% της συνολικής έκτασης του Μεξικού, 96 εκατομμύρια στρέμματα, ανήκει σε 17 άτομα. Το 80% του πληθυσμού του Μεξικού (15.000.000 στις αρχές του αιώνα) "ζούσε" από το αγροτικό μεροκάματο, σε συνθήκες δουλοπαροικίας στα μεγάλα αγροκτήματα.

Από το 1876 βρίσκεται στην εξουσία ο στρατηγός Πορφύριο Ντίας. Κυβερνά με απίστευτη αυταρχικότητα, περιορισμένος από τους ειδικούς του συνεργάτες, τους "científicos" (επιστήμονες), συχνά ευρωπαίους που εκφράζουν τις θεωρίες του Σπένσερ για την αναγκαιότητα της υπόκλισης των αδυνάτων μπροστά στα ισχυρότερα και καλύτερα προετοιμασμένα στοιχεία. Οι μεγάλοι τρώνε τους μικρούς, οι μεγάλες επιχειρήσεις έχουν προβάδισμα απέναντι στις μικρές, η ιδιοκτησία της γης συγκεντρώνεται στα χέρια των πλουσιότερων γαιοκτημόνων. Η επιστήμη εν κινήσει είναι η κεφαλαιοκρατία που θριαμβεύει. Η καθιέρωση του "ley de fuga", η δολοφονία δηλαδή κάθε αντικαθεστωτικού με την πρόφαση τι προσπάθησε να αποφύγει τη σύλληψη, εξασφαλίζουν την πολιτική σταθερότητα, που μαζί με φορολογικές διευκολύνσεις "προσελκύουν το ξένο κεφάλαιο". Στην πραγματικότητα, διευκόλυνση, προς όφελος των ξένων, της αρπαγής πρώτων υλών. Τα τρία τέταρτα των πετρελαιοπηγών του Μεξικού είναι ιδιοκτησία επτά αμερικάνικων επιχειρήσεων κ.λ.π. κ.λ.π.

2. Τα επαναστατικά ρεύματα

Α. Οι παραδόσεις των ινδιάνικων κοινωνιών

Μεγάλο τμήμα του πληθυσμού είναι αμιγώς ινδιάνοι που ζούν σε συνθήκες ουσιαστικά δουλείας. Η οικονομική τους εξαθλίωση, σχεδόν γενοκτονία, και η πολιτιστική καταπίεση δεν είναι τα μόνα αίτια της εξεγερτικής τους στάσης. Η παράδοση των ινδιάνικων κοινωνιών είναι ο μη συγκεντρωτισμός στην κοινωνική οργάνωση και η κοινοκτημοσύνη της γης, η συλλογική κατοχή και καλλιέργεια των "ejidos". Ο αγροτικός σοσιαλισμός και τα αντιεξουσιαστικά στοιχεία της ινδιάνικης κοινωνίας καταστέλλονται βίαια από το καθεστώς Ντίας: το 1880 οι Γιάκις της Σονόρα αποδεκατίζονται και τα κτήματά τους διανέμονται σε Ισπανούς και μπάδες. Το 1901 ο στρατηγός Χουέρτα αναλαμβάνει να κατακτήσει τις τελευταίες φυλές των Μάγιας και το Γιουκατάν παραχωρείται σε πενήντα μεγαλοκτηματίες, ενώ δεκάδες χιλιάδες ινδιάνοι μετατρέπονται βίαια σε δουλοπάροικους. Οι ινδιάνικες εξεγέρσεις, πάντα ανοργάνωτες και με αιματηρή κατάληξη, είναι συχνές, με μεγαλύτερες αυτές του 1885 και 1898.

Β. Ο αναρχισμός

Ο αναρχισμός εμφανίστηκε στο Μεξικό πολύ νωρίς, το 1861,

με τον έλληνα αναρχικό Πλωτίνιο Ροδοκανάτη. Η ομοιότητα των βασικών αρχών του αναρχισμού με τους παραδοσιακούς ινδιάνικους τρόπους οργάνωσης οδήγησε στη γρήγορη εξάπλωσή του στους ινδιάνικους πληθυσμούς. Οι μαθητές του Ροδοκανάτη, Julio Chavez και Francisco Zalacosta, πρωτοστάτησαν στις αγροτικές εξεγέρσεις του 1868-9 και 1879 αντίστοιχα, εξεγέρσεις με σαφή αντιεξουσιαστικό χαρακτήρα που καταπνίγηκαν αιματηρά, ανάμεσα στους νεκρούς και οι Chavez και Zalacosta. Ο αγροτικός αναρχισμός οργανωτικά θα διαλυθεί τελείως, θα παραμείνει όμως ο απόηχος των αγροτικών εξεγέρσεων με δηλωμένη σοσιαλιστική κατεύθυνση.

Γ. Το εργατικό κίνημα

Οι πρώτες προσπάθειες οργάνωσης της μεξικάνικης εργατικής τάξης έγιναν από αναρχικούς, το 1869 και τις επόμενες δεκαετίες ο αναρχοσυνδικαλισμός θα είναι η κύρια τάση του περιορισμένου εργατικού κινήματος. Στις αρχές του αιώνα καταγράφονται 195.000 εργάτες και 500.000 βιοτέχνες. Οσοι απ' αυτούς, μια μικρή μειοψηφία δηλαδή, συνδικαλιζούνται ακολουθούσαν το δρόμο του επαναστατικού συνδικαλισμού και αντιμετωπίζουν την ωμή βία: Την 1η Ιούνη 1906 αναρχοσυνδικαλιστές οργανώνουν απεργία στα ορυχεία χαλκού W. Greene. Η επέμβαση του αμερικάνικου στρατού καταλήγει στη δολοφονία 200 απεργών. Αιματηρή κατάληξη έχει και η απεργία στα νηματοουργία του Ρίο Μπλάνκο, στη Βέρακρουζ, όπου και αυτή τη φορά την τάξη αποκαθιστούν μονάδες του στρατού.

Δ. Το P.L.M.

Στις αρχές του αιώνα ιδρύεται το P.L.M. (Φιλελεύθερο Μεξικάνικο Κόμμα). Σταδιακά και κάτω από την επίδραση του μεξικάνικου αναρχικού θεωρητικού, Ricardo Flores Magón, το P.L.M. παίρνει όλο και ριζοσπαστικότερες θέσεις μέχρι που υψώνει τον αναρχισμό και τον ελευθεριακό κομμουνισμό. Το P.L.M. είναι το βασικότερο κόμμα που εναντιώνεται στο Ντίας και η εφημερίδα του "Regeneracion" έχει μέση κυκλοφορία 30.000 τευχών. Τα μέλη του P.L.M. αποφασίζουν για λόγους τακτικής να μη δηλωθούν ανοιχτά ως αναρχικοί. Προτάσσουν όμως ως κεντρικό αίτημα το σύνθημα "Τη και ελευθερία" και την 1η Ιούλη 1906 από τον Σαιν Λούις του Μιζούρι δημοσιεύουν το πρόγραμμα του P.L.M. που μεταξύ άλλων προτείνει την κολλεκτιβοποίηση της γης και την πολιτική ομοσπονδιοποίηση. Ο βασικός πυρήνας του P.L.M. μεταφέρεται στις Η.Π.Α., όπου ζούν εκατοντάδες χιλιάδες μεξικάνοι και από κει συνεχίζει την έκδοση της "Regeneracion" που εισάγεται λαθραία στο Μεξικό και οργανώνει μιά σειρά από απεργίες όπως και τις εξεγέρσεις του 1906 στο Ακαουγιακάν και του 1908 στο Βιέσκας και το Λας Βάκας.

Ε. Ο Φρανσίσκο Μαδέρο και η ανερχόμενη αστική τάξη

Οι μόνοι οφελημένοι από το καθεστώς Ντίας είναι οι Μεξικάνοι μεγαλογαιοκτήμονες και οι ξένοι κεφαλαιούχοι. Η μεξικάνικη αστική τάξη οραματίζεται κοινωνικές και πολιτικές μεταρρυθμίσεις που θα της επιτρέψουν να αναρριχηθεί στην εξουσία. Ηγετική μορφή της ανερχόμενης αστικής τάξης είναι ο Φρανσίσκο Μαδέρο. Το 1909 δημοσιοποιεί το πρόγραμμα του Δημοκρατικού Κόμματος που δίνει βάρος στην τήρηση της συνταγματικής νομιμότητας, του σεβασμού των θεσμών και των ε-

κλογικών διαδικασιών, χωρίς να αναφέρεται στο βασικό πρόβλημα της γης. Η 26η Ιουνίου 1910 έχει οριστεί ως μέρα προεδρικών εκλογών. Ο Φρανσίσκο Μαδέρο είναι ο αντίπαλος στον Πορφύριο Ντίαζ υποψήφιος. Ο Πορφύριο Ντίαζ “επα-εκλέγεται” για έκτη, κατά σειρά φορά. Ο Φρ. Μαδέρο διαφεύγει στο Σαν Αντόνιο του Τέξας και αρχίζει προετοιμασίες για ένοπλο κίνημα.

3. Η επαναστατική δίνη

Απο το Σαν Αντόνιο του Τέξας ο Φρ. Μαδέρο, στις 5 Οκτώβρη 1910, δημοσιεύει τη “Διακήρυξη του Σαν Λουίς Ποτοσί”. Η “Διακήρυξη” κηρύσσει άκρυφες τις εκλογές, περιέχει επαγγελίες κοινωνικής προστασίας και μεταρρυθμίσεων προς τους εργάτες, επανόρθωση όλων των αδικιών που έγιναν προς τους ιδιάνους και, το κυριότερο, προβλέπει επιστροφή στους αρχικούς τους κυρίους, των εδαφών που είχαν αποσπασθεί βίαια απο το καθεστώς Ντίαζ. Μόλις η διακήρυξη του Μαδέρο γίνεται γνωστή, η ύπαιθρος παίρνει φωτιά, παντού ξεσπούν εξεγέρσεις. Σ’ όλη τη χώρα σχηματίζονται ένοπλες ομάδες που υποστηρίζουν τη “Διακήρυξη”. Η πρώτη μάχη γίνεται στην πόλη Γκερέρο της Τσιουάουα, στις 21 Νοέμβρη 1910, όταν ο Πασκουάλ Ορδόσκο επιτίθεται στο 3ο Σύνταγμα Ιππικού και τελικά, στις 30 Νοέμβρη καταλαμβάνει την πόλη. Τον Ιανουάριο του 1911, τα μέλη του P.L.M. κηρύσσουν ένοπλη εξέγερση στην Κάτω Καλιφόρνια προσπαθώντας να δώσουν αντιεξουσιαστική κατεύθυνση στην επανάσταση που βρίσκεται στα σπάργανα. Καταλαμβάνουν τις πόλεις Μεξικάλι, Λος Αλγοδόνες, Τεκάτε και Τιχουάνα και εφαρμόζουν τις αρχές του ελευθεριακού κομμουνισμού. Όμως στην υπόλοιπη χώρα οι εξεγερμένοι αγρότες αποδέχονται την αστική τάξη σαν διευθύντρια του αγώνα, εμπιστεύονται τις υπο-σχέσεις για θεσμικές μεταρρυθμίσεις που μοιράζει ο Μαδέρο, ο οποίος απο τις 15 Φλεβάρη 1911 έχει επιστρέψει από τις Η.Π.Α. για να τεθεί επικεφαλής του αγώνα. Οι μαχητές του P.L.M. απομονώνονται και όταν το Μάη του 1911 ο Ντίαζ παραιτείται και λίγες μέρες μετά ο Μαδέρο μπαίνει θριαμβευτικά στην πρωτεύουσα, η εξέγερση στην Κάτω Καλιφόρνια έχει πια ηττηθεί. Στις 15 Οκτώβρη 1911 ο Μαδέρο γίνεται πρόεδρος του Μεξικού και, σαν εκπρόσωπος της αστικής τάξης, ξεχνά όλες τις υποσχέσεις του. Οι ένοπλες συγχρούσεις φυσικά δεν τερματίζονται αντίθετα τώρα μόλις πραγματικά αρχίζουν. Η πλαστή όψη της “τάξης” του καθεστώτος Ντίαζ έχει καταρρεύσει χωρίς όμως να έχει σχηματιστεί μιά εναλλακτική λύση. Τα αλληλοσυγκρουόμενα συμφέροντα των διάφορων κέντρων εξουσίας της αστικής τάξης καθώς και των εκπροσώπων του πολιτικού καθεστώτος και των ξένων συμφερόντων θα προκαλέσουν μιά εικοσαετή περίοδο συμπλοκών. Τα πρόσωπα εμφανίζονται και εξαφανίζονται από τη σκηνή. Στάσεις, εξεγέρσεις, δολοφονίες. Στον πρωθυπουργικό και προεδρικό θώκο τα πρόσωπα εναλλάσσονται με ταχύ ρυθμό, ενώ συγχρόνως παραμένουν τα πραγματικά αίτια της επανάστασης. Από τις διάφορες προσωπικότητες και τις διάφορες ένοπλες ομάδες που εμφανίζονται μόνο μια δύναμη θα εκφράσει με ελκρίνεια και συνέπεια τις γνήσιες αρχές της επανάστασης, ο αγροτικός λαϊκός στρατός του Εμιλιάνο Ζαπάτα.

Ο Ζαπάτα γεννήθηκε το 1879 στην κομωπόλη Ανεουίλκα της πολιτείας Μορέλος, από οικογένεια σχετικά ευκατάστατων αγροτών. Από μικρός ξεχώρισε για τη φιλομάθεια και τον ανυπότακτο χαρακτήρα του που τον οδήγησε σε ενεργή ανάμιξη στις αγροτικές διενέξεις. Το 1909 εκλέγεται πρόεδρος του χωριού του

και πρωτοστατεί σε καταλήψεις και διανομές εδαφών των μεγαλοαγροκτημόνων. Με την έναρξη της επανάστασης του Μαδέρο τίθεται επικεφαλής της εξέγερσης στο νότο. Όταν αντιλαμβάνεται την προδοσία του Μαδέρο, δημοσιοποιεί τη “Διακήρυξη της Αγιάλα” (28 Νοέμβρη 1911) και υιοθετεί το σύνθημα του P.L.M. “Γη και ελευθερία”. Είναι η αρχή ενός σχεδόν δεκαετούς αμετακίνητου και αιματηρού αγώνα που θα τερματιστεί μόνο με τη δολοφονία του, μετά από προδοσία, στις 10 Απρίλη 1919, στην Τσιναμέκα. Οι λεπτομέρειες του μακρόχρονου αγώνα που ο στρατός του Ζαπάτα διεξήγαγε ενάντια σε διάφορες συμμαχίες των εκφραστών της, υπό διαμόρφωση, κυρίαρχης τάξης για να υλοποιήσει τη “Διακήρυξη της Αγιάλα” δεν έχουν τόση σημασία, όσο η συνέπης και αμετακίνητη στάση του. Θα σημειώσουμε μόνο τον ελιγμό της κυβέρνησης Καρράνσα που αποδυνάμωσε πολλά από τα επιχειρήματα του Ζαπάτα, καθώς με το νόμο της 6ης Ιανουαρίου 1915 (που δεν εφαρμόστηκε ποτέ) θεωρητικά υλοποίησε τη “Διακήρυξη της Αγιάλα”.

Το καθεστώς Καρράνσα, ακόμα, εμπόδισε τη συμμαχία αγροτών-εργατών που επιδίωκε ο Ζαπάτα καθώς ψήφισε φιλοεργατική νομοθεσία, όχι βέβαια με σκοπό την απαλλαγή των εργαζομένων από την εκμετάλλευση, αλλά για την στερέωση και την ανθεκτική οργάνωση της καπιταλιστικής εκμετάλλευσης. Απέτυχε επίσης η συμμαχία που επεδίωξε ο Ζαπάτα με τις εργατικές πολιτοφυλακές, τα “κόκκινα τάγματα” των αναρχοσυνδικαλιστών, αφού ο μαχητικός αθεϊσμός τους (πυρπόληση εκκλησιών κ.λ.π.) ερχόταν σε αντίθεση με τα θρησκευτικά αισθήματα μεγάλου μέρους των μαχητών του που ο Ζαπάτα δεν ήθελε να θίξει για να μην μεταποτιστούν από τα πραγματικά ζητήματα της επανάστασης.

Μετά τη δολοφονία του Ζαπάτα οι εσωτερικές ένοπλες συγχρούσεις της κυρίαρχης τάξης συνεχίστηκαν για μιά ακόμη δεκαετία, μέχρι το 1929 οπότε ιδρύθηκε το Εθνικό Επαναστατικό Κόμμα (P.N.R.) που με αυτά ή με άλλα αρχικά (P.R.M., P.R.I.) κυβερνά το Μεξικό μέχρι σήμερα.

10 Απρίλη 1919: ο Εμιλιάνο Ζαπάτα βαδίζει έφιππος προς το αγρόκτημα Τσιναμέκα για να συζητήσει με το συνταγματάρχη Γκουαχάρδο που τον έχει ειδοποιήσει ότι περνά με το μέρος του, μαζί με τις δυνάμεις του. Οι πόρτες του στρατοπέδου ανοίγουν. Η τιμητική φρουρά υψώνει τα όπλα της για να τον υποδεχτεί με τις τιμές που του αξίζουν, υψώνει τα όπλα της και μια ομοβροντία ξαπλώνει νεκρό τον αδάμαστο επαναστάτη. Αλλά ο Ζαπάτα ζει, μέσα από τις πράξεις και τις διακηρύξεις του στρατού του, (αποσπάσματα των οποίων παραθέτουμε στη συνέχεια), και συνεχίζει να εμπνέει την επανάσταση. Ο Ζαπάτα κρύβεται στη ζού-γκλα Λακαντόνα ...

ΔΙΑΚΗΡΥΞΗ ΤΗΣ ΑΥΑΛΑ

1. (...) Κηρύσσουμε το Francisco I. Madero ακατάλληλο για την πραγματοποίηση των υποσχέσεων της επανάστασης της οποίας υπήρξε πρωταγωνιστής, γιατί πρόδωσε τις αρχές με τις οποίες παραπλάνησε το λαό για να αναρριχηθεί στην εξουσία. Τον κηρύσσουμε ακατάλληλο να κυβερνήσει γιατί δεν έχει κανένα σεβασμό προς το νόμο και το δίκιο των λαών και γιατί προδίδει τη χώρα ξευτελίζοντας το αίμα και τους αγώνες του λαού για την ελευθερία του, συμπαρατασσόμενος με τους τοιφλικάδες, τους “científicos” και τους γαιοκτήμονες που μας σκλαβώνουν. Από σήμερα συνεχίζουμε την επανάσταση που αυτός ξεκίνησε, μέχρι

την πλήρη συντριβή των δικτατορικών δυνάμεων.

2. Για τους λόγους που προαναφέραμε καταργούμε το Francisco I. Madero από αρχηγό της επανάστασης και πρόεδρο της δημοκρατίας και θα αγωνιστούμε εναντίον του.

3. Αναγνωρίζουμε σαν αρχηγό της απελευθερωτικής επανάστασης το διάσημο στρατηγό Pascual Orozco, υπαρχηγό του Madero και σε περίπτωση που δεν αποδεχτεί ο ίδιος τη θέση, το στρατηγό Emiliano Zapata.

4. Το επαναστασιακό συμβούλιο της πολιτείας του Morelos διακηρύσσει επίσημα προς το έθνος ότι: υιοθετεί τη διακήρυξη του San Luis Potosi με τις προσθήκες που καταγράφονται στη συνέχεια, υπέρ των καταπιεσμένων λαών και θα υπερασπιστεί τις αρχές που διακηρύσσει μέχρι τη νίκη ή το θάνατο.

5. Το επαναστασιακό συμβούλιο της πολιτείας του Morelos δεν θα πραγματοποιήσει διαπραγματεύσεις, ούτε πολιτικές συμφωνίες μέχρι την πλήρη διάλυση των δικτατορικών στοιχείων του Porfirio Diaz και του Francisco I. Madero γιατί η χώρα έχει χορτάσει πια από απατεώνες και προδότες που μοιράζουν υποσχέσεις σαν απελευθερωτές τις οποίες ξεχνούν μόλις φτάσουν στην εξουσία και μετατρέπονται σε τυράννους.

6. Σαν συμπληρωματικό τμήμα της διακήρυξης, θεωρούμε ότι οι εκτάσεις, τα βουνά και τα νερά που καταχράστηκαν οι τσιφλικάδες και οι γαιοκτήμονες με την κάλυψη της τυραννίας και της διεφθαρμένης δικαιοσύνης θα περιέλθουν στην κατοχή των κοινοτήτων ή των πολιτών που κατέχουν τους αντίστοιχους τίτλους ιδιοκτησίας και τις στερήθηκαν εξαιτίας των καταπιεστών μας που με το όπλο στο χέρι τις άρπαξαν. Οσοι σφετεριστές θεωρήσουν ότι θίγονται δικαιώματά τους ως τα υπερασπιστούν στα ειδικά δικαστήρια που θα συγκροτηθούν μετά το θρίαμβο της επανάστασης.

7. Είναι γνωστό ότι η τεράστια πλειοψηφία των κοινοτήτων και των πολιτών του Μεξικού δεν είναι κύριοι ούτε της γης πάνω στην οποία στέκονται, υποφέροντας τη φρίκη της φτώχειας χωρίς να μπορούν να βελτιώσουν στο ελάχιστο την κατάστασή τους, ούτε σαν βιομηχανικοί εργάτες, ούτε σαν εργάτες γης, αφού μιά ελάχιστη μειοψηφία είναι αποκλειστικός κάτοχος των εδαφών, των βουνών, των νερών. Γι' αυτό το λόγο θα απαλλοτριωθεί το ένα τρίτο των εδαφών των γαιοκτημόνων, ώστε οι κοινότητες και οι πολίτες του Μεξικού να αποκτήσουν συλλογικές εκτάσεις και οικονομικούς πόρους για τις κοινότητες, τα καλλιεργούμενα εδάφη και τις εργασίες τους, ώστε να βελτιωθεί συνολικά και για όλους η ζωή στο Μεξικό.

8. Οι γαιοκτήμονες που άμεσα ή έμμεσα θα εναντιωθούν σ' αυτή τη διακήρυξη θα στερηθούν και από τα υπόλοιπα δυο τρίτα που θα χρησιμοποιηθούν για πολεμικές αποζημιώσεις και για να βοηθηθούν οι χήρες και τα ορφανά όσων θα θυσιάσουν για την επιτυχία αυτής της διακήρυξης.

9. Για να ρυθμιστεί το ζήτημα των προαναφερθέντων ιδιοκτησιών θα εφαρμοστούν νόμοι διανομής γης ή εθνικοποίησης κατά περίπτωση, παρόμοιοι με αυτούς που εφάρμοσε ο Juarez για την εκκλησιαστική περιουσία και που έβαλαν στη θέση τους τους δεσπότες και τους συντηρητικούς που προσπαθούσαν να μας επιβάλλουν τον άτιμο ζυγό της καταπίεσης και της οπισθοδρόμησης.

10. Οι επαναστάτες στρατιωτικοί αρχηγοί της δημοκρατίας, που ξεσηκώθηκαν με το όπλο στο χέρι πιστοί στο Francisco I. Madero και με σκοπό την υπεράσπιση της διακήρυξης του San Luis Potosi και που τώρα εναντιώνονται με ένοπλες δυνάμεις σ' αυτή τη δια-

κήρυξη θα θεωρούνται προδότες της χώρας και της υπόθεσης που υπερασπίζονται. Πολλοί από αυτούς, ήδη, για να ευχαριστήσουν τους τυράννους, για κάποιο χρηματικό ποσό, γιατί εξαγοράστηκαν ή δωροδοκήθηκαν, χύνουν το αίμα των αδελφών τους που απαιτούν την εκπλήρωση των υποσχέσεων του Francisco I. Madero.

11. Τα έξοδα του πολέμου θα καλυφθούν όπως ορίζει το άρθρο 11 της διακήρυξης του San Luis Potosi και με τις διαδικασίες που σχετίζονται με την επανάσταση που πραγματοποιούμε, όπως και πάλι καθορίζει η προαναφερθείσα διακήρυξη.

12. Μόλις θριαμβεύσει η επανάσταση, ένα συμβούλιο από τους κυριότερους επαναστάτες αρχηγούς από τις διάφορες περιοχές της χώρας θα ορίσει ή θα υποδείξει έναν πρόεδρο όλης της δημοκρατίας, ο οποίος θα προκηρύξει εκλογές για το σχηματισμό του νέου Συμβουλίου της Ένωσης το οποίο με τη σειρά του, θα προκηρύξει εκλογές για την οργάνωση των υπόλοιπων ομοσπονδιακών αρχών.

13. Οι κυριότεροι επαναστάτες αρχηγοί κάθε πολιτείας, μετά από συμβούλιο θα ορίσουν του κυβερνήτη της πολιτείας τους, ο οποίος θα προκηρύξει εκλογές για τη δέουσα οργάνωση των πολιτειακών εξουσιών ώστε να αποφευχθούν πραξικοπηματικές ενέργειες που προκαλούν τον όλεθρο των κοινοτήτων, όπως οι γνωστές ενέργειες του Ambrosio Figueroa και τον κύκλο των γαιοκτημόνων που τις στηρίζουν.

14. Αν ο Πρόεδρος Madero και τα υπόλοιπα δικτατορικά στοιχεία του παρόντος ή του προηγούμενου καθεστώτος θέλουν να αποτρέψουν τα θλιβερά γεγονότα που τραυματίζουν τη χώρα, ως παραιτηθούν αμέσως από τις θέσεις που κατέχουν αποκαθιστώντας έτσι, έστω και ελάχιστα, τις μεγάλες πληγές που άνοιξαν στη χώρα. Αν πράξουν διαφορετικά, το αίμα που θα χυθεί από τα αδέρφια μας θα πέσει στο κεφάλι τους.

15. Μεξικάνοι, η πονηριά και η απληστία ενός ανθρώπου προκαλεί τρομακτικές αιματοχυσίες, το σύστημα του διακυβέρνησης στραγγαλίζει τη χώρα προσβάλλοντας τους θεσμούς μας με την ωμή βία και τις ξιφολόγγες. Όπως υψώσαμε τα όπλα μας για να τον φέρουμε στην εξουσία, έτσι τώρα τα στρέφουμε εναντίον του γιατί πρόδωσε τις υποσχέσεις του προς το λαό και την επανάσταση που ο ίδιος ξεκίνησε. Δεν είμαστε προσωπολάτρες, είμαστε οπαδοί ιδεών και όχι προσώπων!

Μεξικανικό λαέ, υποστήριξε με το όπλο στο χέρι αυτή τη διακήρυξη και θα κατακτήσεις την ευημερία της χώρας.

Ayala, 28 Νοεμβρίου 1911

(ακολουθούν οι υπογραφές 59 στρατιωτικών αρχηγών)

ΜΑΝΙΦΕΣΤΟ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΘΝΟΣ

(..) Η κυβέρνηση, από τον Porfirio Diaz ως το Victoriano Huerta, δεν έκανε τίποτε άλλο από το να κηρύσσει και να στηρίζει τον πόλεμο των προνομιάτων και των καλοταϊσμένων ενάντια στους καταπιεσμένους και τους εξαθλωμένους, να παραβιάζει τη λαϊκή κυριαρχία μετατρέποντας την εξουσία σε προνόμιο. Αγωνώντας τους νόμους της εξέλιξης, προσπαθώντας να εμποδίσει την πρόοδο των κοινωνιών και παραβιάζοντας τις πιο βασικές αρχές δικαίου, στερώντας τους ανθρώπους από τα πιο ιερά δικαιώματα που τους έδωσε η φύση. Ιδού η αιτία της στάσης μας, ιδού η εξήγηση του ανιγμάτος της ανυπότακτης εξέγερσης

μας και εδώ τίθεται για μία ακόμα φορά το τεράστιο ζήτημα που αποσχολεύει όχι μόνο τους συμπολίτες μας, αλλά και πολλούς ξένους. Ένα ζήτημα που για να λυθεί αρκεί και απαιτείται η ελεύθερη πρόοδος των κοινωνιών, ο σεβασμός στην επιθυμία του λαού, στα κοινά συμφέροντα και τα ανθρώπινα χαρακτηριστικά. (...)

Οι καπιταλιστές, οι στρατιωτικοί και οι κυβερνήτες ζούσαν αμέριμνοι, χωρίς να απειλούνται ούτε τα προνόμια, ούτε οι ιδιοκτησίες τους, σε βάρος ενός θυσιαζόμενου λαού, σκλάβου και αναλφάβητου, χωρίς παρελθόν και χωρίς μέλλον, καταδικασμένου να δουλεύει χωρίς ανάπαυση και να πεθαίνει από πείνα και εξάντληση. Χωρίς ενόχληση, αφού ο λαός, έχοντας ξεδέψει όλη του την ενέργεια για την παραγωγή ανυπολόγιστου πλούτου δεν μπορούσε ούτε τις ζωικές του ανάγκες να αντιμετωπίσει, ούτε τις βασικές του επιθυμίες να ικανοποιήσει. Μιά τέτοια οικονομική οργάνωση, αυτό το σύστημα που κατέληγε να είναι μια μαζική εξόντωση του λαού, μια συλλογική αυτοκτονία για το έθνος και μία ντροπή, μια προσβολή για τους τίμους και ενσυνειδητούς ανθρώπους δεν μπορούσε να συνεχιστεί άλλο, γι' αυτό ξέσπασε η επανάσταση, γεννημένη, όπως κάθε συλλογικό κίνημα, από την αναγκαιότητα. Έτσι προήλθε η διακήρυξη της Ayala.

Morelos, 20 Οκτώβρη 1913.

ΜΑΝΙΦΕΣΤΟ ΠΡΟΣ ΤΟ ΜΕΞΙΚΑΝΙΚΟ ΛΑΟ

Το επαναστατικό κίνημα έχει φτάσει στο κορυφαίο του σημείο και η χώρα πρέπει να ξέρει την αλήθεια, όλη την αλήθεια (...) Είναι σίγουρο πως οι αφελείς πιστεύουν ότι η χώρα θα συμβιβαστεί (κάτι που δε συνέβη το 1910) με ένα εκλογικό θέατρο απ' όπου θα προκύψουν φαινομενικά νέοι και φαινομενικά άσπιλοι άνθρωποι που θα καταλάβουν τα έδρανα της βουλής και τον υψηλό θρόνο της προεδρίας. Όσοι σκέφτονται έτσι, ξεχνούν ότι η χώρα, μέσα από την κρίση των τελευταίων τεσσάρων χρόνων έχει αποκομίσει αξέχαστα μαθήματα που δεν της επιτρέπουν να πλανηθεί, μια βαθιά γνώση των αιτίων των δεινών της και των μεθόδων για να τα πολεμήσει (...)

Η χώρα θέλει να συντρίψει μια για πάντα τη φεουδαρχία, αυτόν τον αναχρονισμό, θέλει να καταστρέψει με ένα χτύπημα τις σχέσεις αφέντη-δούλου και επιστάτη-υπηρέτη που είναι οι μόνες που επικρατούν στη μάζα των αγροτών, από το Tamaulipas μέχρι την Chiapas κι από τη Sonora ως το Yucatan (...)

Στρατιωτική κυβέρνηση πρώτα και έπειτα κοινοβουλευτισμός, οικονομικές μεταρρυθμίσεις, ιδανική τιμότητα στη διαχείριση των δημόσιων πόρων, σχολαστικός καταλογισμός ευθυνών, ελευθερία τύπου για ανθρώπους που δεν ξέρουν να διαβάζουν, δικαίωμα ψήφου σε ανθρώπους που ποτέ δεν βλέπουν, δεν γνωρίζουν τους υποψήφιους, μεταρρυθμίσεις στη νομοθεσία για ανθρώπους που ποτέ δεν θα μπορέσουν να έχουν δικηγόρο. Όλα αυτά τα δημοκρατικά φτιασιδία, όλα αυτά τα μεγάλα λόγια με τα οποία εξαπατούσαν τους παπούδες και τους πατεράδες μας έχουν χάσει σήμερα τη μαγική τους έλξη. Ο λαός έχει καταλάβει ότι με εκλογές και χωρίς εκλογές, με εκλογικό δικαίωμα και χωρίς, με δικτατορία του Porfirio Diaz και με δημοκρατία του Madero, με τύπο φιωμένο και με ελευθερία του τύπου, αυτός συνεχίζει πάντα να αναμασά τις πίκρες του, να καταπίνει τα ατελείωτα βάσανά του και φοβάται, δίκαια, ότι οι απελευθερωτές του σήμερα θα είναι οι ίδιοι με τους δικτάτορες του παρελθόντος

, αφού στην Ciudad Juarez απαρνήθηκαν τον περιφήμο ριζοσπαστισμό τους και στο κυβερνητικό μέγαρο κάλυψαν με λήθη τις απατηλές τους υποσχέσεις (...)

Συκοφαντημένη από τον τύπο, αγνοημένη στην Ευρώπη, αναλυμένη με αρκετή ακρίβεια από τους ειδικούς της αμερικάνικης διπλωματίας, αλλά παραμελημένη από τα αδελφά έθνη της νότιας αμερικής, η αγροτική επανάσταση σηκώνει ψηλά τη σημαία των ιδανικών της για να τη δουν οι εξαπατημένοι, για να τη λογαριάσουν οι ανήθικοι κι οι εγωιστές που δεν ακούν τους θρήνους του λαού που υποφέρει, τις κραυγές των μανάδων που χάνουν τα παιδιά τους, τα λυσσασμένα ουρλιαχτά των αγωνιστών. Για να τη λογαριάσουν αυτοί που δεν θέλουν να δούν, που δεν βλέπουν τα συντρίμια των ψεμμάτων τους για ελευθερία, τα συντρίμια του ένδοξου όνειρου της σωτηρίας τους.

Milp Alta, Αύγουστος του 1914

ΜΑΝΙΦΕΣΤΟ ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΕΡΓΑΤΕΣ

Οι διεκδικήσεις σας είναι παρόμοιες με τις δικές μας (...) Η μόνη διαφορά είναι πως, έχοντας βασανιστεί λιγότερο από εμάς, θεωρείτε πως το ειρηνικό συνδικάτο είναι η αλάνθαστη μέθοδος που θα σας γλυτώσει από τα δεινά σας, ενώ εμείς ούτε μπορούμε, ούτε πρέπει να πιστεύουμε σε τίποτε άλλο εκτός από τα όπλα, την ανοιχτή εξέγερση ενάντια στους καταπατητές των δικαιωμάτων μας, γιατί όταν ο καταπιεσμένος δεν είναι κύριος ούτε του θρήνου του, όταν ακόμα κι αυτή η δίκαιη διαμαρτυρία ενάντια στους τυράννους του καταπνίγεται, για να ξανασηματιστεί αργότερα στα σωθικά του, τότε δεν του απομένει άλλος τίμιος δρόμος, άλλη σωτηρία ενέργεια από το να πάρει τα όπλα φωνάζοντας νίκη ή θάνατος, καλύτερα ο θάνατος από μιά ζωή σκλάβου. Μετά από επτά χρόνια ακούραστου, τρομερού αγώνα η αυγή του θριάμβου επιτέλους ξεπροβάλλει. Ο Καρραρισμός, η πιο προδοτική από τις απάτες που έσπασε η αστική τάξη στη χώρα μας αποκαλύφθηκε και έχοντας χάσει τους πραιτωριανούς του καταρρέει. Ο θριάμβος των αρχών μας που καταγράφηκαν στη διακήρυξη της Ayala πλησιάζει και η επίστευσή του εξαρτάται από τη δική σας υποστήριξη.

Είθε τα ροζιασμένα χέρια των αγρών και τα ροζιασμένα χέρια των εργοστασίων να ενωθούν σε ένα αδελφικό χαίρετισμό ομοψυχίας, γιατί πράγματι όταν οι εργάτες είμαστε ενωμένοι, είμαστε η δύναμη, είμαστε το δίκαιο, είμαστε το αύριο! Αδελφια μας εργάτες σας χαίρετούμε, οι φίλοι σας οι αγρότες σας περιμένουν.

Tlaltizapan, Morelos, 15 Μαρτίου 1918

Τα αποσπάσματα μεταφράστηκαν από το : Emiliano Zapata, Manifestos Ediciones Antorcha, Mexico, 1986